

15

ΜΑΗΣ 1984

Κατάληψη στον ΟΑΕΔ

ΕΛΤΑ: Σοσιαλιστικό Μανατζεύτ

Φοιτητικά ΣΧΟΛΙΑ

ΜΠΕΡΝΣΤΑΪΝ ΚΑΙ ΛΕΝΙΝ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

πολιτικό δελτίο πληροφορησος-για μια προπεταριακη αριστερα

ΕΥΡΩΠΗ πέρα από τα μπλοκ

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

ΑΠΟΠΕΙΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Στη διάρκεια της περιόδου 1982-84 κάναμε ένα σύνολο από απόπειρες για ενότητα και πρωθητηση των ενωτικών διαδικασιών στο χώρο της παλιάς άκρας αριστεράς. Ετοιμεγίναν ορισμενές βασικές προσπάθειες που περιστράφηκαν στους εξής τομείς: Στο ζήτημα του στρατού, της δουλειάς και παρεμβάσης στον εργατικό χώρο, στο φοιτητικό με την προσπάθεια των συσπειρώσεων, στο γενικό πολιτικό επίπεδο με την προσπάθεια πραγματοποίησης ενος πολιτικού «φεστιβάλ»-«φόρουμ», και την απόπειρα μιας παρεμβάσης στις ευρω-εκλογές. Σήμερα είναι ώρα να τραβήξουμε κάποια συμπεράσματα, να κάνουμε ένα πρώτο απολογισμό.

Κατ' αρχήν ξεκινάμε από μια διαπίστωση: ο απολογισμός στο σύνολό του είναι αρνητικός, πέρα από επιμέρους θετικές ενέργειες, όπως τις δεμένες με το ζήτημα του στρατου, των φοιτητικών συσπειρώσεων, κ.λ.π.

Η ίδια η απόπειρα μιας «πολιτικής ενότητας» στα πλαίσια του χώρου της άκρας αριστεράς, ήταν ήδη επισφαλής και ουζητησιμή από γεννησιμού της. Γιατί η ιδεολογική ανομοιογένεια αυτού του χώρου ήταν και είναι τεράστια. Οι απόψεις του κυμαίνονται από απώφεις παραπλήσιες στο ΚΚΕ και φτάνουν μέχρι αναρχικές. Αυτό ήταν και είναι γνωστό, αλλά αυτές οι απόπειρες ενοποίησης στηριζόντων σε κάτι αλλό, πιο πέρα από την συγκεκριμένη ιδεολογική αναφορά, που πράγματι χωρίζει βαθιά αυτό το χώρο: στην κοινωνιολογική ταυτότητα και την γενική πολιτική αντιπαλότητα με το σύστημα των κομμάτων. Αυτός ο χώρος χαρακτηρίζεται ή τουλάχιστον χαρακτηρίζοταν από μερικά κοινά «ρευστά», κοινούς τρόπους ζωής, συμπεριφοράς, διασκέδασης, κάποιες γενικες ιδεολογικες αναφορες, και μια αντιπαλότητα, έστω και περιθωριακή με τα κόμματα, με

το «σύστημα». Παρ' όλες τις διαφορες, πράγματι βαθύτατες, υπήρχε ένα κοινό έδαφος για κοινές πρακτικές ή τουλάχιστον για απόπειρες κοινών πρακτικών, έχοντας επι πλέον δεδομένη την απέχθεια του κόσμου προς τον παλιό σεκταρισμό ομάδων και οργανώσεων που έσπρωχνε σε κάποιες ενωτικές διαδικασίες. Έτσι λοιπόν πρωθήθηκαν, και μερικές συνεχίζουν να πρωθούνται, ενωτικές απόπειρες σε διαφορετικά επίπεδα, που σε μεγάλο βαθμό είχαν σα βάση τους την μεγάλη μάζα των «ανοργάνωτων», που πιέζει για ενωτικές διαδικασίες. Ένας επι πλέον παράγοντας, η κρίση των παλιών οργανώσεων και ομάδων έπαιζε, έστω αρνητικά, θετικό ρόλο. Σχεδόν καμιά οργάνωση ή ομάδα δεν τολμούσε να προβάλει τα «βέτο» και τους αποκλεισμούς που συνθίζει παλιότερα, ακριβώς γιατί είχε αποδεκατίσει.

Μέσα σ' αυτό το κλίμα, της πίεσης για ενότητα, της κοινωνιολογικής ταυτότητας, της κρίσης των ομάδων και οργανώσεων φαινόταν πως άξιζε τον κόπο να γίνουν ορισμένες ενωτικές πολιτικές προσπάθειες που παρά τις ιδεολογικές διαφορές θα επεβαλαν μια πραγματικότητα και θα πρωθούσαν κάποια βαθύτερη ενότητα.

Ομως μετά από δυο χρόνια θα πρέπει να διαπιστώσουμε πως αυτές οι απόπειρες βασικά απότυχαν, χωρίς να σημαίνει βέβαια ότι έγιναν επί ματαίω.

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΜΙΑΣ ΑΠΟΤΥΧΙΑΣ

Ας δούμε λοιπόν τι έγινε στα συγκεκριμένα ζητήματα, και στις απόπειρες ενοποίησης που έγιναν.

Μια από τις πρώτες προσπάθειες έγινε στον τομέα της παρέμβασης στον εργατικό χώρο, όπου γινόταν κάποιες απόπειρες ήδη πριν από την άνοδο της κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ. Μετά εντάθηκαν. Ομως, εκτός από εκείνους που συστηματικά αποτέλεσαν κάθε προσπάθεια ενοποίησης, τα πράγματα σκοντάψανε στο περιεχόμενο της δουλειάς. Χοντρικά αντιπαραθέθηκαν και συνεχίζουν να αντιπαραθένται δυο απόψεις, η μια που βλέπει την παρέμβαση στον εργατικό χώρο με κέντρο την «συστείρωση» των παλιών αριστεριστών στο χώρο δουλειάς και την δημιουργία μιας «παράταξης» στον εργατικό χώρο κατά το πρότυπο του φοιτητικού, που διαφοροποιείται ιδεολογικά από τους υπόλοιπους στο βαθμό που είναι πιο αγωνιστική και «καταγγέλει». Απέναντι της υπήρχε η άποψη, που είναι και δική μας, πως σ' αυτή την περίοδο είναι αδύνατη η διαμορφωση μιας τέτοιας «παράταξης», η οποία δεν μπορεί να έχει κανένα ουδιαστικό νόημα, αλλά το κέντρο της δουλειάς μας πρέπει να προσανατολιστεί σε άλλα πεδία, τόσο την οργάνωση μας με θέμα την ανεργία και την κρίση – απολύσεις κ.λ.π. – όσο και την διαμορφωση μιας νέας ιδεολογικής αντίληψης γύρω από το εργατικό κίνημα, και την πάλη σ' αυτό. Αυτές οι δύο απόψεις τελικά δεν μπόρεσαν να συνυπάρξουν παρ' όλη την προσπάθεια που κάναμε.

Η έλλειψη μεγάλης κλίμακας εργατικών αγώνων ήταν εκείνη που εφερνε σε πρώτο πλάνο τις ιδεολογικές διαφορές και δεν επέτρεπε τις όποιες μόνιμες πολιτικές προσεγγίσεις.

Το επομένων ζήτημα ενοτητας ήταν το θέμα του στρατού, που υπήρξε το πιο αποδοτικό και αποτελεσματικό και έσπρωξε την κοινωνία προς τα μπροστά. Ειναι ο μόνος τομέας, τα δύο χρόνια που πέρασαν που έγινε μια δουλειά με πρόσβαση σε ευρύτερες μάζες. Ακριβώς αυτή η πρόσβαση στις μάζες από τη φύση του προβλήματος και από το γεγονός ότι καμιά άλλη άποψη και πολιτική δύναμη δεν είχε τολμήσει να βάλει το θέμα του στρατού είναι εκείνη που επέτρεψε μια ενιαία δουλειά μέχρι τα σήμερα, μια ενιαία δουλειά παρ' όλες τις βαθύτατες ιδεολογικές αντιθέσεις που μας χωρίζουν. Το ίδιο το μαζικό κίνημα επέβαλε θεματική και διεκδικήσεις, οπως η δωδεκάμηνη θητεία, οι πολιτικές και συνδικαλιστικές ελευθερίες κ.λ.π., παρά το γεγονός ότι ένα μεγάλο μέρος του «χώρου» υποστηρίζει κατ' ιδιαν «αντιμεταριστικές απώψεις, αλλά βέβαια δεν μπορεί να δημιουργήσει κίνημα σε μια τέτοια βάση σε μια χώρα που απειλείται από υπαρκτούς «εθνικούς» κινδύνους, στην Κύπρο, το Αιγαίο και τη Θράκη. Ομως παρ' όλη την επιβίωση

μιας κάποιας κοινής πρακτικής η δουλειά για το στρατό υπονομεύεται αδιάκοπα από μια ιδεολογική αντίθεση που είναι βαθύτατη, και που αν δεν υπάρξει ένα ξεκαθάρισμα θα οδηγήσει στην καταστροφή της. Ήδη βέβαια η παρέμβαση του ΚΚΕ και του ΚΚεσ. δυσκολεύουν τα πράγματα. Το ζήτημα πάντως είναι ότι η ίδια η δουλειά για το στρατό κρέμεται από μια κλωστή.

Στο φοιτητικό χώρο η κάποια ενότητα που είχε επιτευχθεί από τις «συστειρώσεις» γύρω από θεματικές και στοιχεια ιδεολογικής ενότητας αρχικά και πολιτικής ενότητας παραπέρα, με τον νόμο πλαισίο και τά «εξάμηνα», οδηγείται σε μια κρίση από την στιγμή και πέρα που μπαίνει ζήτημα επανακαθορισμού του ιδεολογικού περιεχομένου μιας οποιασδήποτε δουλειάς γύρω από την Πανεπιστήμιο. Η εμφάνιση της διάσπασης στις ιδιες τις φοιτητικές εκλογές από την πλευρά των «Πανελλαδικών» δεν είναι τυχαία, ούτε πρόκειται να μείνει χωρίς συνέχεια. Σε μια στιγμή που το κέντρο της πάλης στο φοιτητικό χώρο θα μετατοπιστεί στην διερεύνηση και διαμόρφωση μιας νέας γραμμής παρέμβασης, που να ξεπερνάει το πολύ γενικό και αφηρημένο «ενάντια στο αστικό πανεπιστήμιο» αναπόφευκτα θα αναπτυχθούν νέες αντιθέσεις και τομείς.

Τέλος στο επίπεδο της απόπειρας πραγματοποίησης μιας πανελλαδικής συνάντησης «φόρουμ», όπως και σε εκείνο της εκλογικής παρέμβασης στις ευρω-εκλογές θα δούμε το ίδιο κλίμα. Πέρα από τους μόνιμους σαμποτερίστες-οικοδόμους γκρουπουσκουλών – όλοι οι υπόλοιποι ήταν «υπέρ». Άλλα «υπέρ» με τον τρόπο τους, δηλαδή χωρίς να είναι διατεθειμένοι να κουνήσουν το δαχτυλάκι τους για να πραγματοποιηθεί μια παρέμβαση. Για την παρέμβαση στις εκλογές και το φόρουμ συμφωνούσαν αλλά στην πράξη δεν ήταν διατεθειμένοι να κάνουν τίποτε για να πραγματοποιηθεί μια τέτοια παρέμβαση. Εκεί ακριβώς σκοντάψαμε. Εται και εδώ παρά τις συζητήσεις, που βέβαια είχαν και θετικά στοιχεία γιατί προχώρησαν κάποιες ιδέες δεν έγινε δυνατό να υπάρξει μια σοβαρή παρέμβαση. Εται κρίναμε ότι ήταν προτιμώτερο να μην προχωρήσουμε σε μια επέμβαση που δεν θα διέθετε κάποια εχέγγια σοβαρότητας, αναζητώντας καλύτερες ευκαιρίες και δυνατότητες για τέτοιου τύπου ενωτικές διαδικασίες.

ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΤΥΧΙΑΣ

Τα αιτία αυτού του συνολικά αρνητικού απολογισμού, παρά τα επι μέρους θετικά στοιχεία, ειναι πολλά και συχνά αντιφατικά μεταξύ τους. Εμείς για την ώρα μπορούμε να επισημάνουμε τα εξής:

Α. Η ΔΙΑΛΥΣΗ ΕΝΟΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΧΩΡΟΥ: Με τα δύο ή τρια χρόνια της κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ ολοκληρώθηκε η διάλυση ενός κάποτε ενιαίου κοινωνικά και ιδεολογικά χώρου. Οι πορείες έγιναν όλοι και πιο αποκλίνουσες. Το μεγαλύτερο κομμάτι του παλιού χώρου, των παλιών οργανώσεων απορροφήθηκε στη «ζωή», χάθηκε στην πλειοψηφία του οριστικά και αμετάκλητα. Παράλληλα άλλα τμήματα του χώρου απορροφήθηκαν από το ΠΑΣΟΚ και το ΚΚεο. (οπως για παράδειγμα όλο σχεδόν το παλιό ΕΚΚΕ) και αυξάνονται συνέχεια οι οπαδοί της κριτικής υποστηρίξης. Η ενεργή βάση του χώρου συρρικνώθηκε δραστικά ενώ έχαπλώθηκε ένα μπαρόβιο και ενεργό κομμάτι έξω από οποιεσδήποτε διαδικασίες και πραγματικότητες πάλης και αλλαγής.

Ο πάλαι ποτε «χώρος» διαλύθηκε αρχικά ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ. Ταυτόχρονα τα πιο ζωντανά κομμάτια του είναι κομμάτια νέων που μπαίνουν σ' αυτόν χωρίς όμως καμιά γνώση και παράδοση. χωρίς καμιά σύνδεση με τις παλιότερες διαδικασίες και που συχνά είναι έτοιμοι, τουλάχιστο για μερικά χρόνια, να ξαναπέσουν στις αιώνιες παγίδες των γκρουπουσκουλών, βέβαια σε μια λιλιπούτεια κλίμακα 200 ή 500 ατόμων συνολικά.

Αυτή η πολιτική και κοινωνική διάλυση του «χώρου», έχει σαν συνέπεια να κανει όλο και δυσκολότερες τις πολιτικές ενοποίησης από την στιγμή που λειπουν οι εντονοί αγώνες ή η οποιασδήποτε ιδεολογική ενοποίηση.

ΠΟΙΟ ΝΟΗΜΑ ΕΧΕΙ Η ΥΠΑΡΞΗ ΜΑΣ ΣΗΜΕΡΑ;

Για χρόνια ολόκληρα διεκδικούσαμε το σοσιαλισμό, τον πραγματικό σοσιαλισμό απέναντι στον «ψεύτικο», των κρατικοκαπιταλιστών, των σοσιαλδημοκρατών κ.λπ. Γι' αυτό το σοσιαλισμό, την «σοσιαλιστική επανάσταση», βλέπαμε την ανάγκη του κινήματος της ανατροπής, κ.λπ.

Και σήμερα ξαναρίχνουμε ένα βλέμμα προς τα πίσω, για να ρίξουμε ένα καινούργιο βλέμμα προς τα μπρος. Και πρώτα απ' όλα κοιτάζουμε γύρω μας. Σε τι καθεστώς ζούμε άραγε; Και όχι μόνο στην Ελλάδα; Ζούμε σε ένα καθεστώς που έχει πραγματοποιήσει τα περισσότερα από τα αιτήματα και τις διεκδικήσεις της παλιάς αριστεράς. Το κράτος και οι κρατικές επιχειρήσεις έχουν μεταβληθεί σε κέντρο της ζωής μας. Η τεχνοκρατία και οι τεχνοκράτες διοικούν, κυβερνάνε σε Ανατολή και Δύση. Στην Ελλάδα από την μεταπολίτευση και μετά —και ακόμα περισσότερο μετά την άνοδο του ΠΑΣΟΚ— οι μεγάλες ιδιωτικές επιχειρήσεις σε ένα μεγάλο ποσοστό κρατικοποιήθηκαν και σε ένα ακόμα μεγαλύτερο εξαρτούνται από τις τράπεζες που στην συντριπτική τους πλειοψηφία είναι κρατικές. Ζούμε σε ένα καθεστώς που στα τελευταία χρόνια η κοινωνική ασφάλιση ξαπλώθηκε σχεδόν σε όλα τα μέλη της κοινωνίας, άσχετα με την εργασία τους, οι ώρες δουλειάς πέρασαν από 48 σε 40 και τα συνδικάτα, τουλάχιστο σε ορισμένους τομείς, μεταβάλλονται σε συνδιαχειριστές του συστήματος. Το μεγάλο ιδιωτικό κεφάλαιο έχει μεταβληθεί οριστικά σε υποδέστερη δύναμη σε σχέση με το κράτος. Και βέβαια δεν χρειάζεται να αναφερθούμε σε άλλους θεσμούς και πραγματικότητες, την αναγνώριση της εθνικής αντίστασης, την είσοδο, συχνά κυριαρχικό, του μαρξισμού στην εκπαίδευση, την φοιτητική συγκυριαρχία και συνδιαχειρίστη στα Πανεπιστήμια. Βέβαια, μπορεί κανείς να αντιτάξει, και αυτό αντιτάσσουν οι οπαδοί της «πραγματικής» σοσιαλιστικής επανάστασης, στην Ελλάδα υπάρχουν ακόμα πολλές ιδιωτικές επιχειρήσεις, πολλές εμπορικές επιχειρήσεις, η αγροτική κ.λπ. Μ' αυτούς τι γίνεται; Δεν αναπαράγουν την αστική τάξη; Και βέβαια. Όμως ποιος θα μπορούσε να εθνικοποιήσει την βιοτεχνία, το μικρεμπόριο, ή την διάσπαρτη αγροτική μικροδιοκτησία; Κάτι τέτοιο δεν θα οδηγούσε σε σύγκρουση με αυτά τα στρώματα τόσο δυνατά στην Ελλάδα, και σε πτώση της παραγωγής και του βιοτικού επιπέδου; Δεν θα οδηγούσε σε κατάρρευση του «σοσιαλιστικού πειράματος»; Και εξάλλου μη ξεχνάμε πως και ο Λένιν έκανε την ΝΕΠ και άφησε την ιδιωτική επιχείρηση να αναπτύσσεται για πολλά χρόνια και ο Στάλιν προχώρησε στην αγροτική κολλεκτιβοποίηση 13 ολόκληρα χρόνια μετά την επανάσταση του Οκτώβρη. Μήπως όμως δεν είναι δηλωμένη πρόθεση του ΠΑΣΟΚ να δημιουργήσει συνεταιρισμούς παραγωγής τόσο στον αγροτικό, όσο και τον βιοτεχνικό τομέα;

Άλλες κριτικές που κάνουν οι οπαδοί της «σοσιαλιστικής επανάστασης» είναι πως το ΠΑΣΟΚ δεν έφυγε από το NATO ή την EOK, τους κατεξοχήν «καπιταλιστικούς» μηχανισμούς. Δεδομένου όμως ότι για μας το Σύμφωνο της Βαρσοβίας και η KOMEKON δεν αντιπροσωπεύουν κάποιο σοσιαλισμό περισσότερο αποδεκτό από την δυτική κενύσιανή κοινοβουλευτική δημοκρατία, αλλά μάλλον χειρότερο, και δεδομένου ότι δεν βλέπουμε στην Ελλάδα να υπάρχει κανένα επαναστατικό κίνημα, τέτοιο που να διασφαλίζει μια άλλη πορεία από η Ελλάδα έφευγε από το NATO ή την EOK, γι' αυτό και δεν μας κόφτει και τόσο πολύ, όσο απασχολεί τους KKδες οπαδούς της σοσιαλιστικής επανάστασης και τα αριστεριστικά παραρτήματά τους.

Και η απαριθμηση θα μπορούσε να συνεχιστεί. Εν τέλει, με το πέρασμα στο «σοσιαλισμό» στις υπόλοιπες χώρες, δεν βλέπουμε πως οι λαϊκές μάζες βρίσκονται σε καλύτερη μοίρα από την Ελλάδα. Δεν πιστεύουμε πως μπορούμε π.χ. να ζηλεύουμε τη μοίρα των Ρουμάνων ή των Πολωνών εργατών, μάλλον αυτοί ζηλεύουν την δική μας, όπου η διεκδίκηση είναι ακόμα δυνατή, τα συνδικάτα υπαρκτά, κ.λπ. κ.λπ.

Βέβαια οι οπαδοί του «πραγματικού σοσιαλισμού» μιλάνε συχνά για άλλα πράγματα, για εργατικά συμβούλια, για εργατική διοίκηση κ.λπ., κ.λπ. και όχι για τα εκφυλισμένα ή κρατικοκαπιταλιστικά μοντέλλα των Ανατολικών χωρών. Όμως για συμβούλια μιλαγε και ο Στάλιν, και ο Γκομούλκα κ.λπ. Το πρόβλημα δεν είναι για τι μιλάς, αλλά για το τι διεκδικούν οι λαϊκές μάζες. Και μεις βλέπουμε ότι στην Ελλάδα όλες οι «συμβούλιακές μορφές» που προωθεί το

ΠΑΣΟΚ, «συμβουλιακές αλά μικρομεσαία», σε επίπεδο συνοικιακών συμβουλίων, «κοινωνικοποίησης» και άλλα τέτοια που κατακλύζουν την Ελλάδα τα τρία τελευταία χρόνια, παραμένουν κενά και άμαζα όχι μόνο γιατί είναι κοροϊδία αλλά γιατί δεν υπάρχει και καμιά συμβούλιακή διάθεση, για την ώρα, στις ίδιες τις μάζες, οπότε οι συμβουλιακοί λένε κι αυτοί παραμύθια. Αν κάνανε αυτοί τόσοις αλισμός τους πάλι μια γραφειοκρατία θα καθότανε στο σβέρκο μας.

Έτσι λοιπόν για μας τα πράγματα είναι καθαρά. Προτιμούμε ένα σοσιαλισμό, με όσα εισαγωγικά και αν θέλετε που διατηρεί τις ελευθερίες και δεν οδηγεί ούτε σε εμφύλιο πόλεμο, ούτε σε πτώση το βιοτικό μας επίπεδο, από τον «καθαρό» σοσιαλισμό των καγκεμπιτών ή άλλων χιλιαστών της πολιτικής.

Αυτό εχοντας ουν οεομένο ότι στην εποχή μας ο σοσιαλισμός σε ανατολή και δύση δεν είναι παρά η προσπάθεια **ΑΝΤΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗΣ σταθεροποίησης του κεφαλαίου μπροστά στην κομμουνιστική επανάσταση**. Ο «σοσιαλισμός» είναι η απάντηση του κεφαλαίου μέσα στο ίδιο το πεδίο της εργατικής επανάστασης, ο σοσιαλισμός είναι η εξουσία των διευθυντών, των «διανοούμενων» πάνω στους διευθυνόμενους, πάνω στους «χειρώνακτες». Μόνο στις χώρες του τρίτου κόσμου ο σοσιαλισμός μπορεί ακόμα να έχει ένα οποιοδήποτε επαναστατικό περτεχόμενο. Στον αναπτυγμένο —έστω και μισοαναπτυγμένο, όπως στην Ελλάδα— καπιταλισμό ο σοσιαλισμός στην μια ή την άλλη μορφή του δεν αποτελεί πια ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ αλλά προσπάθεια αναπαραγωγής του κεφαλαίου χωρίς την αστική τάξη, ή με την αστική τάξη σε όλο και υποδεέστερη μοίρα απέναντι στην τεχνοκρατία. Γι' αυτό ακριβώς και στην Ελλάδα το «πέρασμα» έγινε χωρίς να ανοιξει μύτη.

Τα πράγματα λοιπόν είναι προφανή. Οι σοσιαλιστές —όσο καθαροί και ριζοσπάστες αν είναι— δεν έχουν να κάνουν τίποτε άλλο παρά να προσχωρήσουν είτε στο ΠΑΣΟΚ είτε στο ΚΚΕεσ. Δεν αναφέρουμε το ΚΚΕ γιατί τότε θα γίνουν ιδιαίτερα επικίνδυνοι. Από εκεί μέσα λοιπόν, από αυτό το «μετερίζι», μπορούν να παλέψουν -σαν αριστερή πτέρυγα μάλιστα- για το προχώρημα του σοσιαλισμού σε όλο και περισσότερα και ριζοσπαστικώτερα μέτρα. Γι' αυτό εξάλλου η πλειοψηφία των πρώην αριστεριστών πράγματι πήρε αυτό το δρόμο, έστω και αν γκρινιάζει ή το παιζει κριτική υποστήριξη. Ανήκει στην μεγάλη οικογένεια της «αριστεράς» και εκεί είναι η θέση του, στην διεύρυνση και σταθεροποίηση των σοσιαλιστικών καταχήσεων. Εμείς αν είμαστε σοσιαλιστές θα πηγαίναμε στο ΠΑΣΟΚ, γιατί το εσωτερικό στην πράξη θα ήταν πολύ πιο δεξιό από το ΠΑΣΟΚ. Ας πάνε λοιπόν κάπου εκεί οι σοσιαλιστές και να μη σπαταλάνε τα νιάτα τους σε αιματηρές ουτοπίες «σοσιαλιστικών επαναστάσεων», γιατί αυτές βρίσκονται πια ΠΙΣΩ τους. Μια ζωή βρίσκονται πίσω από την πραγματικότητα αυτοί οι άνθρωποι. Αμέσως μετά την μεταπολίτευση διεκδικούσαν την πάλη ενάντια στο «κράτος της δεξιάς» και την «λαϊκοδημοκρατική επανάσταση», την στιγμή που το κράτος της δεξιάς παραχωρούσε τη θέση του στο αστικό κράτος. Τώρα ζητάνε το σοσιαλισμό, την στιγμή που «οικοδομείται». Ξυπνήστε λοιπόν, τι κάθεστε, υπάρχουν τόσες θέσεις στα υπουργεία, τα συνδικάτα, τον φίλικό και «κριτικό» τύπο, αργομοσθίες, συμβούλια, θέσεις βοηθών και καθηγητών, ινστιτούτα μελετών, μεσογειακά και μικρομεσαία, απόλα. Και επιχορηγήσεις και χρηματοδοτήσεις μελετών, εντύπων και διάλογων με τον μπορείτε να φανταστείτε. Και είναι γεγονός ότι οι περισσότεροι παλιοί αριστεριστές δεν περιμέναν να ακούσουν εμάς για να πάρουν αυτό το δρόμο, αλλά οι υπόλοιποι τι κάνουν;

Αυτή η οικοδόμηση του σοσιαλισμού επιτρέπει, υποχρεώνει όλους εμάς που δεν θέλουμε να πάρουμε αυτό το δρόμο σε ένα άλλα, ένα άλλα αποφασιστικής σημασίας, υποχρεώνει να τοποθετήσουμε το στόχο μας άλλου, πέρα από την «σοσιαλιστική επανάσταση» πέρα από την κοινωνικοποίηση του κεφαλαίου, πέρα από το «στον καθένα σύμφωνα με την εργασία του» (πράγματι τι σημαίνει στον καθένα σύμφωνα με την εργασία του. Με τι μετριέται η εργασία; Γιατί η δουλειά του δικηγόρου είναι ανώτερη από τον βιθροκαθαριστή; Μόνο ένα κριτήριο υπάρχει η αξία της εργατικής δύναμης, η ανώτερη ειδίκευση κ.λ.π. κ.λ.π.) Άρα το «στον καθένα σύμφωνα με την εργασία του» παραμένει στα πλαίσια του αστικού δίκαιου, της αστικής μέτρησης και πράγματι αυτό γίνεται τόσο στον Ανατολικό κρατικό καπιταλισμό όσο και στον δυτικό. Η εργασία πληρώνεται σύμφωνα με την αξία της, όχι την αξία χρήσης βέβαια που δεν πληρώνεται, αλλά την ανταλλακτική αξία-ειδίκευση..

Μόνο μια επανάσταση υπάρχει πια μπροστά μας, η κομμουνιστική επανάσταση, και μάλιστα η κομμουνιστική επανάσταση ENANTIA στο σοσιαλισμό.

Η κομμουνιστική επανάσταση υψώνει στη σημαία της την αρχή «στον καθένα σύμφωνα με τις ανάγκες του», την πάλη ενάντια στην διαφορά χειρωνακτικής και διανοητικής εργασίας, ενάντια στο χωρισμό σε διευθυντές και διευθυνόμενους, την κατάργηση της διαφοράς άντρα-γυναίκας, ενάντια στην καταστροφή της φύσης, την πάλη ενάντια στην εργασία σαν καταναγκασμό, την πάλη ενάντια στην βασιλεία του εμπορεύματος και του χρήματος, την πάλη ενάντια στο κράτος!

Μήπως ονειρεύμαστε; Τι άραγε σημαίνει το κίνημα που ξεπήδησε από το '68 και μετά; Τι σημαίνει το κίνημα ενάντια στην iεραρχία; Τι σημαίνει η πάλη των

εργατών για αυξήσεις, όχι κατά ποσοστά, που αυξάνουν τις iεραρχικές διαφοροποιήσεις, αλλά σε χρηματικά μεγέθη, ίδια για όλους. Τι σημαίνει μόλις ότι ο αγώνας των μεταναστών της Γαλλίας για την μείωση των κατηγοριών στην αυτοκινητοβιομηχανία. Τι σημαίνει η πολιτιστική επανάσταση στην Κίνα και η πάλη ενάντια στον χωρισμό δε διευθυντές και διευθυνόμενους, διανοούμενους και χειρώνακτες, τι σημαίνει το κίνημα των γυναικών, το κίνημα των νέων ενάντια στην εργασία, τι σημαίνει η πάλη για την ριζική μείωση των ωρών δουλειάς, τι σημαίνει η πάλη στα πανεπιστήμια και τα σχολεία ενάντια στην αυθεντία της έδρας; Τι σημαίνει πιο κοντά μας στην Ελλάδα η πάλη για το επίδομα ανεργίας, για κοινωνικές ασφαλίσεις ιδιες για όλους, αν όχι την πάλη για να ξεπεραστεί η σχέση προσφοράς εργασίας-ανταμοιβής και να εγκαθιδρυθεί η ιδέα του «δικαιώματος στη ζωή», άσχετα με την προσφορά εργασίας; Τι σημαίνουν τα κοινόβια, οι καταλήψεις σπιτιών, οι διεκδικήσεις δωρεάν υπηρεσιών, παρά περιορισμό της κυριαρχίας των χρηματικών και εμπορευματικών σχέσεων; Τι σημαίνει η φλούδα διεκδίκηση της πάλης ενάντια στην εμπορευματοποίηση στη διασκέδαση, τη μουσική κ.λ.π. που διαπερνάει τη νεολαία; Τι σημαίνει η καταγγελία και η πάλη ενάντια στον κρατισμό, η ανάγκη οργάνωσης των ανθρώπων έξω και πέρα από το κράτος. Τι σημαίνει τέλος η εξέγερση της Πολωνικής αλληλεγγύης, το οικολογικό κίνημα, κ.λ.π.;

Δεν πρόκειται λοιπόν για κινήματα ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΑ; Για κινήματα πέρα από το σοσιαλισμό και ενάντια του, στο βαθμό που έχει πάρει μια αντεπαναστατική παγιωμένη διάσταση; Και βέβαια όταν μιλάμε για κομμουνιστική επανάσταση εννοούμε μια διαδικασία δεκαετών ή και αιώνων και όχι βέβαια κάποια στιγμαία μεταλλαγή. Μια ολόκληρη περίοδο πάλης ενάντια στο κράτος και μαρασμού του, μια ολόκληρη περίοδο πάλης ενάντια στο εμπόρευμα, μια ολόκληρη περίοδο που θα οδηγήσει σε κατάργηση των συνόρων και κρατών, μια ολόκληρη περίοδο που θα εξαλείψει την διαφορά χειρωνακτικής και διανοητικής εργασίας, άντρα-γυναίκας, εργασίας και ελεύθερου χρόνου κ.λ.π. κ.λ.π. Με τον ίδιο τρόπο που το «σοσιαλιστικό» στάδιο της εργατικής επανάστασης διάρκεσε σχεδόν 2 αιώνες από τις πρώτες κινήσεις της εργατικής τάξης στην Αγγλία στα τέλη του 18ου αιώνα, και συνεχίζεται ακόμα στις χώρες του τρίτου κόσμου, έτσι και το πέρασμα στον κομμουνισμό θα απαιτήσει χρόνο, διάρκεια κι μακροπρόθεσμα κινήματα. Και από την Πολιτιστική επανάσταση στην Κίνα και το «Μάν του '68» στη Δύση άρχισε μια νέα εποχή, μια νέα επανάσταση, η εποχή της κομμουνιστικής επανάστασης, με τον ίδιο τρόπο που οι επαναστάσεις του 19ου αιώνα εγκαίνιαζαν τη σοσιαλιστική επανάσταση.

Βέβαια οι άνθρωποι είναι συνήθως πυφλοί μπροστά σ' αυτό που ζουν, τείνουν να το ερμηνεύουν με σχήματα του παρελθόντος. Τώρα πια όμως και στην Ελλάδα κλείνει ο κύκλος. Ο σοσιαλισμός είναι ήδη το παρών μας και μέλλον μας είναι μόνο ο κομμουνισμός.

Στις σημαίες μας λοιπόν, δεν μπορεί παρά να γράψουμε τα συνθήματα της πάλης ενάντια στην εργασία, ενάντια στο κράτος, ενάντια στο διαχωρισμό διανοητικής και χειρωνακτικής εργασίας, ενάντια στην καταπίεση της γυναικας, ενάντια στο εμπόρευμα. Και αυτά τα συνθήματα μπορούν να γίνουν από σήμερα συνθήματα πάλης για τη ριζική μείωση των ωρών δουλειάς, την πάλη ενάντια στην iεραρχία, την φυλετική διαφοροποίηση, την πάλη για την εναλλαγή των καθηκόντων, την πάλη ενάντια στο Πανεπιστήμιο και τους θεσμούς αναπαραγωγής της iεραρχικής διαίρεσης, για περιορισμό των εμπορευματικών σχέσεων για επίδομα ανεργίας, για επίδομα στους νέους, για ενιαίες κοινωνικές ασφαλίσεις, για αυτοδιαχειριστικές δομές πέρα από το κράτος, ενάντια στην καταστροφή της φύσης κ.λ.π. κ.λ.π. Τα αιτήματα της κομμουνιστικής επανάστασης είναι για σήμερα, όχι για αύριο. Η κομμουνιστική επανάσταση έχει ήδη αρχίσει!

Για αυτο λοιπόν σήμερα στην Ελλάδα δεν νοούνται παρά μόνο δυο αντιπολιτεύσεις. Η μία που θέλει να γιρίσει προς τα πίσω, των παλιών ιδιοκτητριών αστικών τάξεων, και που παρά τα προσκαίρια πισωγυρίσματα έχει χάσει το τραίνο, τόσο σε παγκόσμιο, όσο και εθνικό επίπεδο, η λεγόμενη δεξιά, ή αστική αντιπολίτευση, και από την άλλη μόνο μια αντιπολίτευση που αντιπαραπέθεται ήδη στο «σοσιαλισμό» από τη σκοπιά της κομμουνιστικής επανάστασης, και που έχει βέβαια ένα ελάχιστο παρελθόν αλλά όλο το μέλλον μπροστά της. Όλα τα άλλα, ομαδούλες, κόμματα, σέχτες κ.λ.π. δεν είναι παρά κομμάτια του ίδιου στρατοπέδου, του «σοσιαλιστικού στρατοπέδου», που χτίζει σήμερα και στην Ελλάδα το κράτος της κυριαρχίας των νόμων του κεφαλαίου κάτω από την διεύθυνση της τεχνοκρατίας, των διευθυντών, των γραφειοκρατών, της «διανόησης». Γι' αυτό και όλοι οι αβαντοδόροι της σοσιαλιστικής επανάστασης είναι σε τέτοια κρίση σήμερα, γιατί αυτή την «αλλαγή» την πραγματοποιεί το ΠΑΣΟΚ και δεν περιένει τους «μοβόρους» επαναστάτες.

Έτσι λοιπόν τα πράγματα είναι καθαρά. Είτε με τα γαλάζια χρώματα της δεξιάς, είτε με το πράσινο χορταράκι του ΠΑΣΟΚ και το κόκκινο πανί της Μόσχας, είτε με τις μαυροκόκκινες σημαίες της κομμουνιστικής επανάστασης.

Ευρωεκλογές... Χάσαμε την έδρα

Τελικά ενώ ως ννωμάτων (σικ) δεν είμαστε θεωρητικά εναντίον της καθοδού στις εκλογές, βρεθήκαμε για αλλή μια φορά εκτος του "νυμώνος". Η καθοδος μας αποτυχε παρ' όλο που τα προννωτικά μας εδίναν μεγάλα ποσοστά και το Βημα ανακυρρήξε τον Καραμπελία και τον Κωτσάκη επικεμόλης της λιτασ, και γιατί οχι και "ευωβουλεύτες".

Τώρα πέρα από τα αστεια είναι γεγονός ότι θεωρούσαμε εδώ και πάρα πολύ καρδο πως είναι αναγκή και στο επιπέδων των εκλογών να υπαρξει μια καποια παρεμβαση. Μια παρεμβαση που βεβαια δεν θα είναι ομοια με εκείνες που είχε συνηθίσει ο "χωρος" με χρι τώρα, αλλά θα υπερβαίνει τις ομαδες και οονανωσεις, θα απευθυνεται σε όλους εκείνους που βοισκονται πέρα από το συστήμα των κομματων, ξε μπαρκοι και αποκομενοι σε όλη την Ελλαδα, μια παρεμβαση που θα τους επιτοπει να βρεθουν μεταξύ τους υψη παρα μια κοινη πρακτικη.

Ετσι θα μπορουσαν να αποτελεσουν και οι εκλογες μια στιγμη συνκροτη-

σης του "χωρου", μια στιγμη συναντησης ολων των αντιπολιτευεσων που εκ φραζονται σ' αυτη τη χωρα.

Αυτη ηταν η ιδεα μας για τις εκλογες. Σε εποχη πτωσης των κοινωνικων κινηματων, η εμφανιση μιας εναλλακτικης αποψης ακομα και στο εκλογικο επιπεδο μπορουσε να θοηθησε. Ομως αποδειχτηκε κι εδω πως ειμαστε υπερασιοδοξοι. Αυτος ο χωρο δια περνεται απο τοσες αντιθεσεις, μικρομεγαλισμους, καχυποψιες και χωρ στηκη λογικη, οσο απο την αλη εχει γινει τοσο απαθης ώστε καθε προσπαθεια χωρις να εχει υπαρξει μια νεα κινηση στο κοινωνικο πεδιο να φανεται μαλλον αδυνατη. Ο παλιος "χωρος" ειναι ανικανος ακομα και να κατεβει στις εκλογες.

Για αυτο λοιπον κι εμεις υπηρξαμε απο κεινους που απεναντι στους συντροφους που επεμενην για κατεβασμη, αρνηθηκαμε μια καθοδο γελοιοποιησης και "μετασηματος κουκλων" μια και δε υπηρχαν αλλες εγγυησεις σοβαστητης και συσπειρωσης.

"Εξ αλλοτε τα σπουδαια".

Ο τύπος και η βασιλεια του σχολιου

Πολλοι χροακτηριζουν τον τυποιης ελλαδας σαν τυπο απ' όπου λειπει σχε δον εντελως το αρθρο αναλυσης, το αρθρο ννωμης, και όπου κυριαρχει ημα την ανταχτεο ειδηση, το αστυνομικο δελ-

τιο και το σχολιο.

Εδω νομιζουμε βρισκεται το σημαντικωτερο στοιχειο. Στην νικη του σχολιου, οχι μονο απεναντι στο αρθρο αναλυσης και γνωμης αλλα κατι χειρο τερο απεναντι στην ερευνα, το ντουκουμεντο, το πεποσταζ. Οι ελληνικες εψημεριδες που τα τελευταια χρονια της διχτατοριας και στις αρχες της μεταπολιτευσης ιδιαιτερα, ειχαν στην ιχτει πολι στο σεποσταζ και την ερευνα γινονται εψημεριδες σχολιασμου, κουτσομποιου, το ιδιο συμβανει -σε μεγαλο βαθμο και με τα περιοδικα - ακομα και τα αριστερα. Πληθανουν οι ατελειωτες σελιδες σχολιασμου, κους-κους, υπηχτων κ.ο.κ. Αν ο Χηρος εφερε τον κιτρινισμο στις εψημεριδες οι ελληνικες εψημεριδες και περιοδικα κανουν ενα παρα πεον βημα. Μεταβαλουν τον τυπο σε χωρο κουτσομποιου. Βεβαια σε μια επαρχιακη, μικρη χωρα όπου βασιλευει ενα πνευμα εψημεχασμου και λιμνασματος των παντων αυτο ειναι μυσικο. Υποχει το σο διανοητικη τεμπελια, νια ποθανων υπς η αναλυσης, οσο και για αρθρα ερευνας και ρεπορταζ. Ωτως λεναμε με τα τη χουντα η ελληνικη κοινωνια ανακαλυπτε τον εαυτο της, κινιταν κι σκεφτοταν. Το ρεπορταζ, και η ερευνα καταλαμβανεν ενα μεγαλο μερος του τυπου και των περιοδικων. Οι ιδιοιοι δημοσιογραφοι ήταν γεντεροι, αρκετα πεινασμενοι ακομα, με "ανησυχιες", ετρεχαν πισω απο το γεγονος και προ-

σπαθουσαν να το ερευνησουν. Υπηρχαν συνεχεια αποστολες και ρεπορταζ ακομα και στις ξενες χωρες ελληνων δημοσιογραφων, κατι που δεν αποτολμουνταν στο παρελθον.

Τα τελευταια χρονια, ιδιαιτερα απο το -80 και μετα το λιμνασμα που κυριφχει στην ελληνικη κοινωνια εκφραζεται ολο και περισσοτερο στον τυπο, που γινεται τετομενος, νενονοτολογικος, κουτσομπολιτικος. Βεβαια το συνθημα το εδωνε το "Εθνος", με την "πολι υλη", δηλαδη την σινασορασε πολλα θεματα, χωρις αναλυση και ερευνα. Νομιζουμε ότι το ιδιο συμβανει και στο "χωρο", οπου η επιτυχια ενος εντυπου σαν τον "Σχολιαστη" στη ρέζεται ακριβως στην ίδια συντανη, και τελικα δύθεση. Και ίσως ήταν αναπόφευκτο. Ενας χωρος, ένας κόσμος, που πια έχει περάσει στο πεδιο του ιδιωτικου, όπως συμβινει με τη πλει οψηφία όχι μόνο του χωρου, αλλα και ευρύτερου κοσμου. Μετα τα πρώτα χρόνια της πολιτικοποιησης διστηρει με τα γεγονοτα μια σχεση-κοινωνικου ή πολιτικου χαρακτηρα-εξωτερικη, δεν συμμετεχει, δεν "βρισκεται" σε διαδι κασιες ο ιδιος, επομενως ο σχολιασμος των γενονοτων, η αναμορφα στα γεγονοτα φανεται σαν το μοναδικο κατασυγιο μιας προΐουσας "νηρανσης" κ απομακρυνσης απο την ενταξη και την δραση. Και βεβαια τον ιδιο δρομο ακο λουθουν και αλλα εντυπα. Εξαλλου και μεις, στη ΡΗΗ, αυξανουμε τα σχολια!

Ρήγη με...
Ρήγη για...
Ρήγη από...
ΕΚ...οπέν...

Η άνοδος της δεξιάς

**Παραγωγικότητα του
Αρσένη... λούφα των
εργατών**

Όταν ανεβαίνε το ΠΑΣΟΚ στην κυβέρνηση γραμμαρε πώς οι "μικρομεσαίοι" θα καταλαβουν τα συμφέροντα τους, οι ειναι συντηποτικοι, μονο με την ανοδο του κομματος τους στην εξουσια". Πιστευουμε ότι αυτη η πορεια αρχισε. Εμποροι, δικηγοροι, γνηστροι, μη χανικοι, στρωματα που εντελης παραδοξα στην Ελλαδη εμφανιζοντουσαν ση "προοδευτικα", ειναι υπο τα πρωταπου στην πλειοψηφια τους αποβαλουν την λεοντη του σοσιαλιστη που μορουσαν μεχρι τωρα. Ποσκετιανα νια ολο το "δαι μα" των μικρομεσαιων που ειχανε επισημανει, οτι δηλαδη η ιδια η κυβερνηση τους σε συνθηκες οικονομικης κρισης δεν ειναι δυνατο παρα να χτι πησει και τους ιδιους ποσπαθωντας να θιξει την πασιστικη δουη της αρχουσας ταξης και της ελληνικης κοινωνιας. Οι ελληνες "μικρομεσαιοι" ειναι τοσο στενα συνυμφασμενοι με τη παραστικη δομη ώστε να θιγονται τα ιδια τα συμφέροντα τους αν χτυπηθει αυτη η δομη. Και ετσι το ΠΑΣΟΚ εμφανιζεται απο την μλα εξαιρετικα συντηρητικο-δεν τολμησε να προχωρησει σε μετρα υπως η φορολογια ακινητης περιουσιας, και βαζει νερο στο κρασι του στη ζητημα του ΕΣΥ κλπ-απο την αλη εσω και με τα ελαχιστα δειλα μετρα του ερχεται σε συγκρουση με ενα μεγαλο κομματι της μικρομεσαιας δομης. Γιατι βεβαια το ΠΑΣΟΚ οπως και η Νεα Δημοκρατια πριν απο αυτο, βοσκεται μπροστα στο προβλημα της συκεντρωσης ποριν για επενδυσεις και

περιορισμο του ελειματος των δημοσιων δαπανων. Αυτοι οι ποροι σταν το εισοδημα βρισκεται σε στασιμοτητα πρεπει να ασφαρεθουν υπο καπου. Απο που αλλου αν οχι απο την παροπτικη δομη; Εκει ακριβως οι "μικρομεσαιοι" ανακαλυπτουν πως τη συμφέροντα του μεγαλοεισανωνεα και μεγαλεμπονου ειναι σε πολλα σημεια ταυτοημα υπε τη δικα τους, σ'οτι αυθα τη φοροδιαμυη, την υπερτιμολογηση, το ποσοστο κεδους κλπ, κλπ. Γι αυτο και ενα και υατι, το ανωτερο βεβαια ακομα, απο τους μικρομεσαιους αλλαζει την παραδοσιακη "προοδευτικη" τουθεση και περναι με την "επαρατη" δεξια. Οπως ευστοχα ειπε και ο Μασαβετας της "Ελευθεροτυπιας" αυτα τα στρωματα ειχαν μεχρι τωρα την καρδια πριστερα και την τσεπη δεξια. Τωρα ανακαλυπτουν πως και η καρδια τους πρεπει να παιει εκει που βρισκεται και το πορτοφολι τους. Τι το φυσκωτεο!

Το κομμα των μικρομεσαιων χανει τα απιδια του, και η συμμαχια τεχνοκρατιας-μικρομεσαιων εναντια στο μεγαλο ιδιωτικο κεφαλαιο που αποτελεσ την βαση της ταξικης συμμαχιας που εκφρασε το ΠΑΣΟΚ κινδυνευει να απογυμνωθει απο ενα σημαντικο μερος του μαζικοτερου κομματου της, τους μικρομεσαιους. Για την ωρα μονοστους αγροτες φανεται να εξακολουθουν να διατηρουνται τα στηριγματα του ΠΑΣΟΚ, και αυτο βεβαια, τι ειρωνια, λογω ΕΟΚ και των επιδοτησεων της.

Όταν το ΠΑΣΟΚ πήρε την κυβέρνηση δεν ήταν λίγοι εκείνοι που πίστειναν ότι η παραγωγη και η παραγωγικότητα θα αυξηθούν. Οι εργάτες έλεγαν θα δου λέψουν για το σοσιαλισμό ή στο κάτω-κάτω έχουν μια κυβέρνηση δικη τους, που λύνοντας και κάποια προβλήματα υπως η κατάργηση του 330 ή δίνοντας ένα μήνα δάσεια και με κάποιες αυξήσεις θα τους πείσει ότι πρέπει τήρη να σηκώσουν τα μανίκια και να στρωθούν για λα καλά στη δουλειά.

Ο Αρσένης μετά τις κοινωνικοποιήσεις που συνοδεύονταν με το άρθρο 4, τις εμφανίσεις στην Εύβοια (με κείνο το κράνος που θύμιζε τον Τσαουσέσκου) για τα εποπτικα συμβούλια και τους λόγους για τον τριτοδομικό σοσιαλισμό μαζι με τον εκδημοκρατισμό που έκανε στο εργατικο κίνημα, πίστεψε ότι τώρα οι εργάτες θα αυξήσουν επιτέλους την παραγωγη. Τους τα δώσαμε όλα ΑΤΑ, κοινωνικοποιήσεις, εποπτικα συμβούλια, συμμετοχή, δημοκρατία στους χώρους δουλειάς, συνδικαλιστική ηγεσία εκλεγμένη, κομμουνιστές στη διοίκηση της ΓΣΕΕ και τα Εργατικά Κέντρα. Γιατι δεν δουλεύουν;

Δεν είναι λίγοι οι Πασοκοαριστεροι που λένε ότι οι εργάτες δεν καταλαβαίνουν. Σ' αυτο το σημείο συμφωνη μαζι τους. Οι εργάτες ποτέ δεν καταλαβαίνουν γιατι πρέπει να δουλεύουν και γιατι πρέπει να δουλεύουν μόνο αυτοι. Ο εργάτης καταλαβαίνει ότι πρέπει να πάρει το μεροκάματο κι αυτό τον ενδιαφέρει. Και το θέλει με όσο γίνεται λιγότερη δουλειά κι αν μπορει να κοιμάται κιόλας. Οι παλιές λογικές του τύπου νάμαστε πρώτοι στη δουλειά κλπ. που θελε τον κάθε εργάτη σταχανοβίτη πέρασαν ανεπιστρεπτι. Όταν δουλεια σε μια κλωστομάφαντουργία θυμάματι ότι το εργαστάσιο λειτουργούσε κανονικά μόνο την πρωινή βάρδια, λόγω επιστασίας, σε ρυθμούς κανονικούς. Στην απογευματινή βάρδια η παραγωγη έπεφτε κατά 50% κάτω. Στην βραδυνή νινότσαν αχαμός. Δούλευαν όσες μηχανές ήθελαν και όσες πάθαιναν ζημιές, έσπαγαν βελόνες ή έβγαινε το νήμα έκαναν τη διπλή ζημιά. Το υμδοι την άλλη μέρα ήλθε έναν άνθρωπο να το ξεψφάνει για να μην πεταχτει το νήμα. Σ' αυτό το

ανοργάνωτο σαμποτάζ συμμετείχε η πλειοψηφία των εργατών μέχρι και τοιράκια του εργοδότη. Όταν τους έλεγες ότι κάνουν σαμποτάζ κι ότι είναι ενάντια στην εργασία σου ορκίζονταν όλοι ότι αυτό είναι εντάξει, δουλευταράδες, αλλά πρωτίμανον να κοιμηθούν ή να κουβεντιάσουν στο προαύλιο γιά να μην τους τρώει, το χνούδι.

Οι εργάτες τελείως ασυνείδητα έκαναν και κάνουν αυτό που λένε λούφα, χωρίς να ξέρουν ότι τινάζουν την παραγωγή στον αέρα.

Το προλεταράτο έκανε και κάνει διπλή ζωή. Ποτέ δεν δέχεται το θεωρητικό ή ποτέ δεν λέει τα πράγματα που κάνει. Ορκίζεται ότι ένας καλός νοικούρης οικογενειάρχης δεν θα πήγαινε ποτέ με άλλη γυναίκα τη στιγμή που του τρέχουν τα σάλια γιά την πρώτη που περνάει. Το ίδιο συμβαίνει και με τη λούφα ή το χνούδι.

Εργατική συνείδηση μέσα και... έξω

Μιά από τις σημαντικώτερες αλλαγές πούχουν γίνεται στο εσωτερικό του εργατικού κινήματος, είναι ο τρόπος που διαμορφώνεται αυτό που λέμε εργατική συνείδηση. Ο νέος βιομηχανικός ή βιοτεχνικός εργάτης που εντασσόταν στην παραγωγή σαν ανειδίκευτος εργάτης στα 15-16 το πολύ αποκτούσε τις πρώτες εμπειρίες από τη ζωή μέσα στο εργοστάσιο ή τη βιοτεχνία.

Αυτός λοιπόν ο τύπος του νέου εργάτη που ήταν η αναπαραγωγή του εί-

δικευμένου, του συλλογικού εργάτη που αποκτούσε την πολιτική και πολιτισμική του συνείδηση μέσα στον εργασιακό χώρο, έπαιψε να υπάρχει.

Έτσι στα εργοστάσια ή σ' άλλους εργασιακούς χώρους, τη θέση του δεκαπεντάχρονου κάλφα ή του ανειδίκευτου εργάτη, πάινει ο νέος που εχει περάσει από το λύκειο, έχει κάνει το στρατιωτικό, έχει σχεδόν μιά δεκαετία διαφορά από τον μαθητευόμενο κάλφα, είναι γύρω στα 23 με 24.

Αυτή η δεκαετία που έζησε έξα από το εργοστάσιο σα μαθητής, υποψήφιος των ΑΕΙ, άνεργος και στρατιώτης, του διαμόρφωσαν μιάν άλλη συνείδηση εντελώς διαφορετική από κείνη του κάλφα της περασμένης δεκαετίας.

Αυτός ο νέος τύπος του εργάτη που τώρα εντάσσεται στην παραγωγή έξω από το εργοστάσιο, έχει μιά γλώσσα που ο παραδοσιακός εργάτης γιά πρώτη φορά ακούει. Ενώ γιά τον παραδοσιακό εργάτη δεξιό κι αριστερό, το εργοστάσιο μας που εδώ βράχουμε το ψωμάκι μας, γιά το νέο εργάτη είναι χώρος καταναγκασμού που ερχόμαστε να πάρουμε μερικά φράγκα και να εξαφανιστούμε. Για το νέο εργάτη δεν είναι ούτε το μαγαζί μας. Εδώ αξίζει να αναφέρουμε ωρισμένες εμπειρίες.

Σ'ένα εργοστάσιο, οι νέοι εργάτες έρχονται στις 7.05 το πρωί, φεύγουν στις 3.05 ακριβώς. Οι παλιοί υπάντονται από τις 6, το αργότερο 6.30, πίνουν καφέ συζητάνε στην τραπεζαρία. Το ίδιο γίνεται καλ το μεσημέρι καλ στη συνέχεια τα πίνουν ομαδικά σε ταβέρνες, διατηρούν σχέσεις μεταξύ τους προσωπικές και οικογενειακές. Οι νέοι, μόλις το ωράριο περάσει, εξαφανίζονται, δεν διατηρούν καμμιά επαφή με το εργοστάσιο, γυρίζουν στις προεργασιακές τους παρέες, στην προεργασιακή τους συνείδηση. Όταν ρώτησα κάποτε ένα νέο τι νοιώθει δύο περνάει την πύλη του εργοστάσιου, μ' απάντησε: "Ένα δίκοπο μαχαίρι καρφώνεται στην πλάτη μου που μου κόβει τα πόδια. Όταν βγαίνω από

πύλη το μαχαίρι βγαίνει και ξαναβούσκω τη ζωή". Κι ένας άλλος σε κουβέντα γιά τη δουλειά αν είναι καλή ή κακή, πολύ εύστοχα είπε: "Αν η δουλειά διήταν καλή δεν θα την έλεγαν δουλειά αλλά μπακλαβά".

Αυτά τα λόγια σίγουρα δεν βγήκαν ποτέ από το σόδα του συλλογικού εργάτη. Φυσικά οι διαφορές μεταξύ του παλιού εργάτη και του νέου δεν μένουν μόνο στον τρόπο αντιμετώπισης της εργασίας αλλά επεκτείνονται σ' όλη την καθημερινότητα. Είναι σίγουρο ότι έχουμε να κάνουμε μ'ένα νέο φαινόμενο που τα ραντάρ της παραδοσιακής αριστεράς, ρεφορμιστικής και επαναστατικής δεν μπορούν να εντοπίσουν. Η ανάγκη να γυρίσουμε στο εσωτερικό της τάξης και να δούμε τις αλλαγές που χρέωνται γίνεται είναι στην εποχή μας μεγάλη όσο ποτέ άλλοτε. Οι διαφοροποιήσεις που χρέωνται γίνεται στο εσωτερικό της τάξης, αυτό που παλιά λέγανε οι κομμουνιστές ενδοταξικές αντιθέσεις, είναι στην εποχή μας όχι απλά οξύμενες αλλά έχουμε να κάνουμε με δύο διαφορετικές συμπεριφορές και το κοινό αίτημα οικονομικό ή εργασιακό δεν μπορεί από μόνο του να ενώσει τον εργάτη του καφενείου και της ταβέρνας, με τον εργάτη της παμπ και του φαστ-φουντ.

Ο ρεφορμιστός που κυριαρχεί στον εργάτη δεν κυριαρχεί μόνο με μανούβρες και συνδικαλιστικά τερτίπια, αλλά έχει μιά βάση που είναι ταυτισμένη μαζί του, γνωρίζει τις αδυναμίες του και τις εκμεταλλεύεται. Οι αντιφερομιστές που επιμένουν να προτείνουν αγωνιστικά ταξικά προγράμματα κλπ., απευθύνονται στη βάση του ρεφορμισμού που δεν πρόκειται να τα υιοθετήσει και σ' έναν κόσμο που οι ανάγκες του και η λογική του είναι πέρα από τους αντιφερομιστές.

Είναι αδύνατο ο εργάτης της παμπ να υιοθετήσει και να ενταχτεί σε αιτήματα όπως γιά τη δημοκρατικό συνέδριο της ΓΣΕΕ, την ώρα που δεν συνιστά στη ζωή του εργοστάσιου ή να πάρουμε 50 φράγκα παραπάνω μεροκάματο.

Prién me... Prién ya... Prién anó...
Εκ... φρέν...

Κόκκινη Πρωτομαγιά... Τιμημένη εργατιά

Εργάτες απ' τα KATE κ.λ.π.

Συνήθως την Πρωτομαγιά συναντούμε γνωστούς που είχαμε χασει. Εδώ πολλά χρονια. Ετσι τουλαχιστον ο γιος οτασμός καλυπτε καποια κοινωνική ανανκή. Φετος, τιποτε, ουτε κι αυτο. Ο χώρος του αριστερόσμου δεν ξεπενούσε τα 300-400 ατόμα υπολογίζοντας σ' αυτούς ακομα και την ΕΔΕ, την ΣΑΚΕ & την "Κυνηση για την ανασυγκρότηση του Μ-Λ κληνματος". Ως αναρχικοι δεν ξεπερασαν τους 150. Γενικα σκατοκάτασταση. "Τζογος ουδεις".

Ηδη τουτη τη χρονια δεν πηγαίνει σε κανενα απο τα ραντεβου- "προσγυγκες ντρωσεις" του χωρου. Θα ήταν αστειο. Απο την επομενη αν δεν δημιουργηθει.

κατι αυτονομο περα απο αυτη την αθλιοτητα μαλλον θα παμε εκδομη. Δεν υπαρχει πλεον κανενα νοημα. Το ποαγματικο νοημα του οποιουδηποτε κατεβασματος στηνφετεινη Πρωτομεγιαστο εδωσε ο Κωστας. "Να παμε να τους πεταξουμε (στη ΓΣΕΕ) μερικες εκποντα δες εικοσαρικα". 20 δραχμες ηπαν η ανέση που πετυχε φετος η ταξικη ΓΣΕΕ μετα απο διαπραγματευσεις και αγνινες. Η επιστρωψη του 20οικου θα ήταν μια περιωρημ ιδεα. Αλλα στο χωρο αυτο ετσι απως καταντησε λειπουν ακομα και εκεινοι που θα μπορουσαν να πραγματοποιησουν μια τετοια ιδεα.

Το Υπουργειο Παιδειας ανήγγειλε τον αριθμο και την κατανομη των εισαγομενων στις ανωτερες και ανωτατες σχολες. Για αλλη μια χρονια εχουμε σημαντικη αυξηση των εισαγόμενων στις ανωτερες σχολες και μια καποια στις ανωτατες. Ετσι οι εισαγομενοι φθανουν πλα τις 50.000, απο τους ιπολους στα Πανεπιστημια εισανοντας 22.000 ενωι οι υπολοιποι στα KATE(ΤΕΙστο εξης) και τις εκπαιδευτικες σχολες. Τα συμπερασματα που μπορουμε να βναλουμε απ αυτη την αυξηση και την κατανομη της ειναι σημαντικα.

Α. Αν προσομε υπ'οψη μας στι καθε χρονο απομοιτουν ποτο το λυκειο λινοτερο απο 60.000 βλεπουμε καθαρι πως πλησιαζουμε σε ενα σημειο απο το συνολο σχεδον των απομοιτων θα μπανουν σε καποιη σχολη ανιτερη η ανωτατη. Το προβλημα που εξακολουθει να υπαρχει ακομα (80 ή 90 χιλ. υποψηιοι) ειναι συνεπεια της υπαρχης υπολοιπων ποτα προηγουμενων χρονια. Παντως ειναι προμανες πως η κριση της εκπαιδευσης, εντοπισμενη σε κοινοτου περασματος απο το λυκειο στις ανωτερες βαθμιδες εκπαιδευσης μετποτη πίζεται. Η πολιτικη του Ραλλη, και νενικωτερα της Δεξιας στηηοιστον στο ξεπερασμα του διπλου συστηματος εκπαιδευσης και των τεχνικων σχολων και λυκειων που θα μετεβαλνεν ενα κουμπι των μαθητων σε ειδικευμενους τεχνιτες-εργατες και ετσι θα μειωνοταν ο αριθμος των απομοιτων λυκειου. Η πολιτικη του ΠΑΣΟΚ μεταποτιζει την κριση "προς τα πανω". Δηλαδη αιξανει τους εισαγομενους στις διαποτες σχολες, ετσι ωστε σιγα-σιγη ενας μεγαλος απιθμος-η πλειοψηματια των απομοιτων του λυκειου να εισανεται σε καποια σχολη. Όμως εδω επεμβανει ο διαχωρισμος.

Β. Αιξανονται πολυ λινο οι εισαγομενοι στοπανεπιστημα και πολυ περισσοτερο στα ΤΕΙ, και τις εκπαιδευτικες σχολες. Δηλαδη στην Ελλαδη ενας αιξανομενος αριθμος ειδικευμενων εργατων θα παρανεται απο τα KATE και τις αλλες σχολες. Η διαφοροποιηση λοιπον και η εντατικοποιηση στο επιπεδο του γυμνασιου και του λυκειου θα βαθαινει νε στοχο την κτιστηση καλυτερης θεσης μετα το τελος του λυκειου. Ετσι θα εκπραζεται πλα η ταξικη και κοινωνικη διαμορφωση, με τη σχολη που θα υπαινει κανεις.

Γ. Μειωνονται οι εισαγομενοι στις σχολες της Αθηνης, ιδιαιτερο στο Πανεπιστημιο, με συνεπεια η Αθηνα να εχει σε λινο λγιωτερους μοτητες-η ναλογικα με τον πληθυσμο της- απο αλλες περιοχες. Και ιε την ιελλοντικη δημιουργια και νεων επαρχιακων Πανεπιστημων η τρηη θα ενταθει. Μετα λοι πον την εξανωη των εργατων απο την Αθηνα θα εχουμε τηρη την εξανωητικη μοτητη.

Η σημασια του μετου, πολιτικα και κοινωνικη ειναι τεραστια. Ετσι πλε αν μ αυτη τη μελωση στην Αθηνη θα εισανεται μινο μετα ειλιτ μαθητων, οχιζε βαλα οι 'κουμπουρες', οι νιοι των εργατων. Μ αυτο των τωπο το Πανεπιστημιο θα νινει ακομα πιο λερωχικοποιημενο συπλονη με τις διωποτεικεσχη λες και πολεις.

Δ. Συγολικα λοιπον το μοντελο της εκπαιδευτικης πολιτικης του πασοκ μεταποτινας ενα μεγαλο μερος των μυτιθεσεων και αδιεξοδων της εκπαιδευτικης και κοινωνικης πραγματικοτητας στο επιπεδο των πυντερων και συνωτατων σχολων, εντενει τις αντιθεσεις στο εσωτερικο τους και μεταβατει τελικα το χωρο μετα το λυκειο σε προνομιακο χωρο επεκτωπης και συντηξης των αντιθεσεων και ιδιαιτερα στις σχολες ΕΚΤΩΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ, οπου συγκεντρωνονται τοσο μελλοντικοι ανερνοι, οσοκαλ για ποιηη μορα-σε οτι αφορα στη μεταλυκειακη εκπαιδευση, μελλοντικοι εργατες, και μιλαμε κυριοτετικα.

Pήξη με... Pήξη για... Pήξη από... EK... Pήξη

Αποκλείεται... η δολοφονική ενέργεια

..."αποκλείεται πάντως η δολοφονία κη απόπειρα..." κορυφωνόταν το ρεπορτάζ της εφημερίδας για το θάνατο με σα στο ίδιο το νοικιασμένο διαμέρισμά του μετανάστη εργάτη-τεχνίτη. Ετοιμούσαν ανακουφισμένοι την σε λίδα των "κοινωνικών" για να διαβάσουμε τα αθλητικά.

Κι όμως αυτή τη φορά την πατήσαν. Δεν υπήρχε κάποιος πατρώτης του "αράπης" να τον σκοτώσει για οικονομικούς, σεξουαλικούς ή άλλους λόγους.

Αυτή την φορά ήταν το ίδιο το σύστημα που τον καθάρισε. Οι ίδες οι μίζερες "συνθήκες" ζώής του: Μετανάστης από την Τυνησία, που πήγανε σε μια σχολή ηλεκτρολόγων, έπαιρνε ένα μισθό πείνας, ζούσε σ' ένα άθλιο φτηνό υπόγειο, μαζί με κάποιον άλλο συμπατριώτη του, μετανάστη κι αυτόν.

Το βράδυ μετα τη δουλειά κουρασμένοι κι οι δυο, ο ένας πέφτει για ύπνο, δεν καταλαβαίνει τίποτα από την κούρασή του, ο άλλος, έτσι για των, ανάβει κεριά για οικονομία (όπως λέει και η εφημερίδα), βάζει ένα δύσκο για μουσκη και πάει να φτιάξει δύο αυγά, το "βασιλικό του δεύπον". Το κεριό όμως βάζει φωτιά στον δύσκο, δημιουργούμενα αναθυμιάσεις που τον σκοτώνουν δυο βήματα από τον σύντροφό του που κοιμάται και δεν καταλαβαίνει τίποτα.

Το πρωι ανακαλύπτει νεκρό το σύντροφό του και φωνάζει τους γείτο-

νες. Ερχεται η αστυνομία. Μετα από έρευνες και καταθέσεις οι μπάτσοι υπηρεσίας αποφαίνονται: "...Αποκλείεται η εγκληματική ενέργεια..."

Αφήνεται ελεύθερος ο συγκάτοικος, μπαίνουν οι σφραγίδες, αλλη μια υπόθεση περνάει στα συρτάρια που περιέχουν χιλιάδες τέτοιες περιπτώσεις όπου οικοδόμοι σκοτώνονται πέφτοντας από σκαλωτικές, εργάτες ακρωτηριάζονται στην προσπάθεια για "αυξηση παραγωγικότητας", νέοι πεθαίνουν από η ρωινή στο δρόμο τους για έναν "ονειρικό κόσμο". Πάντα όμως "αποκλείεται η εγκληματική ενέργεια..."

Τέτοιες περιπτώσεις είναι εγκλήματα των κοινωνικών καθεστώτων που οι συνθήκες εκμετάλλευσης στη δουλειά, (εργατικά "ατυχήματα"), στον δρόμο, στο σπίτι, στη διασκέδαση (θύρα 7) παντού σκοτώνονται τον κόσμο (δεκάδες νεκροί σε κάθε έξοδο) πράγμα που καθημερινά κρύβεται το τύπος των αφεντικών και που καθημερινά οι προλετάριοι αυτού του κόσμου αποκαλύπτουν, με την ίδια τη θυσία τους. Την καλύτερη απόδειξη για αυτό έδωσαν πρόν ένα χρόνο οι ναυτεργάτες όταν έβγλαν το νεκρό από "ατυχήματα" συνάδερφο με σα στο γραφείο του υπουργού των εφοπλιστών Κατσιφάρα, δείχνοντας έτσι εμπραχτα πολοι είναι οι εγκληματίες.

Μην ψάχνετε για αθλητικές σελίδες δεν έχει....

Νεανική εγκληματικότητα και κράτος

Διαβάσαμε τελευταία στις εφημερίδες διάφορα μέτρα που σκοπο έχουν να χτυπήσουν την "εγκληματικότητα" της νεολαίας, καθώς συνέβηκαν και κάποια γεγονότα που έφεραν στο προσκήνιο το ζήτημα της βίας του κράτους:

-Μετατροπή του "εγκληματος" της βίας στα γήπεδα από απλο σε ιδιώνυμο που σημαίνει τις μεγαλύτερες ποινές για τους νέους "χούλιγκανς", χωρις εξαγορά ή δυνατότητα της έφεσης να έχει ανατατικο αποτέλεσμα και φυσικα στέρηση των πολιτικων δικαιωμάτων.

-Μια διαφωνία κατα την ανάκριση μιας συμμορίας ανηλίκων, μεταξύ ανακριτη και εισαγγελέα, κατα πόσον πρέπει να προσωλακιστουν μιας και ο νόμος απαγορεύει να φυλακίζονται ανήλικοι κάτω των 16 χρόνων. Ζήτημα που ανέλαβε ο Μαγκάκης να το λύσει με νόμο, και που μάλλον-κατα τις εφημερίδες-θα προβλέπει την φυλάκιση και για τους ανήλικους!

-Τραυματισμος 2 νέων-στο δρόμο-20 και 16 χρονων, από τα περίστροφα των αστυνομικων, μέσα σ' ένα μήνα...

Τα γεγονότα αυτα μαζί με την στατιστικα αυξημένη δράση συμμοριων ή μεμονωμένων νέων ακόμα και ανήλικων, δείχνουν ότι το κράτος αρχίζει να σφύγει τον κλοιο γύρω από την νεολαία. Το φαινόμενο αυτο της νεανικης και ανήλικης "εγκληματικότητας" εμφανίζεται σε τέτεια έκταση στην Ελλάδα από την στιγμη που κράτος και σύστημα αναπτύσσονται και εκσυγχρονίζονται σπάζοντας τα δεσμα της οικογένειας που απο κύτταρο διαπαιδαγώγησης και παραγωγης μετατρέπεται το πολυ-πολυ σε κύτταρο κατανάλωσης χάνοντας την διαπαιδαγωγιτική της αξία που περνάει κατευθείαν στο κράτος-σχολείο (Ετσι σιγα-σιγα μετατρέπεται σ' ένα κοινωνικο περίττωμα που απλα διατηρείται απο το ιστορικό της βάρος).

Σήμερα σ' αυτο το πλαίσιο, η ωρίμανση της νεολαίας γίνεται στην κοινωνία της αφονίας, που απο χίλια κανάλια της υπόσχεται πολλα, προβάλλει την απόλαυση εδω και τώρα, αλλα την απόλαυση εμπόρευμα που για να την αποχθήσεις πρέπει νάχεις χρήμα όρα για τα κατώτερα στρώματα να εργάζεσαι. Η ζωή όμως χωρις βιωτικα προβλήματα τουλάχιστον μέχρι τα 18 και η εκπαίδευση έξω α-

πήγα με... πήγα να... πήγα από... εκ... φτηνού...

πο την εργασία, μαζί με την ανεργία που οδηγεί στην αναγκαστική στέρηση α πολαύσεων-εμπορευμάτων καθώς και στις πιο βρώμικες, κακοπληρωμένες, "μάυρες" δουλειές, φέρνουν την νεολαία στο χώρο του "εγκλήματος". Στην προσπάθεια δηλαδή ν' αποκτήσουν όσα θέλουν όπως έμαθαν: χωρίς να δουλεύουν στην μισθωτή σκλαβιά των αφεντικών.

Οι νέοι "εγκληματίες" έκεινάνε από το βούτηγμα της τσάντας στο δρόμο, για τις καθημερινές ψιλοανάγκες τους, προχωράνε στις διαρήξεις για ένα πιο ο σταθερό εισόδημα και καταλήγουν στις ένοπλες ληστείες για ένα καλύτερο αύριο.

Φυσικά η κοινωνία μας έχει πλουτίσει πολύ από την εποχή του... λήσταρχου Νταβέλη. Το χρήμα κυκλοφορεί παντού, ο χρυσός υπάρχει σε όλα τα σπίτια έτσι υπάρχουν και περισσότερες δυνατότητες "εγκληματικότητας". Απ' την άλλη δυνατότητες υπάρχουν και σ' αυτές τις κοινωνικές εκδηλώσεις και λειτουργίες πχ οι τσαμπατζήδες στις συναυλίες ή τα φραγκοδίφραγκα που ρίχνουμε στα τρόλλεϋ.

Το κράτος έχει σαν βασικές του αξίες την εργασία, την παραγωγικότητακλπ καίγεται λοιπόν να τσακίσει αυτή την "εγκληματικότητα" που έκεινάει τελικα, αυθόρμητα, ασυνείδητα ή και συνειδητα από την "άρνηση εργασίας". Την άρνηση δηλαδή να δουλέψουμε για πράγματα και συμφέροντα έχω από τον εαυτό μας, για τον εαυτό μας και τελικά τον εαυτό μας. Αυτές οι κοινωνικές συμπεριφορές είναι σήμερα φανερες στην νεολαία, των κατωτέρων στρωμάτων αλλά λόγω της κρίσης θα τείνει να εξαπλώνεται δύλο και σε μεγαλύτερα κομμάτια.

Ετσι τ' αφεντικά και το κράτος μιλάνε για φυλακίσεις σε μας, ιδιώνυμοκλπ και φυσικά καμιά κουβέντα για ιδιώνυμο στους μπάσους που πυροβολούν, ούτε λόγος για φυλάκιση των αφεντικών που απολύουν, κλέβουν ένσημα κλπ, ούτε λόγος για κάθειρη των αξιωματικών που στις μονάδες τους "αυτοκτόνησαν" φαντάρι... Οι μόνοι εγκληματίες είναι οι νέοι!

Μα τελικά είμαστε υπέρ της "εγκληματικότητας";

Οχι! Είμαστε κατά του κράτους και των αφεντικών που μας εκμεταλεύονται. Είμαστε υπέρ των νεαρών "εγκληματιών" που προσπαθούν να παρατείνουν την ύπαρξή τους έχω από την απάνθρωπη εγκληματική εργασία. Σήμερα που το οικογενειακό εισόδημα από το οποίο συντηρούμαστε, συνέχεια μικραίνει, μπορείνα υπάρξει άλλος δρόμος για να καλύψει της ανάγκες μας εκτος από την ζωη-έγκλημα πέρα και ενάντια στην εργασία;

Οχι. Πρέπει να πάρει όμως άλλες μορφές, συλλογικές που ενώνουν και όχι χώρους την νεολαία, που μας φέρνουν σε συμμαχία με όλλα εργαζόμενα στρώματα και όχι σε εχθρική στάση, που τέλος απομιζουν από τα κρατικά θυσιασμούς λακία και όχι απ' τις τσάντες των νοικοκυρών....

-Επιδόματα ανεργίας.

-Μισο εισητήριο παντου (συγκοινωνίες, διασκέδαση, μαζι, ταξίδια) με κάρτα νεολαίας που να τσάχει για όλες τις χώρες της ΕΟΚ.

-Ελάχιστη ως καμιά φορολογία στους νέους που αγοράζουν μηχανάκι.

-Επιχορηγήσεις από το κράτος και παροχή μεγάλων χώρων (παλιων σπιτιων πχ για δημιουργία στεκιών νεολαίας....

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΕΣ ΝΕΟΙ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΕΝΩΘΕΙΤΕ!

Οι σαλτιμπάγκοι της ρωμιοσύνης

Ο "σοβαρος συγγραμεας" Γιωργος Ιωαννου ανησυχει για τους γηπους με ταξι Ελληνων και αλλοφυλων, Φιλιππινεζων κλπ. που θα αλλιωσουν την φυλη, και πολος ξερε, προσπικα, τον ιδιο τον ελληνικο στρατο. Τετολες υστερεις ξεστομιζει αυτος ο πνευματικος ανθρωπος στην "ερευνα" της Ελευθεροτυπιας για την "ρωμιοσύνη", ενω ο Σαββοπουλος λεει ουρανομηκεις μαλακιες για τον κινδυνο που προκαλει το μονοτονικο και η "καταργηση της δασειας". Ο Κουνδουρος μιλαει για την Αμερικανοποιηση της ρωμιοσύνης, και σε γενει ο καθε κρετινος αραδιαζει οποιο ηλιθιοτητα του κατεβει. Η "ρωμιοσύνη κινδυνευει".

Και βεβαια αυτη η κινηση δεν ει-

ναι μεμονωμενη. Απο παντοι συνθετες που δεν πουλανε, συγγραμεις που νιβουν τον ανταγωνισμο των ξενων συγγραφεων, μπακαλδες που παραγουν πριντα κατωτας υποσταθμης, διαμαστου ροντα για την κριση της ομιλοσυνης και την αγορα ξενων προιοντων. Και το κρατος ερχεται αρωγος. "Οεπιμενυν Ελληνικα". Και μαλιστα μας εμμανιζει και τον ανεργο να φοραι μονο ρουχα εισαγωγης. Να ποιοι αγοραζουν προϊντα εισαγωγης και πανακριβα, ποιοι αλλοι παρα οι ανεργοι;

Ας ειναι ομως ας προχωρησουμε παρα περα. Γιατι θα πρεπει να αγορασου με ρουχα αθλιας ποιοτητας, μηπως επειδη ειναι ελληνικα; Γιατι θα πρεπει να ακουσουμε ολα τα μουσικα u-

Ρήξη με...
Ρήξη για...
Ρήξη από...
ΕΚ...
Ρήξη

ποπροτοντα των ελληνων "δημιουργων"; Γιατι θα πρεπει να διαβαζουμε τις ανουσεις ιστοριουλες τους; Γιατι ειναι ελληνες; Γιατι αραγε,εκτος απο ελαχιστους,ζουν απο τις αγωνιες και τα προβληματα των ανθρωπων,τι αραγε μας δινουν περα απο την μιζεριουσους. Γιατι να βλεπουμε ελληνικο θεατρο, εκτος απο ελαχιστες Ανανωστακη; Για να βλεπουμε την καραμελλα του λουμπεν που εχουν βρει εδω και δεκα χρονια αταλαντοι καπενοβιοι "θεατροι και συγγραμεις" της δεκαρας και του υπογαστοου;

Και ειναι βεβαιω πως αν τοκροτος δεν μας επεβαλε -λογω του ότι ειναι ελληνικο-ολη τη σαβουρα ελληνων δημιουργων,καθε ειδους,θα ανοραζονταν ακομα λιγυτερα ελληνικο προιοντα.

Δεν ειμαστε απο εκεινους που υποστηριζουμε πως η ανθριποτητη εχει φτασει πιο στην εξαλεψη των εθνοτηων και εθνικων χαρακτηριστικων. Υπαρχει ακομα η γλωσσα,η πολιτιστικη παραδοση,η ταυτοτητα.Γι αυτο λοιπον δεν υποστηριζουμε πως αρκει η μεταφορα καποιων ξενων προιοντων καποιας ξενης κουλτουρας και δεν χρειαζεται μια αντιστοιχη δικη μας παραγωγη και αντι ληψη.Ομως κατι τετολο δεν το νουμε κολημενο στην παραδοση,αγκι στρωμενο στον φτωχοπροδρομισμο και

την λογικη της ψωροκωσταινας, αλλα μεσα απο την ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ μας στην παγκοσμια πραγματικοτητα , και κουλτουρα, παραγοντας εμεις οι ιδιοι κατι που να ειναι ταυτοχρονο "εθνικο" και παγκοσμιο,και οχι τα μπουρωμενο πισω απο την "μετα εντο πιου παραγωγης".Οι υστερικοι οπαδοι της ομιλοσυνης βλεπουν πως χανονται ολο και περισσοτερο τα ννωια τους χωραφια,τα χωρωπιασπου μπορουσαν νο πουλανεκπιθεκοτασανη ημετερα προιον με ευκολια.Νιωθουν ολο και πιο πολυ τον ξενο συναγωνισμο,και ακομα πεισσοτερο πως οι ντοπιοι αποκτανε κανουργιες αναγκες και τα παλια τε ριπια και ρωμιοσυνες δεν αρκουν. Δεν μπορει ο καθε ανικανος σκηνοθετης να περναει για πρωτοποριακος, ο ηθονραφος του 19ου αιωνα σαν συνυρα φεας της εποχης μας.Η ελληνικη κοινωνια ειναι πιο λιγυτερο επαρχια απ' όσο ειναι επαρχιακοι οι βιομηχανοι,οι συγγραφεις και οι διλανουμενοι της.Ας το χωνεψουν αυτο και ας αφησουν τις υστεριες για την ρωμιοσυνη.Η παλια ρωμιοσυνη τελειωσε. Η κανουργια ειναι και λιγο πανκ.Μπορουν να μας διωσουν ελληνικο πανκ;Τα αλλα ειναι παραμιθια για νοεις κυριες,και υστερηπιοι για τον κινδυνο που διατρεχει η "Γλωσσα".

«Φυλλάδιο» – «Αλληλεγγύη» και ΠΑΣΟΚ

"Βουλη των φοιτητων",απογευμα, οι λογοι και οι ρητοριες χια την Ελλαδα,το Φ.Κ.,τον σοσιαλισμο,στο φορτε

τους.Το αμφιθέατρο γεμάτο,κρεμονται απο τον εξώτη,σπρώχνονται στις πόρτες,2000 περίπου φοιτητες απ' όλη τη Ελλάδα.Κυριαρχουν οι 2 υπερδυνάμεις ΠΑΣΟΚ,ΚΚΕ.

Οι "πραγματικοι αριστεροι",οι "συνεπεις",οι "αγωνιστες",δινουν τη μάχη μ' όλες τις πενιχρες δυνάμεις τους ν' αποδειξουν ότι αυτα που κάνει το ΠΑΣΟΚ και υπόσχεται το ΚΚΕ δεν είναι σοσιαλισμος....

Πλησιάζουμε στο τραπεζάκι αυτων που καταγγέλουν την " γραμμειοκρατία του ΠΑΣΟΚ" και δηλώνουν ότι "Το κίνημα οφείλει να πρωθήσει τις αυτόνομες λειτουργίες του που ιστορικα είχε συγκροτήσει,οριοθετούμενο σαφέ στερα απο το παγιωμένο αστικο σχήμα" (σ.σ. Εννοει το ΠΑΣΟΚ).

Πουλάνε το περιοδικο τους το "Φυλλάδιο".Ρωτάμε:"Να αφισουμε περιοδικα για το στρατο" και "Αλληλεγγύη, στους λαους της Ανατολικης Ευρώπης" Απάντηση θετικη.Τα βάζουμε στο τραπεζάκι και φεύγουμε ικανοποιημένοι.

Σε μια βόλτα για να δούμε πως πάει βλέπουμε τα περιοδικα σκεπασμένα κρυμένα με' άλλα,ρωτάμε "Γιατι;".

"Να μωρε ξέρεις κυκλοφορουν...μέλη του ΠΑΣΟΚ και είπαμε να μην τα βάλουμε," μας λέει μια κοπέλλα"αλλα άμα θες άστα εδω και θα σας τα που-

λάω κρυφα...".

Πράγματι έτσι έγινε,αρκετα εισουνεύδητη η κοπέλλα,πούλησε σε λίγη ωρα καμια δεκαρια απο το καθένα.

Αλλο ένα δείγμα "αριστερότικου..ρεαλισμου" απο τους αποχωρισαντες ή διεγραμμένοι σοσιαλιστες αυτην τη φορα.Γιατι την ίδια λογικη είχαν κ' κάποιοι αριστεριστες όταν στη διαδήλωση για το άρθρο 4 φωνάζαμε " Ιδια είναι τ' αφεντικα δεξια κι αριστερα" προσπάθησαν να μας αποκλεισουν απο το "μπλοκ τους" και το δικαιολόγησαν ότι "Στην συγκέντρωση υπήρχουν μέλη των κομμάτων που μας ενδιαμέρουν και...δεν κάνει να φωνάζονται τέτοια πράγματα!"

Πιστεύουν οι αφελεις που ακολουθουν την τεχνοτροπία του αριστερη στικου ή σοσιαλιστικου ρεαλισμου ότι "κρύβονται τις απόψεις τους ή ότι γινόμενοι λιγότερο"άγριοι αριστεριστες" και περισσοτερο "κυριλέ", σοβαροι πολιτικά, τα μέλη των παραδοσιακών κομμάτων θα τους ακολουθήσουν γιατι αυτοι είναι πιο " συνεπεις".

Εμεις εξακολουθούμε να πιστένουμε ότι "το κίνημα οφείλει να πρωθήσει τις αυτόνομες λειτουργίες του".

Příjemného vánoc a nového roku!

Θάνος Μικρούτσικος
και Σια

Να λοιπόν που ο Μικρούτσικος επανακάμπτει στο "χώρο", με την ευρυτερή έννοια, και κάνει το ντεμπούτο του σε μια συναυλία ελαιωφαρ αριστερή στη Λικη. Οπως δηλώνει δεν άνεξες άλλο στο ΚΚΕ καλέψεις η διαιρόφατηκε. Είναι ενας "τιμιος αγωνιστής". Αρχικα βρέθηκε με τον αριστεριστικο χώρο ο λλα επειδή ήταν αναποτελεσματικός μετεπίδησε στο ΚΚΕ. Παρόλες τις προ πάθησές του και εκεί "δεν γνινοταν τιποτε", οπότε αναγκάστηκε να ξαναμύγει στο μετακινησεις του δεν ήταν ποτέ τυχαίες. Ήταν πάντα στενα δεμένες με την καροβέρα του και αποτελούν σημαντικές εγδείξεις για το που φυσάει στο άνεμος.

Ο Μικρούτσικος στα νιάτα του ανήκε στο ΕΚΚΕ, την πιο εμπειρική και "γνωστή" αριστερής τικη οργάνωση, με μεγάλη αίγλη στους καλλιτέχνες. Μέσα από τις εκδηλώσεις του χώρου, συναυλίες, κλπ. έγιναν γνωστοί, αυτός, η Δημητριάδη και ο αδερφός τοι Γιά μια εποχή θα μπορούσαμε να τους χαρακτηρίσουμε σαν τους εκφραστές του χώρου στη μουσική, πολὺ πιο "ανινιστηκούς" και άμεσους απ' ότι ο Σαββόπουλος και άλλοι. Τότε ο Μικρούτσικος, παρνοντας - λεπταντώς θα ήταν σωτότερος - τα τραγούδια του Μπίρμαν και μουσική του Βάτζ, έκφραζε το μισος δύων μας για την γραψειοκρατία κατ' το "ρεβεζιλονισμό".

Ο Μικρούτσικος και η Δημητριάδη τραγουδούσαν με τα λόγια του Μπίρων "Δεν σου προδίνουν οι χαιρέσεις σου / τι λένε οι ακουπτιδιάρηδες / όταν σε βλέπουν να περνάς / μ'ένα σημήνος αλεξίσφαρες / λιμουζίνες, κρυμμένος πλώσω ΑΠ'ΤΙΣ Κουρτίνες...Προσοχή! λένε οι ακουπτιδιάρηδες / "περνάει ο Δαλαΐτ Λάμα" " / ή "καλ πέστε μου αξίζει μια πεντάρα των γραφειοκρατών η φάρα / Στηνέλ με ζήλο περιστό / στο σθέρκο του λασύ χορό."

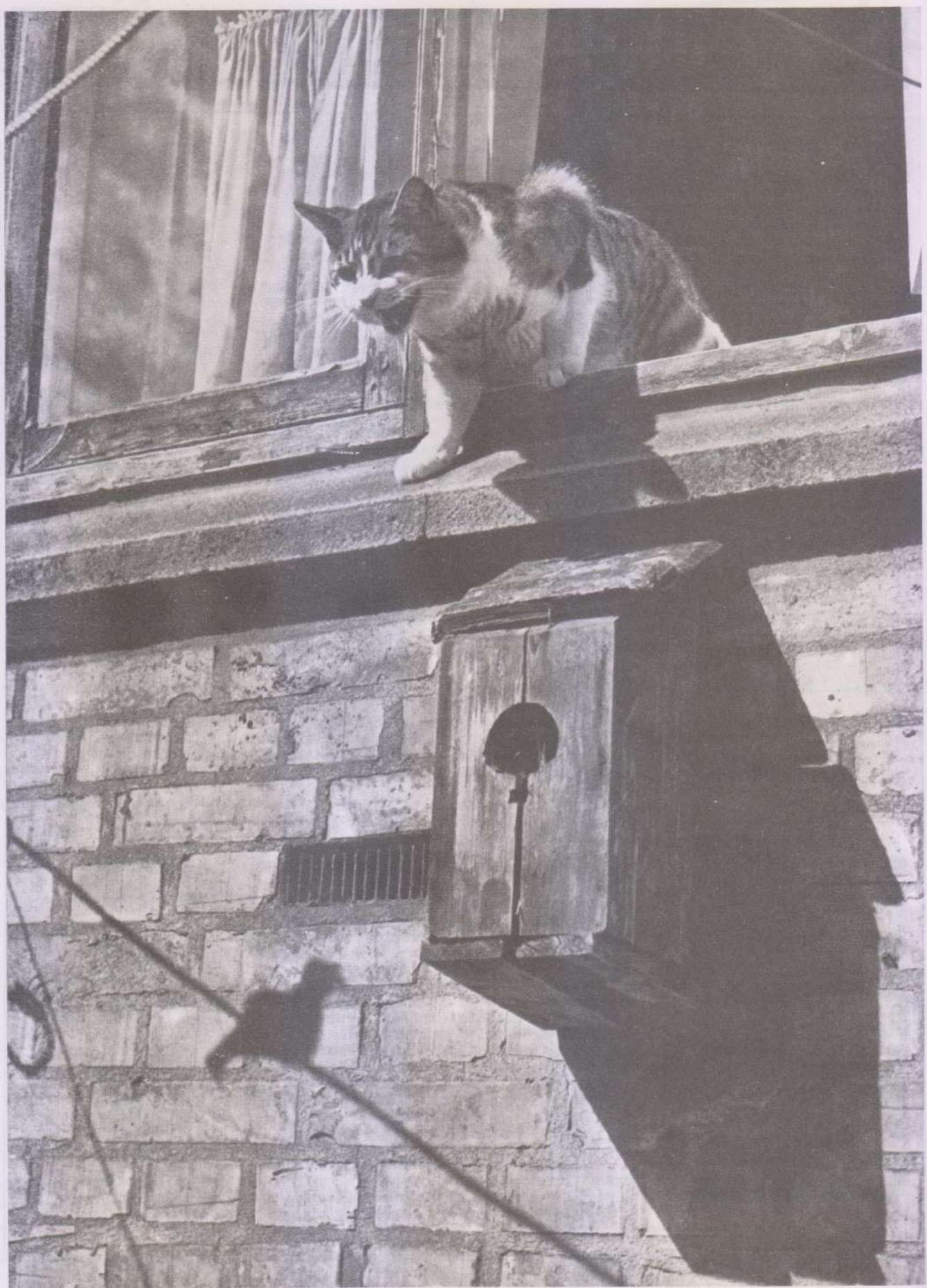
Όμως γύρω στο 1976-77, ο αριστερισμός μπαίνει πια σε κρίση στην ελληνική κοινωνία. Αρχίζουν οι μαύρες μέρες. Το ΕΚΚΕ και ο αριστερισμός δεν δεν καλύπτουν τον αγωνιστή μας. Κι' αυτό Βέβαια δεν είναι από μόνο του κακό. Συμβαίνει σε χιλιάδες ανθρώπους στην ίδια περίοδο. Όμως οι υπόδοιποι δεν πάνε στο ΚΚΕ. Ο Μικρούτικος που διασκινεί δήθεν από τα "πρόστερα" με το ΕΚΚΕ στην κροτι "Λαϊκής Αλληλεγγύης" γύρω που τόν εργοστασιακο συνδικαλισμό..... φεύγει από τα "αριστερά" και πορευεται "δεξιά", προς το ΚΚΕ. Αυτή η πορεία ειναι καταμανής. Ξαναθυμάται την Μακρόνησο, μελοποεί Ρίτσο και ξεχνάει τα "παλιά". Δίνει έτοι εξετασεις με μουσικά ανοσοιουργήματα στο ΚΚΕ. Γίνεται ένας από τους "βαρδούς" των με στιβάδη της ΚΝΕ και από τους "σκληρούς" του κόμματος της εργατιάς. Γίνεται όλο καπύ πνωστός. Την εποχή 1976-1981, την πιο μαύρη, πολιτιστική, εποχή της μεταπολίτευσης, την εποχή που κυριαρχουν απατεώνες τύπου Μαρκόπουλου και κομπανίας, πιοω από την συμμαχία ΠΑΣΟΚ-ΚΚΕ, εκείνη την εποχή πλασσάφεται μαζί τους και ο Μικρούτικος κτην ανεβαίνει.

Ομοις δύλα έχουν ένα τέλος κάποτε. Τα ρεύματα ανατρέπονται. Το ΚΚΕ και το ΠΑΣΟΚ πάμουν πια να είναι εγγύηση ανόδου. Αντίθετα μάλιστα. Στο τραγούδι, και γενικότερα στις πολιτιστικές εξελίξεις οι "συνεπεις" το δύναμεις υποχωρούν. Το 1982-83 ρεμπέτικο και Σαββόπουλος εκτοπίζουν το παν, ενώ βέβαια ήδη από το 1980 ξαπλωνεται το ροκ στην νεολαία. Οι διανοούμενοι γενικότερα απομακρύνονται και πάλι από το ΚΚΕ. Ο Μικρούτσικος έχει ήδη τα ανούγματά του προς Μπροντγουαΐη, Αμερική, τζαζ και ροκ. Πιάνει τις αλλαγές στον αέρα, κινείται πολιτιστικά στη Δύση. Το ΚΚΕ και ο σοσιαλιστικός ρεαλισμός είναι προοπτικά ψόφιο άλογο για κάποιον που επιτίζει να ανέβει ψηλά. Εξ' άλλου "ουκ εδέ με καθεύδειν το του Σαββόπουλου τρόπαιον". Καν να λοπον πτελευταία στροφή, "ανένταχτος της αριστεράς" και ο Μικρούτσικος. Καν επει ίδη έχουμε εμπιστοσύνη στη μήτη του και τις μετακινήσεις του σαν καλη έν δειξη πολιτικών μετακινήσεων την παίρνουμε υπ' ώψη κι αυτη τη ματακήνηση

Εξ' ἄλλου καὶ οἱ Μύκητες κινεῖται πολὺ τὸν τελευταῖον καρπὸν γενέσθαι ταῦτα σμένεις.

Γι αυτούς λοιπόν ας θυμηθούμε και πάλι τον Μπίραν:"Κι οι ποιητες με χέρι υγρού/Υμούνε της πατρίδας το χαμό/Κάνουν με θέριμνα τα στοιχεία στι-
χάκια/Με τους σοφους του κράτους τάχουνε πλακάκια/Σα χέλια γλοιώδικα έ-
χουν πουληθει/-αυτούς τους έχω βαρεθεί"

ΕΝΩΜΕΝΗ ΕΥΡΩΠΗ ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΠΛΟΚ

Οι επερχόμενες εκλογές για το ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και οι απόπειρες που έγιναν για την παρουσία μιας εναλλακτικής αντίληψης σ' αυτές τις εκλογές, απόπειρες που απέτυχαν, έθεσαν με πιο έντονο τρόπο το ζήτημα της ΕΟΚ, της Ευρωπαϊκής ενοποίησης και όλα τα συναφή ζητήματα. Και εκεί ακριβώς φάνηκε ανάγλυφη η ένδεια και ο αποπροσανατολισμός του λεγόμενου χώρου της επαναστατικής αριστεράς, ενισχύοντας την άποψη που έχουμε πως αυτός ο χώρος δεν μπορεί πιο να αντιπροσωπεύει μια συνεκτική εναλλακτική αντίληψη.

Έτσι οι περισσότερες οργανωμένες ομάδες και αντιλήψεις αυτού του χώρου εμμένουν στα γνωστά κουκουνέδικα συνθήματα για την ΕΟΚ των μονοπωλίων, για τα έξω από την ΕΟΚ, κ.λ.π., ενώ χιλιάδες άλλοι σύντροφοι, συνήθως ανοργάνωτοι, έλκονται από τη λογική του ΚΚΕ Εσωτερικού, για υποστήριξη της «ΕΟΚ των εργαζομένων».

Ανάμεσα σ' αυτές τις δύο απόψεις, είτε δηλαδή την ταύτιση με το ΚΚΕ, και με τη λεγόμενη αριστερά του ΠΑΣΟΚ, είτε με το ΚΚΕ Εσωτερικού, παραπαίει η συντριπτική πλειοψηφία του ακροαριστερού χώρου, μη μπορώντας να διακρίνει μια κάποια διέξοδο, έχοντας περιθωριοποιηθεί θεωρητικά και ιδεολογικά.

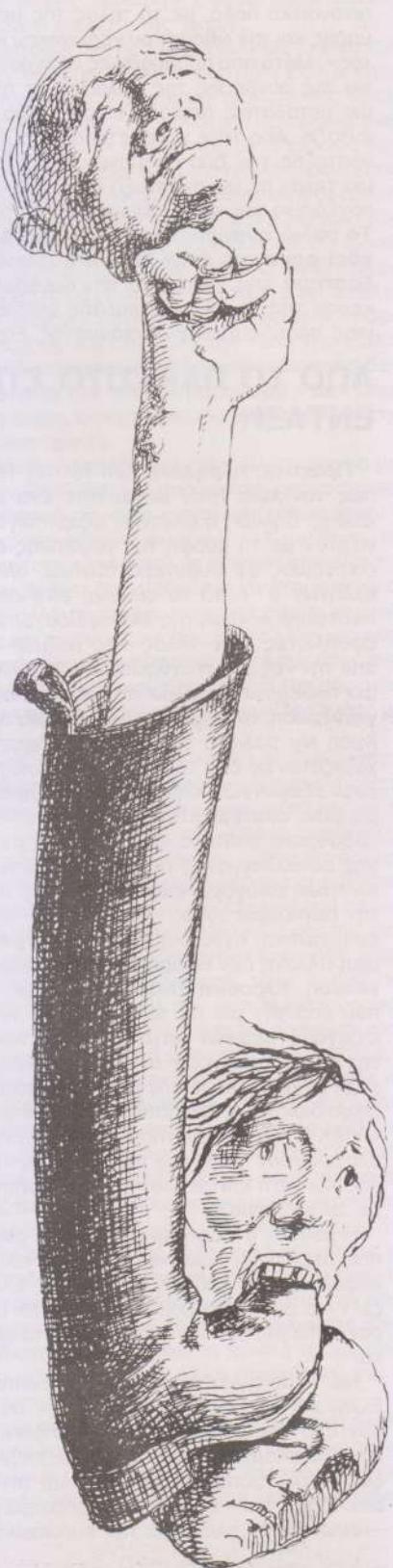
Μπρος σ' αυτή την πραγματικότητα είναι ανάγκη να αρχίσουμε μια πορεία αναζητησης κάποιας διεξόδου, μια πορεία συγκρότησης μιας συνεκτικής αντίληψης γύρω από το ζήτημα τόσο της ΕΟΚ όσο και γενικότερα της Ευρώπης και πιο πέρα της ίδιας της διαδικασίας της επανάστασης σε μια χώρα σαν την Ελλάδα.

Η απάντηση αυτή δε θα εφευρεθεί απλά μέσα από μια έντονη διανοητική προσπάθεια αλλά ξεκινώντας από το ίδιο το επίπεδο των πρακτικών του κινήματος, από το ίδιο το επίπεδο στο οποίο διαμορφώνεται ένα επαναστατικό κίνημα στην Ευρώπη. Η απάντηση θα δοθεί όχι μόνο από την οικονομία, τις ανταλλαγές, τις συγκλίσεις ή τις αποκλίσεις, αλλά από τη διαμόρφωση και τις πρακτικές των κινημάτων.

Επομένως είναι προφανές πως θα ξεκινήσουμε απορρίπτοντας τον οποιοδήποτε εθνικισμό και σωβινισμό, την οποιαδήποτε λογική της επανάστασης σε μια μόνη χώρα, και μάλιστα μια χώρα 10 εκατομμυρίων που έχει κάθε χρόνο διεθνείς ανταλλαγές ύψους 20 δισεκατομμυρίων δολαρίων. Την επανάσταση δεν μπορούμε να την δούμε παρά μέσα σε ένα ευρύτερο υπερεθνικό πλαίσιο. Αυτό το πλαίσιο περιλαμβάνει πολλές συντεταγμένες —τόσο τη μεσανατολική όσο και τη βαλκανική και φυσικά την ευρωπαϊκή διάσταση.

Κάποιες απ' αυτές όμως είναι αποφασιστικές, κεντρικές. Και στη σημερινή σοσιαλδημοκρατική Ελλάδα, όπου τα αιτήματα του παλιού σοσιαλισμού γίνονται κομμάτι της καπιταλιστικής σχεδιοποίησης, το επαναστατικό κίνημα δεν μπορεί παρά να εναρμονιστεί με εκείνες τις χώρες και κινήματα στουν πάζουν παρόμοιους προβληματισμούς και αιτήματα, αιτήματα πάλις ενάντια στον κρατικό καπιταλισμό / σοσιαλισμό, ανάπτυξης των νέων επαναστατικών υποκειμένων, των ριζικών αναγκών για τον κομμουνισμό, της επέκτασης, της διάχυσης της εργατικής τάξης έξω από το εργοστάσιο, κ.λ.π. κ.λ.π.. Η πολωνική Αλληλεγγύη, οι Πράσινοι στη Γερμανία, η ιταλική Αυτονομία, οι Ιρλανδοί αγωνιστές ορίζουν τα γεωγραφικά και ιδεολογικά όρια του κινημάτος μας — χωρίς βέβαια να σημαίνει αποκλεισμό του υπόλοιπου κόσμου, αλλά εδώ μιλάμε και για γεωγραφική και οικονομική ενότητα. Για διαδικασίες ενοποίησης που μπορεί σήμερα, αύριο να οδηγήσουν στο όνειρο των επαναστάτων των αρχών του αιώνα, στις Ήνωμένες Πολιτείες της Ευρώπης.

Μ' αυτή την έννοια, το ζήτημα για μας δεν είναι ΕΟΚ=Ευρώπη όπως ισχυρίζεται το ΚΚΕ Εσωτερικού και από την άλλη οι μοσχοβίτες. Αντίθετα, για μας ενωμένη Ευρώπη είναι μια Ευρώπη που υπερβαίνει το χωρισμό της σε ανατολική και δυτική. Γι' αυτό και η διαδικασία της δημιουργίας μιας ενωμένης Ευρώπης έχει ένα επαναστατικό ανατρεπτικό περιεχόμενο, ανατρέπει όχι μόνο το χωρισμό της Ευρώπης αλλά και τον ίδιο τον παγκόσμιο διπολισμό. Απ' αυτή την άποψη δεν μας μπαίνει κανένα πρόβλημα να φύγουμε από την ΕΟΚ. Το πρόβλημά μας δεν είναι απλά η ΕΟΚ, αλλά η συγκρότηση ενός πανευρωπαϊκού επαναστατικού κινήματος που να «προλάβει» την καπιταλιστική ενοποίηση και να επιβάλει τους δικούς του όρους σε οποιαδήποτε ενοποιητική διαδικασία. Δηλαδή, το ζήτημα δεν είναι να αντιταχθούμε στην αστική ενοποίηση, που στη Δύση παίρνει το όνομα ΕΟΚ και στην Ανατολή KOMEKON, από την σκοπιά κάποιου ξεπερασμένου και οπισθοδρομικού εθνικισμού, αλλά και την σκοπιά του μέλλοντος, ενός μέλλοντος που να ξεπερνά ΕΟΚ και KOMEKON, και να στοχεύει σε μια δημοκρατική και επαναστατική ένωση των λαών της Ευρώπης.

ΕΛΛΑΔΑ - ΕΟΚ

Η ελληνική άρχουσα τάξη από πολύ νωρίς, στα τέλη της δεκαετίες του '50 αρχισε να προσβλέπει στην ανάγκη ένταξης της στην ΕΟΚ που μεταβαλλοταν σε ένα ισχυρό οικονομικό πόλο, με το τέλος της μεταπολεμικής ανοικοδόμησης και την ώθηση του γερμανικού και του ιταλικού «θαύματος». Μετά από προσπάθειες υπογράφεται, το 1961 η συμφωνία της σύνδεσης της Ελλάδας με την ΕΟΚ, που προβλέπει μια μεταβατική περίοδο εικοσι - δύο χρόνων για την πλήρη ένταξη. Από τότε χαράζεται η κατεύθυνση της ελληνικής ανάπτυξης των δύο επόμενων δεκαετιών. Η ελληνική οικονομία τείνει σε μια ανάπτυξη εξωτερεφή, διασυνδέμενη με την παγκόσμια και κύρια ευρωπαϊκή αγορά, σαν παράρτημά της. Το παλιό εμπορικό παράσιτο της Δύσης, τείνει να ενταχθεί οργανικά στην δυτικο-ευρωπαϊκή οικονομία σαν εξάρτημά της. Αυτό έχει σαν συνέπεια μια αυξανόμενη ειδικευση της παραγωγής και της οικονομίας μέσα στα πλαίσια μιας προοδευτικά ενοποιούμενης Ευρώπης.

ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΑΣΙΤΟ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ

Πρακτικά, τι σήμαινε κάτι τέτοιο; Η ελληνική οικονομία όπως τονίσαμε ήταν μέχρι τότε ένα εμπορικό παράσιτο της Δύσης, δηλαδή η ελληνική εξάρτηση από τη Δύση δεν εμφανίζοταν με τη μορφή της οργανικής ένταξης της ελληνικής οικονομίας σε ευρύτερα σύνολα, αλλά με την ένταξη των ελλήνων σ' αυτά τα σύνολα, είτε σαν έμποροι σε όλη την Ανατολική λεκάνη της Μεσογείου, είτε σαν καραβοκύρηδες-εφοπλιστές, είτε τέλος -πιο μαζικά- σαν μετανάστες, μέσα από την «εξαγωγή ανθρώπων». Παράλληλα η ελληνική οικονομία παρέμενε επαρχιακή, με μια βιομηχανία με χαμηλή συγκέντρωση, στραμμένη αποκλειστικά στην εσωτερική κατανάλωση και μάλιστα στην ελαφριά βιομηχανία. Η γεωργία πάλι χωρίζοταν σε δύο τομείς, έναν εσωτερικής κατανάλωσης, καί έναν εξαγωγικό -κύρια καπνός, σταφίδα αλλά και σύκα, ελές, βαμβάκι, ακατέργαστα δέρματα κλπ. Πάντα οι άδηλοι πόροι τα εμβάσματα αποτελούσαν το μεγαλύτερο μέρος της εισαγωγής συναλλάγματος περισσότερο από τις εξαγωγές. Έτσι η ελληνική οικονομία εμφανίζοταν από την μια συνδεδεμένη με την παγκόσμια αγορά -κομμάτι της- και από την άλλη έντονα επαρχιακή, αγροτική, παραδοσιακή, ακριβώς γιατί η οικονομική αλλαγή δεν αφορά τόσο στην παραγωγή, όσο στην κατανάλωση. Κλασική είναι η περίπτωση του ελληνικού χωριού, που από την μια με τα εμβάσματα των μεταναστών και την εισαγωγή μερικών καταναλωτικών προϊόντων συνδέεται με την παγκόσμια αγορά, ενώ στο επίπεδο της παραγωγής συνεχίζει να παράγει με τον παραδοσιακό τρόπο διατηρώντας την μικροϊδιοκτησία. Μάλιστα η μετανάστευση και τα εμβάσματα ΕΝΙΣΧΥΟΥΝ την διατήρηση της μικροϊδιοκτησίας, τόσο γιατί ελαφρώνουν το βάρος πάνω στη γη -με τη μετανάστευση-, όσο και γιατί επιτρέπουν την διατήρηση της μικροϊδιοκτησίας με τα εμβάσματα.

Η μεγάλη στροφή αρχίζει με την μικρασιατική καταστροφή που περιορίζει οριστικά τη δράση του ελληνικού εμπορικού κεφάλαιου στα κρατικά σύνορα της Ελλάδας. Από τότε αρχίζει, μια ανάπτυξη που μετατοπίζεται στο εσωτερικό της χώρας αλλά βέβαια δεν ανατρεί αυτά τα βαθύτερα χαρακτηριστικά.

Με το άνοιγμα που πραγματοποιείται με την ένταξη στην ΕΟΚ, και ήδη από τό '60 με την συμφωνία σύνδεσης, το μοντέλο αλλάζει ριζικά. Πια δεν πρόκειται -έστω προοπτικά- για μια επαρχιακή οικονομία που συνδέεται με εμπορικό -«εξωτερικό» τρόπο με την Δύση και την Ευρώπη αλλά για μια οικονομία που -έστω σαν παράρτημα- συνδέεται οργανικά -«εσωτερικά» πλέον με την ευρωπαϊκή οικονομία, δηλαδή η

βιομηχανική, αγροτική, ακόμη και εμπορική της δομή αποτελούν πρόεκταση και κομμάτι της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Δεν είναι τυχαίο ότι στην αντιπαράθεση που γίνεται στις αρχές της δεκαετίας του '60 έναντι στην σύνδεση, και άρα στην μελλοντική ένταξη στην ΕΟΚ στρέφονται η ΕΔΑ και ο Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων. Η ελληνική βιομηχανία δασμοβιωτή, συγκεντρωμένη σε μερικούς τομείς αντιμετώπιζε με δέος την ένταξη της σε μια αγορά που θα υποχρέωνε σε ριζικό μετασχηματισμό, «πολυεθνικοποίηση» και εγκατάλειψη της οικογενειακής της δομής και οργάνωσης. Όμως η απόφαση για την ένταξη δεν εξαρτιόταν από μια ομάδα της αστικής τάξης -που μάλιστα δεν ήταν καν ηγεμονική στα πλαίσια της τότε Ελλάδας, αποτελούθε πολιτική απόφαση της πλειοψηφίας της αστικής τάξης που δενόταν με τα μακρόχρονα συμφέροντά της. Η συμφωνία σύνδεσης υπογραφήτηκε από μια κυβέρνηση Καραμανλή και οι διαπραγματεύσεις οδηγήθηκαν σε πέρας από τον «τεχνοκράτη» Γιάγκο Πεσματζόγλου.

ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΗ

Στα πάνω από 20 χρόνια που ακολούθησαν η ελληνική οικονομία μετασχηματίστηκε σε τεράστιο βαθμό και ισως ακόμα περισσότερο η ελληνική κοινωνία. Ήεισαδος του ξένου κεφαλαίου και κύρια των ένων τεχνικών ανέτρεψε την παλιά ελληνική βιομηχανία και δημιούργησε ένα νέο μοντέλο εξαγωγικής βιομηχανίκης επιχείρησης σε άμεσο ανταγωνισμό με τη Δυτική Ευρώπη αλλά και τον υπόλοιπο κόσμο. Ο ΣΕΒ αποδειχτήκε ότι είχε δίκιο. Μπορεί η βιομηχανική παραγωγή να γνωρίσει μια τεράστια άνοδο, αλλά οι βιομήχανοι τελικά δεν άντεξαν. Μέχρι το 1974 οι βιομήχανοι γνώριζαν μια άνθηση χωρίς προηγούμενο, αλλά από το 1974 μέχρι το 1984 η πορεία αναστρέφεται. Οι έλληνες βιομήχανοι αποδείχνονται ανίκανοι ν' αντιμετωπίσουν την κρίση του πετρελαίου, την άνοδο των εργατικών αγώνων και του εργατικού κόστους μετά την μεταπολεμιστική, τους νέους κοινωνικοπολιτικούς όρους, όπως και τον συναγωνισμό των χωρών της Νοτίου - ανατολικής Ασίας και γενικά των χωρών με πολύ χαμηλότερα μεροκάματα -όπως τα τελευταία χρόνια της Τουρκίας.

Συνέπεια αυτής της αδυναμίας είναι όχι τόσο η αγορά των ελληνικών επιχειρήσεων από ξένες πολυεθνικές, όσο -πολύ περισσότερο- το περάσμα τους στην ιδιοκτησία των τραπεζών και του κράτους. Η ελληνική βιομηχανία γνωρίζει μια μεγάλη κρίση, αλλά ακόμα μεγαλύτερη γνωρίζουν οι βιομήχανοι, που ενώ τα τελευταία χρόνια της δικτατορίας έμοιαζαν να έχουν μεταβληθεί σε κεντρική δύναμη της ελληνικής άρχουσας τάξης, το 1984 φαντάζουν φτωχοί συγγενείς του κράτους και των τραπεζών. Στην άνθηση των εξαγωγών μέχρι το 1980 παίζει μεγάλο ρόλο το γεγονός ότι ενώ οι δασμοί της ΕΟΚ απέναντι στην Ελλάδα είχαν καταργηθεί, δεν συνέβαινε το ίδιο και με τους ελληνικούς δασμούς απέναντι στα βιομηχανικά προϊόντα της Δύσης. Από το 1980 και μετά και ιδιαίτερα μετά την πλήρη ένταξη οι δασμοί της Ελλάδας μειώνονται και εξαφανίζονται, οι ελληνικές εισαγωγές από την ΕΟΚ διευρύνονται και η ελληνική βιομηχανία δοκιμάζει όλο και πιο έντονο τον ανταγωνισμό των δυτικοευρωπαϊκών προϊόντων μέσα στην ελληνική αγορά.

Εδώ στον τομέα της μεταποίησης, η κρίση παίρνει τις μεγαλύτερες διαστάσεις. Η ελληνική βιοτεχνία και βιομηχανία για ν' αντιμετωπίσει το συναγωνισμό στα πλαίσια της ΕΟΚ είναι υποχρεωμένη να κάνει έναν νέο, μεγαλύτερο, άλμα στον εκσυγχρονισμό και την συγκέντρωση της που πια δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί από το ιδιωτικό κεφάλαιο. Διαφορετικά η μεταποίηση δεν θα μπορέσει να επιβώσει μέσα στην ΕΟΚ και γενικότερα στον παγκόσμιο ανταγωνισμό.

Στον αγροτικό τομέα μέσα σε είκοσι χρόνια πραγματοποιήθηκε μια ολόκληρη επανάσταση. Η αγροτική οικονομία εκσυγχρονίστηκε και ειδικεύτηκε περισσότερο, ενώ η χρηματοποίηση μηχανών, λιπαριμάτων και η άνοδος της παραγωγικότητας συνοδεύτηκαν με μια χωρίς προηγούμενο αγροτική έξοδο που έφερε τον αγροτικό πληθυσμό από το 54% του ενεργού πληθυσμού το 1961 σε κάτω από το 30% το 1984. Όμως και εδώ το βασικό ζήτημα είναι η μικροδιοικητική δομή. Στη βιομηχανία ο αριθμός των βιοτεχνικών και βιομηχανικών επιχειρήσεων φθάνει εκείνον της Αγγλίας (που έχει έναν πληθυσμό και 15πλάσια βιομηχανική παραγωγή). Στην γεωργία ο ελληνικός αγρότης με τα 40 στρέμματα γης πρέπει να αντιμετωπίσει το γάλλο με τα 200, τον Αγγλό με τα 500 και το σύνολο της ΕΟΚ με πάνω από 100 στρέμματα. Χωρίς μάλιστα να παίρνουμε ως όψη ότι μια ελληνική γελάδα δίνει κατά μέσο όρο 1.000 με 1.200 κιλά γάλα ενώ μια δανική ή Ολανδική τουλάχιστον 5.000. Μπορούμε λοιπόν εύκολα να καταλάβουμε γιατί τα ευρωπαϊκά τυριά είναι φτηνότερα από τα ελληνικά!

Η λύση βρίσκεται για μια ακόμα φορά στα χέρια του κράτους και όχι των άμεσων παραγωγών. Μόνο μια πολιτική μειώσης του αγροτικού πληθυσμού, συνεταιρισμών, βιομηχανικής επέκτασης στην ύπαιθρο, μεγάλων εγειοβετιωτικών έργων που θα αυξήσουν την απόδοση και στροφή των καλλιεργιών σε παραγωγή με υψηλή ειδικευση και ένταση σε κεφαλαίου, σε αντίθεση με παραγωγές εκτατικές, μπορεί να δώσει οποιαδήποτε ανταγωνιστική διέξοδο. Η επέκταση των θερμοκηπίων, των δενδροκαλλιεργιών, των αρδεύσεων - εξ' ου και τα μεγάλα αρδευτικά προγράμματα του Παπανδρέου - γενικά ένα «Ολανδικό» μοντέλο μπορεί να προσφέρει μια κάποια λύση. Η ελληνική αγροτική παραγωγή παίρνει ήδη μια τέτοια κατεύθυνση. Οι δύο βασικοί παραγωγικοί τομείς λοιπόν, βιομηχανία και γεωργία αντιμετωπίζουν και θα συνεχίσουν να αντιμετωπίζουν για χρόνια ένα μεγάλο σοκ από την σχέση με την ΕΟΚ. Πάντως η Ελλάδα είναι πια ΟΡΓΑΝΙΚΑ-ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΑ δεμένη με την παγκόσμια οικονομία και ιδιαίτερα με τη Δύση.

EINAI DYNATH H RHEH;

Έτσι ακόμα και αν φανταζόμαστε την Ελλάδα έξω από την ΕΟΚ (όπως άλλες δυτικοευρωπαϊκές χώρες), δεν θα μπορούσε να αντέξει πέρα από τα κυκλώματα, χρηματιστικά, εμπορικά, τεχνολογικά του δυτικού κόσμου. Η ελληνική οικονομία έχει μεταβληθεί σε κομμάτι της δύσης. Μια βιαίη ρήξη θα σήμαινε αυτόματη κατάρρευση της βιομηχανίας, της γεωρ-

γίας, του τριτογενούς τομέα, των διεθνών μεταφορών (ας σκεφτούμε και τομείς όπως ο τουρισμός) και πτώση του βιοτικού επιπέδου του συνόλου, ή της πλειοψηφίας των λαϊκών μαζών. Στο στάδιο ανάπτυξης που βρίσκεται η ελληνική οικονομία, με διεθνείς ανταλλαγές που φτάνουν και υπερβαίνουν το 50% του εθνικού εισοδήματος, είναι αδύνατο να φανταστούμε μια ρήξη με την Δύση που θα γινόταν έξω από συνθήκες πολεμικής καραστροφής. Δηλαδή η Ελλάδα έστω παρασιτικά έχει μεταβληθεί σε κομμάτι της Δύσης.

Αν μάλιστα αναλογιστούμε και προβλήματα όπως εκείνα της αντιπαράθεσης με την Τουρκία, που η ένταξη στην ΕΟΚ αποτελεί είναι από τους μοναδικούς παράγοντες μείωσης της έντασης και αποφυγής του πολέμου, δεν υπάρχει αμφιβολία πως καμιά «αστική» ή «σοσιαλιστική» κυβέρνηση στην Ελλάδα δεν θα αποτολμούσε μια τέτοια έξοδο. Γι' αυτό τελικά οι μόνοι που έχουν μείνει να την διεκδικούν πραγματικά είναι οι μοσχοβίτες και οι φασίστες (και οι «αριστεριστές»). Το μόνο διλήμμα των αρχουσών τάξεων θα ήταν ανάμεσα στην ένταξη, και την ειδική σχέση με την ΕΟΚ, αφήνοντας την ένταξη για ευθετότερο χρόνο. Από τη στιγμή κάτι πέρα όμως που η ένταξη είναι τετελεσμένο γεγονός δεν υπάρχει δυνατότητα επιστροφής, παρά μόνο σε περίπτωση κρίσης και διάλυσης της ίδιας της ΕΟΚ.

Το παιχνίδι έχει ήδη παιχτεί. Η ελληνική οικονομία δεν μπορεί να αποκοπεί από την παγκόσμια αγορά - δεν μπορεί να κοπεί από τη Δύση, δεν μπορεί πια να κοπεί από την ΕΟΚ, χωρίς ριζική ανατροπή.

Σ' αυτές τις συνθήκες το πρόβλημα είναι: Βλέπουμε σε μια τέτοια έξοδο από την ΕΟΚ, άσχετα από κάποια επαναστατική κατάσταση, κάτι το θετικό, το «επαναστατικό», όπως κάνει η πλειοψηφία των ακροαριστερών ομάδων; Η αντίθετα πιστεύουμε πως κάτι τέτοιο, εκτός από περίπτωση επαναστατικής διαδικασίας, που βέβαια δεν πρόκειται να σταματήσει οποιαδήποτε ΕΟΚ και άλλα παρόμοια, σημαίνει άμεσα κινδυνό αποσταθεροποίησης και οπισθοδρόμησης για το ελληνικό επαναστατικό και εργατικό κίνημα. Το επαναστατικό και εργατικό κίνημα δεν έχει σήμερα να χάσει τίποτε από την παραμονή στην ΕΟΚ, ακόμα γενικότερα από την σύνδεσή μας με την Ευρώπη.

Η ελληνική κοινωνία έφτασε σε ένα τέτοιο στάδιο ανάπτυξης - παρά την καθυστέρηση της - που η μόνη επανάσταση που μπορεί πια να έχει νόημα είναι μια επανάσταση πέρα από την λεγόμενη σοσιαλιστική επανάσταση - τόσο ανατολικού τύπου όσο και δυτικού - σοσιαλδημοκρατία - μια επανάσταση που αφορά στις ριζικές ανάγκες κομμουνιστικού χαρακτήρα.

Έτσι είμαστε πια άρρεντα δεμένοι με την εξέλιξη του επαναστατικού κινήματος στη Δυτική και Ανατολική Ευρώπη, εκεί δηλαδή που χαράζει αυτή τη νέα επαναστατική περίοδος. Κάθε τι που μας απομακρύνει από τα κινήματα, τους λαούς, τις κοινωνικές πραγματικότητες αυτών των χωρών είναι σήμερα ζημιά και όχι κέρδος. Ας δούμε τα πράγματα πιο συγκεκριμένα. Η κατάκτηση του 40ωρου από τις 48 ώρες που ήταν το 1974, οι διακοπές ενός μήνα, ή έστω τυπική εξισωση ανδρικού και γυναικείου μισθού, η εργατική νομοθεσία κ.λ.π., τα φράγματα απέναντι στην δικτατορία και τις αντιδημοκρατικές μέθοδες διακυβέρνησης υπήρξαν σε μεγάλο βαθμό συνέπειες αυτής της σύνδεσης με την Ευρώπη. Διαφορετικά, είναι προφανές πως θα αντιμετωπίζουμε χειρότερους κοινωνικούς και πολιτικούς όρους. Δεν χωράει λοιπόν καμιά συζήτηση πώς εμείς δεν μπορούμε να είμαστε αντι-ΕΟΚ, παρά όλο που η οπτική μας για την ενωμένη Ευρώπη δεν είναι εκείνη της ΕΟΚ και του εσωτερικού. Τόσο από στρατηγική άποψη, όσο και από την άποψη των άμεσων κατακτήσεων ο προσανατολισμός είναι προφανής: η σύνδεση με την Ευρώπη είναι για μας αποφασιστική και δεν υπάρχει καμάτι άλλη προοπτική για το ελληνικό επαναστατικό κίνημα.

Οι τάσεις για έξοδο από την ΕΟΚ και την ευρωπαϊκή σκοπιά είναι δυνατό να εκφράσουν είτε τα άμεσα συμφέροντα κάποιων κυριαρχών τάξεων ή των πρακτόρων του κρατικού καπιταλισμού. Ο δισταγμός των βιομηχάνων δεν ξεκίναγε αφηρη-

μένα το φόβο κάποιου ανταγωνισμού, αλλά από το φόβο του ανταγωνισμού με ίσους όρους, δηλαδή με μια παρόμοια κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα, δηλαδή με συνδικάτα, ιδίους περίπου όρους δουλειάς, κ.λ.π. κ.λ.π. Και πράγματι σ' αυτή τη νέα πραγματικότητα η ελληνική βιομηχανία δεν άντεξε. Είναι προφανές ότι για παρόμοιους λόγους οι οπαδοί της δικτατορίας στρέφονται στην ένταξη στην ΕΟΚ, ενώ οι οπαδοί του κρατικού καπιταλισμού και του γκουσλάγκ βλέπουν την σύνδεση με την Ευρώπη σαν το τέλος της λειτουργίας τους. Γιατί η σύνδεση με την Ευρώπη δεν απομακρύνει μόνο την προοπτική ένταξης στην ΚΟΜΕΚΟΝ, αλλά συντρίβει στην πράξη το μο-

ντέλο κοινωνίας που ευαγγελίζονται. Γιατί βέβαια οι εργαζόμενοι των ευρωπαϊκών χωρών σε Ανατολή και Δύση μισούν και αποστρέφονται το ανατολικό σοσιαλιστικό μοντέλο. Οριστική ένταξη της Ελλάδας στις ευρωπαϊκές διαδικασίες ξεδοντιάζει οριστικά το ρώσικο μοντέλο και τους εδώ εκπροσώπους του.

Ενάντια λοιπόν στην ευρωπαϊκή ένταξη δεν μπορεί παρά να στρέφονται κομμάτια των ελλήνων επιχειρηματιών και των μικροαστικών στρωμάτων, σε καμιά περίπτωση όμως το εργατικό κίνημα, οι εργαζόμενοι. Και δεν μπαίνουμε καθόλου στο ζήτημα της υπέρβασης της ελληνικής μιζέριας και του απομονωτισμού που αποτελεί αντικείμενο άλλου άρθρου.

ΕΝΩΜΕΝΗ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΕΟΚ

Μια από τις παλιότερες επαναστατικές «ουτοπίες» ήταν το ξεπέρασμα των συνόρων, το ξεπέρασμα των εθνών, τουλάχιστον στα πλαίσια της «γέρικης» Ευρώπης. Αυτή η ιδέα ξεπέρασε ήδη από τον 19ο αιώνα και τις αρχές του 20ου, ιδιαίτερα μετά την επαναστατική κρίση του πρώτου Παγκόσμιου Πόλεμου. Οι «Ηνωμένες Πολιτείες της Ευρώπης» αποτελούν τότε μια έκφραση που επαναλαμβάνεται αδάκοπα από τους επαναστάτες. Εξάλλου η Πρώτη και η Δεύτερη Διεθνής ήταν σχεδόν αποκλειστικά ευρωπαϊκές, και η ιδέα του «διεθνισμού» ήταν συνυφασμένη με την ιδέα της ευρωπαϊκής ενοποίησης – κάτω από την αιγίδα της εργατικής τάξης και σαν συνέπεια της επανάστασης.

Βέβαια, την εποχή που οι άρχουσες τάξεις της Ευρώπης με αλλεπάλληλους πολέμους ανάμεσά τους πάλευαν για την πρωτοκαθεδρία μέσα σ' αυτή (πόλεμος του 1870, πρώτος και δεύτερ-

ρος παγκόσμιος πόλεμος), το ιδεώδες μιας ενωμένης Ευρώπης περνούσε μέσα από το εργατικό κίνημα, που τότε αγωνιζόταν ενάντια στους εθνικισμούς, για την ενοποίηση των λαών.

Οι δύο απόπειρες για μια «άλλη» ενωμένη Ευρώπη που είχαν γίνει, μέχρι τότε ήταν εκείνη του Ναπολέοντα αρχικά, και του Χίτλερ στη συνέχεια, για τους οποίους η ενοποίηση περνούσε μέσα από τη γαλλική ή τη γερμανική ηγεμονία αντίστοιχα.

Το τέλος της Ευρώπης των Εθνών

Μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο όμως τα πράγματα άλλαξαν. Το κέντρο της παγκόσμιας δύναμης είχε μετατοπιστεί εξώ από την ιστορική Ευρώπη. Ήμεν οικονομική δύναμη είχε περάσει στα χέρια της Αμερικής – που μόνη της αντιπροσώπευε το 50% της παγκόσμιας βιομηχανικής παραγωγής η δε στρατιωτική δύναμη μοιράζοταν ανάμεσα στην Αμερική και μια χώρα μισοευρωπαϊκή, μισοασιατική – πάντως έξω από το ευρωπαϊκό κέντρο – τη Ρωσία. Οι ενδοευρωπαϊκοί ανταγωνισμοί παύουν

να είναι ουδαστικοί, μπαίνουν σε δεύτερη μοίρα μπροστά στους νέους ανταγωνισμούς που ξεπηδούν ανάμεσα στις υπερδυνάμεις. Η Ευρώπη χωρίζεται. Το μεγαλύτερο μέρος της – δυτική και κεντρική – περνάει κάτω από την αμερικανική ηγεμονία, ενώ ένα μικρότερο κομμάτι κάτω από τη ρώσικη. Μερικές μικρές χώρες παραμένουν στα όρια της ουδετερότητας – περισσότερο ή λιγότερο σχετικής – Φιλανδία, Αυστρία, Σουηδία, Γιουγκοσλαβία, Αλβανία. Η ανθρώπινη ιστορία περνάει σε νέα κλίμακα. Οι ευρωπαϊκές δυνάμεις, που μέχρι τότε κυριαρχούσαν στον κόσμο – Αγγλία, Γαλλία, Γερμανία – και προσπαθούσαν να τον μοιράσουν ανάμεσά τους, αποδείχνονται εξαιρετικά αδύναμες μπροστά σε μια νέα πραγματικότητα που διαγράφεται ήδη από τον 1ο Παγκόσμιο Πόλεμο και επιβεβαιώνεται μετά το 1945. Οι ηγεμενικές δυνάμεις γίνονται δυνάμεις ηπειρωτικής κλίμακας. Από τη μία οι Ηνωμένες Πολιτείες, από την άλλη η Σοβιετική Ένωση. Ταυτόχρονα η συγκρότηση αυτών των νέων ηπειρωτικών δυνάμεων είναι πολυεθνική, είτε πρόκειται για τη σοβιετική αυτοκρατορία, είτε για την πολυεθνική συγκρότηση της Αμερικής μέσα στο αμερικανικό χωνευτήρι (melting pot). Τα παλιά ευρωπαϊκά εθνικά κράτη γίνονται

Ξαφνικά αμετάκλητα ξεπερασμένα. Οι αποικίες της Ευρώπης σ' όλο τον κόσμο ξεφτίζουν και χάνονται, και ξεπρόβαλλουν νέοι πληθυσμιακοί όγκοι ηπειρωτικής κλίμακας, όπως η Kiva, με ένα δισεκατομμύριο πληθυσμό, η Ινδία με 700 εκατομμύρια, ενώ σαν «ενδιάμεσες δυνάμεις» προβάλλουν στον ορίζοντα χώρες όπως η Ιαπωνία - διπλάσια από τη μεγαλύτερη ευρωπαϊκή χώρα σε πληθυσμό - ή ο αναπτυσσόμενος βραζιλιανός γίγαντας.

Αυτή η αλλαγή κλίμακας των γεωγραφικών ενοτήτων και η εμφάνιση νέων πολυεθνικών, ή πολυεθνικά σχηματισμένων, δυνάμεων, αναπόφευκτη συνέπεια της αδιάκοπης ποσοτικής και ποιοτικής επέκτασης της παγκόσμιας αγοράς, εκφράζεται και σε ένα άλλο επίπεδο - το επίπεδο της επιχειρησης. Η εθνική επιχειρηση, η εθνική αγορά, ιδιαίτερα στις «μικρές» - για τη σημερινή κλίμακα συσσωρευσης του κεφαλαίου - ευρωπαϊκές χώρες, ξεπερνούνται αμετάκλητα από την πολυεθνική επιχειρηση. Όλες αυτές οι εξελίξεις, και το γεγονός βέβαια ότι μετά τόν πόλεμο η Ευρώπη βρέθηκε μοιρασμένη ανάμεσα στις δύο υπερδυνάμεις που ξεπρόβαλαν στον ορίζοντα, οδήγησαν στη διαμόρφωση των πρώτων υπερεθνικών ενοτήτων. Στη Δυτική Ευρώπη ήταν η Ευρώπη των Έξη, η Κοινή Αγορά, και η EZEΣ, γύρω από την Αγγλία, ενώ στην Ανατολική η KOMEKON, όπου βέβαια συμμετέχει και η Σοβιετική Ένωση, και παράλληλα το NATO και το Σύμφωνο της Βαρσοβίας.

Δηλαδή, κάτω από το βάρος της ιστορίας - και της αλλαγής των μεγεθών, της κλίμακας - η Ευρώπη υποχρεώθηκε για πρώτη φορά σε διαδικασίες οικονομικής και πολιτικής ενοποίησης. Ετοιμαστή στη Δύση, η EZEΣ ουσιαστικά διαλύθηκε, σχηματίστηκε η Ευρώπη των 9, στη συνέχεια των 10 με την Ελλάδα, και σύντομα των 12 με την Ισπανία και την Πορτογαλία.

Όμως πάντα, στην κεντρική Ευρώπη, η μεγάλη τομή. Η Ευρώπη χωρισμένη από τις δύο υπερδυνάμεις σε δύο ανόμοια στρατόπεδα, την Ανατολική Ευρώπη των 6 χωρών - υποταγμένων στη ρώσικη υπερδύναμη - και από την άλλη την Δυτική Ευρώπη των 20 (από τις οποίες οι 12 βρίσκονται στη EOK) που βέβαια στρατιωτικά στηρίζονται στη συμμαχία με την Αμερική, αλλά που το βάρος τους - 350εκατομμύρια άνθρωποι και πρώτος οικονομικός όγκος του κόσμου - τους προσφέρει πολύ μεγαλύτερες δυνατότητες αυτονομίας.

Η Ευρώπη των εθνών - ο ιστορικός χώρος οπου γεννήθηκαν τα έθνη - είναι ο πρώτος μεγάλος γεωγραφικός - ιστορικός χώρος όπου τα έθνη μπορούν να αρχίσουν να ξεπερνούνται, όπου τα εθνικά κράτη μπορούν να σβήσουν και να γεννηθεί μια νέα υπερεθνική οντότητα.

Αυτή η κρίση της Ευρώπης των ε-

θνών δεν εκδηλώνεται μόνο με το ξεπέρασμά της από τα πανω, την αδυναμία δηλαδή των ευρωπαϊκών κρατών να χωρέουν τις νέες κοινωνικές και οικονομικές πραγματικότητες, αλλά και από τα κάτω», δηλαδή την αποσύνθεση κι το ξεπέρασμα των εθνικών κρατών στο επίπεδο των λαών. Έτοιμη Μεγάλη Βρετανία ξεπηδάνε και πάλι τα κινήματα

των εθνοτήτων - Ιρλανδία, Σκωτία, Ουαλλία μεταβάλλονται σε νέες πολιτιστικές και πολιτικές πραγματικότητες. Στην Ισπανία, μετά τους Βάσκους και τους Καταλάνους, όλη η χώρα οργανώνεται σε περιφερειακή και αποκεντρωτική βάση. Στη Γαλλία έχουν πάρει την ίδια κατεύθυνση με την επανεμφάνιση της Βρεττάνης, της Οξιτανίας, της Κορσικής. Στην Ιταλία για πρώτη φορά μετά την ενοποίηση της, τον 19ο αιώνα, δημιουργούνται περιφερειακές διοικήσεις με μεγάλες δικαιοδοσίες. Παντού, σ' όλη την Ευρώπη, τα έθνη βρίσκονται σε μια διαδικασία ξεπέρασμάτος τόσο από τα «πάνω» όσο και από τα «κάτω». Παράλληλα, στο επίπεδο της συνειδησης των μαζών, για πρώτη φορά ο εθνικισμός και ο σωβινισμός σημειώνουν τέτοια υποχώρηση. Τέλος, δεν είναι τυχαίο ότι το Βέλγιο βρίσκεται στα πρόθυρα της διάσπασης του σαν εθνικό κράτους και της δημιουργίας δύο χωριστών κρατών Βαλώνων και Φλαμανδών.

Οσο για τη Γερμανία, οι τοπικές διακυβερνήσεις βρίσκονται ήδη στη θέση τους. Δύο παράλληλες κινήσεις αποσυνθέτουν την Ευρώπη των εθνικών κρατών. Από τη μια το ξεπέρασμά τους σαν αυτόνομων οικονομικών ενοτήτων, ικανών να επιβιώσουν σε έναν κόσμο με μεγαλύτερες διαστάσεις, και από την

άλλη η αυξανόμενη θέληση των μαζών να ζήσουν στον χώρο τους, είτε αυτός είναι μια μικρή περιοχή είτε ταυτίζεται με παλιά εθνικά σύνορα ή γλωσσικές ταυτότητες. Η Ευρώπη των εθνών μεταβάλλεται από τα «κάτω σε Ευρώπη των περιοχών, σε Ευρώπη των ανθρώπων. Τέλος βέβαια, αλλά όχι ελάχιστο, δεν πρέπει να ξεχνάμε τα 15 σχεδόν εκατομμύρια μεταναστών της Ευρώπης που σε μεγάλο βαθμό εξακολουθούν να διατηρούν την κουλτούρα, τη γλώσσα, τις αναφορές της προέλευσής τους. Η Ευρώπη γίνεται πολυεθνική, και πρώτα απ' όλα το προλεταριάτο έχει γίνει πολυεθνικό.

Να λοιπόν μια νέα πραγματικότητα. Απέναντι σ' αυτή θα πρέπει υποχρεωτικά να καθοριστούμε.

Το παράδοξο του ψευδομαρξισμού

Είναι γνωστό πως στην μαρξιστική παράδοση υπήρχε πάντα μια διπλή αρχή: «Ναι στο δικαιώμα για την αυτοδιάθεση των εθνών», και ταυτόχρονα άρνηση κάθε κατακερματισμού ευρύτερων κρατικών ενοτήτων. Ετοιμαστή στην μπολσεβίκικη επανάσταση είναι γνωστή η θέση του Λένιν υπέρ του δικαιώματος του αποχωρισμού των διαφόρων εθνών, στο βαθμό που θα το ήθελαν, και ταυτόχρονα η ανάγκη να παλεύουν οι κομμουνιστές σ' αυτές τις περιοχές για τη διατροφή τους μέσα στα πλαίσια μιας ομοσπονδίας. Ξέρουμε πως η Λούξεμπουργκ προχωρούσε αυτή την άποψη ακόμα πιο πολύ, φτάνοντας να αρνείται καθε εθνικό κίνημα και θεωρώντας το αστικό.

Και βέβαια αυτές οι τοποθετήσεις εί-

ναι λογικές αν όχι υποχρεωτικά ορθές. Στο βαθμό που το ξεπέρασμα των εθνικών συνόρων αποτελεί μια αναγκαία προϋπόθεση της κομμουνιστικής επανάστασης, είναι φυσικό οι μαρξιστές να υποστηρίζουν κάθε τι που οδηγεί σε ευρύτερα σύνολα. Μπορούμε μάλιστα να πούμε ότι αυτή την αρχή οι κομμουνιστές, και οι μαρξιστές γενικώτερα, έτειναν να την εφαρμόζουν ακόμα και καταχρηστικά. Για παράδειγμα, είναι γνωστή η θέση του Μαρξ ενάντια όχι μόνο στην ελληνική επανάσταση αλλά και γενικά στην αποσύνθεση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας. Σε ένα άλλο πεδίο, η άρνηση των Μαρξ και Ένγκελς να δεχτούν την ύπαρξη ενός οποιουδήποτε τοσχοαλοβάκιου εθνικισμού, μια και θεωρούσαν την Τσεχοαλοβακία κομμάτι της ευρύτερης Γερμανίας. Ο Στάλιν αντιμετώπισε το αυτονομιστικό κίνημα στη Γεωργία με σκληρότητα και συγκρούστηκε με τον Λένιν, και τέλος το γαλλικό Κομμουνιστικό Κόμμα π.χ., στο όνομα της άρνησης του κατακερματισμού των υπαρκτών πολιτικών οντοτήτων, έφτασε να υποστηρίζει τον γαλλικό ιμπεριαλισμό στην Αλγερία. Δηλαδή στη μαρξιστική παράδοση θα διακρίνουμε μια έντονη υπερεθνική παράδοση, έστω και αν αυτή έφτανε να είναι υπερβολική και ξεκρέμαστη.

Σήμερα βρισκόμαστε μπρος στο αντίθετο φαινόμενο. Τη στιγμή δηλαδή που τουλάχιστο στη Δυτική Ευρώπη, έχουμε πραγματικές τάσεις ξεπέρασμάτος των εθνών, τόσο στο οικονομικό όσο και στο πολιτιστικό-δεολογικό πεδίο, οι διάφοροι μαρξιστές, στην πλειοψηφία τους, αρνούνται τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ενοποίησης θεωρώντας την διαδικασία που ευνοεί τα μονοπώλια και τη διεύρυνση της αγοράς τους. Τι καταπληκτικό επιχείρημα! Με την ίδια λογική, κανείς δεν θα έπρεπε ποτέ να υποστηρίζει την εθνική ενοποίηση θα οδηγούσε στη δημιουργία μιας εθνικής αγοράς για τους καπιταλιστές! Λες και το πρόβλημα βρίσκεται εκεί! Αντίθετα σήμερα η αναντιστοιχία, υπάρχει από την ανάποδη. Τα μονοπώλια είναι ήδη υπερεθνικά και πολυεθνικά, δρουν στο επίπεδο τόσο της ευρωπαϊκής όσο και της παγκόσμιας αγοράς, ενώ τα εργατικά κινήματα δρουν στα παλιά ξεπερασμένα εθνικά τους πλαίσια! Το επιχείρημα λοιπόν είναι αστείο. Που όμως θα ανιχνεύσουμε την πρόελευσή του; Μα βέβαια στη ρώσικη τοποθέτηση. Αν υπάρχει ένα πράγμα που φοβάται η Ρωσία περισσότερο από οτιδήποτε άλλο είναι ακριβώς μια ευρωπαϊκή ενοποίηση. Μια ενωμένη Ευρώπη που θα κυμαινόταν από 350 έως 500 εκατομμύρια ανθρώπους (ανάλογα με την έκταση της ενοποίησης), θα αποτελούσε οριστικό φραγμό σε οποιαδήποτε ρώσικη επεκτατική πολιτική, θα έθαψε οριστικά τα όνειρα μιας παγκόσμιας σοβιετικής

Το «βάρος» της Ευρώπης

Όταν μιλάμε για Ευρώπη -πολύ συχνά,- τα τελευταία χρόνια, συμβαίνει να εννοούμε τη Δυτική Ευρώπη και μάλιστα την ΕΟΚ. Άλλα η Ευρώπη είναι πολύ μεγαλύτερη, αποτελείται από 27 χώρες-κράτη, και αν υπολογίσουμε και την Τουρκία όπως κάνουν πολλοί, λόγω της ύπαρξης ενός ευρωπαϊκού -γεωγραφικά -τμήματός της φτάνουμε στα 28. Βέβαια μια άλλη αμφισβήτηση αφορά τη Σοβιετική Ένωση και ιδιαίτερα την μετά την Ουράλια. Σε ποιό βαθμό δηλαδή, μια χώρα που φτάνει μέχρι την Απω Ανατολή μπορεί να χαρακτηρίσει ευρωπαϊκή. Παρακάτω θα δώσουμε μια εικόνα του βάρους, πλήθυσμακά και οικονομικά, των χωρών και ενοτήτων της Ευρώπης σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία.

	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (σε εκατ.)	ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ (σε δισ. δολ.)	ΕΓΧΩΡΙΟ κατά κάτοικο (σε δολ.)	ΠΡΟΪΟΝ σε %
	1981	1981	1981	1970- 1980
ΒΕΛΓΙΟ	9,86	117,51	11.920	2,9
Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ	56,01	510,31	9.110	1,8
ΓΑΛΛΙΑ	53,96	657,56	12.190	3,0
Δ. ΓΕΡΜΑΝΙΑ	61,67	829,60	13.450	2,7
ΔΑΝΙΑ	5,12	67,19	13.120	1,7
ΕΛΛΑΣ	9,71	42,89	4.420	3,7
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	3,44	17,99	5.230	2,6
ΙΤΑΛΙΑ	56,22	391,44	6.960	2,5
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	0,36	5,79	15.910	4,6
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	14,25	167,98	11.790	2,1
ΕΟΚ ΤΩΝ 10	270,60	2.808,26	10.378	
ΙΣΠΑΝΙΑ	39,97	214,30	5.640	2,6
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	9,83	24,75	2.520	1,2
ΕΟΚ ΤΩΝ 12	318,40	3.047,31	9.570	
ΕΛΒΕΤΙΑ	6,47	112,85	17.430	0,6
ΣΟΥΗΔΙΑ	8,32	123,77	14.870	1,6
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	4,10	57,64	14.060	3,8
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	4,80	51,27	10.680	2,5
ΑΥΣΤΡΙΑ	7,55	77,12	10.210	3,6
ΙΣΛΑΝΔΙΑ	0,23	2,97	12.860	
ΣΥΝΟΛΟ 6 ΧΩΡΩΝ	31,47	425,62	13.524	
ΑΛΒΑΝΙΑ	2,81			
ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ	22,52	62,93	2.790	5,0
ΣΥΝΟΛΟ 19 ΧΩΡΩΝ ΟΟΣΑ	372,39	3.535,86	9.495	
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	8,89	37,30	4.090	
Α. ΓΕΡΜΑΝΙΑ	16,74	109,90	6.500	
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	10,71	22,55	2.100	
ΠΟΛΩΝΙΑ	35,90	108,60	3.000	
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	22,45	57,03	3.540	
ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ	14,3	84,70	4.200	
6 ΧΩΡΕΣ ΑΝΑΤΟΛ. ΕΥΡΩΠΗΣ	110,0	420,08	3.818	
Ε.Σ.Σ.Δ.	257,97	1.130,60	4.200	
7 ΧΩΡΕΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΟΜΕΚΟΝ	377,97	1.550,68	4.102	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΥΡΩΠΗΣ ΧΩΡΙΣ ΕΣΣΔ	485,31	3.955,94	8.151	
ΗΠΑ	229,81	2.946,02	12.820	
ΙΑΠΩΝΙΑ	117,65	1.186,43	10.080	

Κάνουμε αυτή την παράθεση στοιχείων που ισως φανεί εξαντλητική γιατί μπορούμε να αποκτήσουμε μια πρώτη εικόνα - όχι πάντα ή απόλυτα πιστή - των οικονομικών μεγεθών που αντιπροσωπεύει η κάθε χώρα της Ευρώπης και οι επί

κυριαρχίας. Η Ευρώπη των εθνών είναι ανάγκη για τη ρώσικη αυτοκρατορία. Δεν πρέπει να ξεχνάμε πως και η Αμερική έχει όμοια συμφέροντα στη διατήρηση μιας χωρισμένης Ευρώπης, εξαρτημένης από την ίδια.

Αλλά για τη Σοβιετική Ένωση μια ενωμένη Ευρώπη αποτελεί την ύψιστη πρόκληση. Θα αποτελεί ένα μόνιμο κάλεσμα στους λαούς της Ανατολικής Ευρώπης να διώξουν τα ρώσικα στρατεύματα και απειλή για την ίδια την ιδεολογική «υγεία» των λαών της Σοβιετικής Ένωσης. Γιατί βέβαια – προσπτικά – η Ευρώπη φτάνει μέχρι τα Ουράλια.

Οταν λοιπόν, μετά τον Δεύτερο Πόλεμο, άρχισαν στη Δυτική Ευρώπη οι απόπειρες δημιουργίας κοινών θεσμών των ευρωπαϊκών χωρών, η πολιτική του Στάλιν αρχικά και των διαδόχων του στη συνέχεια στρεφόταν ενάντια στην ανάπτυξη τέτοιων θεσμών. Ήταν τα κομμουνιστικά κόμματα εμφανίστηκαν ξαφνικά υπερασπιστές των εθνικών συμφερόντων – και μόνο στην υποταγή τους στη Μόσχα δεν ξεχνώνταν τον διεθνισμό τους. Αυτή η παράδοση της αντιευρωπαϊκής πολιτικής διαπέρασε και επηρέασε ακόμα και τις ομάδες που κινούνταν πέρα από τα κομμουνιστικά κόμματα. Οι ομάδες της άκρας αριστεράς, σε ένα μεγάλο ποσοστό, έπαιξαν κι αυτές, έστω άθελά τους, το παιγνίδι της Μόσχας καθώς και – τι παραδοξο! – εκείνο της Ουάσιγκτων που δεν επιθυμούσε καμιά πραγματική ευρωπαϊκή ενοποίηση. Κατ' αυτόν τον τρόπο το ευρωπαϊκό εργατικό κίνημα και οι υποτιθέμενες επαναστατικές του πτέρυγες επιθυμούν την εξαφάνιση των συνόρων, μεταβλήθηκαν σε οπαδούς του χωρισμού της Ευρώπης παιζοντας έτσι ποικιλοτρόπως το παιγνίδι των υπερδυνάμεων.

Για μια ενωμένη Ευρώπη

Μια ενωμένη Ευρώπη αποτελεί για μας – πάνω απ' όλα – την ένοποιηση των ευρωπαϊκών επαναστατικών κινημάτων από το Μπέλφαστ ώς τη Βαρσοβία, και αύριο – ποιός ζέρει; – ίως μέχρι τη Μόσχα. Ευρώπη για μας δεν είναι μόνο η Δυτική Ευρώπη. Εξάλλου αυτό δεν είναι τυχαίο. Η θέση μας επιβάλλει μια διαφορετική οπτική. Η Ευρώπη μπορεί να οικοδομηθεί σαν μια υπερεθνική ενότητα μόνο αν περιλάβει το σύνολο των ευρωπαϊκών λαών. Διαφορετικά θα είναι κουτσουρεμένη. Η σύνθεση των κινημάτων αποτελεί εξάλλου ανάγκη για τη διαμόρφωση ενός νέου και ιδιαίτερου ευρωπαϊκού ιδεολογικού και πολιτικού μορφώματος.

Μόνο η σύνθεση ανάμεσα στα κινήματα της Δυτικής Ευρώπης, ιδιαίτερα από το '60 και μετά, με τα κινήματα της Ανατολικής μπορεί να δώσει μια απάντηση στα ερωτηματικά και τους προσανατολισμούς της εποχής μας. Μόνο η σύνθεση ανάμεσα στους εργατικούς αγώνες της Δύσης –η εμφάνιση του κοινωνικού εργάτη και κινήματα σαν των πράσινων – με την Αλληλεγγύη της Πολωνίας και την πάλη ενάντια στον κρατικό καπιταλισμό της Ανατολής μπορεί να δώσει ένα κίνημα ολοκληρωμένο θεωρητικά και πρακτικά, ένα κίνημα που θα στρέφεται ταυτόχρονα ενάντια στις δύο υπερδυνάμεις. Για μας η ενωμένη Ευρώπη είναι μια Ευρώπη που δε σταματάει στα σύνορα που δημιούργησε ο ψυχρός πόλεμος.

Σ' αυτή τη βάση είναι προφανές πως η ΕΟΚ είναι μονομερής και μάλιστα ακόμα περισσότερο για μας στην Ελλά-

δα, με βάση την οικονομία, τη γεωγραφία και την ιστορία μας. Αυτό όμως δε σημαίνει ότι αντιτασσόμαστε σε όλες τις απόπειρες ενοποίησης, έστω και αν είναι αστικές ή μονομερείς. Όχι. Για μας, κάθε ξεπέρασμα των εθνικών συνόρων είναι για τη σημερινή Ευρώπη, για τα σημερινά επαναστατικά κινήματα, για τους λαούς, μια ανάγκη! Απλά εμείς τοποθετούμαστε σε ένα άλλο πεδίο, στο πεδίο της Ευρώπης – ενιαίας – των λαών και των επαναστατικών κινημάτων. Για μας το αποφασιστικό είναι η σταδιακή πορεία συνάντησης και προοπτικά ενοποίησης των επαναστατικών κινημάτων της Ευρώπης. Αν κρίναμε πως μια μερική ενοποίηση θα αποτελούσε εμπόδιο στην ενοποίηση των επαναστατικών κινημάτων, θα είμαστε ενάντιοι. Όμως κρίνουμε πως δε συμβαίνει κάτι τέτοιο. Η ΕΟΚ των 12 περιλαμβάνει 320 εκατομμύρια Ευρωπαίους και μπορεί να αποτελέσει, κάτω από τις σημερινές συνθήκες, τον μοναδικό πόλο αναφοράς για τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Ετοι, χωρίς να βάζουμε σαν μοναδικό μας κέντρο σε μια ενωμένη Ευρώπη την ΕΟΚ, δεν είναι δυνατό να είμαστε ενάντια. Απλά η σκοπιά μας παραμένει νοτιοευρωπαϊκή – η ενοποίηση όλης της Ευρώπης – ενώ ταυτόχρονα, μέσα στη διαδικασία αυτής της ενοποίησης, ενδιαφερόμαστε κύρια για την ανάπτυξη ενός νέου επαναστατικού κινημάτος. Η σκοπιά μας είναι πώς δηλαδή, μέσα απ' αυτή τη διαδικασία της Ευρωπαϊκής ενοποίησης, δεν θα χτυπηθούν τα δικαιώματα και οι κατακτήσεις μας, αλλά αντίθετα θα διευρυνθούν και θα κερδίσουμε νέες θέσεις. Η σκοπιά μας είναι οι Ενωμένες Πολιτείες της Ευρώπης σαν δύναμη επαναστατική-προοδευτική.

μέρους ενόπτετές της.

Έτοι η ΕΟΚ, με 10 ή σύντομα με 12 μέλη, αποτελεί έναν πληθυσμιακό όγκο ισο ή μεγαλύτερο από την πολυεθνική ΕΣΣΔ και σημαντικά μεγαλύτερο από τις ΗΠΑ. Από την άποψη της παραγωγής και του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος, η Ευρώπη των 10 ή των 12 είναι ισοδύναμη με τις ΗΠΑ, 2,5 φορές ισχυρότερη από την ΕΣΣΔ και δύο φορές από την ανατολική Ευρώπη στο σύνολό της. Το σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών του ΟΟΣΑ χωρίς την Τουρκία, με 372 εκατομ. πληθυσμό, είναι ισοδύναμες με τα 377 εκατομ. της ανατολικής Ευρώπης και το εθνικό εισόδημα έχει μια αναλογία 7 προς 3. Τέλος, όλες οι ευρωπαϊκές χώρες χωρίς την ΕΣΣΔ φτάνουν τα 485 εκατομμύρια και τα 4 τρισεκατομμύρια δολλάρια εισόδημα απέναντι στα 230 εκατομμύρια και τα 3 τρισεκατομμύρια αντίστοιχα της Αμερικής, τα 267 εκατομμύρια και τα 1,13 τρισεκατομμύρια της ΕΣΣΔ, και το 1,2 της Ιαπωνίας.

Βέβαια αυτή η παράθεση στοιχείων δεν είναι από μόνη της ούτε τη στρατιωτική ισχύ ούτε την πολιτική συνοχή, ούτε... το μέλλον. Πάντως δίνει μια εικόνα τόσο του βάρους της Ευρώπης, δύσας και της ανατροπής που θα σήμαινε για τον παγκόσμιο συσχετισμό δυνάμεων μια ενοποιημένη Ευρώπη, έστω όχι στο σύνολό της. Ο διπολισμός των δύο υπερδυνάμεων θα πήγαινε περίπατο. Γι' αυτό εξάλλου και οι δύο τους – ιδιαίτερα δε η ΕΣΣΔ, που βρίσκεται η ίδια στην Ευρώπη – αντιμετωπίζουν με τρόμο ένα τέτοιο ενδεχόμενο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΝΑΞΙΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑ·Ι·ΚΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ

Όπως λέει και ο ποιητής, είμαστε μοναχικοί. Η ιστορία έφερε την Ελλάδα σε μια πολιτιστική, οικονομική και γεωγραφική απομόνωση, τέτοια που σπάνια έχουν γνωρίσει άλλες χώρες. Ας την δούμε. Στα ανατολικά μας βρίσκεται ο μουσουλμανικός κόσμος με τον οποίο, μέσα από μια συμβίωση αιώνων, έχουμε αρκετά κοινά, αλλά όμως δεν παύουμε να αποτελούμε δύο διαφορετικούς κόσμους από πολιτιστική άποψη και ιστορική παράδοση. Στα βόρεια βρίσκεται ο σλαβικός κόσμος, κόσμος με τον οποίο μας ενώνουν πολλά κοινά, παλιότερα, αλλά σήμερα μας χωρίζουν τόσο το πολιτικό και κοινωνικό καθεστώς όσο και διαφορετικές παραδόσεις, χωρίς βέβαια να ξεχνάμε την τεράστια διαφορά της γλώσσας — τόσο με τους βόρειους όσο και τους ανατολικούς γείτονές μας. Τέλος Δυτικά μας — χωρίς όμως να συνορεύουμε μαζί τους — βρίσκεται ο κόσμος της Δύσης — λατινικής και προτεστάντικης — ο κόσμος με τον οποίο διατηρούμε τις περισσότερες οικονομικές και πολιτιστικές ανταλλαγές, ο κόσμος τον οποίο προσπαθούμε «να φτάσουμε» εδώ και αιώνες και αποτελεί πρότυπο και σημείο αναφοράς. Από παντού λοιπόν σημεία επαφής και διαφορές, από παντού προσεγγίσεις και ταυτόχρονα απομάκρυνση. Να λόιπόν η ελληνική μοναξιά. Μια χερσόνησος και ένα αρχιπέλαγος αποκομένα — μετά το 14ο αιώνα — από τα μεγάλα κέντρα του εμπορίου, των ανταλλαγών, της αστικής και καπιταλιστικής επανάστασης, υποταγμένα μέχρι το 19ο και τις αρχές του 20ου αιώνα σε ένα παράδοσιακό και ξεπερασμένο Ισλάμ· ξέχωρη από τον βόρειο όγκο των σλαβικών πληθυσμών, η ελληνική χερσόνησος, το ελληνικό αρχιπέλαγος εμφανίζονται σαν μια πολιτιστική και ιστορική ιδιομορφία. Ένας μικρός λαός 10 εκατομμυρίων, υπόλειμα ενός πολιτισμού που κάποτε αγκάλιαζε τη μισή Μεσόγειο, μοιάζει σαν το ιστορικό απολιθωμα μιας παλιάς ιστορίας που, μέσα από μια πρεία χιλιετρίδων, διαφύλαξε αυτό το απομεινάρι στον ιστορικό χώρο που υπήρξε το κέντρο του παλιού ελληνισμού.

Να λοιπόν η ελληνική μοναξιά, η ελληνική ιδιαιτερότητα. Ας την ξαναδούμε κάτω από άλλους όρους — πιο συνολικούς. Η σημερινή Ευρώπη αποτελείται από δύο μεγάλους ανθρώπινους όγκους, παρόμοιους μεγέθους και βάρους. Από τη μια τα λατινογενή και γερμανογενή κράτη της δυτικής και κεντρικής Ευρώπης, και από την άλλη τα σλαβικά της Ανατολικής. Πρόκειται για δύο μεγάλες οικογένειες που μπορούν ίσως να χωριστούν σε περισσότερες υπο-ομάδες, αλλά έχουν κάποιες βασικές κοινότητες μεταξύ τους. Και στον Νότο, σε μια μικρή χερσόνησο, το ιστορικό απολιθωμα ενός άλλου πολιτισμού, μιας άλλης παράδοσης που έσβησε και άφησε σαν απομεινάρι τη σύγχρονη Ελλάδα. Με γλώσσα, παραδόσεις, ψυχοσύνθεση, ολότελα ιδιόμορφες. Πέρα από Ανατολή και Δύση.

Αυτή η πραγματικότητα είναι που γεννάει όλα τα προβλήματά μας — δύλες τις ιδιομορφίες μας. Το τσιφτετέλι και το ροκ, τον ρασιοναλισμό μας και τη μεσογειακή και ανατολιτική ραθυμία μας, τη γρήγορη αντίληψη και την επιφανειακότητα, κ.λ.π. κ.λ.π. Κι όλα αυτά γιατί, ζώντας πάντα στο μεταίχμιο δύο κόσμων — ανατολής και δύσης — όσο και αν ανήκαμε στη Δύση, παιζαμε πάντα ρόλο γέφυρας, περάσματος, πολιτιστικών ανταλλαγών. Μάθαμε να κινούμαστε στο επίπεδο της κυκλοφορίας — κυκλοφορίας εμπορευμάτων, ιδεών, πολιτισμών. Και έτσι ο μεταπρατισμός έγινε ένα στοιχείο της ιδεολογίας μας, της βαθύτερης ψυχοσύνθεσης του λαού.

«Η Ελλάδα με πληγώνει»

Αυτή η πραγματικότητα, το γεγονός δηλαδή ότι η Ελλάδα

βρίσκεται στο μεταίχμιο Ανατολής και Δύσης, ανάμεσα σε τρεις μεγάλους όγκους — τον σλάβικο βόρεια, τον λατινοπροτεστάντικο δυτικά, τον μουσουλμανικό-αραβικό ανατολικά και νότια — μας καθόρισε σαν ένα έθνος μεταπρατικό, χωρίς αναφορές σε μεγάλα οικονομικά και πολιτιστικά ρεύματα, σαν ένα παράστι των μεγάλων ανθρώπινων ενοτήτων και πολιτισμών. Από κει και όλα τα χαρακτηριστικά μας, ο επαρχιωτισμός και η ταυτόχρονη ξενομανία μας, ο ματαπρατισμός, η μετανάστευσή μας, η λειτουργία μας έξω από την παραγωγή — πάντα στην κυκλοφορία. Έχω από την παραγωγή προϊόντων και ιδεών, πάντα στην κυκλοφορία προϊόντων και ιδεών. Αρκεί να δούμε την ιστορία μας των τελευταίων αιώνων. Γι' αυτό, «όπου και να ταξιδέψεις η Ελλάδα σε πληγώνει». Επαρχία της Ευρώπης, επαρχία που διεκδικεί ζηλότυπα τον επαρχιωτισμό της και συνάντα αντιγράφει κάθε τι που της έρχεται από την εσπερία ή τον σλαβικό βορρά.

Η απομόνωσή μας είναι πραγματική. Τραγική θα λέγαμε. Από άποψη συστήματος είμαστε δεμένοι με τη Δύση. Σαν επίπεδο ανάπτυξης είμαστε πιο κοντά στους βόρειους γείτονές μας. Όσο για τις πραγματικότητες στα ανατολικά μας, ακόμα μας είναι πολύ ξένες. Το ελληνικό εργατικό κίνημα δεν γνωρίζει τον διεθνισμό σαν μια ζωντανή πραγματικότητα ανταλλαγής με τους γύρω λαούς αλλά σαν μια αφηρημένη και προγραμματική αναφορά.

Μια ιδιαίτερη σύνθεση

Μπροσ σ' αυτή την πραγματικότητα του μεταπρατισμού — ξενομανίας και επαρχιωτισμού ταυτόχρονα — μόνο μια απάντηση μπορεί να υπάρξει, μια απάντηση δύσκολη και μακρόπνοη. Μια απάντηση στηριγμένη στις ελληνικές πραγματικότητες και που ζανοίγεται και εντάσεται οργανικά στον γύρω κόσμο που μας περιβάλλει.

Ας επιμείνουμε λίγο σ' αυτό. Τον τελευταίο καιρό είναι αρκετά έντονη μια τάση «επιστροφής» στην ελληνική παράδοση, μια τάση επιστροφής στην ορθοδοξία και τις ρίζες του

σύγχρονου εληνισμού, τάση που εκφράζει μια πρώτη αντίδραση και απογοήτευση μπρος στον δυτικό προσανατολισμό και «εκσυγχρονισμό» της ελληνικής ζωής, που γίνονται πιο έντονες από τη μεταπολίτευση και μετά. Αυτή η «επιστροφή», που φαίνεται και στο πολιτιστικό πεδίο με την επιστροφή στο ρεμπέτικο και το «αυθεντικά ελληνικό», με την αναφορά στο «λαϊκό πολιτισμό», τον Θεόφιλο, τον Καραγκιόζη κ.λ.π., δεν είναι παρά η ένδειξη της «εθνικής ολοκλήρωσης» της Ελλάδας. Ένδειξη του γεγονότος ότι η κουλτούρα της άρχουσας τάξης, που κάποτε ήταν καθαρά δυτικόφρονη και επιφανειακή, σήμερα μπορεί να αποδεχτεί και να χρησιμοποιήσει τη «λαϊκή παράδοση» και να προσπαθήσει να δώσει μια νέα απάντηση στο ζήτημα της «ελληνικότητας». Αυτή η εξέλιξη είναι ένδειξη του γεγονότος ότι η ελληνική αστική κοινωνία μπαίνει σε μια φάση ωριμότητας, τέτοιας που να μπορεί να ενώνει το ντόπιο, το τοπικό, με την κοσμοπολίτικη κουλτούρα που κυβαλούσε μέχρι σήμερα. Και βέβαια δεν είναι τυχαίο πως αυτή η εξέλιξη αρχίζει στη δεκαετία του '60, με πρόδρομο την αριστερά και την προοδευτική διανόηση της εποχής, που φέρνει το ρεμπέτικο, τη δημοτική, τον Θεόφιλο κ.λ.π. και ξαναγυρνάει στις ρίζες της βυζαντινής παράδοσης.

Αυτή η ενοποίηση της λόγιας-δυτικής παράδοσης και της ντόπιας-λαϊκής, που πραγματώνεται στην Ελλάδα τόσο όψιμα, είναι ακριβώς μια ένδειξη του γεγονότος ότι η ελληνική κοινωνία βαδίζει σε μια αστική, εθνική ολοκλήρωση.

Τι ακριβώς σημαίνει αυτό και πως εκφράζεται; Στο παρελθόν, η απόσταση ανάμεσα στις ανώτερες τάξεις — στραμμένες στο διεθνές εμπόριο και τον εφοπλισμό — και τα λαϊκά στρώματα, στην πλειοψηφία τους αγροτικά, αλλά και μικροδιοκτητικά και προλεταριακά, εκφράζονται με μια τεράστια πολιτιστική διχοτόμηση. Από πάνω καθαρεύουσα, οπερέττες και γαλλικό τραγούδι ή ιταλικό μπελ κάντο, από κάτω δημοτική, δημοτικό και ρεμπέτικο τραγούδι. Η διχοτόμηση ήταν ξεκάθαρη. Η ελληνική κοινωνία εντασσόταν στην παγκόσμια μέσα από τη μετακίνηση των ανθρώπων της πρώτα και κύρια: έμποροι, μετανάστες, ναυτικοί ταξίδευαν και ζούσαν έξω από την Ελλάδα, ενώ μέσα αναπαραγόταν και επιβιώνει η «προαιώνια» αγροτική και κλειστή Ελλάδα. Έτσι όλα έμοιαζαν να έρχονται από έξω — κοσμοπολιτισμός και μιμητισμός — ενώ παράλληλα η ελληνική κοινωνία έμενε παραδοσιακή και αγκιστρωμένη στις «ρίζες» της. Αυτό είναι το περιβόλιο ελληνικού κράμα κοσμοπολιτισμού και επαρχιωτισμού. Η ένταξη της ελληνικής κοινωνίας στην παγκόσμια αγορά πραγματοποιούνταν μέσα από την εξαγωγή ανθρώπων και όχι την ταυτόχρονη αλλαγή των

δομών στο εσωτερικό της χώρας. Από τη στιγμή και πέρα που η ένταξη της Ελλάδας στην παγκόσμια αγορά πάνει να είναι απλή εξαγωγή ανθρώπων και μεταβάλλεται σταδιακά σε οργανική ένταξη, μετασχηματισμό των ίδιων των δομών της χώρας, ένταξη δηλαδή στην παγκόσμια οικονομία με ενεργητικό τρόπο, γεννιέται η δυνατότητα για το ωρίμασμα της αστικής κοινωνίας στην Ελλάδα και την άρση της πολιτιστικής και ιδεολογικής διχοτόμησης ανάμεσα στην «ανθελληνική» άρχουσα τάξη και τα κατώτερα στρώματα. Κάτω από την πολιτιστική και ιδεολογική ώθηση της αριστεράς, η ελληνική αστική τάξη συναντάει το «λαό» της.

Τούτη η εξέλιξη, που στο επίπεδο των θεσμών και του προσανατολισμού εκφράζεται — από το 1974 και μετά — με τη θεσμική και πολιτική προσχώρηση στην Δυτική Ευρώπη, αποτελεί πιο κάτι το αναπότερπο. Η ελληνική οικονομία και κοινωνία ανήκει πια οργανικά στον χώρο της ευρωπαϊκής οικονομίας — διατηρώντας βέβαια τις ιδιομορφίες της και τον ιδιαίτερο παρασιτικό χαρακτήρα της. Έτσι για παράδειγμα, έχει ακόμα μεγαλύτερο βάρος στον τουρισμό και όχι στη βιομηχανία, κ.λ.π. κ.λ.π.

Σ' αυτή την οργανική ένταξη, που αρχίζει από τη δεκαετία του '60 και ολοκληρώνεται θεσμικά μετά τη μεταπολίτευση και την ένταξη στην EOK, έχουμε στην πράξη μια προσαρμογή και θεσμών του εργατικού κινήματος — δημιουργία σωματείων, άνοδος του θεσμικού και «συνταγματικού» ρόλου της εργατικής τάξης στο νέο κράτος κ.λ.π. Στο επίπεδο όμως του προβληματισμού και της σύνδεσης με το ευρωπαϊκό επαναστατικό κίνημα, του αναπροσανατολισμού μιας σκέψης επαρχιακής και κοσμοπολίτικης ταυτόχρονα — όπως την ορίσαμε ποι πάνω — η καθυστέρηση παραμένει τεράστια. Η Ελλάδα, η ελληνική σκέψη, μένει πίσω από την ίδια την εξέλιξη της ελληνικής πραγματικότητας. Για παράδειγμα, η έννοια μιας οποιασδήποτε ριζικής αλλαγής στην Ελλάδα δε συνδέεται καθόλου με την πραγματικότητα της Ευρώπης, ενώ είναι προφανές πως μια «ελληνική» επανάσταση δεν μπορεί να υπάρξει παρά μόνο μέσα στα πλαίσια ενός ευρύτερου ευρωπαϊκού κινήματος.

Στο επίπεδο του κινήματος λοιπόν, βλέπουμε ένα μιμητισμό και μια τυφλή μεταφορά των δυτικών πρότυπων χωρίς να παίρνονται καθόλου υπόψη οι ελληνικές ιδιαιτερότητες, ενώ από την άλλη πλευρά τα πάντα κρίνονται μέσα στο στενό επαρχιακό περιβάλλον μας. Πότες φορές δεν ζούμε — σχεδόν καθημερινά — αυτή την αντίφαση;

Μόνο έτσι μπορούμε πράγματι να ξαναβγούμε από την ιστορική μοναξιά που δημιούργησε η ιστορία για μερικές εκατοντάδες χρόνια. Μόνο έτσι θα ξαναβγούμε από τη μιζέρια, τον επαρχιωτισμό και τον μιμητισμό της Δύσης. Και κάτι τέτοιο, που θα μεταβάλει και τα λεγόμενα «εθνικά χαρακτηριστικά», μπορεί να το κάνει, πρέπει να το κάνει το επαναστατικό κίνημα. Η ελληνική μιζέρια μπορεί να λήξει οριστικά μόνο όταν πάψει «ο ίδιος ο λαός να είναι μαραζιάρης».

Αυτό στην εποχή μας δεν νοείται με το κλειστό σε ένα χώρο 130 χιλ. τετραγωνικών χιλιόμετρων και ένα πλιθυσμό 10 εκατομμυρίων. Για να ξεπεράσουμε τη μιζέρια πρέπει να ανοιχτούμε σε ευρύτερα σύνολα. Να λοιπόν το εγχείρημά μας. Όχι το μαίμονδισμα μερικών ευρωπαϊκών κατακτήσεων και ιδεών με ταυτόχρονο επαρχιωτισμό και φτωχοπροδρομισμό, αλλά ενεργητική συμμετοχή στη διαμόρφωση της επαναστατικής σκέψης και του ευρωπαϊκού πολιτισμού, ξεκινώντας από τη δική μας ιδιαίτερη σκοπιά. Για να ξεπεράσουμε το έθνος — που για όλους τους μικρούς λαούς είναι βραχνάς — θα πρέπει να το «ολοκληρώσουμε». Αυτό είναι το νόημα του τέλους της μοναξιάς μας. Συνειδητοποίηση της ιδιαιτερότητας και άνοιγμα στην ευρύτερη ευρωπαϊκή και παγκόσμια σκέψη και πραγματικότητα.

Η δική μας Ευρώπη

Μπρος σ' αυτή την ιστορική μοναξιά και καθυστέρηση, εμείς — η πάλαι ποτέ άκρα αριστερά — είμαστε ίσως οι πιο καθυστερημένοι. Οι πιο μιμητικοί απέναντι στη Δύση δίχως ταυτόχρονα να εντάσσουμε καθόλου στον προβληματισμό μας ευρύτερα σύνολα πέρα από την Ελλάδα. Το αποτελέσμα είναι ότι σερνόμαστε, είτε πίσω από το Εσωτερικό, σε μια ταύτιση «Ευρώπης» και ΕΟΚ, είτε — πιο συχνά — πίσω από το ΚΚΕ και τους Ρώσους πράκτορες, στην άρνηση κάθε ενοποιητικής ευρωπαϊκής διαδικασίας. Το διλήμμα λοιπόν εμφανίζεται είτε σαν Εοκικός ευρωπαϊσμός, είτε σαν κουκουέδικος και ρώσικος αντευρωπαϊσμός.

Είναι προφανές ότι η δική μας άποψη δεν μπορεί παρά να είναι διαφορετική. Παραμένοντας στην προοπτική μιας επαναστατικής διαδικασίας και κινήματος που δεν μπορεί να είναι στενά ελληνοκεντρική και που αγκαλιάζει σε τελική ανάλυση το σύνολο του ευρωπαϊκού χώρου, δεν μπορεί παρά να έχουμε μια οπτική ιδιαίτερη, μια οπτική τέτοια που μας διδάσκει η γεωγραφία, η ιστορία και τα συμφέροντα μιας

επαναστατικής διαδικασίας. Η δική μας οπτική δεν μπορεί παρά να είναι μια ενωμένη Ευρώπη που να υπερβαίνει τα δύο μπλοκ, μια ενωμένη Ευρώπη που να αγκαλιάζει τις χώρες της ανατολικής και της δυτικής Ευρώπης, η διάλυση των συνασπισμών και η ενοποίηση των επαναστατικών κινημάτων. Η Ελλάδα, όντας στη Νοτιο-ανατολική Ευρώπη, δεν μπορεί να βλέπει μια διαδικασία ευρωπαϊκής ενοποίησης που να περιορίζεται μόνο στη Δυτική Ευρώπη. Εμείς ζούμε στα Βαλκάνια και όχι στον Ατλαντικό.

Αυτό δε σημαίνει βέβαια μια αντι-ΕΟΚ λογική, λογική που ευνοεί μόνο τις δύο υπερδυνάμεις και ιδιαίτερα τη ρώσικη, που δε θέλει καμιά διαδικασία ευρωπαϊκής ενοποίησης. Εξάλλου, όπως είναι σήμερα τα πράγματα, η ένταξη στην ΕΟΚ είναι ένα σημαντικό όπλο για την αποφυγή πολέμου με την Τουρκία.

Αλλά είναι το ίδιο περιοριστικό και γελοίο να γινόμαστε απολογητές της Δυτικής Ευρώπης και μόνο. Η Ελλάδα δεν ανήκει στη Δυτική Ευρώπη.

Ιδιαιτερότητα και διεθνισμός

Εκείνο που προτείνουμε λοιπόν είναι η αποτίναξη της κοσμοπολίτικης οπτικής καί το βάθαυμα στην ελληνική ιδιαιτερότητα και ιδιομορφία — γιατί πράγματι είμαστε ένας λαός μοναχικός και ιδιαίτερος. Μια επαναστατική θεωρία στην Ελλάδα — πρέπει να αντλεί από την πραγματικότητα της ελληνικής διαμόρφωσης. Και παράλληλα — κι αυτό δεν είναι καθόλου αντιφατικό — να σπάσουμε τον επαρχιωτισμό και τη μιζέρια που μας δέρνει, να δεθούμε οργανικά με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα, με την πραγματικότητα των χωρών που οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά πλησιάζουμε όλο και περισσότερο. Μόνο έτσι θα ξεπεράσουμε τη μιζέρια και την επαρχιωτική εξαθλίωσή μας. Προοπτικά, το μέλλον μας, η οπτική μας είναι το ζεπέρασμα του ελληνικού έθνους, αρχικά μέσα σε μια ευρύτερη ευρωπαϊκή ενότητα, και ταυτόχρονα η πολύπλευρη ανάπτυξη του τόπου που ζούμε — που βέβαια δεν θα είναι πια ένα έθνος-κράτος. Μια Ευρώπη των περιοχών, των ιδιαιτεροτήτων — που θα είναι ταυτόχρονα ενωμένη, — αυτή είναι η μόνη προοπτική. Αυτό σημαίνει από σήμερα την διπλή διαδικασία του βαθαίματος στην ιδιαιτερότητα και του ανοίγματος στην διεθνισμό — όχι πια αφηρημένο και κοσμοπολίτικο, αλλά συγκεκριμένο οργανικό, όχι μίμηση των ξένων αλλά κοινή διαμόρφωση ενός ευρωπαϊκού επαναστατικού κινήματος, πέρα από σύνορα και μπλοκ.

Η ΤΡΙΤΟΚΟΣΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΡΡΗΣΗ

Μία από τις αντιρρήσεις που προβάλλονται στην Ελλάδα σε σχέση με το θέμα της Ευρώπης είναι πως η ενωμένη Ευρώπη θα είναι καπιταλιστική και υπεριαλιστική. Άρα η Ελλάδα δεν έχει καμιά δουλειά μέσα σε μια μονοπωλιακή ένωση, είτε γιατί η ίδια ανήκει στον «Τρίτο Κόσμο», είτε γιατί μια ενωμένη Ευρώπη θα καταπίεζε πιο έντονα τις χώρες του Τρίτου Κόσμου και θα παρέμβαινε σαν ενεργός υπεριαλιστική δύναμη. Τέλος θα ενισχυε τη δημιουργία ενός ενιαίου αντεπαναστατικού δικαιου στο επίπεδο όλης της Ευρώπης.

Αυτές είναι οι κύριες αντιρρήσεις από την πλευρά της άκρας αριστεράς στην Ελλάδα, εκτός βέβαια από τη γε-

λοια επανάληψη συνθημάτων του ΚΚΕ γύρω από την ΕΟΚ των μονοπωλιών.

Σε σχέση με το πρώτο επιχείρημα — που ήταν κάποτε κεντρικό σε ένα χώρο που μέχρι πριν 10 χρόνια υποστήριζε πως η Ελλάδα ήταν περίπου «μισοφεουδαρχική» και που σήμερα έχει μεταποτιστεί στο ΠΑΣΟΚ, και μάλιστα στους πιο πιστούς της διακήρυξης της 3ης Σεπτέμβρη και τη λεγόμενη αριστερά του ΠΑΣΟΚ — δε νομίζουμε ότι χρειάζεται ιδιαίτερη απάντηση. Η δομή της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας, το καταναλωτικό επίπεδο των λαϊκών μαζών, τα μητροπολιτικά κέρδη της ελληνικής κοινωνίας από εφοπλιστές, «ομο-

γενείς», τουρισμό κ.λ.π., έχουν ήδη απαντήσει σ' αυτούς τους ισχυρισμούς. Για να μην καταφύγουμε στην πολιτική πραγματικότητα της ελληνικής κοινωνίας που βέβαια μόνο με τις καπιταλιστικές/σοσιαλδημοκρατικές δημοκρατίες μπορεί να συγκριθεί. Γι' αυτό και το επιχείρημα αυτό είναι όλο και περισσότερο το όπλο των τελευταίων μοίκανών του τριτοκοσμισμού ή των εκβιασμών που κάνει κάθε τόσο το ΠΑΣΟΚ μέσα στα πλαίσια της ΕΟΚ.

Αντίθετα, η ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ, πέρα από τη σήμερη της γεωργίας και των περιφερειακών προγραμμάτων — που έχουν αποδειχτεί ήδη σωτήριες ενέσεις για την ελληνική γεωργία και την αντιμετώπιση της ανεργίας — αποτελεί και τη μόνη μελλοντική προοπτική για την οικοδόμηση μιας ανταγωνιστικής βιομηχανίας, τόσο σε σχέση με τις άλλες χώρες της ΕΟΚ όσο και προς τη Μέση Ανατολή. Γιατί, όπως τονίσαμε

και πιο πάνω, η ελληνική βιομηχανία δεν μπορεί να υπάρξει πια χωρίς να είναι εξαγωγική. Ετοι το μόνο που μπορεί να πετύχει σ' αυτά τα πλαίσια μια ελληνική διοίκηση είναι να ενισχύσει κάποιες βιομηχανικές διαδικασίες στο εσωτερικό της Ελλάδας, και όχι βέβαια να επιστρέψει σε ένα προηγούμενο - εσωτερικό - στάδιο ανάπτυξης.

Για το ελληνικό επαναστατικό κίνημα, ο στόχος δεν μπορεί να είναι πια μια εθνική επαναστατική διαδικασία αλλά μια επαναστατική διαδικασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο - σε Ανατολή και Δύση. Η μόνη απάντηση που μπορεί να ξεπράσει τη λογική της καπιταλιστικής ΕΟΚ. Μια επαναστατική διαδικασία περιορισμένη μόνο στην Ελλάδα θα πρέπει πα να θεωρείται όλο και πιο απιθανή, και μπορεί να εμφανιστεί μόνο από τα εθνικά θέματα. Διαφορετικά το ελληνικό επαναστατικό κίνημα θα είναι βαθύτατα δεμένο με τις επαναστατικές διαδικασίες σε όλη την Ευρώπη. Έτοι λοιπόν, η τριτοκοσμική αντίρρηση καταρρέει όλο και πιο πολύ, καταρρέει από την ίδια την εξέλιξη της πραγματικότητας.

Αντίθετα, το επιχειρήμα της ενισχυσης της υπεριαλισμού μέσα από την δημιουργία ενός νέου υπεριαλιστικού πόλου έχει μια κάποια βάση. Μια ενωμένη καπιταλιστική Ευρώπη θα τείνει να εμφανιστεί σαν ένας νέος πόλος του υπεριαλισμού. Όμως και εδώ φαίνεται η στενότητα της σκέψης όλων των Ελλήνων «μαρξιστών». Οτι δηλαδή αγορούν το κυριότερο, το σπάσιμο της ηγεμονίας των δύο υπερδυνάμεων. Μια ενωμένη Ευρώπη όχι μόνο ανατρέπει το διπολικό παχνίδι σε παγκόσμιο επίπεδο αλλά ταυτόχρονα μειώνει δραστικά τον κινδυνό πολέμου στο «ευρωπαϊκό θέατρο», γιατί μεταβάλλεται σε μια δύναμη ισάξια σχεδόν με τις υπερδυνάμεις, με δικά της συμφέροντα, και που βέβαια δεν μπορεί να ανοιξει την όρεξη για κανενός ειδούς επεκτατικά παχνίδια. Μια Ευρώπη 350 τουλάχιστον εκατομμυρίων απαγορεύει κυριολεκτικά οποιαδήποτε τυχοδιάκτηκή ενέργεια στην ήπειρό μας. Να λοιπόν το αποφασιστικότερο δεδομένο: μια ενωμένη Ευρώπη απομακρύνει τον κινδυνό του πυρηνικού πολέμου με τον πιο δραστικό αποτρεπτικό τρόπο, ενώ από την άλλη ανατρέπει το παγκόσμιο διπολικό παχνίδι. Σ' αυτή τη βάση, παρ' όλο που βέβαια δε χάνει τον υπεριαλιστικό χαρακτήρα της στο παγκόσμιο πεδίο, αναπόφευκτα ευνοεί το επαναστατικό κίνημα, γιατί το σπάσιμο του διπολισμού επιτρέπει μεγαλύτερη ευελιξία και υφιστάει δυνατότητες για το επαναστατικό κίνημα και τους λαούς του Τρίτου Κόσμου. Επι πλέον, μια τέτοια ευρωπαϊκή εξέλιξη θα προκαλούσε αλισιδωτές αντιδράσεις σε παγκόσμιο επίπεδο. Η Κίνα, η Ιαπωνία και η Ινδία θα αυτονομούνταν από τις υπερδυνάμεις και αντίστοιχοι πόλοι

θα έτειναν να δημιουργηθούν γύρω από τη Βραζιλία στη Λατινική Αμερική, κ.λ.π. κ.λ.π. Μ' αυτή την έννοια λοιπόν η ενίσχυση του υπεριαλισμού μέσα από τη δημιουργία μιας ενωμένης Ευρώπης είναι απλά ένα αφρορημένο σχήμα. Στην πράξη θα σημαίνει την αρχή του τέλους της παγκόσμιας κυριαρχίας των δύο υπερδυνάμεων και έτοι αποτελεί έναν κυριολεκτικά επαναστατικό παράγοντα. Κι' όλα αυτά ακόμα και αν ευοδωθούν οι προοπτικές της καπιταλιστικής ενοποίησης. Βέβαια για το επαναστατικό κίνημα το ζήτημα μπαίνει σε μια ενοποίηση που υπερβαίνει τη λογική της ΕΟΚικής ενοποίησης.

Τέλος, ο κίνδυνος της δημιουργίας ενός ενιαίου χώρου ευρωπαϊκής καταστολής είναι πραγματικός. Οι αστικές τάξεις της Ευρώπης θα τείνουν να εκμεταλλευτούν οποιαδήποτε ενοποιητική διαδικασία για λογαριασμό τους και για την ένταση της καταστολής. Εδώ το παχνίδι παραμένει ανοιχτό. Εξαρτάται από το επαναστατικό κίνημα, αυτή η διαδικασία ενοποίησης να έχει ακριβώς αντιστροφα αποτελέσματα. Δηλαδή, η αντικατάσταση της Ευρώπης των κρατών από μια υπερεθνική Ευρώπη να οδηγήσει σε μείωση της καταστολής και της δύναμης του κράτους και ενισχυση της αποκέντρωσης και των αντικρατικών ή

εξωκρατικών θεαμάτων. Και αυτό δεν είναι απραγματοποίητο αν πάρουμε υπόψη την επιβίωση των εθνικών σχημάτων, και ακόμα περισσότερο την ανάδειξη των περιφερειών και της αυτονομίας τους σε έναν από τους σημαντικότερους κόμβους της οποιαδήποτε ενωμένης Ευρώπης. Μ' αυτή την έννοια το παχνίδι δεν είναι παιγμένο προκαταβολικά. Αντίθετα, μια διαδικασία ευρωπαϊκής ενοποίησης που μπορεί στην πράξη να σημάνει ενισχυση των ελευθεριών, στη βάση βέβαια ενός ισχυρού κινήματος.

Και οι αστικές τάξεις της Ευρώπης, αν συναντήσουν έντονη αντίσταση σ' αυτόν τον τομέα, για να κερδίσουν τη συναίνεση του κόσμου στο σχέδιό τους, θα είναι υποχρεωμένες να κάνουν ένα σύνολο από υποχωρήσεις. Έτσι λοιπόν η ευρωπαϊκή ενοποίηση μπορεί να σημάνει διάχυση των κατακήσεων από τα «ψηλότερα σημεία» σε όλα τα άλλα, τη δημιουργία ενός ισχυρότατου πανευρωπαϊκού επαναστατικού κινήματος. Και για να εξηγηθεί, για μας το πανευρωπαϊκό επαναστατικό κίνημα δεν περιορίζεται μόνο στην Ευρώπη της ΕΟΚ, αλλά αφορά το σύνολο του ευρωπαϊκού χώρου και φυσικά την Ανατολική Ευρώπη.

Εμείς και το εσωτερικό

Το ΚΚΕ Εσωτερικού πρέπει να είναι πολύ ευχαριστημένο. Η πολιτική του γραμμή σε σχέση με την ΕΟΚ τείνει να μεταβληθεί σε κυβερνητική γραμμή: «Ενάντια στην ΕΟΚ των μονοπωλίων, για την ΕΟΚ των εργαζομένων».

Μπορούμε να πούμε λοιπόν πως στο ζήτημα της Ευρώπης έχουμε ταυτόσημη θέση με το Εσωτερικό:

Κατ' αρχήν κάτι τέτοιο δεν θα μας τρόμαξε, ακόμα και με το διάβολο αν είχαμε μια σύμπτωση απόψεων, τόσο το καλύτερο.

Όμως εκείνο που μας χωρίζει με το Εσωτερικό είναι - όπως πάντα - ο... ρεφορμισμός του. Οτι δηλαδή την ευρωπαϊκή ενοποίηση τη βλέπει στα πλαίσια της ΕΟΚ, και αρκείται σ' αυτό. Δηλαδή δεν τολμάει να βάλει το ζήτημα του χωρισμού της Ευρώπης στα δύο από τη Γιάλτα και μετά, και έτσι δε βλέπει τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ενοποίησης σαν διαδικασία που επαναστατικοποιεί και ανατρέπει τους υπάρχοντες συσχετισμούς δυνάμεων στην Ευρώπη. Δεν την βλέπει σαν διαδικασία που οδηγεί στη συγκρότηση ενός πόλου που θα ανατρέψει το σοβιετικό **diktat** παράλληλα, γι' αυτό η θέση του μένει αποκλειστικά φίλο-ΕΟΚ και επομένως δε βάζει μια ιδιαίτερη σκοπιά του επαναστατικού κινήματος στο ζήτημα της ευρωπαϊκής ενοποίησης, αλλά σέρνεται - όπως κάνει και στην εσωτερική πολιτική - πίσω από τις αστικές τάξεις της ΕΟΚ.

Μ' αυτή την την τοποθέτηση, το Εσωτερικό έχει κυριολεκτικά δυσφημίσει κάθε πολιτική που θέτει το ζήτημα της ευρωπαϊκής ενοποίησης, σαν πολιτική, φιλοαστική και ρεφορμιστική. Περιορίζει την αντιπαράθεση σε φτηνή επιχειρηματολογία υπέρ ή κατά της ΕΟΚ, και δε βλέπει μια ευρωπαϊκή ενοποίηση που να ανατρέπει τον χωρισμό σε μπλοκ, και που βέβαια έχει επαναστατικό χαρακτήρα και περιεχόμενο. Γι' αυτό και η κύρια ευρωπαϊκή μάχη δεν μπορεί να δοθεί στο επίπεδο του ευρωπαϊκού κοινοβούλιου (που άλλωστε δεν είναι παρά κοινοβούλιο των χωρών της ΕΟΚ) αλλά σ' εκείνο της δημιουργίας, της οικοδόμησης ενός πανευρωπαϊκού επαναστατικού κινήματος, που θα στοχεύει σε μια ενωμένη Ευρώπη πέρα από μπλοκ και συνασπισμούς. Μόνο έτσι μπορεί και το όνειρο μιας Ευρώπης χωρίς τα πυρηνικά όπλα των υπερδυνάμεων να βρει μια οποιαδήποτε βάση και έδαφος να υπάρξει.

ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΣΤΟΝ ΟΑΕΔ

Οι «μαθητευόμενοι» προλετάριοι

Ερώτηση: Τι ειδικότητες υπάρχουν εδώ και με τι κριτήρια πληρώνεστε;

Γιώργος: Αυτά αναγράφονται στην κατάσταση μαζι με τις αυξήσεις που υποσχέθηκαν, αλλά δεν έδωσαν.

Τα επιδόματα που μας δίνουν ισχύουν μόνο για τις μέρες που βάζουμε υπογραφή. Τις μέρες που από τον νόμο είναι κατοχυρωμένες σαν αργίες, όπως 25 Μάρτη, 1 Μάη κλπ, εμας δε μας τις πληρώνουν. Επίσης δεν πληρωνόμαστε το Σάββατο.

«μαθητευόμενοι» προλετάριοι

Ερώτηση: Εδώ έσαστε σαν εκπαιδευόμενοι ή σαν εργαζόμενοι;

Γιώργος: Ενα απ' τα αιτήματα του αγώνα μας είναι το να μας ξεκαθαρίσουν τι είμαστε. Εργαζόμενοι; Μαθητες; Να ξέρουμε κι εμεις. Οποτε τους συμφέρει μας κατατάσσουν στους μαθητες κι όποτε τους συμφέρει στους εργαζόμενους. Π.χ. Ενω μας λενε στις "Εσεις είστε μαθητευόμενοι και παίρνετε ένα εκπαιδευτικό επιδόμα", που σημαίνει στις δεν έχουμε σχέση εργασίας μαζι, όταν πήγαμε να ζητήσουμε τα ένσημα για το ΙΚΑ-γιατι μας κολλαν ένσημα- μας απάντησαν στις ο εργοδότης έχει δικαιώμα, προθεσμία ένα μήνα. Εδώ τους συνέφερε για να μας καθυστερήσουν τα ένσημα να μας κατατάξουν στους εργαζόμενους. Ενω αντίθετα στο ζητήμα του δώρου του Πασχα στηρίχτηκαν για να μας το κόφουν σ' ένα νόμο του 77 στο στις δεν έχουμε σχέση εργασίας. Ήμεις τους απαντάμε και λέμε στις τους νόμους τους φτιάχνουν και δεν εί

Την Πέμπτη 3-5-84 η Γ.Σ.του συλλόγου εκπαιδευόμενων στο ΚΕντρο-Ταχύριθμης - ΕΚπαίδευσης του ΟΑΕΔ, Μοσχάτου, ψήφισε κατάληψη της σχολής. Την Παρασκευή 4-5, και ενώ συνεχίζοταν η κατάληψη πήραμε την παρακάτω συνέντευξη από μερικους σπουδαστές.

ναι τίποτα άλλο παρα ένα κράμα κανόνων της φρουράς τάξης, δηλαδή της αστικής, που τους εφαρμόζει όποτε τη συμφέρει κι όποτε δεν την συμφέρει ίχι.

Συγκεκριμένα, αυτοί επικαλούνται ένα νόμο του '77 που θυμήθηκαν σήμερα και μεις έναν άλλο, συγκεκριμένο, τον 1264 τον λεγόμενο αντι- 330 που όταν τον ερμηνεύσουμε λέει ότι όποιος εργοδότης ή οποιοςδήποτε ασκει πάνω σε κάποιον εποπτεια και έλεγχο και συγχρόνως υπάρχει αμοιβή τότε υπάρχει σχέση εργασίας. Βδο ακριβώς βλέπουμε ότι όποτε θέλουν επικαλούνται τους νόμους και όποτε θέλουν τους κάνουν στη πάντα.

Ερώτηση: Εδώ έχετε παραγωγή;

Γιώργος: Υπάρχουν ορισμένες ειδικότητες (όπως οι ελαιοχρωματιστες) που παράγουν. Κα ποιες άλλες δεν παράγουν, χωρίς αυτο να σημαίνει ότι δεν πρέπει να υπάρχει αμοιβή. Εδώ ήρθαμε ως άνεργοι. Μας είπαν ότι αυτες οι σχολες λύνουν κατα κάποιο τρόπο το πρόβλημα της ανεργίας. Υπήρξε τρομερη διαφήμιση από την τη λεόραση. Ελεγε ότι δίνει το μισθο του ανειδίκευτου εργάτη. Εδώ θέλω να τονίσω ότι πράγματα αυτες οι σχολες πριν 2-3 χρόνια δίναν το μισθο του ανειδίκευτου εργάτη. Και τον κόφαν αυθαίρετα. Και πάλι ρωτώ σε ποιο νόμο στηρίχτηκαν. Και όχι μόνο αυτο αλλα πέρυσι ορισμένα επιδόματα-ειδικα αυτα της μικρότερης ηλικίας, 18 ως 24-ήταν πιο φηλα απ' ότι φέτος.

Ερώτηση: Υπάρχουν διαφορες με αυτους που έρχονται το απόγευμα; Τους παλινοστούντες.

Γιώργος: Κατ' αρχην υπάρχει μια μισθολογικη δι-

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΕΚΠ/ΝΟΝ

%	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	Μέχρι 24 ΕΤΩΝ	Άνω των 30 ΕΤΩΝ	Άνω των 30 ΕΤΩΝ	Έγγαμος	Έγγαμος με παδί	Έγγαμος με 2 ποιδιά
1	ΤΕΧΝΙΤΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ	100	200	300	*	400	*
2	ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ, ΨΥΚΤΙΚΟΙ, ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΣ και συντηρητές	200	250	400	500	500	600
3	ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΣ, συντηρητές ΤΟΡΥΓΕΝΤΕΣ, φραιγαδόροι Α και Β	300	350	500	600	700	900
4	ΕΛΑΙΟΧΡΩΜΑΤΙΣΤΕΣ - ΣΥΓΚΟΙΔΗΤΕΣ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	400	500	600	700	800	900
5	ΣΤΕΝΟΔΑΚΤΥΛΟΥΡΓΑ φοι	0		200		300	
6	υδραυλικοί	250		450		550	

* υποεχόμενα επισόματα.

- Στά επιδόματα του πίνακα γίνεται παρακράτηση ποσοστού 20% πού δίνεται στο τέλος της εκπαίδευσης μετά από επιτυχη αποδοίτηση.

αφορά που τη δικαιολογούν λέγοντας ότι αυτοί είναι πολιτικοί πρόσφυγες από τις σιαλιστικές χώρες. Αυτό όμως είναι φέμα. Υπάρχουν καὶ πολιτικοί πρόσφυγες αλλά είναι η μείον οφθέα. Η πλειονότητα από αυτούς είναι παλιοστούντες από τη Δυτ. Γερμανία, τον Καναδά, την Αμερική, την Αυστραλία, τη Ν. Ζηλανδία. Παρόλα αυτά υπάρχει αυτή τη στιγμή μισθολογική διαφορά.

ΣΤΕΛΙΟΣ: Παίρνουν 250 δρχ πραπάνω από το δικο μας μεροκάματο και τώρα ο Κατσανέβας εξήγγειλε αυξήσεις για τους παλινοστούντες, στις οποίες δεν είμαστε αντίθετοι σε καμμια περιπτωση-μακάρι να πάρουν όσα μπορούν οι άνθρωποι-αλλά ότι μπορούσε να μας κατατάξει στην ίδια μοίρα γιατί και μεις δεν είμαστε πολύτες δεύτερης κατηγορίας. Άνεργοι κι οι μεν, άνεργοι κι οι δε.

Γιώργος: Ήτος αυτού όταν κάναμε τις εξετάσεις μας βάλλαν να υπογράφουμε ένα χαρτί, που έλεγε ότι δεν υπάρχουν άλλα άτομα της οικογένειας μας στον ΟΑΕΔ γιατί αυτό απαγορεύεται. Εν τούτοις στους παλινοστούντες υπάρχει αυτή τη στιγμή πατέρας, μάνα, παιδιά μέσα στα απογευματινά τμήματα καθώς επίσης και αντρόγυνο.

Κοντά στ' άλλα εμας μας απαγορεύουν άμεσα καὶ κολλήσουμε ένσημα σε άλλον εργοδότη που σημαίνει ότι έμμεσα μας απαγορεύουν να εργαστούμε σε άλλη δουλειά. Λοιπόν υπάρχουν αυτες οι διαιρίσεις που κατα τη γνώμη μου δεν είναι τί ποτε άλλο παρά ένα είδος απργοσπαστικου μηχανισμού, για να μην υπάρχει ενότητα στις αγωνιστικές κινητοποιήσεις.

Κινητοποιήσεις

Ερώτηση: Τι άλλες κινητοποιήσεις έχετε κάνει και ποια ήταν η αντιμετώπιση της διεύθυνσης;

Γιώργος: Πρέπει να ξεκινήσω απ' το τι παραλάβα με από τους περσινούς. Αυτοί κάναν 30 μέρες απεργία. Δεν βρήκαμε τα αρχεία του Δ.Σ. Τα είχαν κατεστρέψει. Η διεύθυνση της Σχολής; Δε ξέρω ποιος. Πάντως δεν τα είχαν καταστρέψει οι ίδιοι οι συνδικαλιστές.

Εμεις ξεκινήσαμε με δίωρες στάσεις. Τις ήλιτ μακώσαμε, κάναμε και πορεία στο ΥΠ. εργασίας, ανεβήκαμε στον Βαγγέλη Γιαννόπουλο υπουργο-. Υποσχέθηκε λαγους με πετραχείλια και δεν πήμε τίποτα. Συγκεκριμένα υποσχέθηκε αύξηση στα επιδόματα. Εδώ θέλω να κάνω μια διευκρίνηση. Εμεις ζητάμε να πάφουν να ονομάζονται επιδόματα και να ονομαστούν μισθος ανειδίκευτου φέρατη και να χαρακτηριστούμε ως εργαζόμενοι με σχέση εργασίας. Ο Γιαννόπουλος δεν πήρε θέση πάνω σ' αυτο. Ακομά είπε για το θέμα του πτυχίου ότι θα φροντίσει και είναι διατεθειμένος να έρθει σε ρήη με τον ΥΠ. Παιδείας για να αναγνωριστει το πτυχίο μας. Αυτα όλα έγιναν στις 27 Γενάρη. Ποηγόμενα η διοίκηση του ΟΑΕΔ μας είχε υποσχεθει αύξηση που θα έκανε το ημερομίσθιο των παντρεμένων 1200 δρχ και των άλλων θα αυξανόταν αναλογικα. Άφου δεν τα τήρησε φτάσαμε στον Γιαννόπουλο που μας τα υποσχέθηκε με αναδρομικη ισχυ.

Στις δίωρες στάσεις μας έκοφαν ένα μεροκάματο. Ήτοι μετα επειδη έφαχναν νομικήστικους τρόπους για να μας κοφουν τα επιδόματα αρχισαμε μια ιδιότυπη μορφη αγώνα. Υπογράφαμε κανονικα αλλα δεν κάναμε τίποτα, δεν λαμβάναμε μέρος στην εκπαίδευση. Ενα είδος λευκης απεργίας. Εγω για πλάκα την ονόμαζα "πράσινη". Στη διάρκεια αυτης της λευκης ή πράσινης απεργιας

μας κάλεσαν στη διοίκηση. Ήταν ο αντιπρόεδρος του ΟΑΕΔ Χρήστος Σμυρλής.

«Σκληρά» αφεντικά

Ανάφερα προηγούμενα ότι μας κόφαν αυθαίρετα το δώρο του Πασχα. Εμεις επιμένουμε ότι το δικαιουμάστε. Παρόλα αυτα επειδη είμαστε οικονομικα εξαντλημένοι δεχτήκαμε αυτο που μας έδινε. Τις αυξήσεις με αναδρομικη ισχυ. Είπε, λιπον, ο Σμυρλής: "Αφου δε σας δίνω το δώρο του Πασχα σας δίνω αναδρομικα τις αυξήσεις. Αναγνωρίζω και γωτί δεν υπάρχει δραχμη σε σας και σας τις δίνω αναδρομικα ώστε να κάνετε Πασχα". Μάλιστα επειδη δεν είχε δημοσιευτει σήν εφημερίδα της κυβερνήσεως κάλεσε τον νομικο συμβούλο του ΟΑΕΔ. Αυτος είπε ότι πράγματι με το πρωτόκολλο της ΕΦ. της Κυβερνήσεως μπορούμε να τις πάρουμε και αναδρομικα. Δεν πήραμε τίποτα. Τώρα μας λεν ότι δεν γίνετε να τις πάρουμε γιατί δεν έχουμε σχέση εργασίας. Τώρα το θυμηθηκαν. Θα μας τις δώσουν, λέει, αφου ξεπεραστουν οι γραφειοκρατικες δυσκολίες.

ΣΤΕΛΙΟΣ: Ξεχάσαμε να πούμε για τις κρατήσεις. Απο έναν ήδη πετσοκομένο μισθο μας κραταν ένα 20% που μας δίνουν στο τέλος. Κάτι που γίνεται μόνο στις φυλακες. Κι όπως φανηκε ο ΟΑΕΔ έχει τελικα σε καλύτερη μοίρα αυτους γιατί είχαν αποφυλακισθέντες, πιο ολοκληρωμένο απ' το δικό μας, πρόγραμμα για να τους βάζει σε κάτι τέτοιες σχολες με καλύτερα μέσα και πιο πολλα λεφτα. Δε γέω να πεδάνουν οι άνθρωποι αλλα τέλος πάντων εμεις έχουμε κάνει και πέντε αγώνες για να τους βγάλουμε στην κυβέρνηση. Και σήμερα ο ίδιος ο Γιαννόπουλος που πάλευε για τα δικαιωματα μας και βγήκε στηριζόμενος σε μας, σήμερα καταδικάζει αυτα τα πράγματα. Η κυβέρνηση στηριζεται, λέει, στον λαο. Εμεις ειμαστε ένα κομμάτι του λαου και απ' το λαο ζητήσαμε 5 πράγματα. Δε θέλουμε υποσχέσεις. Μας έχουν τρελάνει εδω και 5 μήνες στις υποσχέσεις. Θέλουμε κάτι που να δειχνει ότι υποποιείται το πρόγραμμα τους. Αυτοι τώρα κάνουν πράγματα που δεν επιτρέπονται απο μια σοσιαλιστικη κυβέρνηση. Οταν είχε πάει ο πρώην πρόεδρος στο Γαν νοπουλο αυτος ήξερε όλο το ιστορικό του και του είπε: Πώς θα ήταν σαν και σένα έχω στησει πολλους στον τόπο.

Γιώργος: Ναι μας είπαν: "Ο πρόεδρος σας είναι

αριστεριστης. Αν δεν παραιτηθει δεν σας δίνουμε αυτα που ζητάτε." Επίσης παλιότερα είχαν έρθει δύο εκπρόσωποι του ΟΑΕΔ. Ο Αίβαλιώτης σταν δε μπόρεσε να αντιταχθει στα επιχειρήματα μας άρχισε να λασπολογει. Είπε ότι τα κάνουμε αυτα για να επιβιώσουμε ως συν δικαλιστες. Εμεις όμως τα κάνουμε αυτα για να επιβιώσουμε ώς άτομα εμεις και οι οικογένειες μας. Άπο δω βλέπετε τη νοοτροπία τους ότι δηλαδή, κάποιος που παλευει για φωμι γίνεται συνδικαλιστης. Αρα η λέξη συνδικαλιστης ακόμα τους πειράζει.

Ερώτηση: Αυτο το ποσό με ποια δικαιολογία σας το κραταν;

Γιώργος: Λένε ως "κίνητρο" για να τελειώσουμε τη Σχολη. Εδω υπάρχει μια αντίφαση. Εμεις καταβάλλαμε φοβερες προστάθειες για να μπουμε στη σχολη νομίζοντας-όπως αποδείχτηκε λανθασμένα μια και αυτα που μας υποσχέθηκαν ήταν μπαρούφες-ότι κερδίσαμε κάτι. Τέλος πάντων δεν έχουμε λόγους να τη διαματήσουμε για τι πάλι άνεργοι θάμαστε. Παρολ αυτα μας κραταν αυτο το ποσο και δε μας το δίνουν παρα αφου περάσουν 2-3 μήνες μετα το τέλος στηριζό μενοι σε "γραφειοκρατικες διαδικασίες".

Ερώτηση: Ο ΟΑΕΔ σας εξασφαλίζει μετα δουλεια, ή αν μείνετε άνεργοι παίρνετε επίδομα ανεργίας;

Γιώργος: Λοιπον, βγαίνοντας απο δω όπως δεν αναγνωρίζεται απο το Υπ. Παιδείας το πτυχίο μας κάποιος που έχει βγάλει το δημοτικο παραμένει έχοντας βγάλει μονο αυτο. Μετα, οι περισσότερες ειδικότητες δεν έχουν ζήτηση στην αγορα εργασίας. Αν λάβουμε υποφη και την ανεργία... δε μπορούμε να βρούμε δουλεια.

Ο ΟΑΕΔ δεν παίρνει κανένα μέτρο παρα μάνον αυτα που παίρνει για όλους τους Ελληνες.

Εμεις ζητάμε να μπαίνουμε στο ταμείο ανεργίας ανεξάρτητα απο προϋποθέσεις. Εδω μέσα ηδη είσαστε οικονομικα εξαθλιωμένοι. Υπάρχουν εδω παιδια που αναγκάζονται να ζηταν δεκάρικο για να πάνε σπιτι τους. Δεν είμαστε ζητια νοι, είμαστε προλετάριοι. έχουμε ταξικη συνείδηση. Κι όμως μας καταντήσαν ένα είδος ζητιάνου. Φανταστείτε τι θα γίνει άμα μας κοφουν κ αυτο το επίδομα.

Σ' όλα αυτα βρίσκουν δικαιολογία ότι δεν έχουν χρήματα. Και γω τους τονίζω ότι για κάθε εργάτη δίνουν στους βιομήχανους 600-700 δρχ. Κι ότι όλοι ξέρουμε ότι αυτος ο εργάτης εκτος απ αυτο που παίρνει ο βιομήχανος και δε του το δίνει θα παράγει και την λεγόμενη υπερα - ξία.

Ερώτηση: Εφόσον σας βάζουν ένσημα γιατι δεν παίρνετε επίδομα ανεργίας;

Γιώργος: Κατ' αρχην αυτα τα ένσημα ισχύουν μόνο για ιατροφαρμακευτικη περίθαλψη. Άλλα έτσι κι αλλιως δεν έχουμε τις προϋποθέσεις. Πριν έθουμε εδω είμαστε άνεργοι και μάλιστα προτιμήθηκαν αυτο που ήταν άνεργοι πάνω απο ενάμισυ χρόνο.

Ερώτηση: Τώρα πώς βλέπετε να προχωράτε και πώς αντιδράει η διεύθυνση;

Γιώργος: Ηδη μας έχουν απειλήσει. Οταν, αφου κα ταλήθηκε το κτίριο, αναφερθήκαμε στο απογευματινο τμήμα, λέγοντας πως τους βλέπουμε σαν απεργοσπαστικο μηχανισμο, ο διευθυντης απείλησε πως αν τους εμποδίσουμε να κάνουν το μάθημα τους θα φέρει την αστυνομία.

Τώρα, πιστεύουμε ότι όλα έχουν κερδιθει με αγώνες και έτσι ξέρουμε ότι αν κάτι κερδίσου με θάνατ μόνο μ αυτο τον τρόπο. Γι αυτο θα συνεχίσουμε.

Εδω θέλω να υπογραμμίσω κάτι άλλο. Αυτοι θε λοντας να σπάσουν την αγωνιστική μας κινητοποίηση θα προσπαθήσουν να μας βάλουν απουσίες. Πράγμα που δεν είναι σωστο γιατι τόχουμε καταχτήσει με προηγούμενους αγωνες. Οταν μετα τις στάσεις και την λευκη απεργία είπαν πως θα μας βάλουν απουσίες κάναμε Γ.Σ. και αποφασίσαμε κατάληφη. Τότε αυτοι μόλις άκουσαν για κατάληφη είπαν πως θα μας κόψουν μεν το επίδομα αλλα απουσίες δεν θα βάλουν. (Στις 10-15 απουσίες σε διώχνουν). Τώρα αυτοι θα προσπαθήσουν τουλάχιστον στα δυναμικα στοιχεία να βάλουν απουσίες για να σπάσουν το συνδικαλιστικο κίνημα που υπάρχει στην σχολη. Εμεις πιστεύουμε στην αγωνιστικότητα μας, το δικιο του αγώνα μας και δεν θα τ αφήσουμε να περάσει.

Ερώτηση: Υπάρχουν άλλα κέντρα σαν το δικό σας που κάνουν τώρα κινητοποιήσεις; Ποια τα βασικα αιτήματα;

Γιώργος: Αυτη τη στιγμη στη θεσσαλονίκη έχουν κάνει κατάληφη. Στην Πάτρα ξεκινησαν λευκη απεργία και τη δευτέρα θα συνεδριάσει το Δ.Σ. για ενδεχόμενη κατάληφη της Σχολης. Ο Βόλος έχει λευκη απεργία και στο Ηράκλειο επίσης κινούνται.

Τα βασικα αιτήματα είναι:

- α) Να αναγνωριστει το πτυχίο μας απο το Υπουργείο Παιδείας και να μας κατατάξουν σε κάποια βαθμίδα.
- β) Ο ΟΑΕΔ μέχρι να μας βρει δουλεια να μας βάλει στο ταμείο ανεργίας.
- γ) Να θεωρηθούμε εργαζόμενοι με σχέση εργασίας και να μας δοθει το ημερομίδιο ανειδίκευτου εργάτη.

Ερώτηση: Όπως φίνεται στην κατάσταση, οι στενοδακτυλογράφοι μέχρι τα 24 δε παίρνετε κανένα επίδομα. Γιατι;

Λιάνα : Εμεις ήρθαμε εδω απο τις διαφημίσεις και μας είχαν πει ότι θα πληρωνόμα - στε 800 δρχ τη μέρα ανεξάρτητα απο ηλικία. Αυτο έγινε μέχρι την πέμπτη μέρα και μετα μες εί παν οτι δε θα πληρωνόμαστε. Δικαιολογήθηκαν λεγοντας ότι η ειδικότητα δημιουργήθηκε τώρα με σκοπο να χτυπήσει την παραπαίδεια και τις εδιωτικες σχολες. Επειδη όμως δέχονται πιέσεις απο τις εδιωτικες σχολες δεν μπορούν να μας πληρώνουν.

Ερώτηση: Υπάρχει εδω οργανωμένη παράταξη του ΠΑΣΩΚ κι αν ναι τι σταση κράτησε;

Γιώργος: Υπάρχει μια ομάδα που τιτλοφορείται, "Ομάδα σπουδαστων ΚΕΤΕΚ" αλλα έχει φανει ότι είναι του ΠΑΣΩΚ. Εδω και 2-3 μηνες κυ κλοφορει έντυπα ότι δήθεν λύνονται τα προβλήματα μας με σκοπο να μας αποπροσανατολίσει. Στην Γ.Σ. φήψισαν κατα της κατάληφης χωρις προτείνουν άλλες μορφες αγώνα.

Ερώτηση: Βάχετε να πείτε τίποτα άλλο;

Γιώργος: Θα ήθελα να πω ότι ενω αυτη η σχολη, έχει γίνει απ τη δικια μας εργασία , την υπεραξία που βγάζαμε τόσα χρόνια στην παραγγη, από όταν μπήκαμε εδω μας απειλούν πως θα μας διώξουν με το παραμικρο. Οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι υπάλληλοι του λαου απειλούσαν εμας στι ότι μας διώξουν από τα δικά μας, πράγματα, τη σχολη που φτιάχτηκε με τον ιδρώτα μας Απο που αντλουν αυτο το δικαιωμα; Απο την αστικη τάξη και τους νόμους της.

ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ MANAGEMENT

Παραθέτουμε παρακάτω ένα δείγμα του σύγχρονου σοσιαλιστικού μάνατζμεντ, που προσπαθεί να εφαρμόσει το ΠΑΣΟΚ, στα ΕΛΤΑ, όπως και την απάντηση που έδωσε ένας φίλος ταχυδρόμος σ' αυτη τήν προσπάθεια προβατοποίησης του. Αυτό το μεγάλο φύλλο ποιότητας, που δεν μπορούμε να το παραθέσουμε στο σύνολό του εδώ, είναι ακριβώς ίδιο με του στρατου. Η οργάνωση της κοινωνίας σαν στρατώνα είναι πάντα μια από τις ευγενεις επιδιώξεως των κρατιστών και τεχνοκρατών.

Ας ξεκινήσουμε δημοκρατικά με την "αντισυστηματική" και καθόλου υπεύθυνη απάντηση του ταχυδρόμου Κ.Η λογική του στρατώνα και της υπεύθυνοποίησης θα συναντάται πάντα αντίσταση.

Ε.Λ.Τ.Α.	ΔΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ (ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΤΡΑΤΕΙΑΣ)	ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ (Για τους φίλους)	ΕΙΩΣ 1983 ΚΑΜ. ΚΡΙΝΟΜΕΝΟΥ [REDACTED] ΚΑΒ. ΚΡΙΝΟΜΕΝΟΥ [REDACTED]
ΟΥΛΟ ΔΙΕΙΟΛΟΓΗΣΗΣ			
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΙΝΟΜΕΝΟΥ			
ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ:			
ΕΠΟΝΥΜΟ:	Κ.	ΟΝΟΜΑ:	ΕΠΩΝΟΜΑ ΠΑΙΔΕΡΑ ΤΖΙΤΣΙΟΥ
ΒΑΘΜΟΣ:	Δ3		
ΓΕΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ:			
ΧΡΟΝΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ:	Επτά	ΜΗΝΕΣ:	
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑΣ:	Επι	Μήνες	
ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΒΑΘΜΟ:	30-1-01		
ΑΠΟ ΤΟΥ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΜΟΥ ΥΠΗΡΕΤΗΣΑ ΣΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ:		ΚΑΙ ΛΙΧΟ-	
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΜΕ ΤΟ ΕΡΓΟ:	Επι	Χρονία	
	"	"	
	"	"	
ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ			
ΤΥΠΙΚΑ ΠΡΟΣΩΝΤΑ			
ΗΜΕΡΕΣ ΑΝΑΡΡΩΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ			
ΗΜΕΡΕΣ ΑΝΑΡΡΩΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ ΚΡΙΣΗΣ			
ΠΟΙΝΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ			
ΠΟΙΝΕΣ ΝΟΥΣ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΕΙ			
ΘΕΙΗ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΜΟΥ ΝΑ ΑΠΟΔΕΣΩ ΠΕΡΙΟΔΟΤΕΡΟ (αναγραφούνται και οι λόγοι)			
Τόπος: Ημερομηνία [Signature] Υπογραφή Κρινομένου			

22-3-84
ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Μου τη γέρουν στα νεύρα άλα. Οι διευθυντές, οι υποδιευθυντές, οι υπουργοί, οι εφοπλιστές, οι βιοτηχνοί, οι χειροποίητοι, οι απορρυφερές ζιτούσινες εάν σοι τελετείνεις ΕΚΣ, οι θάλλες εάν, τις ευανθάτικες εώνιες εώνιων, οι παχυδοί τιθέοι εάν, οι δεζιωσεις εάν, μειώνει τη δροσιά με το την ωά προσπαθώντα να τη βρίση περά εε νική πού οδή του τάχουν διαδίδει.

Μου τη γέρουν στα νεύρα άλα. Το ενοίσιο πού δεν γηραίνει πάρα πολύ, τα υπονοχεύει, τό ρευτή, το τιτανικό, το ηρωικό πού δεν χρειάζεται ποτέρου, τέρας πού πού ηρωού-ερευνης ήτι, αγάπεις βιτρίνες εών, τις διατερειστάς υλούρι ήτον, τις εισιτηρίων εών, συγχρονισμούς, οι κριτές της τη διοικητικά αρμόδιων, πούς, υπαρχείας στη γερετινές γραπτέζες, παλαιά, χειρού, γαζίδια και γάντια της γηράς με τη γηρά.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ
Σε όλη την πολιτική προγραμματισμού της κρίσης.
Μου τη γέρουν στα νεύρα άλα. Η βαρεία ανθρωπινή ευεπειδεύση, το υποποδεγμένο εαν γεγονότα, το σχολείο, η παιδεία, η ομοιού, η τύρρωνα πού εε απορρυφώνται, ο βερπός πού την έε υπορρυφώνται, ο γάτος, τη γέρα πλησούσαντων, ο προστατευόντος πάνω πάνω την παραδίδει, τη γενική πού εγγέρηση μειώνει γάντια γερεοντή ή 24.500 δη τη γέρα απότελε σε κατινείτερο γάντια γέρα.

Μου τη γέρουν στα νεύρα άλα. Σιδερό επαναστατών και γυναίκες ήταν επαναστατών γιατί άρνούσε

τη γέρα του ωά της μέναν οι δερμάτες

ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑ

Η αξιολόγηση (βαθμολόγηση) γίνεται με βάση τα θετικά και

ΠΡΟΣΟΝΤΑ	Αυτο-βαθμολόγηση	ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	
		10 - 9	8 - 7
1 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ		Έχει πλήρη γνώση του όλου μηχανισμού του Οργανισμού, μεγάλη πείρα και επιτυχή δάσκαλη στην οποία συνδέονται των Εργασιών του Κλαδού του Γυανίσιου Αριστοτελείας διατάξεις και εγκύκλιες διατάξεις και κρίνεται ικανός να αποδώσει σε οποιοδήποτε έργο του Κλαδού του.	Έχει γνώση του όλου μηχανισμού του Οργανισμού ικανοποιητική πείρα και επιτυχή δάσκαλη κατέτες απλές και συνδέσεις του Κλαδού του Μπορεί να προμοτεί και να αποδώσει άμεσα οποιαδήποτε εργασία του Κλαδού.
2 ΜΟΡΦΩΣΗ (ΓΝΩΣΕΙΣ)		Διατυπώνει άριστα, γραπτά και προφυρικά, γραμματικά και συντακτικά τα διανυσματά του σε κάθε φύσης υπηρεσιακά έντυπα, έγγραφα, εισθητήσεις και εκθέσεις διαμερίσματος θέματος και να καταλήξει σε οωστές εύτεχνες και οιδικές λύσεις επιστημονικά θέματα λιανικής που ανταποκρίνονται στα συμφέροντα του ΕΛΤΑ. Ερχωρίζει για τη μόρφωση του	Διατυπώνει γραπτώς γραμματικά και συντακτικά με ευχέρεια προδίητη τα διαγόνημα του κάθε φύσης έντυπου, έγγραφα σημήσεις και εκθέσεις. Έχει ολεμπίαδιο κάπει καλή χρήση την προφυρικού λόγου με αποτέλεσμα γινεται κατανοητός από τους συνημίλιούς του.
3 ΕΥΦΥΙΑ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΚΡΙΣΗ		Εξαιρετική ευφυία αντίληψη και κρίση διακρίνεται για την ταχύτητα της αντίληψης, ευηγερφίας, δημιουργικής φαντασίας, εινανοϊκοτήτων, και σκέψης για την θρήσκια της, κρίσης και τη συνέπεια και συνοδή των απόφεων και λύσεων που προτείνει αναγνωρίζει τα σφάλματα του	Ευφυία και αντίληψη, άνω των συντίθεμενων και κρίση πολλή και Έχει ευηγερφία δημιουργικής φαντασίας και αντιμετωπίζει απλά από τα δυσκόλα θέματα Υπηρεσίας.
4 ΑΙΣΘΗΣΗ ΕΥΘΥΝΗΣ		Ενεργειακά πάντοτε με υψηλή αισθητική ευδύνης χωρίς να επιτρέπεται οι αποφασίεις και οι ενέργειες του ελαχιστού που αντικειμενικούτατα αμερόληπτα ανιδιοτέλειας ακρίβεια και συνέπεια, πολλή εγκρίμαση	Ενεργειακά σχεδόν πάντα με υψηλή αισθητική ευδύνης και συντίθεμενη επιτρέπεται. Έχει μεγάλης
5 ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ		Επικείνυει απεριόριστα ενδιαφέροντα και ίσια Απόλυτης πιστούς και αγνοιακούς αντηρούει, και προτείνει μέτρα, λύσεις για την ανάπτυξη των εργασιών του Οργανισμού	Εργούεται με ενδιαφέρον και πάντα από τα συντίθεμενα και τη επιδιότερη του γενικά εντατική
6 ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ		Απολαμβάνει γενικής εκτιμήσεις ήντα, υποδειγμάτων Επιφάνειας στο υπηρεσιακό και κοινωνικό περιβάλλον	Δε δημιουργεί προβλήματα προκαλεί δύσμενη συγκίνηση στην περιοχή και κοινωνικό περιβάλλον
7 ΠΝΕΥΜΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ		Δημιουργεί καλίμα αιλοτής συνεργασίας με τους συναδέλφους του και το κοινό	Συνεργάζεται, προδίδει και με τους συναδέλφους και το κοινό
8 ΔΥΝΑΜΗ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ		Παίρνεις σε κάθε περίπτωση ουσίες αποφάσεις και ενέργειες ευθύτητας και αποτελεσματικά δίνοντας λύσεις σε θέματα που δε ρυθμίζονται από τους κανονισμούς και τις εγκυκλίες Έχει το σύδειο να αναλαμβάνει τις ευθύνες των πρόβλημά	Παίρνει συχνά ουσίες αποφάσεις δίνει εκανονιστικές λύσεις στο που δε ρυθμίζονται από την πολιτική και τις εγκυκλίες διεργατική δύναμη αναληψης ευθύτητας
9 ΑΠΟΔΟΣΗ ΠΟΙΟΤΙΚΗ-ΠΟΣΟΤΙΚΗ		Το έργο του διακρίνεται από πλήρητη, ακρίβεια και καθορότητα αντιμετωπίζει έγκαιρα το διάφορο προβλήματος και, εκπνευστεί τον επόμενο στόχον* της υπηρεσίας. Εργάζεται υπερτατικά και μεθόδ. κα	Η αποδοσή του υπερβαίνει σε τιτα και περιέχει τα συνημένα έρια. Εργάζεται εντατικά
10 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ *2 ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ		Η διοικητική του ικανότητα είναι εξαιρετική, ως χολογεί εκπαιδιένει καθοδηγεί ενημερώνει τους συνταξιούντες του και καντράζει τον ενδουσιασμό τους, κάτια από οποιοδήποτε συνδρομής. Ως οργανωτικές τους γνώσεις και ικανότητες είναι ευρύτερες του έργου του ανθυποχώρου προγραμμάτων, κατεύδυνει και ελέγχει αποτελεσματικά Γυανίσιες το προωπικό του και το αξιολόγησε αμερόληπτα	Συντονίζει και κατευδύνει προσωπικό, και το έργο των ίδιων αντιμετωπίζει δύσκολα βλήματα Γυανίσιες το προσωπικό του και το πειρατεγγεί ουσίας

ΠΡΙΣΗ ΤΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΕΞΣΙΕΣ ΤΟΥ ΚΡΙΝΟΜΝΟΥ: [Συμπληρώνεται, μόνο για υπαλλήλους του Κλαδού] και μόνο ένα από τα τέσσερα:

a. Θριμός για ανώτερη δίση:

b. Υπάρχουν προσωπικές μελλοντικής χρησιμοποίησής του σε ανώτερη δίση:

c. Προς το παρόν δε διηρευνούνται δυνατοτήτες χρησιμοποίησής του σε ανώτερη δίση.

KΡΙΤΗΣ A: Τόπος.

Ημερομηνία

Ονοματεπώνυμο

ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ [τα κάθε κρινομένος εντοσθεται σ'ένα από τους κάτια]

ΠΡΟΣΟΝΤΑ στην πορείαν	Παρούσας αρχούν έργο Προϊσταμένου ή εποπτείο παρολλόδη με άλλη ιδιόχειτα ανεξιρήτηση οποιούδεν ή άλλο έργο ή αριθμός γνωτιμεύσεων	Παρούσας εκτελεσθεντος έργο Εκμεταλλεύσεις ανεξιρήτηση οποιούδη και λόρδο	Παρούσας ΚΤ. μνήμη Τμ/ρχη Κλαδού και για περιόδο μήνα
1	4	4	
2	2	2	
3	3	3	

ΚΑΙ ΔΙΑΕΔΟΜΙΣΗ ΤΟΥΣ

Ιητικά στοιχεία κάθε κρινομένου, όπως περιγράφεται παρακάτω

ΑΘΜΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

6-5	4-3	2-1	Συμπληρωνεται από τους κριτές μόνο η διμερνία τους	ΕΠΙ-ΤΡΟΠΗ Η ΜΕΙΟΣΗ ΟΡΟΣ	Συντελο-τής Μόριαν
ΚΡΙΤ. ΒΙΚΗΤΙΓ	ΚΡΙΤ. Δ	# 3			
Έχει πείρα και μπορεί να ασκεί μεριμνώνες εργασίες του Κλάδου του Καταβάλλει προσπάθειες για βελτίωση της κατάρτισής του	Η κατάρτισή του πάνω στα αντικείμενα του Κλάδου του μάλις αρκεί για να ανταποτίθεται σπλήν σε συνηδισμένες (μη σύνδετες) εργασίες δεν καταβάλλει προσπάθειες για βελτίωση της κατάρτισής του.	Στερείται υπηρεσιακής κατάρτισης ανάλογα με το βαθμό και τα χρόνια υπηρεσίας που έχει και αγνοεί το έργο του Κλάδου του δεν καταβάλλει προσπάθειες και δεν έχει δυνατότητες βελτίωσης.			
Μπορεί να διατυπώνει, γραπτώς το διανοήματά του με ευχερεία και ωρθότητα σε συνηδισμένα υπηρεσιακά έντυπα και έγγραφα και να γίνεται κατανοητός στις συνομιλίες του με τους συναδέλφους και το συναλλασσόμενο κοινό	Οι γνώσεις του του επιτρέπουν να διατυπώνει τα διανοήματά του γραπτά και προφορικά αλλά δεν καταβάλλει την ενδερειγμένη προσοχή με αποτέλεσμα να κάνει λάθη. Επιδέχεται βελτίωσης	Στερείται απαραιτήσιμων γνώσεων με αποτέλεσμα να μην μπορεί να διατυπώνει τα διανοήματά του γραπτά και προφορικά			
Ευφυία αντιληψή και κρίση καλή Αντιλαμβάνεται τα συνηδισμένα δίκτυα της Υπηρεσίας και παίρνει σωστές δέσμεις για αυτά	Η ευφυία και η αντιληψή είναι κατώ των συνήδουν και η κρίση υπολογίζεται της καλής Με δυσκολία κατορθώνει να συλλάβει και να τοποθετήσει σωστά απλώ υπηρεσιακά δεδμάτα	Ευφυία και αντιληψή, περιορισμένη καθώς επιπλέοντα δε συλλαμβάνει την ουσία και το σκοπό των διαφόρων υπηρεσιακών δεδμάτων			
Ενεργεια συήδων με υπενθυνότητα επηρέαζεται ουας συχνά. Λίγο εξέμυδος	Συνήνα ενεργεια επιπόλαια. Επηρεάζεται. Με δυσκολία αντιλαμβάνεται την ευδύνη των πράξεων του δεν είναι εξέμυδος	Ενεργεια επιπόλαια. Δεν αντιλαμβάνεται την ευδύνη, των ενεργειών του. Δεν είναι εξέμυδος			
Γεριαρχίζεται. Απλως στη διεκπεριώση της εργασίας που του ανατίθεται, χωρίς ιδιαίτερη προβληματισμός	Στερείται ενδιαφέροντος και δίλημα για την εργασία του δεν αξιοποιεί τις δυνατότητές του	Τελείως αδιάφορος δεν αξιοποιεί τις δυνατότητές του ενδιαφέρεται μόνο για την εαυτόν του			
Μερικές φορες η συνηρυφόρδα του προς τους συναδέλφους και το κοινό δεν είναι άριστη. Η παρέωση του δεν είναι απόλυτα ενδειχνυμένη	Ελάχιστη εκτίμηση χρειοζεται ιδιαίτερη επίβλεψη	Η συνηρυφόρδα του δεν είναι ανεκτή δηλαδηγει συνεχώς πολλά προβλήματα και προκαλεί δύσμενες κρίσεις			
Δε δημιουργεί προβλήματα στη συνεργασία	Μερικές φορες δημιουργει προβλήματα συνεργασίας	Η συνεργασία μαζί του είναι εξαιρετικά δύσκολη			
Σπάνια παίρνει πρωτοβουλίες και στοιχεία και μόνο σε ευκολό δίκτυα Ι πάντα αναλαμβάνει ευδύνες	Δεν παίρνει πρωτοβουλίες αλλά και αν πάρει είναι αστοχες. Αναλαμβάνει ευδύνες μόνο σταν υποχρεωδεις	Δεν είναι σε δύση να πάρει και μάτι πρωτοβουλία. Αρνείται να αναλαμβάνει ευδύνες.			
Η ποιοτική και ποσοτική απόδοση του είναι στα συνηδισμένα όρια. Εργάζεται χωρίς ιδιαίτερη ένταση.	Προσεγγίζει αλλά δεν πετυχαίνει τα συνηδισμένα όρια ποιοτικής και ποσοτικής απόδοσης. Δεν αποδίδει σύμφωνα με τις δυνατότητές του. Δεν είναι συνετής στην αξιοποίηση του ποίηση του ωραρίου του.	Τροπικτε. συνεχώς και καθημερινή σε λάθη και παραλεψιες. Η απόδοση του είναι ανεπαρκής ωγόπονος. Δεν είναι συνετή στην αξιοποίηση του ωραρίου του			
Μπορει καιω απο συνηδισμένη συνδέση να δισκει το προσωπικό και να οργανώνει το έργο του ικανοποιητικά. Προσπαθει να αξιολογει σωσια τους υψησιανους του χωρις να πιτυχαινει ουσ πράξει. Επικρεοζεται	Προσπαθει αλλά δεν γειταφίρυει ικανοποιητικά αποτελέσματα στη διοίκηση του προσωπικού και στην οργάνωση του έργου του. Έχει συγκριχυμένες γνώσεις περιτων ικανοτήτων του προσωπικού το οποιο δεν αξιολογει σωσια.	Δεν μπορει να συντονισει το έργο των και να κατεύδει το προσωπικό του. Στερείται οργανωτικού πνεύματος δεν κανει και δεν αξιολογει σωσια το προσωπικό του.			
(1 και αυτοιολογείται στη 3η ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΣ η απότομή του σε οποιαδήποτε από τις 3 περιπτώσεις)				Συνολο-τής Μόριαν	

Τηγανητή

Ισοκεί ανάλογες με το έργο που εκτίλεται	
ΠΜ διοίκηση μεριδιανή	ΠΜ προσωπικό που ασκει έργο
υσκει διοίκηση καθώς πρωτοτομενον επιτελικων Μ.Δ.	
δων που υπερτελεσθεισ ουσια ζων Υπηρ. Αειπουργιωναν	
4	
2	
3	

ΓΕΝΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ:

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ

ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΑΓΩΝΕΣ ΕΡΓΟΛΑΒΩΝ

Οι οίκοδομοί δε μπορουν πια νάχουν κανένα παράπονο με την Ομοσπονδία τους. Για ένα μήνα πριν το Πάσχα και κάθε Πέμπτη, η ταξική πάλη έμπαινε μέσα στην ημερήσια διάταξη! Απεργία-συγκέντρωση στην Κοτζιά-πορεία στο Σύνταγμα. Ετοιμοί που πια κατάντησε και η ταξική πάλη ρουτίνα!

Κατα κύματα έφταναν οι οίκοδομοί απ' τους χώρους προσγκέντρωσης στην πλατεία της κεντρικής συγκέντρωσης¹ πρόστα οι Εσακίτες με την ντουντούκα (κατα σύμπτωση πάντα εργολάβος) παραπέσω η "μάζα". "Το δύρο της ΕΟΚ η ανεργία", "Ειρήνη και δουλειά ζητάει η εργατική". Στην Κοτζιά τα μεγά φωνά έδιναν τον τόνο με την "Ρωμιοσύνη" και τον προλεταριακό βάρδο Γιώργο Νταλάρα. Άκολουθούσαν αγωνιστικοί ταξικοί χαιρετισμοί απ' τους εργολάβους (πάλι;) προέδρους αιματείων. Και κει να δεις αγωνιστικότητα, ταξική αδιαλλαξία, υψηλή γροθία ("σαν το μακαρίτη τον Τερζάκην παλιά"). Από κατώ οι Εσακίτες με τα περιβραχιόνια διπλωμένα στο στήθος, εκεί στη θέση της καρδιας, έδιναν τον τόνο στην ενθουσιώδη ανταπόκριση του κοινού, ρίχνοντας που και που και κίνα αγριεμένο βλέμμα σ' όποιον δεν είχε έρθει στο "υψός" της συγκινητικής στιγμής και δεν βάραγε παλαμάκια συγχωρούταν βέβαια δύοιος κραταγμένοι πορτοκαλάδα ή σάντουιτς.

Με την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών χαιρετισμών, κι άταν το κλίμα του ενθουσιασμού έφτανε στο αποκορύφωμά του, ερχόταν κι η μεγάλη στιγμή. Ήταν το μικρόφωνο το "μέλος" της οργανωτικής επιτροπής και με πραγματικα παλλόμενη φωνή, απ' την εύλογη συμνηση, αναγγελεί: "Και τώρα... (δι ακοπή που υπόσχεται πολλά)... και τώρα (ριπλέψει και πάλι διακοπή)... θα μιλήσει στη συγκέντρωση μας (την απεργιακή την αγωνιστική, την ταξική, τη μαχητική, τη μεγαλειώδη-προσθέστε κι άλλα γιατί έλεγε πολλα τέτοια)... ο Πρόεδρος, (καταγισμός χειροκροτημάτων από τα περιβραχιόνια και τις πρώτες σειρες)... της Ομοσπονδίας μας... ο συνάδελφος... Τάκης... Μαυροδογλου... (προσχη: το "Μαυροδογλου" συλλαβιστα, αργα και με τόνο που να ανεβαίνει σε κάθε συλλαφή)

Το τι γίνεται είναι απερίγραπτο. Ο συνάδελφος Πρόεδρος ανεβαίνει στο βήμα με συγκαταβατικό χαμόγελο, χαιρετά συγκινημένος το πλήθος κουνώντας τα χέρια σε στυλ Θριαμβευτη πρωτοχυμάχου, στο ένα, μάλιστα, χέρι κρατάει κι ένα μάτσο χαρτιά, ενώ κατόπιν νεύει για ησυχία και πιάνοντας το μικρόφωνο εκφωνει βαρυσήμαντο λόγο.

Τα πλήθη ηρεμούν για λίγο, αλλα και πάλι κάθε τόσο τον διακόπτουν με παρατεταμένα χειροκροτήματα. Και τι δε λέει αυτος ο άνθρωπος και πόσα δεν ξέρει; Άναφέρει στοιχεία, αριθμους, δείχνει για ξέρει πολλα καλα τα πράγματα. Υποφέρει -ειν' ολοφάνερο-βλέποντας συνεργους τόσους συνάδελφους.. (τώρα θα μου πεις, βουλευτής, είναι ο άνθρωπος, παλιότερα ή ταν εργολάβος κι οι βουλευτες κι οι εργοδόθιοι απ' ότι ξέρουμε δεν πολυσυνηθίζουν να είναι άνεργοι, αλλα τέλος πάντων γέννημα-θρέμμα ο Τάκης του οικοδομικου ιλάδου, τον "πονάει" πως να το κάνουμε). Και με ποιους δε τα βάζει. Με την κυβέρνηση, με τον Αρσένη, με το γραμματέα του Αρσένη, με τους βιοικήχανους ακόμα και με τους εφοπλιστες, με το ΝΑΤΟ, με τις βάσεις, με την ΕΟΚ

-τι της σούρνει δεν λέγεται- με τους Αμερικάνους (ναι, ακό μα και μ' αυτους τα βάζει ο Τάκης. Καλα δεν φοβάται κανέναν αυτος;) Σκέψου και στη βουλη πως θα τους τα λέει, χύμα και αντρίκια, έτσι διώς θα τους βέπει διώς μαζι και θ' αγριεύει δεν ξέρω, ξέχασε πάντως να πει τίποτα και γι: τους λεχρίτες τους κατασκευαστες και κάτι κωλόπαιδα αρχιτέκτονες και μη χανικους που μας βγάζουν το λάδι στην οικοδομη (αυτους, που η πουτάνα η διαλεχτικη της πάλης των τάξεων μας είχε υποχρεώσει να κάνουμε κάποτε απο κοινου συγκέντρωση) αλλα τέλος πάντων άνθρωπος είναι κι ο Τάκης.

"Και τώρα συνάδελφοι, θα πάμε δύο μαζι πειθαρχημένοι, ενωμένοι κάτω απ' τα πανω του σωματείου μας στο Σύνταγμα : απαιτούμε λύσεις κι όχι υποχέσεις."

Κι η πορεία ξεκινάει· τριάντα ως πενήντα χιλιάδες οίκοδομοι βαδίζουν προς την Ομονοία, ανεβαίνουν τη Σταδίου. Φτάνοντας στο Σύνταγμα, ο αρχηγος κι οι υπαρχηγοι-η επιτροπη των εκπροσώπων μας- ανεβαίνουν τα σκαλια του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και εμεις περιμένουμε απ' έξω. Τα

συνθήματα δύο και αραιώνουν. Έτος τέλος φωνάζουν μόνον οι Εσακίτες με τα περιβραχιόνια (για αυτό εξ' ἄλλου τους τά έδωσαν, γιατί είναι σταθεροί αγνωστες).

Και φτάνουμε τελικά στην ώρα που το πανηγύρι πάει να χαλάσει. Ο κυρι-Πρόδερος κατεβαίνει κι ανακοινώνει πως "δεν πήραμε τις απαντήσεις που θέλαμε" (εδώ το σενάριο δεν είναι πάντα το ίδιο· τη δεύτερη φορά ο Αρσένης τους την κοπάνησε κι έτσι δεν τον βρήκαν να τα πούνε). Κι εδώ αρχίζουν τα δύσκολα.

"Απατούμε λύσεις και δχι κοροϊδία"

"Θα τα σπάσουμε"

"Θ' ανεβούμε πάνω"

"Μας κοροϊδεύετε" κ.λ.π.

Τα περιβραχιόνια μουδιάζουν τρομοκρατημένα. Πως ξαφνικαμέσσα σε λέγη ώρα η πειθαρχημένη κι "ενωμένη σε μια Ομοσπονδία τιμημένη" μάζα των οικοδόμων μετατράπηκε σ' επικίνδυνο συνομόθλευμα προβοκατόρων; Οι Εσακίτες λουφάζουν, μαζεύονται δύοι μπροστά απ' τον ίδρο έδρο κι ει προσπαθουν να οργανώσουν την άμυνά τους. Άλλα ο Πρόδερος είναι πανέξυπνος (τι σδί Πρόδερος θάταν άλλωστε); "Για λέγο ήσυχα συνάδερφοι". Θα συνεχίσουμε τον αγώνα μας. Την άλλη Πέμπτη πάλι απεργία. Ποιος είδε πληρωμένους, πορωμένους προβοκάτορες και δεν τους φοβήθηκε; (Πόσους, δραγες, νάχει πληρώσει η ασφάλεια; δύλους αποκλείεται). Πάντως αυτος εκεί με τα μαλλιά που μοιάζει με φρικιο σίγουρα πληρωμένος είναι. Κι εκεινος σ' ρυτοκούρεμένος ύποπτος φαίνεται). Μπαίνει λοιπον σ' εφαρμό γιη η συνταγή της εκτόνωσης. Μαχητικότατος τώρα ο Πρόδερος υπόσχεται πως "δεν θα ανεχτούμε άλλες αναβολές. Την άλλη Πέμπτη θα γίνει της πουτάνας (αυτο το τελευταίο βέβαια δε το λέει-βουλευτής άνθρωπος - έτσι χοντρα αλλα σίγουρα αυτο εννοεί-δες που σηκώνει και τη γροθιά"). Τα περιβραχιόνια ξεθαρεύουν και πάλι και σκορπίζονται μέσα στον ισόβιο. Δυο δυο, τρεις-τρεις, πιάνουν και πάλι το αγωνιστικο και ενωτικο σύνθημα: "Οι οικοδόμοι είναι ενωμένοι, σε μια Ομοσπονδία τιμημένη".

Ο ιδρυτικός μώρος μάλλον φτάνει στο χτένι. Ο μεγάλος αρχηγός, ο σύντροφος Χαρόλαος, είναι έξω φρενών. Πιάνει τον Τάκη απ' το γιακα "Ρε συ, ντιπ μάλακας είσαι; δεν τόχεις καταλάβει ρε, δτι δσο τους αφήνετε να περιμένουν μαζεύενοι έξω απ' το Υπουργείο για απαντήσεις, τόσο αυτοι θα αφηνιάσουν; δε σκέφτηκες δτι τη Νέ

ιπτη που' λειπε ο Αρσένης και τους άφησες να περιμένουν με χρι τ' απόγευμα αν ήταν λίγο πιο αγριευένοι μπορει να τα κάναν μπάχαλα μέσα στην Αθήνα; δε θυμάσαι τι τραβήξαμε το 75 και το 76; Και πάμε και για Συρωεκλογες, γαμω την Παναγία σου. Είπαμε να κάνουμε κινητο ποιησεις, να μάθει ο κόσμος για την ΕΟΚ, να πάρουμε τέποτα φήφους, αλλα έτσι που πάει το πράγμα κλάφτα Χαράλαμπε. Αυτοι, εσυ τους ξέρεις καλύτερα από μένα, είναι αλήτες, ρε, και έτσι και εμοιούθοντες απένα τους μαζέψεις. Λοιπον; Το διάλειμμα τελείωσε, μέσα τα κεφάλια. Οι μαλακίες, λοιπον, και τα επικίνδυνα παιχνίδια, τέλος. Την άλλη Πέμπτη δλα εντάξει, οπως πίντα, αλλα αυτη τη φορα μη γελαστείτε και πάτε τε τέποτα Υπουργεία. Θα πάτε ντουγρου στη Βουλη, θα δώσετε ένα φήφισμα και θα διαλυθείτε ήσυχα-ήσυχα-τα φηφίσματα δε θέλουν απαντήσεις. ΑΝα μη ξεχάσετε να πείτε και για την πορέα Ειρήνης;. Και πέστε και τέποτε για προβοκάτορες, ξέρεις εσυ τώρα. Μη μάθω άλλη φορα πως γίνανε τέτοια πράγματα, γιατι θυμάσαι, παλια πριν το 67, που σ' είχε η ΕΔΑ να ποιράζεις προκηρυξεις; Πρόσεχε κακομοίρη, γιατι αλλοιως θα βλέπεις τη Βουλη, απο τη τηλεόραση. Ζηγηθήκαμε;

Ο Τάκης κοκκίνησε, κιτρίνησε και αφου το καλοσκέφτηκε, είδε πως ο μεγάλος "είχε απόλυτα δίκιο. Γιατι πράγματι, τι το κάναμε εδω πέρα; Μπάτε σκύλοι αλέστε; Αυτη τη φορα δεν έχει αστεία. Ετσι και κουνηθει προβοκάτορας θα του γαμήσουμε τη Παναγία. Τα κωλόπαιδα... Ας φτάνει που ζημεροβραδιάζονται στα καφενεία, δε φτινει που όπως λέγαμε κάτι δικοι μας δτι ώρα και να πας σε τσοντάδικα της Ομόνοιας θα τα βρεις πείχτρα απο οικοδόμους, πάνε να μαζουνεις και τι σημαίνει συνδικαλισμος, Σε μένα ρε; Πούχω φάει τη ζωμου ολόκληρη σε συμβούλια και επιτροπες; Τα φέματα τέλος. Πρώτα απ' όλα θα απομονώσουμε χαφιέδες και αριστεριστες που με τόσο ξύλο δε λένε να βάλουμε μυαλο. Αυτη τη φορα θα πέσει γερο ματσούκι. Οχι, παίζουμε:

Ετσι, επιτέλους, πάρθηκαν αποφάσεις σκληρες. Την Πέμπτη, 12 του Απρίλη η Ομοσπονδία δε τη πάτησε όπως τις άλλες φορες. Ο Τάκης φρόντισε απο την αρχη να δωσει τη γραμμη. "Απο μονωστε τους προβοκάτορες..;" είπε. "Οι οικοδόμοι δεν είναι χούλιγκαν και αναρχικοι για να γκρεμίζουν και να σπαν, οι οικοδόμοι χτίζουν. Εμεις είμα

στε η εργατικη τάξη που χτίζει μια και νούργια κοινωνία, και δε γκρεμίζει" (•••). Ετσι, κι αφοι έπεσαν μερικες γροθιες και κλωτσιες σε κάτι αμετανόητους αριστεριστες που αφου τα πήραν και πάλι απ' την Ασφάλεια, ηρθαν να μας παραστήσουν τους υπερεπαναστάτες) η τάξη ήταν πια εγγυημένη.

Αποφύγαμε αυτη τη φορα το Υπουργείο, δώσαμε δώμας φήφισμα στη Βουλη-δε ξεχάσαμε να που με για τη Μαραθώνια πορεία και δαλυθήκαμε στην Ομόνοια, χωρις φασαρίες. Μόνο που εκει στο Σύνταγμα χώθηκε ένας αφα

λίτης με γουώκι-τώκι, προσυνενοημένος φαίνεται με τους προβοκάτορες πωτάν στη συγκέντρωση μας για να προκαλέσει επεισόδια. Πράγματι του την πέσανε και τον πετάζαν έξω σηκωτο, τον κοπάνησαν ακόμα και μερικοι άσχετοι δικοι μας. Ευτυχως παρέμβηκε έγκαιρα η περιφρούρηση και δεν είχαμε άλλα παρατράγουδα.

Πάντως αν κάτι βγαίνει σαν συμπέρασμα απ' τις Απριλιάτικες αγωνιστικες κινητοποιήσεις του κλάδου είναι πως τα πράγματα γίνονται επικίνδυνα δταν έχεις να κάνεις με ανθωπους που ούτε Φαράχο έχουν & αβάσει, ούτε έχουν πάει ποτε για δούνε πως δουλεύει η εργατικη στη σοσιαλισμο. Μ' ανθρώπους που δε ξέρουν να εκτιμήσουν τη σημασία της πειθαρχίας και της ενότητας. Τελικα κακα τα φέματα, φτηνα τη γλυτώσαμε κι αυτη τη φορα.

ΑΝΑΔΑΣΩΣΕΙΣ

Απολύσεις 50 Νέων εργατών την 1η του Μάη

Ο Μάιος μας έφτασε και η διεύθυνση αναδασώσεων Αττικής καθώς και το σημβόλιο υπουργείο Γεωργίας φαίνονται αποφασισμένοι να βάλουν μια τάξη. Οχι μόνο στα βουνά στα δάση και στα λαγκάδια αλλά και στους εργάτες που δουλεύουν σε αυτά.

Τάξη στα βουνά σημαίνει διάνοιξη δρόμων δεκάδων χιλιομέτρων ως τις κορυφές.

Βουνά που μετατρέπονται σε πάρκα και άλλα που δημιουργούνται με φύτεμα ταχέως αναπτυσσόμενων δενδρύλων ήδη είδους, συν παγκάκια, παρκιγκ τουριστικούς ξενώνες και διάτοπα χρειαστεί (και τουαλέτες στη κορφή της φαλακρής Πεντέλης, αμαλάχει). Εργα προ-κατ ασφαλιστική δικλείδα εκτόνωσης της αυξανόμενης σχιζοφρένειας του Αθηναίου μικροαστού το Σαββατοκύριακο.

Η σειρά των εργατών τώρα να μπούν σε τάξη.

Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ

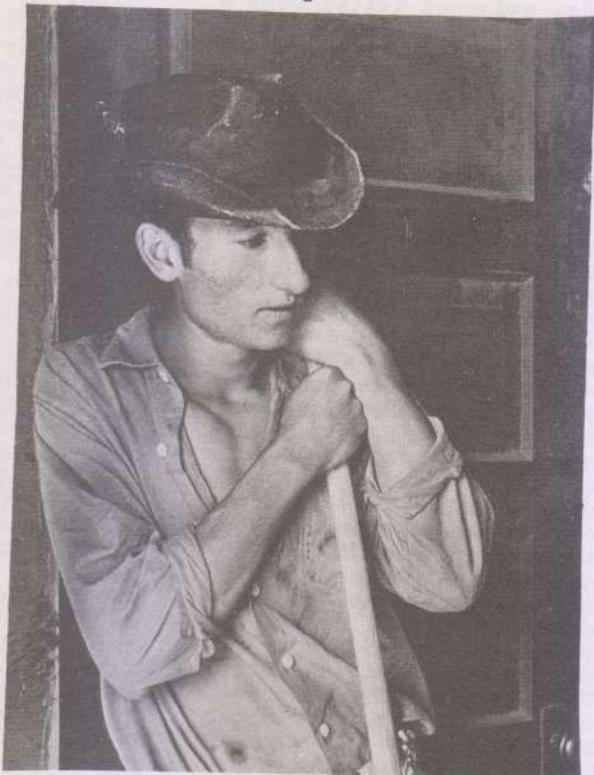
Σήμερα έχουν απομείνει γύρω στους 350 εργάτες με σύνθεση: γύρω στους 60 επιστάτες γλυφτές της εργοδοσίας που με τον νέο νόμο για τους εκτακτούς μονιμοποιούνται, γύρω στους 100 γέρους εργάτες και ηλικιωμένες κυράδες λιγόπολον ανέκανους να βγούν στην αγορά εργασίας, που κρέμεται η επιβίωση τους και η συνταξηση που εκεί γιατρού και ελέγχονται από το σωματείο που το έχουν οι επιστάτες πουλημένοι στην εργοδοσία με μειοφθία την ΕΣΑΚ (που το πάζει ανεξάρτητη). Γύρω στους εκατό-εκατό πενήντα άνεργους εργάτες από εργοστάσια, οικοδομές ή από οχολές ΟΑΕΔ κ.α. που δεν έχουν άλλη λύση εξω από την ανεργία και είναι αυτοί που έχουν στη ρέσει κάποιες αντιστάσεις διεκδικήσεις. Τέλος ένα κομμάτι κυρίως φοιτητών ή σπουδαστών καπού 50 άτομα που τώρα απολύνται και που θα μιλήσων ειδικά για αυτούς.

Από το νέο χρόνο δύοι αυτοί δουλεύουν χωρις σύμβαση και μετέ από ξεδιάλεγμα, με βασικό μεροκάματο, 10 ώρες τουλάχιστον απασχόληση (6.15 το πρωί αναχώρηση από Ομονοια εως 3.25 δουλειές αποτέλεσμα επιστροφή μετά τις 4.30), δουλά, σκάψιμο, φύτεμα, άλαδεμα, καθάρισμα στη υπέληπτη, πάροντα, ψημήτρια και άλλα κάτω από οποιος εσδήποτε κατιρικές συνθήκες.

Το σωματείο τοέχει η ΠΑΣΚΕ (επιστάτες με πρόδροπο τον Βαζούρα πρώην συνδικαλιστή του ίδιου του) και τώρα πουλημένο κορμί στην εργοδοσία)

Αντιπολέτευση η ΕΣΑΚ κυριολεκτικά για φτύσι μο ακόμα και για την δικιά τους λογική (ούτε οι Κυνίτες δεν τους γονιστέρουν) βολεμένοι και ανέκανον αν και οχι πουλημένοι, περιμένοντας την κατάληξη στη γη για να γινούν χαλίφηδες στη θέση του Βαζούρα. Όλοι οι εργάτες έχουν συνελόηση της κατάστασης αλλά αυτό τους έχει οδηγήσει σε απογοήτευση και είναι στο σωματείο μόνο γιατρές παίρνουν 100 δρχ. τη μέρα παραπάνω δυο είναι μέλη.

Από τον Γενάρη δεν έχει γίνει σχεδόν τίποτα. Η συλλογική σύμβαση έχει σταματήσει σε κάποια υπομνήματα χωρις απόδημη και μόνο επιμέρους μάχες για τις συνθήκες δουλειάς έχουν γίνει με θετικά αποτελέσματα.

Οι πενήντα που απολυτάστε, είμαστε διάτοποι μεταναστές στη δουλειά από τους 150 περισσούς που υπήρχαν την Ι Νοέμβρη στην Πεντέλη και μεταναστές στον Υμητό λίγο πολύ γνωστοί μεταξύ μας από το "χώρο της αμφισβήτησης" με την πλατειά του έννυονακα το μόνο που γενικά μας ένωνε ήταν η άρνηση της εργασίας αλλά και αυτό ποτέ δεν εκφράστηκε με τον ποιοδήποτε τρόπο συλλογικά. Χαρακτηριστικό είναι ότι ποτέ δεν συζητήσαμε για επέδομα ανεργίας, με διάθεση να το παλέψουμε.

Η ΠΑΓΙΔΑ

Οι πενήντα ξαναπροσληφθήκαμε στίς 15 Φλεβάρη με παρέμβαση του παλιού αριστερού Νομάρχη Κατριβάνου στην Αγρίνιο Καρδιά (από την Αγρινίου πολύπολη). Μας το πούλησε και χάρη, επειδή λέει δεν έχουμε συνειδήσει τη σκληρή δουλειά & τις ασχημές κατιρικές συνθήκες στα βουνά. Εμείς παρ' όλο που καταλάβαμε την σημασία των δρων, πασιλιά να πεί δημιουργία για άλλους δύο μήνες ενος "τάγματος θανάτου", το δεχτήκαμε από την μια μεριά γιατί ο τρόπος που προσληφθήκαμε η "καλή καρδιά" του Νομάρχη λύγισε κατά πόλη τις συχνές θεσμικές πλέσεις στο παρακαλεστό (πως θα ζήσουμε κλέφτες θα γίνουμε);. Εποι δεν μας έμεναν περιθώρια για αρνηση των δρων και από την άλλη καλούμενη υπηκοότητα μας ξέροντας πως τουλάχιστον αυτούς τους δύο μήνες θα την βγάλουμε στο άνετο χωρίς διαλαδή πλέσεις για απόδωση και αυστηρό ωράριο. Καπου εδώ τελείωσαν και οι τελευταίες προσπάθειες συλλογικής αντίστασης μετά από ξύλο που

έπεισε μεταξύ μας για το ποιος γράφτηκαν στον κατάλογο επαναπροσλήφεων που ο Νομάρχης μας ζήτησε εμείς οι ίδιοι να τον φτιάξουμε και που εμείς το δεχτήκαμε πέφτοντας στην λογική κάνοντας μάλιστα και αποκλεισμούς λόγω του περιορισμένου αριθμού δρού των 35 που ο Νομάρχης μας έβαλε.

Τις πρώτες μέρες στη δουλειά συμφωνήσαμε να έχουμε μια μίνιμου απόδοση έτσι που να μην μπορούν να το χρησιμοποιήσουν εναντίον μας.

Στη συνέχεια δταν μετά τον πρώτο μήνα έγινε καθαρό οτι μας ετοιμάζουν για σφάλμα το Πασχα η απόδοση έπεισε σ' γαστρί στο μηδεν και το ωάριο έπαφε εντελώς να μας είναι πρόβλημα. Πήγαν νάψε δποτε θέλαμε, φεύγαμε επίσης δπο τε θέλαμε. Όσο είχε κάποιο ενδιαφέρον να βριζόμαστε, να πλακωνύμαστε ή να πάζουμε καθόμα στε κάποιες ώρες. Δτο τέλος πήγανε ο καθένας δτι ώρα ήθελε, έδινε το ονομά του και αποχωρούσε. Μαγικά. Το κράτος τα ακούμπαγε σε 50 μα γιλαράδες για μια καθημερινή βόλτα-εκδρομή με τις μηχανές ως την άγρια Αργυρούπολη.

Όλα αυτά ήταν μια καλοστημένη παγίδα απο τη μέρια της εργοδοσίας και για να πάφουμε να της είναστε πρόβλημα δπως την προηγούμενη περίοδο, που της δημιουργήσαμε αρκετούς πονοκέ φαλούς παρ' δηλη την ανοργανωσιά μας δπως και για να μπορέσει να μας απολύσει χωρίς αντιδράσεις αφού πρώτα περάσει μέσω του πουλημένου Σωματέου(και δχι μένο)στους άλλους εργάτες την καραμέλα των αναρχικών τεμπέληδων της Αργυρούπολης.

Όλα αυτά έχαν σαν αποτέλεσμα το πλήρες βολέμα μας και οποιαδήποτε προσπάθεια κουβέντας γύριζε στο χαβαλέ. Επίσης προσπάθειες κάπου ΙΟ σπο μας να φύγουν για άλλα συνεργεία δεν έγινε δεκτή απο την εργοδοσία. Έμαστε δλοι καταδικασμένοι με ουσιαστικό λόγο την αντίσταση μας στην ρομποτοποίηση μας και την συνδικαλιστική πάρουσσα ΙΟ απο μας στις συνελεύσεις των εργατών.

Προκήρυξη

Συνάδελφοι-Συναδέλφισες

Μετά την τετράωρη στάση της προηγούμενης Πέμπτης, ΙΙΙ Απρίλη, η διεύθυνση Αναδρόσης ανακοίνωσε την παράταση των συμβάσεων δλων των διμηνιών μέχρι το τέλος του μήνα.

Αυτή τη νίκη την πετύχαμε χάρις στην ενδητα' μας ενάντια στις απειλές της εργοδοσίας και το υαμποτάρισμα του Δ.Σ. του σωματέου μας. Οπως αναφέρει και το φήμισμα των εργατών απο την Δρφνη :

"Εκφράζουμε τις ανησυχίες και υποφέρεις μας, για τη στάση του Δ.Σ. του σωματέου μας που την προηγούμενη Πέμπτη 5 Απρίλη, μας κατέβασε σε απεργία με αιτήματα καθαρά εκτακτων υπαλήλων και εμείς κατεβήκαμε σε συμπράσταση, ενω σήμερα που τα αιτήματα εκφράζουν την πλειοφηφία των εργαζομένων το Δ.Σ αδράνησε.

Η στάση λοιπόν και η απεργία της Τρίτης 17 Απρίλη θα γινόταν:

1) Για να μην απολύθοντο οι διμηνίτες.
2) Για να υπογράψουμε αμέσως ΟΔΟΙ συμβάσεις για ολο το '84. Το Δ.Σ. λοιπόν παραβιάζει τις αποφάσεις της Γενικής μας Συνέλευσης της Τρίτης 3 Απρίλη.

Συνάδελφοι-Συναδέλφισες.

Διασπώντας τους εργάτες στέλνει προσωπικό ασφαλείας για δουλειά.

Το Δ.Σ. ενημερώνει πλη μελώς την τελευταία στιγμή για την τετράωρη στάση με μια ανακοίνωση

ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΠΟΙΑ ΕΛΠΙΔΑ;

Αυτή η παρεμβασή μας είχε σαν αποτέλεσμα να παρθεί η απόφαση για μια 4ωρη στάση εργασίας και μια 24ωρη στάση εργασίας για να μην περάσει και απόλυτη και να υπογράψουν συμβάσεις για δλο το χρόνο.

Η 4ώρη στάση πάρ' δηλη την αδράνια μας ακόμα και στο να πληροφορήσουμε τους εργάτες για αυτή είχε πάνω απο 60% επιτυχία εκτός απο τα συνεργεά που δούλευαν τα μέλη του Δ.Σ.

Στη συνέλευση ανακοινώνεται η παράταση της συμβασής μας ως το τέλος Απρίλη και το Δ.Σ. αναστέλλει την 24ωρη. Αμέσως μετά σε συζήτηση 60 εργατών απο δλα τα συνεργεία αποφασίζουμε το συντονισμό μεταξύ μας και την πληροφόρηση δλων των εργατών για το τέλινεται.

Ομως το Πάσχα μας διαλύνει και στις 29 Απρίλη πάμε σε συνέλευση δλου 64 κουκιά φερμένα με πούλμαν απο τα σπέτια τους (γιατυδ φρόντισε το Δ.Σ. του σωματέου).

Καταφηφίζουμε την πρόταση μας για συμπαράσταση στους χώρους δουλιάς, δηλου θέλουμε να συνεχίσουμε να πηγαίνουμε και να πάρουμε το μεροκάμπτο, και δλα αυτά παραμονή Ιης Μάη και αφού πρόν μας τάχουν πρήξει τα μέλη του Δ.Σ. με μια λογοτεχνική νεκρολογία για τους νεκρούς εργάτες της Ιης Μάη.

Ψήφοι 64 κατά, 50 υπέρ, 7 άκυρα. Ημασταν μόνο 5 απο τους 50 που μας ενιέφερε η φημοφορία. Τέλος υπάρχει συλλογική ρύθμιση των συμβάσεων για δλους που είναι από 1 μέρα έως 9 μήνες, απόφαση του ΥΠ. Γεωργίας που διαβέστηκε απο το Δ.Σ. Κατάλογοι έχουν ανοίξει και στις 10 μάτη λήγουν δλες οι συμβάσεις. Το ξεκαθάρισμα το μεγάλο αναμένεται. Μόνο οι γλύφτες μπορούν να αισθάνονται ασφαλείς. Ανάγκη για δουλειά υπάρχει. Μόνο οσυντονισμότων εργατών απο δλα τα συνεργεία μπορεί να ανατρέψει τις απολύσεις κατ' αρχήν και στη συνέχεια το πουληένο Δ.Σ. του σωματέου, δρός για δποτες δλα λες διεκδικήσεις.

που μιλάει για διμηνίτες μόνο!!!

Το Δ.Σ. ανατρέει την απόφαση της συνέλευσης για απεργία στις 17 του μηνός και καλεί μόνο σε γενική συνέλευση. Ετσι συνεχίζουμε δλοι διμηνίτες πενταμήντες, εποχιακοί, έκτακτοι, παλιοί και νέοι να δουλεύουμε χωρίς καμμιά εξασφάλιση συμβάσης εργασίας, χωρίς συλλογική σύμβαση.

Παρόλες τις διασπάσεις και τις υπαναχωρίσεις του Δ.Σ. η στάση της Πέμπτης πέτυχε το σκοπό της.

Συμμετοχή των συνεργών στη τετράωρη στάση

Φυτώριο και τεχνική Αμυγδαλέζας, Τεχνικό και εργατική Καϊσαριανής, Εργατική Αγάλεο και Δαφνί σε σύνολο 185 συνδέσμοι απέργησαν οι 113. Αυτό ήταν μόνο το ξεκίνημα των αγώνων μας και η πρώτη νίκη. Καμμιά απόλυτη στις 17 Απρίλη.

Σήμερα τρίτη μετά τη δουλιά στις 4.30 θα γίνει η γενική συνέλευση του σωματέου μας. Να μην λείψει κανένας συνάδελφος συναδέλφιση απο την συνέλευση. Να απαιτήσουμε με αγωνιστικές κινητο ποιησεις να μην απολύθει κανένας εργάτης, να υπογράψουμε σύμβαση εργασίας μέχρι το τέλος του χρόνου και να διεκδικήσουμε συλλογική σύμβαση του πουληένο Δ.Σ. που να καλύπτει τα δικαια αιτήματα μας.

- ΜΕ ΑΓΩΝΕΣ ΚΑΤΑΚΤΑΜΕ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΑΣ
- ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
- ΝΑ ΜΗΝ ΠΕΡΑΣΕΙ ΚΑΜΜΙΑ ΑΠΟΛΥΣΗ
- Ο ΑΓΩΝΑΣ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ
ΠΡΕΤΟΒΟΥΛΙΑ ΕΡΓΑΤΩΝ ΑΝΑΔΑΣΩΣΗΣ

Αθηνα Τρίτη 17 Απρίλη

**ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΒΑΪΟ ΤΑΧΜΙΤΖΑΚΗ**

Β.Τ.: Το πρόβλημα στη ΦΙΕ άρχισε τον Αύγουστο με τη διαβεβαίωση του υφυπουργού Εθν. Οικονομίας πώς θα τεθεί κάτω από κρατικό έλεγχο για να ξαναλειτουργήσει.

Μ' αυτό το πλάνο ξεκινήσαμε τον αγώνα για να βρούμε δουλειά ξανα. Αυτή η υπόσχεση δεν τηρήθηκε πώς άμεσα αλλα αναβαλέται και τελευταία μας δηλώθηκε πώς επειδή υπάρχει πρόβλημα σε δύον τον κλάδο της μπύρας πρέπει να δούνε το πρόβλημα συνολικά για να δοθεί πιο ουσιαστική λύση, και μας δώσανε προθεσμία μέχρι τον Δεκέμβρη. Επειδή δύνατον τον Δεκέμβρη πάλι είχαμε αναβολές εμεις αρχίσαμε να κινητοποιούμαστε με προκηρύξεις, συνεντεύξεις, πορείες για να δοθεί λύση.

Εμεις είμαστε "προνομιούχοι" γιατί έχουμε απολύθει χώρις να πληρωθούμε. Ο Γιαννόπουλος δήλωσε πώς είναι άκυρες οι απολύσεις αυτού δύνατον δε λέει τίποτε, η ουσία είναι πώς εμεις βρέθηκαμε στο δρόμο χωρίς λεφτά. Μπήκαμε στην πεντάμηνη επιδότηση από τον ΟΑΕΔ ανάλογα με τα οικογενειακά βάρη του καθένα. Υπέρκαν ΙΟ άπομα που δεν είχαν τις προϋποθέσεις που επιδότηση δύνατον με 15.000 το μήνα. Το ΥΠ. Εθνικής Οικονομίας μας διαβεβαίωσε πώς η κοινωνικοποίηση ή κάποια λύση με το Ι386/83 είναι κοντά.

Φτάνουμε λοιπόν στο τέλος Δεκέμβρη και μας ανακοινώνεται από το ΥΠ. Εθν. Οικ. πώς η Κάρολος ΦΙΕ τίθεται κάτω από ειδική εκκαθάριση. Ειδική εκκαθάριση είναι η ενοικολη διαδικασία που εκποιείται η περιουσία της επιχείρησης για να πληρωθούν τα χρέη προς τους εργαζόμενους, δημόσιο κλπ.

Για να ορίστει ειδικός εκκαθαριστής πρέπει να πάρει απόφαση το Εφετείο και σε ΙΟ μέρες να βγάλει απόφαση. Παρα το ότι έχουν περάσει 40 μέρες δεν έχει βγει ακόμα απόφαση. Αυτού σον αφορά την Κάρολος ΦΙΕ. Οσον αφορά την Ελληνική Ζυθοποιία που είναι η παραγωγος εταιρία δεν έχει βγει ακόμα απόφαση από το Υπουργείο για το τι θα γίνει. Εμεις, αν μη τι άλλο, ζητάμε μια παληκαρίσια απάντηση για να δούμε και μεις τι θα κάνουμε. Γιατί:

- 1) Τελειώσανε οι επιδότησεις από τον ΟΑΕΔ για τι παρήλθε το πεντάμηνο.
- 2) Δεν έχει ορίστει ειδικός εκκαθαριστής να υλοποιήσει την κυβερνητική απόφαση ν' αρχίσει να ξεπουλάει, γιατί ο κόσμος είναι σε αθλία κατάσταση.

Την Παρασκευή μας είπανε ότι θα γίνει γνωμοδοτική επιτροπή του Υπουργείου που από ότι ξέρω μέχρι τώρα δεν έγινε. Εδώ έχουμε να κάνουμε με ένα μεγάλο πρόβλημα γιατί ο μέτοχος έχει μεγάλη δύναμη, έχει πολλές θυγατρικές και μπορει με διάφορα τερτίπια να τρενάρει τα πράγματα.

Ρήξη: Τώρα εσεις δεν πρέπει να βάλετε με ένταση το θέμα της επιδότησης;

Β.Τ.: Ηδη ο ΟΒΕΣ έχει κάνει υπόμυνη στον ΟΑΕΔ για συνέχιση της επιδότησης μέχρι να λυθεί το πρόβλημα και περιμένουμε απάντηση.

Ρήξη: Στο Καστρι που κάνατε πορεία, πια αιτήματα είχατε;

Β.Τ.: Ι) Αμεση επαναλειτουργία

2) Κοινωνικοποίηση της μονάδας χωρίς κοινωνικοποίηση των χρεων.

3) Αμεση επιδότηση μέχρι να λυθεί το πρόβλημα;

4) Δημόσιος διαχειριστικός έλεγχος.

-Η Γνωμοδοτική επιτροπή του υπουργείου είχε πάρει απόφαση πώς πρέπει να γίνει διαχειριστικός έλεγχος που ούτε αυτού έχει υλοποιηθεί. Αυτη τη στιγμη βρισκόμαστε κολημένοι. Τη δευτέρα, αν τηρηθουν οι υποσχέσεις, πρέπει να ζεκολήσειε.

Ρήξη: Με την εκδοχη της επαναλειτουργίας;

Β.Τ.: Δεν είναι απαραίτητο. Πάντως εμεις αν δεν επαναλειτουργήσει ζητάμε να ορίστει εκκαθάριση για την περιουσία της εταιρίας, να πάρουμε τα λεφτά μας, επίδομα ανεργίας μέχρι να απορροφηθούμε σε άλλη δουλεια. Αισιοδούμε πώς πώς πώς θα επαναλειτουργήσει κάτω από το καθεστώς του νόμου Ι386/83 που προβλέπει τη συμμετοχή των εργαζομένων στο Δ.Σ. της εταιρίας.

Ρήξη: Εσας ο τελικός σας στόχος είναι η κοινωνικοποίηση;

Β.Τ.: Με το άρθρο 7 παρ.2 μπορει το Υπουργού που είναι σύγουρο πώς βγαίνει η επιχείρηση να μη διορήσει Δ.Σ. αλλα να κοινωνικοποίησει άμεσα την επιχείρηση δύπως πχ την ΠΥΡΚΑΛ. Εμεις πιστεύουμε πώς τα μονοπωλία πιέζουν την κυβέρνηση να μην ανοίξουμε εμεις, πειλάντας πώς θα κλείσουν αυτοι και θα απολύσουν 800.

Ακόμα ο Κάρολος ΦΙΕ με το σχέδιο πόλης του Τρίτση που απαλλοτρίωσε το εργοστάσιο της Δυγού, απέλασε πώς θα απολύσει τους εργάτες, και υπήρξε φόβος εμεις με τους αγώνες μας να βοηθήσουμε τους στόχους του Κ.ΦΙΕ. Ευτυχως εμεις δεν πιέζαμε αυτο το ρόλο.

Ρήξη: Αυτο που εσεις πάτε να κάνετε δεν είναι να φτιάξετε μια πρότυπη καπιταλιστικη επιχείρηση:

Β.Τ.: Και το πνεύμα του Υπουργείου αυτο είναι. Λν δεν έχει η επιχείρηση κέρδη, τουλάχιστον, να μην συσσωρεύει ζημιες.

Εμεις έχουμε κάνει μια τεχνικοοικονομικη μέτη που για να ξεκινήσει χρειάζεται περίπου 400 εκατ., που πιστεύουμε πώς από τον τέταρτο χρόνο θα μπορει να κάνει αυτοδύναμη επενδύσεις. Απ' την άλλη μερια μπορει να σωρεύει κέποις ζημιες αλλα δεν θα πληρωθουμε εμεις δύ-

πως άλλες θυγατρικες πολυεθνικων, λεφτα σε συνάλλαγμα για τη χρήση του σήματος της μπύρας
Ρήξη: Απο δήλη αυτη την ιστορία, εσεις το μόνο που θα κερδίσετε είναι να έχετε δουλεια. Ποιος είναι ο απώτερος στόχος;

Β.Τ.: Να περάσουν τα μέσα παραγωγης στα χέρια μας. Γιατι η υπαγωγη στο νόμο Ι386/83 δε σημαίνει κοινωνικοποιηση. Σε Ι5 επιχειρήσεις έγουν διοριστει Δ.Σ. και κοινωνικοποιηθηκαν 3 ή 4:η ΗΠΥΚΑΛ, η ΛΑΡΚΟ, η ΡΙΔΟΜΕΤ, η ΘΡΑΚΗ.

Ρήξη: Εσεις θα φτιάξετε μια πρότυπη επιχείρηση που πρέπει να έχει κέρδη παρα το οτι ένα μέρος της υπεραξίας θα το πάρνει το κράτος, μέσω της φορολογίας για να συντηρει μέσω του προϋπολογισμου έναν ολόκληρο παρασιτικο μηχανισμο;

Β.Τ.: Ενα μέρος της υπεραξίας θα την πάρνει το κράτος,

Ρήξη: Η κατάσταση των εργαζομένων, του σωματείου, πώς είναι; Υπάρχουν διαφορετικες απόψεις;

Β.Τ.: Κρατάμε. Στο Δ.Σ. 4 πρόσκεινται στη ΠΑΣΚΕ και 3 στην ΕΣΑΚ. Είχε βγει και ένας εργοδοτικος που στις πρώτες κινητοποιήσεις παραιτήθηκε. Το συνδικαλιστικο κένημα στην πορεία τους ζεβράζει αυτους. Οι διαφορες είναι κατοπινες, γιατι αυτη την στιγμη αυτο που απασχολει όλους είναι να έχουν δουλεια. Δεν έχουν δουλειφει αλλου οι περισσότεροι και πολλοι κοντεύουν να πάρουν σύνταξη. Ετσι δεν έχουν άλλο μελλον. Γι αυτο είναι δλοι δεμένοι κοντα στο σωματειο. Και δε ρα διαλύσουν εύκολα. Το γουργέλι μας λέει το θέμα αλλα το δικηναλγει και δε θάχτυμε σε λόγο σύτε επίδομα. Πιστεύω όμως οτι έχουμε κάνει καλη δουλεια, έχουμε κανει κινητοποιήσεις για να το αναγκάσουμε να επισπεύσει την δποια λύση. Μέχρι πορεία στο Καστρι κάναμε και θα ξαναπάμε αν δεν έχουμε απάντηση. Δύσκολα θα μας βγάλουν απ' τα πόδια τους.

Πόσο κοστίζει μιά άδεια
χια μοτοσυκλέτα;
ooo Μιά εφαίρα στή κοιδιά!

Την Παρασκευη 27/4 το βράδυ, δύο αστυνομικοι πυροβόλησαν και τραυμάτισαν να νέο επειόδη δεν είχε άδεια στο μηχανάκι του. (δευτερη φορα μέσα σ' ένα μήνα πυροβολουν και τραυματίζουν νέο. Προηγούμενο θύμα των αστυνομικων περιστρόφων ήταν ένας νέος άνεργος οικοδόμος.)

Δε φτάνει που το κράτος και τ αφεντικα ρίχνουν τους νέους στην ανεργία (200.000 λένε οι στατιστικες), δεν φτάνει που καθημερινα είμαστε υποχρεωμένοι -σε νέοι, χωρις εισόδημα- να ζητιανεύουμε από γονεις και φίλους για να ζήσουμε, το κράτος κυρελιάζει την προσωπικοτητα μας με "εξακριβώσεις", έυλοδαρμους νέων PUNK, χούλιγκανς, μηχανόβιων, ραδιοερασιτεχνων και πια έχει φτάσει στο αποκορύφωμα με φυλακίσεις ανηλίκων "εγκληματιων", γαντιμετω πίζοντας τη βία των χούλιγκαν όχι σαν απλο αδικημα αλλα σαν ιδιωνυμο και τέλος πυροβολώντας μας όταν θέλει να μας σταματήσει.

Για την καθημερινη βία της ανεργίας και της αστυνομίας πάνω στη νεολαία δε μιλάει κανεις υπεύθυνος "συμπλιτευόμενος" ή "αντιπολτευόμενος" πολιτικάντης και δεν επιβάλλεται καμια ποινη στους δολοφόνους με στολη.

ΔΕΝ ΑΝΕΧΟΜΑΣΤΕ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

- Να διώχνονται οι "εερίφηδες" που πυροβολούν
- Να αφορμιστει η Αστυνομια.
- Το κράτος να δώσει επίδομα ανεργίας στους 200.000 ανεργους νέους, αντι να επομπίζει τις δυνάμεις καταστογής.

ΟΜΑΔΑ ΝΕΩΝ-ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ : ΤΑ ΘΈΛΟΥΣ ΗΣ ΟΛΑ.

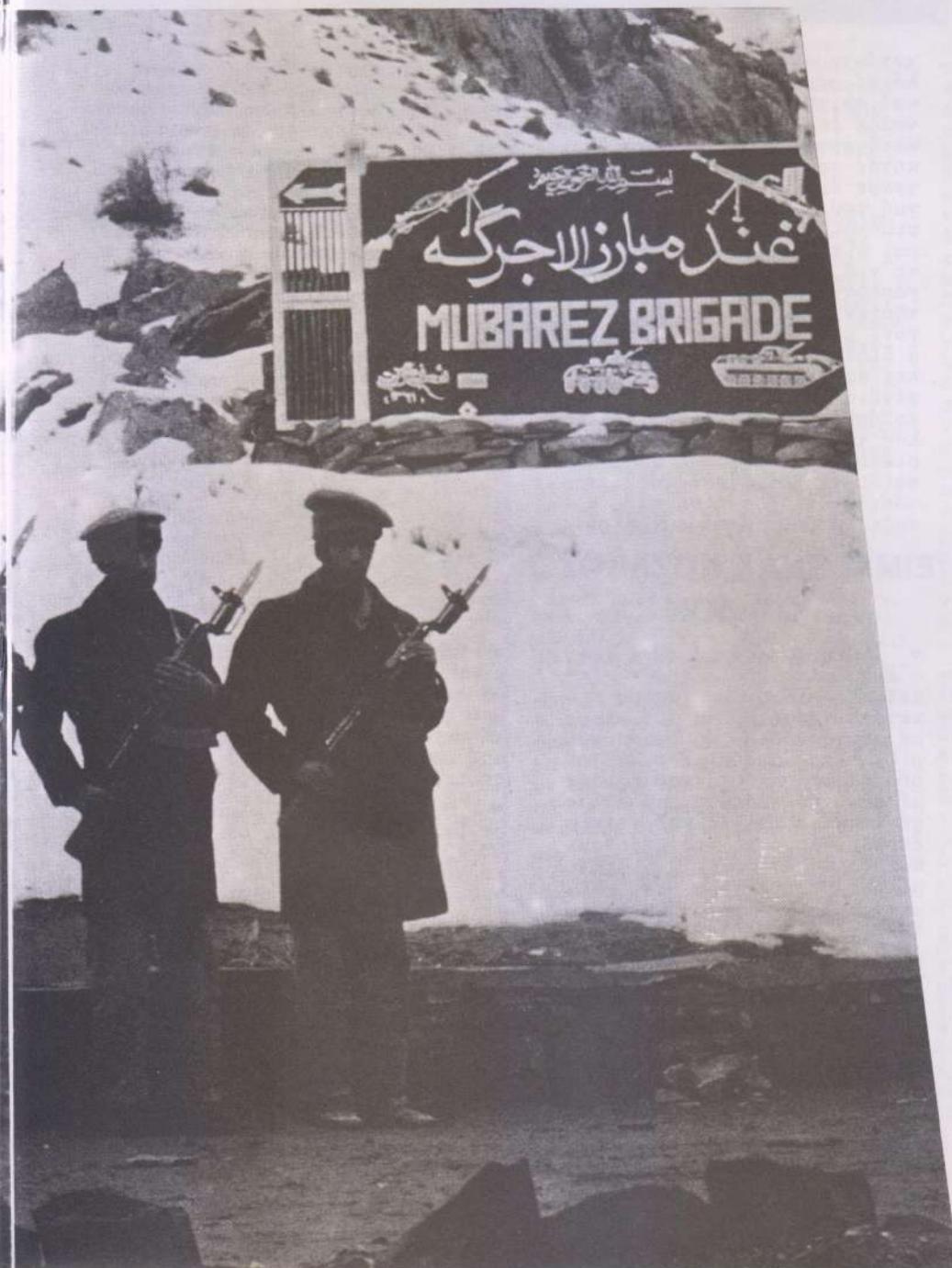
ΕΤΣΙ ΠΗΓΑΜΕ ΝΑ ΚΑΤΑΚΤΗΣΟΥΜΕ ΤΟ ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ

Ρεπορτάζ — Φωτογραφίες — Σαβίκ Σούστερ

Περιοδικό FRIGIDAIRE

Για πρώτη φορά μετά τὸν 2^ο παγκόσμιο πόλεμο ύπαρχουν σοβιετικοί στρατιώτες αίχμαλωτοι πολέμου. Πιλότηκαν στο 'Αφγανιστάν άπό τούς ἀντάρτες πού μάχονται τὸν κατακτητή. Ο Σαβικ Σούστερ μετά ἀπό ἔνα μακρύ καὶ ἐπικίνδυνο ταξίδι μὲ τζέπι κατόρθωσε νὰ συναντήσει μιᾶς ὁμάδας κρατουμένων στὰ χιονισμένα βουνά τοῦ 'Αφγανιστάν. Η συζήτηση μ' αὐτούς τοὺς φυλακισμένους ἔγινε στὰ ρωσικά καὶ εἶναι ἔνα ντοκουμέντο μοναδικό γιὰ τὴν πολεμική κατάσταση, τίς συνθῆκες τοῦ Κόκκινου Στρατοῦ, τὰ πρῶτα σημάδια μιᾶς βαθύτερης κρίσης ταυτότητας τοῦ σοβιετικοῦ στρατιώτη - πολέμη μπροστά στὸν κατακτητικό πόλεμο πού σήμερα ἀπασχολεῖ 300 χιλιάδες νέους, ὅλων τῶν ἐθνοτήτων τῆς ΕΣΣΔ πέρα ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς πατρίδας τους.

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΤΟΥ HERZB-ISLAMI

... Επιτέλους μετά ἀπὸ ἔνα μεγάλο ταξίδι ἔφτασα στὴν Κέττα. Ήθελε ἀκατάπαυστα, ἔκανε κρόνο, ἀπὸ τὰ κατάλευκα χωνισμένα βουνά ἐπεφτε μιᾶς πυκνῆς ὄμιχλης. Διαστέναξα ἀπὸ εύχαριστηση ὅταν βρήκα ἐνα ταξίδι πού δύμας δέν κινηθῆκε ἐπειδή ήταν χαλασμένο. Κατόρθωσα γά πηδήσω σ' ἓνα τρίκυκλο, το διόπτρο οώμας στὴ μέση τοῦ δρόμου χάλασε. Όταν ἀργά τὸ βρόάδυ, αφοῦ τσακώθηκα μὲ τίς ωρες μὲ τοὺς μουτζαχεντίν, ἐκλεισα ἔνα τζέπι, ὅδηγο, μετὰ φραστή καὶ δύν συνοδούς, δλα επὶ πληρωμή, γιάς γά, ξεκινήσω τὸ πρώτη νωρίς, ἔναν ὁ καιρός καλυτέρευε, τότε μόνο σκέφτη κα τὸ ώροσκόπιδ μου.

♦ Δέν τὸ διαβάζω ποτέ, ἀλλὰ ἀπὸ περιέργεια ἐφαξα νά δο τέ ἔγραψε γιάς ἔγα "Σκορπιός" σὲ ταξίδι στὴν Ἀνατολή. Ήγραψε : " Προσοχή στὰ ταξίδια, μποροῦν νά καταλήξουν σὲ τραγωδία". Δεκαπέντε μέρες στὸ Πακιστάν ὅλες μὲ ταξίδι η καμιδινοὶ πού ἐπαιρνα, δέν, τέλειωνα ποτέ. Η τέλειωνε η βενζίνη η χάλαγε η μηχανή. Τώρα μὲ περίμενε ἔνα ταξίδι μὲ αὐτοκίνητο στὰ ἀφγανικά βουνά σέ μιᾶς ἐποχή χωρὶς χιδνι, πάγο καὶ χιονοθύελλα.

♦ Φόρεσα ἀφγανικά ρούχα καὶ ἔφαγα μὲ τοὺς μουτζαχεντίν. Τό γενικό ἐπιτελείο τοῦ HERZB-ISLAMI βρισκόταν σέ ἐνα

διόροφο πέτρινο κτήριο. Δέν ύπηρχε θέρμανση, η βροχή κιό αέρας έμπαινε μέσα από τους διαδρόμους. Οι μουτζαχεντίν, ήταν κλεισμένοι μέσα στά δωμάτια πού θέρμαιναν μαγικέλια καλ ανθρώπινη ζεστασιά. Φάγα με κατά διάδεις έπτα ατόμων την καθημερινή παχιά σούπα με το φημένο φωμί, φτιαγμένο από τους ίδιους." Δέν θέλουμε να ξεδεύουμε κρήματα, χρειάζονται για τον JIHAD (Ιερός πόλεμος)", είπε ένας μουτζαχεντίν, σάν να θέλει να τον συγχωρήσω.

- Το ταξίδι πήγε πολύ καλά. Χωρίς καμμιά περιπέτεια διαγύσαμε 180 χιλιόμετρα σε 7 ώρες κατάφεραν με το φτάσαμε στο ALLAH - JIRGA. Μέχρι τό μεσημέρι ο διοικητής του στρατόπεδου δέν φάνηκε αν καλ τον είχανε παραδώσει την συστατική έπιστο λή πού έλεγε ότι μού είχανε διαδέσει μόνο δύσμισυ μέρες για να πάρω τις συνεντεύξεις.

- Πέρασα τη νύχτα με τους άντερτες άκονγοντας τά άτέλειωτα κατορθώματά τους. Το έπειτα μεν πρωτόφθατος ήταν Ζαφαρούντιν Χαν. Ένας ρεπόρτερ σάν καλ μένα πού ήρθε να μιλήσει με τους αίχμαλωτους φυλακισμένους έπερπετε να παρακολουθεῖται βήμα πρός βήμα.

- 'Ο Χάν άμεσως με προειδοποίησε : "Έδω έχουμε διάφορα κισμένους. Δύο είναι απίστοι καλ τέσσερεις μουσουλμάνοι, όμως οι δύο δέν ξέρουν γιάτοις άλλους τέσσερεις, όπως καλαύτοι για τους άλλους δύο. Δέν πρέπει να πετά τίποτα". Υποσχέθηκα ότι θα πρόσεχα πολύ στις έρωτήσεις καλ κείνος μου δύποσχέθηκε ότι θα τους συναντούσα δύο φορές κατά την διάρκεια των δύο ήμερων.

- Οι τέσσερεις ήταν ξαπλωμένοι σε στρώματα σε μια φωτισμένη μικρή κάμπαρα. Οι δύο ήταν κοντότερα με χαρακτηριστικά τυπικά άνατολικών φυσιογνωμιών. Κατάγονταν από το Ουζμπεκιστάν. Ο τρίτος, μέσου αναστήματος, ήταν Καυκασιανής καταγωγής. Ο τελευταίος ήταν φηλτερός με μακριά γένεια, καλ μαλλιά αφημένα κατά την διάρκεια της αίχμαλωσίας. "Εί μαι ένας κούκλος του Δον" μου συστήθηκε.

- Ήτανε δύοι καθαροί με άφγανης ρούχα. Τα ρώσικα ήταν η μητρική γλώσσα μόνο του Μεστσερένκοφ καλ έτσι κυριερήσε από τά ίδια τα πράγματα στή συζήτηση. Ο Ερσένοφ καλ άγκαρά δέν έμειναν αρκετή ώρα σιωπηλοί γιατί μάλαγαν ασχήματά ρώσικα καλ είχαν καλ πολύ λιγότερη στρατιωτική πείρα από τους άλλους δύο. Ο Σουλεΐμανοφ καλ ο Μεφτσερένκοφ λι-

ποτάκητσαν ξέροντας πολύ καλλιέργειας αύτού, γι' αύτού καλ ήτηκε αισθάνονταν πιστό δυνατότερο από τους άλλους. 'Ένω κατέγραφα τη συζήτηση ό διοικητής του στρατόπεδου κατέγραψε έμενα. Ήταν ή μδνηστι γυμή πού μού έπέτρεψαν να χρησιμοποιήσω μαγνητόφωνο. Υστερα, είτε για τόν ένα λόγο, είτε για τόν άλλον μού το άπαγρεφαν. Άρχινα άνμισα ότι υπήρχαν κάποιοι περίεργοι λόγοι, μετά όμως άναμελυφά ότι ο διοικητής άπλα δέν είχε άλλες κασέττες, καλ από υπερφάνεια δέν θέλει να χρησιμοποιήσει τές δικές μου. Στο τέλος της συζήτησης ό Μεστσερένκοφ μού παρέδωσε δύρισμένα ποικιλά πού εγραψε στο στρατόπεδο, άλλα διοικητής διέταξε να μού τα πάρουν πάσω.

ΕΙΜΑΙ ΕΝΑΣ ΚΟΖΑΚΟΣ ΤΟΥ ΔΟΝ

- 'Αμέσως μετά με συνδέεφαν σ'ένα σπίτι 200 μέτρα από κεί. Σέ μια μικρή κάμπαρα άρκετά φωτεινή βρήκα δύο νέους με γυμνά πόδια. Το δωμάτιο μού ήταν λίπος από κράδα. Καλ οι δύο ήταν σλαδοί, ένας ξανθός με παδικό πρόσωπο, κι άλλος με κόκκινα μαλλιά καλ γένεια έκρυψε κάπως τη νεφτητά του. Μιλήσαμε δύο ώρες. Ο Κισέλιοφ μίλησε περισσότερο, ήταν φοιτητής πανεπιστημίου καλ η φλακή γι' αύτόν ήταν κάτι πάρα πάνω από τόν βαθμό του λοχία πού είχε ό Ζουρακόφσκι. Πρότιθουν την κάμπαρα όπου τους έφεραν μόνο για την συνάντηση, τους είχανε κλεισμένους σε μοναχικά κελιά. Ο Κισέλιοφ μού είπε ότι δέν τού έδιναν νερό για να πλυνθεί. Ήταν ρωτησα τόν διοικητή γιατί τους άπαγδρευε να πλυνθούν, μού απάντησε ότι αύτοί άρνιαντουσαν το ζεστό νερό. Ο Κισέλιοφ, μού διηγήθηκε ότι οι μουτζαχεντίν, χειροπάθησαν να τούς προσυλητίσουν στον ισλαμισμό άλλα δέν το κατάφεραν. Οι άλλοι τέσσερεις άμως δέχτηκαν να μελετούν το κοράνι, να προσένχονται πέντε φορές την ήμέρα καλ μάλιστα αρχισαν να μαθαλούν καλ λίγα περσικά.

- "Όποιος θέλει να μελετήσει το κοράνι, καλ δέχται την δική, μας δρησκεία ειναι άδελφος. Βιεζίς προετοιμάζουμε τους τέσσερεις νέους μουσουλμάνους για τόν 'Ιερό πόλεμο" μας, στένεις ισλαμικές δη μοκρατίες της Σοβιετικής Ενωσης μουσουλμάνους".

- "Όποιος θέλει να μελετήσει το κοράνι, καλ δέχται την δική, μας δρησκεία ειναι άδελφος. Βιεζίς προετοιμάζουμε τους τέσσερεις νέους μουσουλμάνους για τόν 'Ιερό πόλεμο" μας, στένεις ισλαμικές δη μοκρατίες της Σοβιετικής Ενωσης μουσουλμάνους".

- Το μεσημέρι πήγα στο τζαμί για να δώ τους τέσσερεις να προσεύχονται μαζί με τους μουτζαχεντίν. Μετά την τελετή πλησίασα τους αίχμαλώτους πού μού μουρμούρησαν : "Σ' αρεσε αυτή ή κωμαδία";.

- 'Ο διοικητής με πληροφόρη σε ότι δέν μπορούσα να ξαναδώ, τους δύο απίστοις, γιατί γι' αύτόν ήταν άρκετές δυσώρεις. Κανείς μέχρι σήμερα δέν μίλησε με αυτούς τόσο πολύ. Η πρόπειρ άκρη με συναντήσω χωριστά τουλάχιστον τους δύο Ούζμπεκούς, ίσως μόνοι μιλούσαν πιστό σεμνά. Σκεφτόμουν ότι γινόμουν πολύ υπόπτος για τόν μουτζαχεντίν πού έριχνα όλο το βάρος μου στους σοβιετικούς. Ήταν άποφασίσισα να έπισκεψή το στρατόπεδο τους. Όνομαζόταν ταξιαρχία Μουμπαρέτ, πρός τιμήν ένδις στρατιώ

τικού τῶν νόμιμων ἔνοπλων δυνάμεων τοῦ Ἀφγανιστάν πού μετέ τὸ κομμουνιστικὸ πραξικόπημα τοῦ Ἀπρίλη τοῦ '79, ἐρήμωσε τὸ στρατόπεδο παίρνοντας ὅλα τὰ δόλα. "Ἐτοι κατόρθωσα νᾶ δῶ τοὺς τέσσερεις αἱ χμαλώτους, χωριστά δυσ φορές.

• "Δέν πιστεύαμε στὸν θεό ὅταν εἶμασταν στὴν Ρωσία καὶ οὔτε πιστεύουμε κι 'έδω" εἶπε ὁ Ακράμ. "Τώρα δέν πιστεύουμε πιά οὔτε στὸν σοσιαλισμό". "Στὴν Καμπούλ, οἱ ἀξιωματικοὶ εδερναν τοὺς στρατιῶτες, δέν ἀφηναν γιὰ φαγῆτο οὔτε πέντε λεπτά καιρό, καὶ διασκέδαζαν νᾶ μᾶς βλέπουν, νᾶ τρέχουμε πεινασμέγοι μ' ἀνοιχτά τὰ στρώματα" εἶπε ὁ Κασάνοφ. "Εδῶ δέν ὑπάρχει πολιτισμός, οὔτε τηλεοράση, οὔτε γυναῖκες, οἱ ἀφγανοὶ μιλάνε μόνο γιὰ τὸν θεό" συνέχισε ὁ Ακράμ. "Θέλω νᾶ γυρίσω στὸ Οὐζμπεκιστάν, στὴν οἰκογένεια μου". Ὁ Κασάνοφ δύμας, εἶπε, ὅτι θέλει νᾶ μεταναστεύει σὲ μιᾶ δυτική χώρα. "Ηάψ γανική κοινωνία μὲ φοβίζει.

Εάν πρέπει νᾶ διαλέξω, τότε καλύτερα στὴν ΕΣΣΔ. Οἱ ἀφγανοὶ δέν ζοῦν τώρα, ὑπάρχουνδο γιὰ τὸ αὔριο, τὸ μετά", εἶπε ὁ Σουλεϊμάνοφ, "Βέβαια καὶ θέλω νᾶ γυρίσω στὴν πατρίδα" κατέληξε ὁ Μεστσεράκοφ. "Αλλὰ ὅχι σ' αὐτή τὴν πατρίδα. Εἴνας απλὸς στρατιώτης εἶναι τὸ σο καταπιεσμένος στὴν ΕΣΣΔ πού δέν ἔχει ἄλλο νᾶ κάνει πάρα νᾶ πάει στὴν Κδκινη Πλατεῖα μπροστά στὸ μαυσωλεῖο τοῦ Λέγιν νᾶ φωνάξει: "Δέν μπορῶ ἄλλο νᾶ ζήσω ἐτοι, δέν μπορῶ". Ο πατέρας μου ἤταν υποτακτικός, μοῦ ἔμαθε τὸ ἀντίθετο, δέν μοιάζω πιά μέ τὸν πατέρα μου. Πρέπει νᾶ αγωνιστοῦμε γιὰ μιᾶ νέα Ρωσία κι ὅχι γιὰ τὴν παλιά".

Οι αιχμάλωτοι είναι προδότες

— 'Ο 'Αλεξάντερ Σολζεντσίνης ἔγραψε ὅτι κατέ τῇ διάρκεια τοῦ πολέμου ἐνάντια στὴν Φιλανδία, οἱ Σοβιετικές ἀρχές-Στάλιν μὲ λγάλ λόγια - εἶχαν ἀποφασίσει νᾶ δικάζουν τοὺς στρατιῶτες τοῦ πού ἔπεφταν στὰ χέρια τοῦ ἔχθρου, σάν προδότες τῆς πατρίδας. Εἶναι εύνας νόμος πού ισχύει ἀκόμα ἀπό τὸν μεγάλο πόλεμο. Ποιδιά εἶναι λοιπόν ἡ μοίρα τῶν σοβιετικῶν αἰχμαλώτων στὸν πόλεμο τοῦ Ἀφγανιστάν;

— Εἶναι ηδη σημαντικό πού οἱ ἀφγανοὶ διατηροῦν στῆκαν τοὺς ἔχθρους στρατιῶτες, για τὸ τὸν πρώτο χρόνο τῆς εἰσβολῆς βασίλευε ὁ νόμος τῆς ἀμερικανικῆς ἐκτέλεσης τῶν αἰχμαλώτων. "Ενας σοβιετικός στρατιώτης, ἐκτελέστηκε μάλιστα μπροστά στὶς κάμερες τῆς ἔγγλεικῆς τηλεοράσης. Στὸ τέλος οἱ ἀφγανοὶ πειστήκαν ὅτι οἱ λειρός πόλεμος δέν συμβιβάζεται μὲ τέτοιες πράξεις.

— Σήμερα, τὸ βασικὸ πρόβλημα εἶναι ἡ θέση τῆς Ρωσίας. "Η Σοβιετική Ρωσία δέν θεωρεῖ πόλεμο ἀύτο πού ὑπάρχει στὸ Ἀφγανιστάν, καὶ θεωρεῖ τοὺς στρατιῶτες τῆς πού πέφτουν στὰ χέρια τῶν μουτζαχεντίν σάν σοβιετικούς πολίτες πού τὸν ἀπήγαγαν ληστές. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐπίσημη θέση. Τὸ 1981 ή Διεθνῆς επιτροπῆς τοῦ ἔχθρου σταυροῦ ἀνοίξει ἔμμεσο διάλογο γιὰ νᾶ μπορεῖ νᾶ ἐφαρμόσει τὴν Συνθήκη τῆς Γενεύης καὶ στοὺς σοβιετικούς αἰχμαλώτους πολέμου.

— "Σύμφωνα μὲ τὴν συνθήκη τῆς Γενεύης οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου πρέπει νᾶ παραμείνουν στὰ χέρια τοῦ ἔχθρου μέχρι τὸ τέλος τοῦ πολέμου ὅπτε δέ γίνει ἀνταλλαγή" μοῦ εἶπε ὁ Νταλήβ Ντελαπάρας ἀρχηγὸς ἀποστολῆς τοῦ ἔχθρου σταυροῦ. "Ομάς ποιός ζέρει πότε δέ τελειώσει ὁ πόλεμος στὸ Ἀφγανιστάν. Γι' αύτὸς ἀποφασίσαμε νᾶ προτείνουμε τὴν Γενεύη σὰν ούδετερο ἔδαφος γιὰ τὸν σοβιετικός αἰχμαλώτους.

— Σύμφωνα μὲ τὴν δική μας πρόταση θάπερε νᾶ περάσει μιᾶ πρώτη περίοδος τουλάχιστον δύο χρόνων γιὰ νᾶ μποροῦν νᾶ γυρίσουν στὴν Ρωσία. Εἶμαστε ηδη σε συμφωνία μὲ τοὺς μουτζαχεντίν, τὴν ΕΣΣΔ, τὸ Πακιστάν, καὶ τὴν χωραπού ἀναγκαστικά πρέπει νᾶ φιλοξενήσει τοὺς αἰχμαλώτους, τὴν Ελβετία δηλαδή.

— Η ἀφγανική ἀντίσταση ἐπασε τὴν συμφωνία γιατί σύ

φωνα μ' αύτή οὔτε ἡ ΕΣΣΔ οὔτε ὁ ἔρυθρος σταυρός τὴν σεβάστηκαν. "Εμεῖς παραδώσαμε σοβιετικούς στρατιῶτες στὸν ἔρυθρο σταυρό σλγουροί ὅτιοι σοβιετικοί θά παρέδιδαν δικούς μας ἀπό τέξ φυλακές τῆς Καμπούλ", εἶπε ο Ἀβδούλ Χάκινας νέος ἀφγανός διοικητής. "Μάλιστα, ενας από τοὺς δικούς μας, τελείως πρόσφατα, καταδικάστηκε σὲ θάνατο στὴν Καμπούλ. Επικοινώνησα μὲ τὸν ἔρυθρο σταυρό καὶ ζήτησα νᾶ ὄργανώσει τὴν ἀνταλλαγή. Μοῦ ὀπάντησαν ὅτι ἡ Καμπούλ δέν ηθελε. Άνεφερα ὅτι καὶ μεῖς μποροῦμε νᾶ καταδικάσουμε σὲ θάνατο κάποιο σοβιετικό στρατιώτη. Μοῦ ἀπήντησαν ὅτι είμαστε ληστές καὶ δέν διαθέτουμε νόμιμα δικαιοστήρια. Απὸ τὴν πλευρά μας δέν ξαναπαραδώσαμε κανένα μέχρι ν' ἀλλάξει στάση ἡ ΕΣΣΔ". "Όλα τὰ ἵσταμικά κόρματα κρατάνε αύτη τὴν θέση.

— "Γιά μᾶς εἶναι δύσκολον διατηρήσουμε στὴ ζωή τοὺς Ρώσους αἰχμαλώτους, γιατί τὰ ἐλικόπτερά τοὺς ἔρχονται νᾶ βομβαρδίσουν ὅταν μάθουν ποὺ κρύβονται. Οἱ σοβιετικοί είναι ἔτοιμοι νᾶ σκοτώσουντον δικούς τους ἀνθρώπους", μᾶς εἶπε ὁ Μανγκάλ Χουσαΐν - ἔγκυρη πηγή τοῦ HEZB-I-ISLAMI. "Εμεῖς προτείναμε ἐπίσημα διάδετορη ζώνη στὸ Ἀφγανιστάν γιατὶ νᾶ αλλάξουμε τοὺς αἰχμαλώτους πολέμου, ἀλλὰ οἱ σοβιετικοί ἀρνήθηκαν. Ο ἔρυθρος σταυρός, ὅταν ὑπῆρχε ἡ συμφωνία, παρελάμβανε μόνο τοὺς δικλωναν ἔγγράφους δὲ θέλουν νᾶ ἐπιστρέψουν στὴν ΕΣΣΔ. Τὴν τελευταία τὴν εἶδα καὶ προσωπικό, μὲ τὴν ὑπογραφή τοῦ Πίτας Μπούρμπα, ποὺ γεννήθηκε τὸ 1962 στὴν Λιθουανία. Πολλοὶ γνωρίζουν τὸν νόμο πού ἀναφέρει ὁ Σολζεντσίνης καὶ φοβούνται νᾶ ἐπιστρέψουν.

— Ακοῦμ καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἔχθρου σταυροῦ μᾶς διαβεβαίωσε, ὅτι σταν ἀνεβαίνουν στὸ ἀεροπλάνο γιὰ τὴν Ελβετία, πολλοὶ αἰχμάλωτοι φοβούνται γιά τὸ τέλος τοῦ σύμμαχού στὴν ΕΣΣΔ. Τρεῖς ἀπό τοὺς αἰχμαλώτους πού συνάντησαν σὲ θάνατον στὴν ΕΣΣΔ, μᾶς δέχεται νᾶ αναλάβει. Ο Σαΐντ - Ακμάντ - Γκαϊλένι ἀρχηγὸς τοῦ Εθνικοῦ Μετώπου, μᾶς εἶπε ὅτι: "Έδει οἱ σοβιετικοί δέν ἀποφασίσουν τὴν ἀνταλλαγή τῶν αἰχμαλώτων, δέν ξέρω γιὰ πόσο καιρό ἀκόμη θά πρέπει νᾶ πείσουμε τοὺς μουτζαχεντίν νᾶ μήν σκοτώσουν τοὺς Ρώσους αἰχμαλώτους".

ΟΙ ΑΠΙΣΤΟΙ

Κισέλιοφ Βαλερί Γιούριεβιτς

Γεννήθηκε στήν Πέντζα της ρωσικής σοβιετικής σοσιαλιστικής δημοκρατικής δημοσπονδίας, το 1962. Μιλάει ρωσικά καλ είγαι έργατης στο έργοστάσιο ώρολογίων "Ζέρια", αφού διώχτηκε από τον πρώτο χρόνο της σχολής μηχανικῶν ἐπειδή έχασε 24 ώρες μαθήματα ἀπό την σχολή που ήταν υποχρεωτικά. Εἶναι απλός στρατιώτης καλ πέρασε τούς πρώτους 6 μῆνες σε κέντρο έκπαιδεύσεως στήν Λιθουανία. Πήγε στο Αφγανιστάν τον Δεκέμβρη τού 1981. Στήν μεραρχία ἐκπαίδευσης απόρροφηκα σάν δύργος μηχανικός γιατί χάλασα ένα τάνκα. Μ' έστει λαν στήν στρατιωτική βάση της Φεργκάνας τού ούζμπεκιστάν κοντά στά αφγανικό σύνορα. Τόν Δεκέμβρη τού 1981 ζήτησαν έθελοντες γιατί το Αφγανιστάν γιατί έλειπαν ἀπό μικραρχίας απόμα. Μάς μίλησε ένας πολιτικός υπεύθυνος διτί ο Καρμάλ είναι φίλος τού σοβιετικού λαού καλ ύπερασπίζεται τούς Αφγανούς ἀγρότες ἀπό τούς μισθοφόρους ιμπεριαλιστές, καλ διτί το καθήκον μας σάν διεθνιστές ήταν νά πάμε. Στο Αφγανιστάν η μεραρχία μας βρισκόταν στήν έπαρχία τού Παρβάν. Στές 14 Φλεβάρη, κατά την διάρκεια μιᾶς στρατιωτικής ἐπιχείρησης, οι παλιοί στρατιώτες μ' ἔδειραν γιατί ήμουν άπως είπαν "στραβά δι". Το ίδιο βράδυ μ' ἔβαλαν σκοπιά, έκανε κρύο πολύ καλ γάρ η νύχτα χωδηκά μέσα σ' ένα τάνκα καλ το πρώτο με βρήκαν νά κοιμάσαι. Μέ το φόρο τού στρατοδικείου ἀποφάσισαν νά λιποτακτήσω. Στά σύνορα της Ρωσίας με επιασαν οι Μουτζαχέντες.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΟΥ ΚΙΣΕΛΙΟΦ ΚΑΙ ΖΟΥΡΑΚΟΦΣΚΙ

Κισέλιοφ : Ποιός έχει δρεξη νά πολεμήσει; Καθώς σοβιετικός στρατιώτης, αν μπορούσε θέλησε τόν Μπαμπρόκ Καρμάλ. Ήδω συναγήτσαμε ἀπλούς γάνθρων πους πού ἀμύνονταν στές ἀγριβτήτες μας. Οταν κάποιος καταλαβαίνει διτί την έχει πατήσει τού κάδονται τές χέρια. Ή μοναδική σκέψη πού μᾶς ἀπομένει είναι πώς θά φύγουμε ἀπό εδώ το συντομότερο.

Ζουρακόφσκι : Πρέν ξέρουμε εδώ μᾶς είπαν : "Στο Αφγανιστάν είναι οι έχθροί, ιτυπάνε τόν ἄμαχο πληθυσμό, τές πολεις, τά σεροδρόμια" Μαζί μας ήταν καλ οι στρατιώτες τού Μπαμπρόκ, ἀλλά εἶχαμε διαταγή νά μήν ξέρουμε καμμικός ἐπαφή μαζί τους. Μισθοφόρος μίλησα με, μερικούς ἀπό αὐτούς καλ μου είπαν διτί στο Αφγανιστάν, δέν υπάρχουν έχθροι καλ μισθοφόροι. Άνεφερα τη συζήτηση στόν ἀνώτερο μου ὅ ποτοῖς μου είπε διτί είναι φεύτερος καλ ἔδωμε διαταγή νά μήν ξέρουμε καλ χτυπήσουν. Οι αξιωματικοί έθελουν πολύ νά υπηρετήσουν στο Αφγανιστάν. Όταν τελειώσουν τή Στρατιωτική Ακαδημία, είναι υποχρεωμένοι νά παραμείνουν στρατιωτικού 25 χρόνια, καλ εδώ κάθε χρόνος μετράει γιατί δύο. Μετά έχουν ενα μισθό πολύ φηλό καλ παρασημοφορούνται τακτικά. Γιατί ; Γιατί σκοτώνουν τούς ἀρρότες ?

Κισέλιοφ : Το καθήκον μας κατά την διάρκεια τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ήταν νά φέρουμε καλ νά κατάσχουμε, ὥπλα καλ πολεμοφόρια ἀπό τά χωριά.

Ζουρακόφσκι : Το δικό μου τμῆμα είναι καθήκον νά μεταφέρει στήν Καμπούλ, ἀκό μα καλ μέ τή βία, όλους νέους καλ τά παιδιά πού ήταν σε ἡλικία νά υπηρετήσουν ή καλ νά πολεμήσουν. Στήν Σοβιετική Ένωση μᾶς έλεγαν διτί στο Αφγανιστάν πολεμούν μισθοφόροι πού έρχονται ἀπό τήν Κίνα καλ το Ιράν. Το πιστέφαμε. Μ' ὅλη μου τήν φυχή θά πολέμαγα ίρανούς μισθοφόρους.

Κισέλιοφ : Μετά τήν πιώτη ἐπίθεση διτί αἰχμα λωτίστηκαν οι πρώτοι Μουτζαχέντες - δέν υπάρχουν Κι-

νέζοι. Δέν είμαστε ούτε ἡλικτοί, ούτε ἀναλφάτητοι. Δέν είναι ἀλκηθεια διτί υπάρχουν κινέζοι, αυτή διέδηση δέν ἀλλάζει ούτε ενα καπέλο. Κατάλαβα ἀμέσως διτί δέν είμασταν προτειμασμένοι γιάν νά πολεμήσουμε στο Αφγανιστάν, μᾶς είγαν μόνο πιτιλίσει τό μωλό. Η σοβιετική τηλεδραστική, διτόποσ, έπαναλάμβαναν πάντα τά ίδια πρόγματα, πᾶς είναι δυνατόν νά μήν πιστέψουμε σε τίποτα. Τώρα είδαμε μέ τά ίδια μας τά μάτια - είναι μικρά φευτιδί. Στήν Ρωσία παρασενευδουμούνα γιάν τήν σιωπή αὐτών πού γύριζαν. Τώρα ξέρω διτί τούς ἀπαγόρευαν νά μιλήσουν. Μάς μίλασ πάσχημα γιά τήν κυβέρνηση καλ θέζεις καλά. Προσωπικό πέρναγα καλ στήν Ρωσία, μάλιστα πολύ καλά, δέν μου ἔλειπε τίποτα. Θέζεις πολύ νά γυρίσω σπέτι ἀλλά καταλαβαίνω διτί πραγματικά είναι ἀδύνατο.

Ζουρακόφσκι : Φοβόμαστε πολύ. Θέλωμε νά ζήσουμε, δέν υπήρχε τίποτα πού νά αξιεί νά πεθάνεις, δέν πολεμούμε στήν ίδια μας τή χώρα. Οι Μουτζαχέντες δέν φοβούνται, γιατί καπνίζουν μικρή σκόνη πού τήν λένε "κάρος" (χασίς) καλ γίνονται ἀδιάφοροι. Άκρια καλ οι σοβιετικοί στρατιώτες έφαγαν γιατί το "κάρος" γιάν πάρουν κουράγιο. Η βότικα βλέπετε δέν υπήρχε.

Κισέλιοφ : Δέν θέλω νά πεθάνω 21 χρονῶν. Κανέλς δέν κατέλαβε τήν χώρα μου, κανέλς δέν θέλει νά σκοτώσει τόν πάτερά μου καλ τήν μπτέρα μου. Τότε; Γιά ποιόν νά σκοτώθω; "Άν δέν με είγαν καπνίσει, θέλησε νά δουλεύω καθέ πρωτή, δέν θέλα τίποτα παραπάνω. Δέν έκανα ἐρωτήσεις, τώρα ούμως νάλ. Στήν Ρωσία τά εἶχαμε όλα. Η Δύση δέν έχει δίκιο νά στριγγάζει ἐνάντια στήν Ρωσία. Γιά τόν ἀκαδημαϊκό Σαχάρωφ λέγαμε: "Τέθεις κύριε; Δέν σου λείπει τίποτα, ούτε θέση, ούτε σεβασμός, ούτε χρήματα". Μέ λίγα λόγια είμασταν καλ καλ πιστεύαμε στήν πατρίδα μας. Τώρα άναρωτιέμαι γιατί λένε φέματα στήν σοβιετικό λαό. Ο σοβιετικός λαός δέν ξέρει τίποτα ἀπό διτί συμβαίνει στο Αφγανιστάν. Εμεῖς δέν είμαστε ἀπαγγελματίες στρατιώτες, ούτε υπηρετούμε ἐπί πληρωμή ὥπως στήν Αμερική, είμαστε πολύτες πού υπηρετούμε τά δύο χρόνια θητείας μας.

Ζουρακόφσκι Αλεξάντερ Αντρέεβιτς

Γεννήθηκε στο Πολδγκι της σοβιετικής σοσιαλιστικής δημοκρατίας της Ουκρανίας το 1962. Μιλάει ούκρανικά, καλείναι διπλωματούχος της σχολής σιδηροδρομικών μηχανικών τραίνου. Είναι λοχίας καλό δύναμης τάνκς καλύπτεται στη μεραρχία της σοβιετικής σοσιαλιστικής δημοκρατίας της Λεττονίας. Πήγε στην Αγγλία σταύρων τον Νοέμβρη του 1981. "Στις 24 Φλεβάρη του 1982 πήραμε διαταγή να επιτεθούμε στο χωριό Άλλεν της Έπαρχιας Μπαγκράμε. Όλη την υγκάντα κουβόλα για το μπαζούνας στον ωμούς, ημουν κατάκοπος, μπήκα σ'ένα έγκαταλει μένο σπίτι καλούμενη καταστήματα. Δένει είμαι σκυλί, δένη ήθελα να κοιμηθῶ στη λάσπη. Μέσα σε λίγο διάστημα μάς επετεθηκαν οι Μουτζαχεντίν. Ιδού ανθρώποι κινηθηκαν για να μένει βρούν. Η διαταγή ήταν να μένει βρούν ζωντανό, γραμματία ή νεκρό. Ήθελαγε να μένει βρούν πάντα αποσυρθούν. Οταν τελικά μένει βρούν ή ταν σίγουρο θιά πέρναγα από στρατοδικείο. Δένει ξαναείδα από τότε το σπίτι καλ τούς γονεῖς μου. Το έσκασα πρός το βορρά για το σπίτι. Στόν δρόμο μένει συνέλαβαν οι Αγγλοί αντάρτες. Κρίμα γιατί τον Νοέμβρη του 1982 τέλειωνε ή θητεία μου".

"Ο Τζαφαρούντιν Κάραν διοικητής του στρατοπέδου των αίχμαλώτων μού είπε ότι καλό δένειν καλό αλλος κρατούμενος πιάστηκαν στήν μάχη καλ από φύση θιά θά τουφεκιστούν, επινόησαν τη δικαιολογία θιά το δέσκασαν από τον Κρκινό στρατό.

Ζουρακόφσκι : Οι στρατιώτες μας δένειν θέλουννα πολεμήσουν. Οταν μπαζούνουν σέ κανένα χωριό θέλουν μόνο να φάνε κανένα κοτόπουλο, καλ τέρμα. Ο στρατιώτης λεηλατεί μετό από διαταγή του. Μετά από κάθε στρατιώτική έπιχειρηση, γίνεται έλεγχος σέ κάθε στρατιώτη από ειδικά τμήματα καλ οι άξιωματικοί ταχυδρο μούν τη λεία από τούς χωρικούς στή σπίτια, τους. Από τόν στρατιώτικο έξοπλισμό στον Αφγανιστάν δέν έχουμε τίποτα, όλα είναι παλιά. Μόνο το αύτόματο AKM-74 πάει καλά. Φανταστείτε ότι σέ ένα στενό δρομάκι στο βουνό κινούταν μιά φάλαγγα σοβιετική. Η άρχη καλ τό τέλος καλύπτονταν από τα βαρειά καλ έλαχιστα εύελικτα τάνκς T-55. Για τούς Μουτζαχεντίν ή έπιθεση μένει μπαζούνας είναι παταχνόδι. Καταστρέφουν τά τάνκς καλ μένουμε παγιδευμένοι. Μέ

τά τελευταία οπλα καλ τής είδικες δυνάμεις διαμορφώνουν μέσα σε μιά βδομάδα. Παρά όλα αυτά έχουμε πολλά θύματα. Πόσα; Δέν έφερουμε, πάντως πολλοί σοβιετικοί στρατιώτες λιποτακτούν...

Κισέλιοφ : Ή πιό ώμη βία σώμας άσκεται από τόν άέρα. Τά έλικηπτερα έχουν καλ στά δύο πλευρά γρήγορους πυραύλους GRAD (στά ρώσικα GRANDINE) παραμοίους μέ τούς "κατιούσα", πού δέν συγχωρούν καταστρέφουν δλαμπληρά χωριά. Υπέργονταν ακριμη, καλ τμήματα χημικού πολέμου, τά είδα μέ τά μάτια μου.

Ζουρακόφσκι : Στό σπίτι, στό σπίτι γυρνάνε όλες μας οι σκέψεις, στό παρελθόν. "Αν μού έδιναν τήν δυνατότητα, θά πύτοκτονούσα....

9. Μουτζαχεντίν Ζαΐροφ Ζαΐροφ
γρ. - μ. CCCP
ροδικότηταν Τσερνόβ. Βόρεια
10.08.1982.
Τροχού θάνατος ΟΥΝ
γιατί πολιτικός σκοπού
με γρ. μ. CCCP
Μουτζαχεντίν
9.08.1985. γρ.
[Signature]

9. Σρούμιστερ Τζαριμπράζ
Ζαΐροφ
γρ. - μ. CCCP
ροδικότηταν Υ. CCCP Τροχού
10.08.1985. γρ.
Τροχού θάνατος ΟΥΝ
γιατί πολιτικός σκοπού
με γρ. μ. CCCP
Ζαΐροφ
9.08.1985. γρ.
[Signature]

9. Χασανόφ Ζαΐροφ
Χασανόφ
γρ. - μ. CCCP
ροδικότηταν Υ. CCCP Τροχού
10.08.1985.
Τροχού θάνατος ΟΥΝ
γιατί πολιτικός σκοπού
με γρ. μ. CCCP
Ζαΐροφ
9.08.1985.
[Signature]

Τιμρούσιμη ποσοστού
τη ποσοστού ΕΗΕ.
Η ηδονή με μοναδικά^η
παραγόμεται τη
πολιτεία με
η μητρότητα την
δεκτοπειραϊκή
κομεδία σημαντική^η
για την εθνοτητή.
η ποσοστού ΕΗΕ

"Από άριστερά πρός τά δεξιά οι δηλώσεις του Μεστσερίδη, Σουλεϊμάνοφ, Κασάνοφ, καλ μιά κοινή άνακολυνση τών τριών. Στής δηλώσεις ζητάνε από τήν κυβέρνηση τών ΗΠΑ να δοθείπο λιτικό αύσυλο σ' αύτούς πού τό άπογράφουν. Στήν κοινή άνακολυνση οι τρείς προσθέτουν "παρακαλώ να παραδοθεί στήν πρεσβεία τών ΗΠΑ". Δέν μπορούμε άλλο να παραμείνουμε στον Αγγλία στάνην καλ να παίζουμε αυτή τήν κομιδία χωρίς τέλος μέ τούς Μουτζαχεντίν. Αύτοι έχουν τά πιστεύω τους καλ μετά τά δικά μας". Αυτά τά ντο - κουμέντα γράφτηκαν παράνομα στό μπλού σημειώσεων τού Σάββιν Σούστερ καλ πέρασαν μέσα από ένα πακέτο τσιγάρα. "Ο Σάββιν πρόβλεψε να τά παραδώσει στής άμερικανικές άρχες.

ΟΙ ΛΙΠΟΤΑΚΤΕΣ

Μερτσεριάκοφ. Σεργκέϊ Νικολάεβιτς

Γεννήθηκε στο Βορονέτζ της ρωσικής σοβιετικής σοσιαλιστικής δημοκρατικής δημοσπονδίας το 1962. Μιλάει ρωσικά και είναι έργατης σε μηχανουργείο. Είναι άπλος στρατιώτης καὶ υπηρετεῖ στα Φεργκανά τοῦ Ούζμπεκιστάν. Πήγε στο Αφγανιστάν τὸν Οκτώβρη τοῦ 1981. "Στο Βορονέτζ μὲ διάφορους συναδέλφους πουλούσαμε παράνομα χρυσό καὶ πλατίνα. Στα Φεργκανά μᾶς ἔβαλαν νὰ δουλέψουμε σάν αγρότες σ' ἓνα κολχός. Συμβαίνει σ' ὅσους ὑπηρετοῦν στο στρατό νὰ δουλεύουν ἔτσι. Μὲ διάφορους φίλους πουλούσαμε ζῶα καὶ μὲ δὲ οὐρδίζαμε πλαναριές, καὶ μεθούσαμε. Πιλότημα, καὶ γιὰ τιμωρία μὲ στειλανόμενοφ. (Γκρέσα)

Σουλεΐμανοφ Γκαντιμουράντ (Γκρίσα) Σεΐντουλάεβιτς.

Γεννήθηκε στο Ντουρβέντ τῆς Αύτονομῆς σοβιετικής σοσιαλιστικής δημοκρατίας τοῦ Ντάγμεστάν το 1962. Μιλάει Μταγκενστάνικά καὶ δούλεψε σὲ κοχλός σάν ἐπιστάτης πού μετροῦσε τέλις ωρες δουλειᾶς τῶν ἀγροτῶν. Είναι λοχίας στο στρατό τοῦ Επιπλέοντος τοῦ Πρεντί τῆς Διδουνανίας. Πήγε στο Αφγανιστάν τὸν Γενάρο τοῦ 1982. "Σὲ συμφωνία μὲ τοὺς αγρότες ἀνέφερα περισσότερες ώρες δουλειᾶς καὶ μοιραζόμουνα τὰ λεφτά μᾶς τους. Στὸν Καβάνα δέν υπακούουμε τοὺς σοβιετικούς νόμους. Στὴν Διδουνάνα ἡ θητεία εἶναι βαρετή. Μιὰ μέρα, μαζί μὲ ἄλλους συναδέλφους τήν κοπανήσαμε γιὰ τρεῖς μέρες χωρὶς ἄδεια. Μὲ υποβίβασαν σὲ ἀπλὸ στρατιώτη καὶ μὲ στειλανόμενοφ. Εἰκεῖ ἀπαγορευόταν νὰ μιλᾶς μὲ τοὺς Αφγανούς. Καταλάβαμε δὲ τι δέν ήταν οὔτε ἔχθρος οὔτε ιμπεριαλιστές. Αρχίζαμε νὰ κλέβουμε βενζίνη καὶ νά τὴν πουλάμεστούς Αφγανούς. Άφοῦ μὲ ἔπιασαν, μὲ διέγραφαν, ἀπὸ τὴν Κομσούμπλ, καὶ μὲ ἔβαλαν φυλακή. Μετά τρεῖς νύχτες ἀφοῦ ρέζαμε τὴν πόρτα τῆς φυλακῆς τὴν κοπανήσαμε σὲ ἀναζήτηση τῶν Μουτζαχεντῶν. Δέν θέλαμε νὰ γυρίσουμε πλώσια στὴν Ρωσία γιατὶ εἴχαμε δεῖ μεγάλη ἀδικία. Οἱ ἀξιωματικοὶ ἔκαναν δὲ τι κάναμε καὶ μὲ τοὺς ποτὲ δέν τιμωρίδηντούσαν. Σ' ὅλη μού τὴν ζωὴ δέν ἔχω δεῖ τι ποτὲ πιὸ ἀδικο καὶ ἄγριο νὰ κυβερνᾶ ἀπὸ τὸ στρατό τοῦ Κόκκινου στρατοῦ στο Αφγανιστάν. Διποτακτήσαμε ἀπὸ φύση ἢ ἀπὸ ξύλο, πάντως καὶ ἐπειδὴ πειστήκαμε τὸ σημαντεῖται Κόκκινος στρατός.

ΟΙ ΟΥΖΜΠΕΚΟΙ

Κασάνοφ Γκαϊράτ Αχμετζάνοβιτς

Γεννήθηκε στα Φεργκανά τοῦ Ούζμπεκιστάν το 1962. Μιλάει τὰ ούζμπεκικά καὶ ἀμέσως μετά τὸ σχολεῖο βασικής ἐκπαίδευσης καλεῖται νὰ ὑπηρετήσει στὸ στρατό. Είναι άπλος στρατιώτης καὶ πήγε στο Αφγανιστάν τὸν Ιούλη τοῦ 1982.

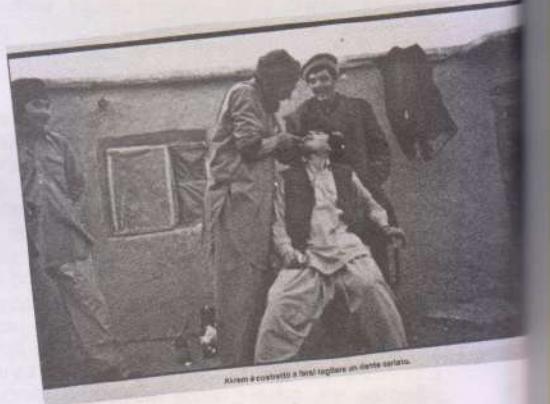
Γκαϊράτ (ἀρνήθηκε τὸ ἐπίθετό του καὶ τὸ δνομα πατρός)

Γεννήθηκε στο Καρσί τοῦ Ούζμπεκιστάν το 1962. Μιλάει τὰ ούζμπεκικά καὶ ἐντὸς ἀπὸ τὴν βασική ἐκπαίδευση ἔβγαλε τὴν σχολὴ ὀδηγήσεως. Είναι άπλος στρατιώτης καὶ πήγε στο Αφγανιστάν τὸν Ιούλη τοῦ 1982. "Ενα πρωΐ τοῦ Ιούλη, μᾶς μὲ ἄλλους 300 στρατιώτες ρωσικῆς ἐθνικότητας, μᾶς πήγαν στὸ ἀεροδρόμιο τῆς Τασκένδης. Μόνο κατὰ τὴν διάρκεια τῆς πτήσης T-124 μάθαμε δὲ τι μᾶς πήγαιναν στὸ Αφγανιστάν.

"Ἐτοι βρεθήκαμε στὴν Καμπούλ. Δουλέψαμε σάν οἰκοδόμοι γιὰ κατασκευὴ σπιτιῶν τῶν ἀξιωματικῶν. Οἱ παλιοὶ στρατιώτες μᾶς ἔλεγαν νὰ μήν γυρίζουμε στοὺς δρόμους γιατὶ ήταν ἐπικίνδυνο. Εμεῖς πάλι δέν μιλάγαμε γιατὶ παντοῦ υπῆρχαν πράχτορες τῆς Γκα-Γκε-Μπέ. Τὸν Οκτώβρη τοῦ 1982 μᾶς καλεσαν γιὰ τὴν πρώτη στρατιωτική ἐπιχείρηση. Ξεκινήσαμε στέλεχοι μὲ τὸ πρωΐ μὲ τὰ πόδια. Σὲ κάποια στιγμή μᾶς ἐπετέθηκαν οἱ Μουτζαχεντῶν. Μᾶς διέλυσαν, ὅταν ἀρχίσε ἡ υποχώρηση βρεθήκαμε ἔξω ἀπό τὴν φάλαγγα καὶ πέσαμε στὰ χέρια τῶν Μουτζαχεντῶν. Δέν φοβηθήκαμε, γιατὶ ἀπὸ δταν εἴμαστε μικροί, οἱ παπούδες μας μᾶς ἔλεγαν δὲ τι "μουσουλμάνος δέν σκοτώνει ποτὲ ἄλλον μουσουλμάνο".

Πανηγυρίστε στον καπνό κατά την ουδετερή είσοδο τους στην πόλη. Οι στρατιώτες της ουδετερής είσοδος είναι οι στρατιώτες της ουδετερής είσοδος. Οι στρατιώτες της ουδετερής είσοδος είναι οι στρατιώτες της ουδετερής είσοδος.

Κάποια στιγμή οι στρατιώτες της ουδετερής είσοδος παίρνουν την πρώτη είσοδο στην πόλη.

I prigionieri alla preghiera. Sono molti i soldati sovietici di religione musulmana.

Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Περίληφη τής πρώτης συνάντησης μέτοι τούς έξη στρατιώτες του Κρητικού στρατού, Ακράμ - Γκαζράτ Κασάνοφ - Σεργκιέ Μεστσε - Ριάκοφ - Γιρίσσα Σουλεϊμάνοφ - καλ

- Σάβικ Σοῦστερ : (πρός τὸν Ἀκράμ). "Ηξερες τὸ ποτα γιὰ τὸ Ἀφγανιστάν πρὶν ἐλθεῖς ἐδῶ ;"
- Ακράμ : 'Εγώ, πρίν, ἀπό τὸν πατέρα μου καὶ τούς παλιούς· νά, εἶχεν οἱ παλιοὶ ξέρουν ὅτι στὸ Ἀφγανιστάν ὑπάρχουν οἱ, μουσουλμάνοι πού μάχονται. Άλλα τὸ ρώσικο ραδιόφωνο λέξει ὅτι ὁ πόλεμος γίνεται ἐνάντια στούς ίμπεριαλιστές, τούς Αμερικάνους, κινέζους καὶ Πακιστανούς.'
- Σάβικ Σοῦστερ : 'Εσύ τι εἶδες ;'
- Ακράμ : Βέλτα ὅτι οἱ παλιοὶ ἔλεγαν τὴν ἀλήθεια.
- Σάβικ Σοῦστερ : Στήν, μονάδα σου εἴσασταν ὄλοι ἀπό τὴν κεντρική Ασία ;
- Ακράμ : "Οχι, ἀπ' ὅλα τὰ μέρη."
- Σάβικ Σοῦστερ : 'Ακράμ καὶ οἱ ἀξιωματικοί ;'
- Ακράμ : "Οχι, οἱ ἀξιωματικοί ἦταν ὄλοι Ρώσοι."
- Σάβικ Σοῦστερ : Μόνο Ρώσοι ;
- Ακράμ : Να!
- Σάβικ Σοῦστερ : Σᾶς ἐκπαίδευσαν γιὰ τὸν πόλεμο στὸ Ἀφγανιστάν ;
- Ακράμ : "Οχι, μᾶς ἔμαθαν μόνο νάχρη σιμοποιοῦμε τὸ σπλο Καλακχοφ καὶ τίποτα ἄλλο."
- Σάβικ Σοῦστερ : Καὶ τι εἶναι τὸ Καλακχοφ ;
- Ακράμ : "Ενα Καλάσνικοφ..."
- Μεστσεριάκοφ : (παρεμβαίνοντας) ΑΚΣ-74, αὐτὸδ ματο γιὰ τὰς δυνάμεις εἰσβολῆς. Οι Μουτζαχεντίν εχουν μεριά ΑΚΜ-74 τοῦ πεζικοῦ.
- Σάβικ Σοῦστερ : Τι ἴδιατερο ἔχει ἐνα ΑΚΣ-74;
- Μεστσεριάκοφ : Ζυγίζει μόνο 3,2 κιλά μέτον γεμιστήρα καὶ εἶναι καὶ σπαστό.
- Σάβικ Σοῦστερ : Σᾶς ἔμαθαν μόνο αὐτό :
- Μεστσεριάκοφ : Σὲ μᾶς, σάν δυνάμεις εἰσβολῆς τοῦ ἀέρα, μᾶς τὰς ἔμαθαν ὄλα. Γύρω ἀπό τὸ πυροβολινό, τὴν τέχνη πεζοπορίας καὶ μεταμφίεσης, ἀλεξιπτωτισμό, καὶ πάλλα ὅχι εἰδικά γιὰ τὸ Ἀφγανιστάν ἀλλά σάν προδραμμα εἰκ παλδευσης τῶν δυνάμεων εἰσβολῆς τοῦ αέρα.
- Σάβικ Σοῦστερ : Καὶ γιὰ τὸ Ἀφγανιστάν δέν σᾶς εἶπαν τίποτα ;
- Μεστσεριάκοφ : Μόνο ὅταν ἐπιβιβαστήκαμε στὸ ἀεροπλάνο μᾶς εἶπαν ὅτι πηγανιάμε στὸ Ἀφγανιστάν γιὰ νά πολεμήσουμε τοὺς πράχτορες ίμπεριαλιστές.
- Σουλεϊμάνοφ : Νά, στήν Διεθνούντα σπουδαία ὅπου ὑπηρετοῦσα, ἀπό τὴν πρώτη μέρα μᾶς μίλησαν γιὰ τὸ Ἀφγανιστάν.
- Σάβικ Σοῦστερ : Ποιός ;
- Σουλεϊμάνοφ : Οἱ ἀξιωματικοί πού εἴχαψε ἐπιστρέψει διηγόντουσαν πῶς μάχονται οἱ σύντροφοί μας καὶ πῶς πέφτουν πάνω στὰ βουνά.
- Σάβικ Σοῦστερ : Οἱ ἀξιωματικοί μέτοιδ ἐρέθισαν σμα πάνε στὸν πόλεμο ;
- Μεστσεριάκοφ : Οἱ ἀξιωματικοί πάνε μόνο γιὰ χρήματα.
- Σάβικ Σοῦστερ : Κερδίζουν τόσα πολλά ;
- Μεστσεριάκοφ : Βέβαια, ποὺν ἀπ' ὅλα ἔχουν ἔνα μισθό ἔξτρα καὶ ἐπειτα κάνουν λεηλασίες.
- Σάβικ Σοῦστερ : Οἱ Ἀφγανοί ἀγρότες μοῦ ἔλεγαν ὅτι οἱ σοβιετικοί στρατιώτες κλέβουν δόσο τὸ δυνατό περισσότερο. Εἶναι ἀλήθεια ;
- Μεστσεριάκοφ : "Οχι, γιὰ ἐνα ἀπλό στρατιώτη νά κλέψει κάτι δέν εἶναι καὶ τόσο εύκολο (γελάνε καὶ οἱ τέσσερεις)."
- Σουλεϊμάνοφ : Πάντως ἂν βρισκόμαστε σ' ἐνα χωριό καὶ μετά κάνουμε κάποια κίνηση.
- Μεστσεριάκοφ : 'Ο στρατιώτης κλέβει κι' αὐτός, μετά δώμας τοῦ τά παροντούν ολα. Ο στρατιώτης κοιτᾷ νά κλέψει κάτι πολύ μικρό, ἐνα ἀναπτήρα... π.χ.
- Σουλεϊμάνοφ : "Η ἐνα ρολδύ, γιὰ ἐνθύμιο βέβαια.
- Σάβικ Σοῦστερ : Οἱ ἀξιωματικοί τότε ;
- Μεστσεριάκοφ : Χρήματα, κοσμήματα, ράδια...
- Σουλεϊμάνοφ : Μια φορά, σ' ἐνα μέρος πού ἥμουν ἔγω, πέρασαν στρατοδικεῖο εναντίου αξιωματικού καὶ δύο στρατιώτες γιατί καταλεηλάτησαν.
- Σάβικ Σοῦστερ : Τότε ἀπαγορεύεται ἡ λεηλασία;
- Μεστσεριάκοφ : Να!, ὅταν δέν εἶναι σέ συμφωνία μ' ἄλλους ἀξιωματικούς.
- Σουλεϊμάνοφ : 'Εάν κάνεις τὴν πάπια σ' ὅτι

σοῦ λένε οἱ ἄλλοι, τότε μπορεῖς καὶ σύ νά κάνεις κάτι, αὐτὸς εἶναι ὁ νόμος τῶν ἀξιωματικῶν.

Σέβικ Σοῦστερ : (πρὸς τὸν Σουλεῖμάνοφ) Ἀποφάσισες νά λιποτακτήσεις για τὸ δέν μπορεῖς πιᾶ νά ζήσεις στὴν ΕΣΣΔ;

Σουλεῖμάνοφ : Καὶ γι αὐτὸς. Ἐκεῖ δέν ὑπάρχει τίποτα καλό. Σοῦ βγαίνει η Παναγία ἀπὸ τὸ πρώτο μέχρι τὸ βράδυ γιὰ 60 ρούβλια τὸν μῆνα. Στὸ Μπαγκράμε τηλειώνει ἡ στρατιωτικὴ μου θητεῖα, ἀλλὰ ὁ πόλεμος τράβα γε μακριὰ καὶ οἱ ἐπίδεις γιὰ γυρίσεις σπίτι ήταν λίγες. Υστερα ποτὲ στὴν ζωὴ μου δέν εἶδα κάτι παρόμοιο μ αὐτόποιον εἶδα στὸν Κδκινο στρατὸ στὸ Αφγανιστάν. Οἱ στρατιώτες εἶναι ἐνάντια στοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ἐνάντια στοὺς στρατιώτες. Πυροβολοῦν ὅ ἔνας τὸν ἄλλον.

Σέβικ Σοῦστερ : Πῶς ἔτσι;

Σουλεῖμάνοφ : Γιατὶ στοὺς στρατιώτες φέρονται σὲν σκυλιά.

Σέβικ Σοῦστερ : (πρὸς τὸν Ἀκράμ καὶ Κασάνοφ) Στὴν Καμπούλ πῶς σὰς συμπεριφέρονταν οἱ ἀξιωματικοὶ;

Κασάνοφ : Σάν σκυλιά.

Μεστσεριάνοφ

: Κατὰ τὴν διάρκεια στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων στὰ χωριά, ὑπῆρχε πόλεμος μεταξὺ μας. Ξέρεις, ὅπως στὴν Σοβιετικὴ Ενωση ἔτσι καὶ δῶ τὸ πράγμα προχωρᾶει σύμφωνα μὲ τὸν κανόνα "ὅποιος γαγγίζει πιᾶ δυνατὰ ἔχει καὶ τὸ δίκιο".

Σέβικ Σοῦστερ : Μπορεῖτε νά μοῦ περιγράψετε, μιᾶς ἐπίθεση;

Σουλεῖμάνοφ : Ἀρχίζουμε νά κινούμαστε στὸ τὸ πρώτο. Μπροστά ἀπὸ μᾶς προχωρᾶνε οἱ Αφγανοὶ στρατιώτες, ἐκεῖνοι τὸν Μπαμπράκ. Οταν ἀρχίζουν οἱ πυροβολισμοὶ, οἱ στρατιώτες τοῦ Μπαμπράκ ἔσφαντίζονται, δέν μένει κανέντας τους, οὔτε οἱ ἀξιωματικοὶ τους, μένουμε μόνο ἐμεῖς οἱ Ρωσοὶ στρατιώτες. Οἱ ἀξιωματικοὶ μας κοιτάνε νά προφυλαχτοῦν. Σὲ κάποια στιγμῇ, ἐμεῖς, ἀντὶ νά πυροβολήσουμε ἐνάντια στοὺς Μουτζαχέντες, γυρίζουμε τὰ αὐτόματα, καὶ βρέσκουμε εύκαιρα νά πυροβολήσουμε ἐνάντια στοὺς ἀξιωματικούς μας (καὶ οἱ τέσσερεις ἀρχίζουν νά γελοῦν).

Σέβικ Σοῦστερ : Οἱ σοβιετικοὶ στρατιώτες κατὰ τὴν γνώμη σὰς πυροβολοῦν ἐνάντια στοὺς ἀξιωματικούς τους;

Μεστσεριάνοφ : Γιατὶ ὅχι;

Σέβικ Σοῦστερ : Καὶ δέν φοβόσαστε κατὰ τὴν

διάρκεια τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων;

Μεστσεριάνοφ

: Γιατὶ νά φοβηθοῦμε; Οἱ ἀξιωματικοὶ φοβοῦνται, ὅχι οἱ στρατιώτες. Τὶ ἔχουμε νά χάσουμε, τὴν σκυλίσια ζωὴ πού κάνουμε;

Σέβικ Σοῦστερ :

: Ωστε πρὸν σᾶς στείλουν στὸ Αφγανιστάν, δέν σᾶς ἔξηγησαν τίποτα;

Μεστσεριάνοφ

: Μᾶς εἰπαν δὴ γίνεται πόλεμος καὶ θὰ τὰ καταλάβουμε ὅλα δὴ τὸν βρεθοῦμε ἔκειται.

Σουλεῖμάνοφ

: Στὴν δική μου μονάδα τὰ ἔξηγησαν ὅλα. Θὰ υπερασπίσουμε τὸν ἀφγανικὸν λαό δῶπες τὴν ἐποχὴ τοῦ Λένιν. Οπως καὶ τότε, πρῶτη ἔγινε ἡ ἐπανάσταση στὴν περιοχή, καὶ υστερα ἥρθε ὁ Κδκινος στρατός. Μᾶς εἰπαν δὴ τὸ ἵδιο συμβαίνει, στὸ Αφγανιστάν, δῶπε πλέον παρεμβαίνουν τὰ ἴμπεριαλιστικὰ κράτη, καὶ μετὶ υπερασπιζόμαστε τὰ σύνορα τῆς ΕΣΣΔ.

Σέβικ Σοῦστερ :

: Καὶ σεῖς οἱ ἴδιοι τὰ εἴδατε;

Μεστσεριάνοφ

: Ότι ὁ λαός μάχεται δίκαια καὶ δέν ὑπάρχουν ἴμπεριαλιστές. Στὴν Σοβιετικὴ Ενωση, μᾶς ἐλεγαν πάντα δὴ τὸ σοσιαλιστικὸς ιδρυμα εἶναι καλότερος ἀπὸ τὸν ιμπεριαλιστικὸν, ἀλλὰ δέν μᾶς ἐλεγαν ποτὲ δὴ τὸ σοσιαλιστικὸς ιδρυμα εἶναι καλό μόνο ἔκεινοι πού τὴ βολεύουν μὲ κομπλινές. Καὶ ἀκόμη δὴ δέν μποροῦν νά τὸ κάνουν ὅλοι αὐτό.

Σέβικ Σοῦστερ :

: Βγαίτε λάβετε μέρος σὲ μάχες ἐνάντια στοὺς Μουτζαχεντέν;

Μεστσεριάνοφ

: Εγώ τακτικὸς (οἱ ἄλλοι συγκατάνεφαν).

Σέβικ Σοῦστερ :

: Ήταν πολὺ σκληρό;

Μεστσεριάνοφ

: Όχι, ἀρκεῖ νά προσεχεῖς νά μήν σὲ πυροβολήσεις δὲ τὸ δίδιος ὁ ἀξιωματικὸς σου. Ολο τὸ κουμπὶ τὸν πολέμου εἶναι ἔδω.

Σέβικ Σοῦστερ :

: Καὶ οἱ Μουτζαχεντέν;

Σουλεῖμάνοφ

: Αύτοὶ ήταν μακριά, τοὺς πολεμούσαν τὰ ἐλινιόπτερα. Βιεῖς πυροβολούσαμε χωρίς νά βλέπουμε κανένα.

'Ακράμ

: Εἶναι ἀληθεῖα.

Κασάνοφ

: Καὶ ἐμεῖς.

Μεστσεριάνοφ

: Ήταν σημαντικός νά ξεκινήσεις μέ καμπιλέ πεντακοσαρά σφατῆρες, δέν ἔχει σημασία πού πήγαναν, ἀρκεῖ νά λέρωνες τὸ αὐτόματο. Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐπιχείρησης ἔκαναν ἐλεγχοστάδια, κι ἂν ήταν καθαρὰ κινδύνευες νά περδούσεις στρατοδικεῖο.

- Σουλεΐμανοφ : "Αν έβρισκαν όπλα καθαρά σέ πλάκωναν στές μπουνιές. (όλοι γελοῦν)."
- Σάβικ Σούστερ : Είχατε καμμιάς ἐπαφή με τόν 'Αφγανικό λαό;
- Μεστσεριάκοφ : Βεβαίως, τού πουλάγαμε βενζίνη.
- Σουλεΐμανοφ : Καλ τές μπότες, καλ τά στρατιωτικά παντελόγια, καλ σφαίρες, ακόμη καλ όπλα σταν γινόταν.
- 'Ακράμ : Είναι αλλήθεια, σταν οι σκοποί απόκοιμιδντουσαν ύπηρχε καποίος πού έκλεβε τό αυτόματο καλ τό πουλούσε.
- Σάβικ Σούστερ : Καλ οι σκοποί;
- Μεστσεριάκοφ : Περνούσαν στρατοδικεῖο.
- Σάβικ Σούστερ : Ποιδ τακτική χρησιμοποιετή σοβιετική διοίκηση για νάπνιξει τήν αφγανική αντίσταση;
- Μεστσεριάκοφ : Μπορούμε νά πούμε δτι στήν αρχή ύπηρχε καποία τακτική, αλλά σημερά τό σχέδιο είναι μόνο : έξολθθρευση κάθε τές ζωντανού πού ύπάρχει στό 'Αφγανιστάν. Ο απλός στρατιώτης δέν τό θέλει θώμας.
- Σάβικ Σούστερ : Είναι σέγουρο δτι οι στρατιώτες δέν θέλουν νά πολεμήσουν;
- Μεστσεριάκοφ : Βέβαια. Γιαδ ποιδ λόγο πρέπει νά σκοτώσω μιας γυναίκα, έναν ήλικιαμένο ή ένα παιδί; Τέλος έχουν κάνει;
- Σάβικ Σούστερ : Η διαταγή είγαι δτι πρέπει νά σκοτώνετε;
- 'Ακράμ : Ναί, χωρίς διάκριση.
- Σάβικ Σούστερ : Μό ποιδς δίνει τέτοιες διατάγεις;
- Κασάνοφ : Είναι νόμος.
- Μεστσεριάκοφ : Παραδείγματος χάριν, έδαν κατά τή διάρκεια μιας έρευνας σέ χωρίδ βρέσκαμε όπλα ήσφαλρες, οι αξιωματικοί διέταξαν νά τούς τουφεκίσουμε όλους.
- 'Ακράμ : Οι αξιωματικοί έλεγαν δτι ακόμα κι αν δέν βρέσκαμε τέποτα, μπορούσαμε νά τουφεκίσουμε, έκανε τό ίδιο. Αλλάδεμετς γιατέ νά πυροβολήσουμε;
- Σάβικ Σούστερ : Μά είσαστε μόνο έσετς πούδεν θέλατε νά πυροβολήσετε η μιλάτε γενικά;
- Κασάνοφ : Πολλοί στρατιώτες δέν θέλουν νά πυροβολήσουν ή νά σκοτώσουν. Πυροβολούν θώμας στόν έρα γιατέ δέν μπορούν νά κάνουν διαφορετικά.
- Σάβικ Σούστερ : Ακόμη καλ οι στρατιώτες τής ιδιαίτερης Ρωσίας σκέφτονται ετσι;
- 'Ακράμ : Όχι όλοι, ύπηρχαν καλ πει σμένα μέλη τής Κομσομόλ (ή KNE τής Σοβιετικής Ένωσης).
- Μεστσεριάκοφ : Η Κομσομόλ δέν θάταν ασχημη αν ήταν μιας άνεξάρτητη δργάνωση, αλλά δέν έχει γνώμη, είτη να τη σύρει τού κομμουνιστικού κούκι ματαρούς.
- Σάβικ Σούστερ : Υπήρχαν πολλοί σύντροφοί σας πού ήθελαν νά λιποτακτήσουν;
- Μεστσεριάκοφ : Πρέπει νάναι αρκετοί, αλλά, έχουν οίκογένεια στήν ΕΣΣΔ.. Ύστερα φοβούνται, ποιδς μπορετ νά έξαριθώσει από πού έρχεται η σφαίρα;
- Σάβικ Σούστερ : Τά θώματα μεταξύ τῶν σοβιετικών στρατιών είναι πολλά;
- Μεστσεριάκοφ : ...Σίγουρα, αλλά έγω είδα μόνο πολλούς τραυματίες καλ μάλιστα βαρειά. Μερικοί, αυτό τό ξέρω, δηλητηριάστηκαν, καποιος έπεσε σέ νάρκες...
- Σάβικ Σούστερ : Πώς έτσι;
- Μεστσεριάκοφ : Ο κόσμος δέν θέλει νά πολεμήσει. Η συμπεριφορά τῶνάξιω ματικών πρός τούς στρατιώτες είναι τόσο φρικτή πού πολλοί πέφτουν στές νάρκες ή δηλητηριάζονται γιατέ δέν θέλουννάζονται.
- Σάβικ Σούστερ : Είναι περιπτώσεις μεμονωμένες;
- Μεστσεριάκοφ : Υπήρχαν καλ τέτοιες περιπτώσεις...
- Σουλεΐμανοφ : Υπήρχαν καλ κενού πού τίναξαν τά μυαλά τους στόν άερα.
- Σάβικ Σούστερ : Μά αύτοί πού έπεσαν στές μάχες ήταν πολλοί;
- Σουλεΐμανοφ : Στό Μπαμιάν είμασταν 250 στρατιώτες, μεταξύ μας δέν ύπηρχαν θώματα. Συμμετείχα σέ τρεις στρατιώτικες έπιχειρήσεις καλ είδα πέντε τραυματίες.
- Σάβικ Σούστερ : Ποιδς καθοδηγούσε τές στρατιώτικες έπιχειρήσεις;

- Σουλεΐμανοφ : Μᾶς ἔδιναν φαγητό καὶ νερό, ἐμεῖς ἐτοιμάζαμε τὰ ὅπλα καὶ τὰ ἑφόδια, καὶ εκείνούσαμε μὲν τὰ πόδια γέρω στῆς 3 τὸ πρωῒ Φέλι μηγανοκίνητα ἐρχονταν μετά. Τό διερότερο ήταν ὅταν ἡ πρεπε νὰ περάσουμε κάποιο ἄστημο μονοπάτι στὸ βουνό, ὅπου σὲ κάποια στιγμή ἡ ἀφγανικὴ καθοδήγηση ἔσφανιζεταν.....
- Σέβικ Σούστερ : Ναἱ, ἀλλὰ ἡ καθοδήγηση τῶν ἀφγανῶν δέν πληρώνεται καλά ἀπὸ τοὺς σοβιετικούς;
- Μεστσεριάκοφ : Βέβαια, ἀλλὰ αὐτὸς δέν ἔχειση μασσα, ἔπαιρναν τὰ χρήματα καὶ μετὰ τὴν κοπάναγαν, καὶ ἔτσι σημαρφαλώναμε μόνοι μας στὰ βουνά.
- Σέβικ Σούστερ : Καὶ οἱ Μουτζαχεντίν δέν σᾶς ἔκαναν ἐπίθεση;
- Σουλεΐμανοφ : Εἶμαστε τυήματα εἰσβολῆς, καὶ δέν μᾶς ἔβλεπε κανέλις, υστερα είμαστε ἐμεῖς ποὺ κάνωμε ἐπίθεση κι ὅχι οἱ Μουτζαχεντίν.
- Σέβικ Σούστερ : Μὲ λίγα λόγια τὸ πρόβλημάσας δέν ἥταν ἡ ἀφγανικὴ ἀντίσταση, ἀλλὰ κάποιο ἄλλο. Ποιῶ;
- Μεστσεριάκοφ : 'Ο ίδιος ὁ Κδκινος στρατός, γιατὶ ὁ σοβιετικὸς στρατιώτης δέν θέλει νὰ πολεμήσει. Βέβαιας ἡ ἀντίσταση τῶν Ἀφγανῶν είναι σημαγτική, ἀλλά... πῶς νὰ σᾶς τὸ ἔξηγησω; Νὰ, εἶναι κάποιος ἐπιτεθεὶ στὴν Σοβιετικὴ Ένωση, ὁ στρατιώτης πολεμάει. Βέδη όμως κάνει πῶς πολεμάει.'
- Σουλεΐμανοφ : Στρατιωτικά εἴμαστε πολύ καλύτεροι ἐκπαιδευμένοι ἐμεῖς, ἀλλὰ ὁ στρατιώτης σκέφτεται, μὲ τὴν ἀπλὴ λογική: γιατὶ νὰ πυροβολήσω, μπορεῖ νὰ χτυπήσουν καὶ μένα, καλύτερα νὰ βρῶ μικρὸς θεσσαλὸς πλωσ ἀπὸ κανένα βράχο πού μοῦ δίνει στην πουριά.
- Σέβικ Σούστερ : Οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς μονάδας σᾶς ἔκαναν συσκέψεις πολιτικῆς πληροφόρησης; Τὶ σᾶς ἐλεγαν;
- Μεστσεριάκοφ : Μᾶς ἀπειλούσαν. Μᾶς ἔλεγαν ὅτι ἂν κανεῖς σκέφτεται νὰ λιποτακτῆσει, οἱ Μουτζαχεντίν, θὰ τὸν ἔκλειναν φυλακή γιὰ 30 χρόνια.
- Σουλεΐμανοφ : Μᾶς ἔλεγαν ὅτι, οἱ Μπασμάτοι, (μὲ τὸ σόνομα αὐτὸς οἱ Ρῶσοι στὴν ἴστορία τοὺς καθορίζουν τῆς ὄμβδες τῶν ἐνοπλῶν μουσουλμάνων πού στὴ δεκαετία τοῦ 20 πολέμησαν ἐήν σοβιετική ἔουστα στὴν Κεντρικὴ Ασία), ἥταν πολλοὶ ἄγριοι, καὶ ὅποιον ἐπιταναν τοῦ ἐκοβαν τὰ αὐτιά. Μερικές φορές μᾶς ἔλεγαν πχ.: "Έχουμε πληροφορίες ὅτι ἔχεις τῇ νύχτα μιὰς διάδας ἀπὸ Μπασμάτοι καλά ἐκπαιδευμένοι πέρασε τὰ σύνορα τοῦ Πακιστάν καὶ πρέπει νὰ προσέχετε. Αύτοί ἔρχονται για νὰ λεηλατήσουν τὰ χωριά καὶ κρύβονται στὰ βουνά." (οἱ ἄλλοι ἐπιβεβαίωσαν κουνώντας τὸ κεφάλι).
- Σέβικ Σούστερ : (πρὸς τὸν 'Ακράμ καὶ Κασάνοφ) Στὴν Καμπούλ ἥταν καλύτερα;
- Κασάνοφ : Κολοζωή...
- 'Ακράμ : Οἱ ἀξιωματικοὶ ἔδερναν ἄσχημα καὶ ὅτι στρατιῶτες πουλούσαν τὰ ὅπλα. Δέν μᾶς ἐνδιέφερε ὁ πόλεμος, ἀρκετὸν νὰ ἔπιζονσαι μας καὶ νὰ γυρίζαμε στὴν πατρίδα.
- Σέβικ Σούστερ : Οἱ ἀξιωματικοὶ σᾶς ἔδερναν, γιατὶ δέν ύπακούατε στῆς διαταγές, ἡ για τὰς αἰτίες;
- Σουλεΐμανοφ : Θὰ σοῦ πῶ αὐτὸς πού συνέβη σέ μένα. Μιέρα μέρα ἀφγανικῆς γιορτῆς ήμουν σκοπός στὸ Μπαμιάν. Ξέρεις αὐτὸς γιάρες υδρία σκεδάσουν πυροβολοῦν στὸν ἀέρα. Δέν ἔντεξα στὸν πειρασμό εἴχα βαρεθεῖ νὰ κάθομαι ἐκεῖ δὲν μέρος μέρος καὶ πυροβόλησα μας γάρ στὸν ἄέρα. Ολη ἡ μονάδα, μπήκε σὲ συναγερμό, ὁ διοικητής μὲ χτύπησε δυστρεπτοῦ φορές στὸν ἄλλους ἀξιωματικούς. Μέχρι την στιγμής δὲν ολοι μαζί. Προσπάθησα ν' ἀντισταθῶ, τότε ἀρχισαν νὰ μέ μαστιγώνουν μένα συρματόσχοινο καὶ μέ χτύπησαν μένα περίστροφο στὸν σθέρκο, μέχρι πού ἔχασα τὰς αἰσθήσεις μου. Ακόμη τὸ δυ-
- Μεστσεριάκοφ : Κοίταξε νὰ δεῖς, σε ὅποιονδή ποτε πόλεμο, ὁ απλὸς στρατιώτης δέν ἔχει κανένα δικαίωμα. Βέδη ἐμεῖς δέν ἔχουμε νὰ πούμε ἀπολύτως τίποτα. Ο στρατιώτης δέν είναι ένας πειζόμενος κομμουνιστής, ἀλλὰ δέν είναι απλὸς σοβιετικὸς ἀνθρωπος πού δέν θέλει τὸν πόλεμο. Τὸ πρόβλημά μας ἥταν καὶ είναι πῶς θὰ περάσουμε τὰ δύο χρονιαὶ θητεία γιάρες νὰ γυρίσουμε σῶι στὸ σπίτι.

Κοινωνικοποίηση του Κράτους η/και

Κρατικοποίηση της κοινωνίας

1. Αριστερά και ΠΑΣΟΚ

Η επίσημη (και μη) αριστερά στην Ελλάδα, συνηθισμένη για χρόνια στη κενότητα ενός «επαναστατικού βερμπαλισμού», ήταν φυσικό να αποδεκτιστεί ιδεολογικά όταν ξαφνικά χρειάστηκε να αντιμετωπίσει το «φαινόμενο» στην αρχή, και την «πραγματικότητα» στη συνέχεια, του ΠΑΣΟΚ.

Έτσι, σχεδόν 10 χρόνια μετά την εμφάνιση του ΠΑΣΟΚ και 3 από την εκλογική του νίκη η αριστερά δεν διαθέτει ένα πειστικό εναλλακτικό η/κ ανταγωνιστικό λόγο.

Η «πραγματική αλλαγή», το γνωρίζουμε, είναι ο «πραγματικός σοσιαλισμός» και εδώ η απάντηση δεν μπορεί νάναι άλλη από το γνωστό: «όχι ευχαριστώ...».

Η «αλλαγή με δημοκρατία» με τό 'να πόδι στο τριτοδιεθνισμό, τ' άλλο στην «ευρωπαϊκή μεταρύθμιση» αλλά και τα δυο μαζί μακριά από κάθε ανταγωνισμό, σαν συνολική στρατηγική δεν διαφέρει από την ανάλογη του ΠΑΣΟΚ παρά σε λεπτομέρειες. Άλλωστε είναι γνωστός ο συντηρητισμός της ανανεωτικής αριστεράς η οποίας είναι σχεδόν σίγουρο ότι στην κυβέρνηση θάκανε πολύ λιγότερα βήματα εκσυγχρονισμού από το ΠΑΣΟΚ... Η εξωκοινοβουλευτική* αριστερά τέλος, αν και στις αναλύσεις της αποκαλύπτει κάποιες αντιφάσεις του «Τρίτου αδιέξοδου», είτε σνομπάρει απελπιστικά το ΠΑΣΟΚ — κόμμα του κάθε λαούς κιού και με ελάχιστη πρόσβαση στο ακαδημαϊκό κλαν της χώρας όπου ανήκει ένα μέρος της — είτε του αποδίδει αφηρημένα το «χρέος» του εκσυγχρονισμού του Κράτους...

Το ΠΑΣΟΚ δύμως, παρ' όλες τις αντιφάσεις του και σε πείσμα των ιδεολόγων της αριστερής του πτέρυγας συνεχίζει με συνέπεια το πρόγραμμα της δημοκρατικοποίησης του Κράτους όπως αυτό είχε διατυπωθεί ήδη από την εποχή του ΠΑΚ!!!

Συνοπτικά η αδυναμία ιδεολογικής αντιπαράθεσης της αριστεράς με το ΠΑΣΟΚ εκφράζεται στην άρνηση της τελευταίας να δει συνολικά την «αντίληψη ΠΑΣΟΚ» και στην τάση της να

διαλέγει τον εύκολο δρόμο της καταγγελίας του σαν «ασυνεπούς» ή «ανειλικρινούς»...

Όμως, είναι καρός να αντιστραφεί αυτή η τάση. Σχηματικά θα λέγαμε πως μια επαναστατική κριτική του ΠΑΣΟΚ δεν μπορεί να αφορά την ασυνέπεια της κυβέρνητικής πολιτικής του αλλά αυτή την ίδια την στρατηγική του, εκφραστή σημένη σε πρόγραμμα ήδη από το '77.

Το ουσιαστικότερο στο ΠΑΣΟΚ δεν είναι τα μετεκλογικά του πισωγυρίσματα αλλά η προεκλογική του «βουλήση».

Η αριστερά του ΠΑΣΟΚ έχει μια στρατηγική σημασία για το ελληνικό επαναστατικό κίνημα, κι αυτό γιατί έχει «λυτρωθεί» ολοκληρωτικά από τον εφιάλτη του τριτοδιεθνισμού που ταλανίζει τους υπόλοιπους. Η αδυναμία της δύμως — μέχρι σήμερα — να αμφισβητήσει εκτός από την πρακτική και τις ιδιες της «αρχές» του ΠΑΣΟΚ οδηγεί στο να εμφανίζεται το ΠΑΣΟΚ σαν η μόνη ορατή λύση...

Απόδειξη οι ιδεολογικές καρικατούρες των κάθε φυσικών επωνύμων από-

* Τελικά μόνο κατά σύμβαση μπορεί να ονομαστεί εξωκοινοβουλευτική, αφού σε κάθε εκλογική αναμέτρηση πασχίζει — γελοιοποιούμενη — να μπει στα κάθε είδους κοινοβούλια...

χωρούντων από το ΠΑΣΟΚ (Παναγούλης, Καργόπουλος κ.τ.λ.).

2. Η αντίληψη του Κράτους

Ο Α. Νέγκρι γράφει κάπου πως από τότε που ο Στάλιν όρισε την ουσία του Κρατικομονοπωλιακού καπιταλισμού σαν «... την υποταγή του κρατικού μηχανισμού στα καπιταλιστικά μονοπώλια ...», ελάχιστα βήματα έχουν γίνει από την επίσημη αριστερά στην εμβάθυνση της θεωρίας του Κράτους. Ακόμα και σήμερα αυτή η αριστερά θεωρεί πως «... το μεγάλο κεφάλαιο (απαραίτητη απόφυση της καπιταλιστικής ανάπτυξης) παίρνει πάνω του τον έλεγχο του Κράτους. Κράτος και μεγάλο μονοπωλιακό κεφάλαιο συγχωνεύονται ...».

Η αντίληψη αυτή όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Ν. Πουλαντζάς οδηγεί στο ότι «... η σχέση του (του Κράτους) «υπάλληλος-όργανο», με την μο-

νοπωλιακή μερίδα θεωρείται σαν μια συνομωσία που μέσω προσωπικών δεσμών, παραδίδει το Κράτος, ικανό να πραγματοποιήσει μια επανάσταση εκ των άνω, στα χέρια μιας δράκας μονοπωλίων. Ότι ο λαός διώχνει αυτούς τους σφετεριστές και το Κράτος θα κάνει τα υπόλοιπα...» (στην απάντηση του Πουλάντζα στο Μίλιμπαντ). Ποιός δεν θυμάται το σύνθημα του Κ.Κ.Ε. «...ή με το λαό ενάντια στα μονοπώλια ήμετα μονοπώλια ενάντια στο λαό...»; Κι ακόμα, πόσες και πόσες ομάδες μέσ' την εξωκοινοβουλευτική αριστερά δεν εκφράζει ακόμα ή «εργαλειακή αυτή αντίληψη του Κράτους;»

Και ο πολιτικός στόχος τέτοιων αντιλήψεων είναι φανερός «... άνοιγμα μιας ανταγωνιστικής διαλεκτικής μεταξύ ιδιωτικής αστικής κοινωνίας* και Κράτους, του μονοπωλιακού κεφαλαίου (που συχνά βαφτίζεται και φασιστικό) στο όνομα της δημοκρατίας και της πλειοψηφίας...». Όμως, οι αντιφάσεις μιας τέτοιας αντίληψης είναι φανερές «... εδώ το Κράτος θεωρείται σαν δομή, καθ' όσον υποταγμένο στα μονοπώλια, και υπερδομή καθαρά ιδεολογική, καθ' όσον πολιτικό Κράτος. Το ίδιο ισχύει και για την ιδιωτική αστική κοινωνία, η οποία από τη μια είναι υποταγμένη στη καπιταλιστική δομή, στην αναγκαιότητα της μονοπωλιακής ανάπτυξης, και από την άλλη θεωρείται βολονταρίστικα σαν πιθανός χώρος σύγκρουσης και ανταγωνισμού...». Όμως «... εκείνο που διαφεύγει από αυτή την αντίληψη είναι η σχέση κεφαλαίου-Κράτους, το⁴ γεγονός δηλαδή ότι η άρθρωση τους αναπτύσσεται ΜΕΣΑ στο σύνολο της κοινωνίας, πως αυτή η τελευταία απορροφίεται στο σύνολό της από τις ανάγκες αναπαραγωγής του κεφαλαίου...». Και για να ξανάρθουμε στο ΠΑΣΟΚ, κατά τη γνώμη μας, η ουσία της στρατηγικής του βρίσκεται στην παρά κάτω τοποθέτηση: «... Το Κράτος (στην περίπτωση μας με το ΠΑΣΟΚ) πραγματώνει προοδευτικά, εσωτερικοποιώντας την διαμεσολάβηση και το καπιταλιστικό συμφέρον, την αναπαραγωγής της κυριαρχίας δια μέσου της οργάνωσης της κοινωνίας... παρακολουθώντας το ρυθμό του ταξικού αγώνα...» (Α. Νέγκρι — όπως και όλα τα παρά πάνω αποσπάσματα — από το βιβλίο «Η μορφή-Κράτος»).

3. Η οργάνωση της κοινωνίας

Αυτή λοιπόν η επιχείρηση οργάνω-

* Societa civile — δεν είναι εδώ ο χώρος να δικαιολογήσουμε γιατί το ιδιωτική αστή κοινωνία αποδίδει καλύτερα τον όρο από το περισσότερο γνωστό «κοινωνία των πολιτών» για περισσότερο. δες το άρθρο του Σ. Δρόσου στο περιοδικό «Θέσεις» η Α. Μανιατάκη στο «Πολίτη» τευχ. 35.

σης της κοινωνίας από το ΠΑΣΟΚ συντελείται μέσω της αποκέντρωσης, της λεγόμενης λαϊκής συμμετοχής και της δημοκρατικοποίησης της δημόσιας διοίκησης. Το ΠΑΣΟΚ με θαυμαστή συνέπεια κάνει καθημερινά πράξη τον «Δημοκρατικό Προγραμματισμό» όπως αυτός είχε διατυπωθεί ήδη από τα πρώτα κείμενα του ΠΑΚ!!! Σ' αυτά τα πρώτα «σχεδιάσματα» του ΠΑΣΟΚ βρίσκεται ολόκληρη η μετέπειτα νομοθετική πρακτική του, η συνεχής προσπάθεια οργάνωσης της κοινωνίας.

Η τακτική είναι πάντοτε η ίδια: εξασφάλιση σε κάθε όργανο όσο το δυνατό μεγαλύτερης «πολυφωνίας», περισσοτέρων εκπροσώπων και «φορέων» έτσι ώστε το τελικό αποτέλεσμα νάναι η ακύρωση κάθε ίχνους ταξικότητας, ο εγκλωβισμός της ταξικής διαστρωμάτωσης της κοινωνίας μέσα σε μια πλαστή αντιπαράθεση «φορέων»!!!

Έτσι, για παράδειγμα, στο ανώτερο περιφερειακό όργανο στο Νομαρχιακό Συμβούλιο συμμετέχουν:

- 1) Ο Νομάρχης.
- 2) Ο Δήμαρχος της πρωτεύουσας του νομού.
- 3) Οι αιρετοί νομαρχιακοί σύμβουλοι που με τη σειρά τους εκλέγονται.
- 4) Εκπρόσωποι (κρατηθείτε) επαγγελματικών, συνεταιριστικών, επιστημονικών, συνδικαλιστικών οργανώσεων ή επιμελητηριών!!!

Τελικά η πολυδιαφημιζόμενη και ποθούμενη λαϊκή συμμετοχή αλλά ΠΑΣΟΚ το μόνο — αλλά όχι αμελητέο — που καταφέρνει είναι να εξασφαλίζει νομοθετικά στην εργατική τάξη ποσοστό συμμετοχής 2 με 3%!!!

Για το ΠΑΣΟΚ, οι επαγγελματικές ομάδες, τα διάφορα επιμελητήρια, οι διάφοροι διοικητικοί υπάλληλοι κ.τ.λ. έχουν το ίδιο ποσοστό συμμετοχής με το σύνολο της εργατικής τάξης!!!

Η τεχνική τελικά είναι παντού η ίδια: διάσπαση της ταξικής ενότητας των εργαζομένων δια μέσου του κατακερματισμού τους σε επαγγελματικές ομάδες, γεωγραφικές ενότητες και «φορείς»!!!

Βέβαια, ίσως κάποιος παρατηρήσει πως αυτό δεν είναι το ουσιαστικό για την ταξική σκοπιά. Ίσως, πάντως είναι — νομίζουμε — το ουσιαστικότερο στοιχείο της μεθοδολογίας του ΠΑΣΟΚ, της πρακτικής του ΠΑΣΟΚ. Κι' επιτέλους πρέπει κάποτε να πάγουν οι βαθυστόχαστες αναλύσεις της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς να γίνονται είτε στη βάση αωριστολογιών για «ιδεολογικούς μηχανισμούς» και τα ρέστα, είτε από ανθρώπους που ποτέ δεν διάβασαν στις λεπτομέρειες του ένα κρατικό νομοθέτημα!!!

Γιατί, πιστεύουμε, πέρα από τη «γενική» πολιτική του ΠΑΣΟΚ το καθημερινό νομοθετικό του έργο αποτελεί μια από τις πιο σημαντικές προσπάθειες ανασύνταξης των αστικών και κρατιστι-

κών δυνάμεων.

Έτσι λοιπόν συνοικιακά συμβούλια, ενίσχυση δήμων, νομαρχιακό συμβούλιο, αργότερα περιφερειακές ενώσεις, και συγκρότηση δευτερομάθμιου οργάνου τοπικής αυτοδιοίκησης, παραχωρηση αρμοδιοτήτων στις Νομαρχίες... ακόμα οι περιφημές πολεοδομικές επιτροπές κατά γειτονιά, οι επιτροπές τουρισμού (!!!) άλλο δεν είναι πάρα η υποκατάσταση του Κράτους εκεί που το τελευταίο στο παρελθόν παρουσιάζει μενού «αυτοπροσώπων» απέτυχη...

Το μεγάλο στοίχημα του ΠΑΣΟΚ σ' αυτή τη φάση δεν είναι βέβαια η «επιτευξη» της λαϊκής συμμετοχής σ' όλα τα επίπεδα. Οι μόνοι που βιάζονται εδώ είναι οι «κομμουνιστές της ανανέωσης» που θαν γνήσιοι ιδεολόγοι της «κοινωνίας των πολιτών» πρωθυΐου στο μπορούν την κρατικοποίηση της.

Εκείνο που ουσιαστικά επιδιώκει το ΠΑΣΟΚ σ' αυτή τη φάση είναι η δημιουργία ενός στρώματος «στελεχών της λαϊκής συμμετοχής». Ενός στρώματος δηλαδή που θα ενσωματώσει στους ιδιούς τους λόγους υπαρξής του το κρατικό συμφέρον. Το ΠΑΣΟΚ ξέρει καλά ότι εδώ παίζεται η Αλλαγή: σ' αυτή, δηλαδή, ακριβώς τη δυνατότητα συγκρότησης ενός στρώματος «διαμεσολαβητών» μεταξύ κοινωνίας και Κράτους. Και στην περίπτωση της Ελλάδας αυτό το εγχειρήμα αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα δεδομένης της γενικότερης αδυναμίας του «συστήματος των κομμάτων» να «διαμεσολαβήσουν» την περίφημη «κοινωνία των πολιτών».

Κι' αυτή η επιχείρηση οργάνωσης της κοινωνίας δεν σταματά εδώ, αναρίθμητα νομοθετήματα αποκέντρωσης και δημοκρατικοποίησης της Δημόσιας Διοίκησης δεν στοχεύουν — όπως εξάλλου οι ίδιοι ομολογούν ρητά — παρά στο να «... μετασχηματιστεί (σημ. η Δημόσια Διοίκηση) σε τόπο σύγκλησης και συναίρεσης των επιδιώξεων του Κράτους με τα συμφέροντα της κοινωνίας των πολιτών...»*. Και δεν έχουμε παρά να συμφωνήσουμε μαζί τους πως μ' αυτό τον τρόπο «... η Δημόσια Διοίκηση πάνε να είναι ένα απλό πλέγμα οργανωτικών και θεσμικών ρυθμίσεων που προσδιορίζουν τις διαδικασίες μορφοποίησης και υλοποίησης της πολιτικής βούλησης τού Κράτους και μετατρέπεται σε χώρο όπου διαμεσολαβείται η μέσα από πολιτικές διαδικασίες η βούληση της κοινωνίας των πολιτών...».

Η όλη προσπάθεια, τέλος, συμπληρώνεται με την ενίσχυση κάθε είδους «επιτροπής» και «φορέων». Το ΠΑΣΟΚ δεν διστάζει να «νομιμοποιεί» σαν συνομιλητές ακόμα και αυτόνομες οργανώσεις (π.χ. γυναικείες, με σκοπό ακρι-

* Βλέπε στο άρθρο του Γ. Μαντζουράνη Γ.Γ. του Υπουργείου Προεδρείας στο Βήμα της 29/2/84.

βώς την δημιουργία θεσμών και οργανών ότι γραφεία ισότητας) στη βάση της μεθοδολογίας που προαναφέραμε και με σκοπό το μπλοκάρισμα κάθε πιθανής μελλοντικής εστίας ανάφλεξης...

Παράλληλα, με την παροχή ισχυρών κινήτρων για την δημιουργία δημοτικών και συνεταιριστικών επιχειρήσεων, όπου βέβαια τα κριτήρια λειτουργίας δεν είναι άλλα από την καπιταλιστική αποτελεσματικότητα, ελπίζει να διευρύνει το στρώμα που προαναφέραμε με «ειδικούς» και «επιστήμονες» που θα αναλάβουν την ουσιαστική διοίκηση αυτών των επιχειρήσεων του λαϊκού (καλύτερα κοινωνικού) καπιταλισμού.

Αν σ' άλλα αυτά προσθέσει κανείς τα στελέχη των κοινωνικοποιημένων επιχειρήσεων συν τα διοικητικά συμβούλια των εργαζομένων στις παρά πάνω επιχειρήσεις που όλο και περισσότερο παίζουν το ρόλο διοίκησης (είναι γνωστό άλλωστε πως σε αρκετές κοινωνικοποιημένες ή υπό κοινωνικοποίηση επιχειρήσεις οι διευθυντές «γλειφούν» τις πασοκτζίδικες διοικήσεις των σωματείων να «διευκολύνουν» την επιχειρηση «μιλώντας στον υπουργό!!!), τότε θάχει μπροστά του όλο το πανόραμα των αυριανών (;) κρατιστών.

Και κοντά σ' άλλα αυτά, τελευταία αλλά όχι έσχατη, η προσπάθεια κρατικοποίησης του συνδικαλισμού και η επι-

κείμενη συγχώνευση ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ...

Όταν θάχει τελειώσει αυτή η διαδικασία, ελπίζει το ΠΑΣΟΚ, το Κράτος δεν θάναι πια ο παγερός μηχανισμός του παρελθόντος αλλά θάχει δεχτεί στα σπλάχνα του την κοινωνία. Κράτος και κοινωνία θάχουν μπει σ' ένα μακρυνό ειδύλιο!!!

Ποιός θα διαλύσει αυτό τον παράνομο δεσμό;

4. Κρατισμός και Αυτονομία

Αυτή η διασπορά η διάχυση του Κράτους στην κοινωνία κάνει το έργο των ανταγωνιστικών δυνάμεων πιο δύσκολο και συνάμα πιο ουσιαστικό. Ακόμα μια φορά η απάντηση του κεφαλαίου στη ταξική πάλη ακολουθεί τον ίδιο δρόμο: προσπαθεί να την εγκολπωθεί ανεβάζοντάς της ταυτόχρονα σε ψηλότερο επίπεδο. Είναι φανερό πως πια δεν αρκεί η κατάκτηση των «χειμερινών ανακτόρων», αντίθετα, ο ταξικός ανταγωνισμός πρέπει να εκδηλωθεί σε κάθε εστία, σε κάθε μέρος που προσπαθεί να στηθεί το Κράτος.

Αν υπάρχει ένας κίνδυνος από τον «υπαρκτό σοσιαλισμό» του ΠΑΣΟΚ αυτός είναι η ολοκληρωτική κρατικοποίηση της κοινωνίας. Αν υπάρχει μια

δυνατότητα ανατροπής και ανταγωνισμού σ' αυτή τη διαδικασία αυτή είναι η διεκδίκηση της αυτονομίας!!!

Χαρακτηριστικό σημάδι της αλλαγής φάσης είναι, νομίζουμε, η στάση του Κ.Κ.Ε. Το Κ.Κ.Ε. σαν γνήσιος εκφραστής ενός πιο παρωχημένου κρατισμού βρίσκεται σε μια κατάσταση σαστίσματος. Πέρα από κάποιες γενικές καμπάνιες αντι-ΠΑΣΟΚ βρίσκεται σε μια κατάσταση αδράνειας, αδυναμίας, αντιπαράθεσης στη στρατηγική του ΠΑΣΟΚ. Στους δήμους για παράδειγμα η μόνη διεκδίκηση που αντιτάσσει είναι η αύξηση της κρατικής επιχορήγησης!!! Όσο για τα διάφορα άλλα όργανα που δημιουργεί το ΠΑΣΟΚ είτε τα σαμποτάρει όπου δεν τα ελέγχει είτε τα αδρανοποιεί όταν είναι πλειοψηφία!!!

Τελείωνοντας, πιστεύουμε πως τα επόμενα χρόνια πάνω σ' αυτό το έδαφος θα κρίθει η μάχη των κρατιστικών και αντικρατιστικών δυνάμεων.

Η αυτοδιαχείρηση, η άρνηση της εκπροσώπησης, η αυτονομία έχω και ενάντια στο Κράτος θα γίνονται όσο περνά ο καιρός τα κύρια ταξικά αιτήματα των ανταγωνιστικών δυνάμεων.

Η απομυθοποίηση και η ανατροπή της στρατηγικής του ΠΑΣΟΚ δεν θάρθει βέβαια με κάποια άρθρα αλλά με κάποιες ταξικές πρακτικές...

ΜΠΕΡΝΣΤΑΪΝ Η ΛΕΝΙΝ;

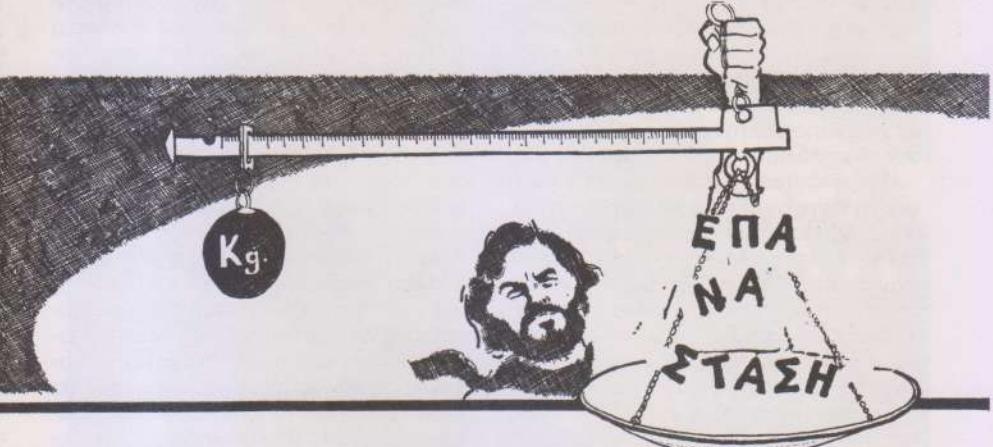
Ο Μάρκος Βαφειάδης σε μια συνέντευξη στο Βήμα το Δεκέμβρη του 1983 υποστήριξε πως πλέον δεν είναι δυνατή στην Ελλάδα μια «λαϊκή επανάσταση» τέτοια που την εννοούσαν κάποτε οι κομμουνιστές. Επομένως, κατέληγε, η μόνη λύση περνάει μέσα από τη στήριξη των κυβερνήσεων της αριστεράς, και στη συγκεκριμένη περίπτωση του ΠΑΣΟΚ.

Το αξιοσημείωτο σ' αυτή την άποψη του «Μάρκου» ήταν πως το επιχειρημά του στηρίζοταν στο γεγονός ότι έχουν αλλάξει οι ίδιες οι λαϊκές μάζες, οι ίδιοι οι εργάτες και αγρότες, που σε τελευταία ανάλυση έχουν πολλά να χάσουν και όχι μόνο τις αλυσίδες τους. Άρα δεν υπάρχουν τα ίδια τα επαναστατικά υποκείμενα της «παλαιάς» επανάστασης.

Να λοιπόν, ήταν ο Μάρκος που ήρθε να βάλει ένα πραγματικό πρόβλημα στους «επαναστάτες»: **Τί γίνεται με την «επανάσταση»;**

1. Μπερνστάϊν και Λένιν

Ο γερμανός σοσιαλ - δημοκράτης Μπερνστάϊν ήταν ο πρώτος που ήρθε να βάλει το ζήτημα στα τέλη του 19ου αιώνα. Σύμφωνα με τον Μπερνστάϊν η ανάπτυξη των μεσαίων στρωμάτων, η αναπαραγωγή της μικροϊδιοκτησίας, οι κατακτήσεις της ίδιας της εργατικής τάξης δεν οδηγούν στην κοινωνική πόλωση που πρόλεγε ο Μαρξ και άρα και στη συνακόλουθη κοινωνική έκρηξη. Επομένως, κατέληγε ο Μπερνστάϊν, το καθήκον των επαναστατών είναι... να κάνουν μεταρρυθμίσεις και σύνθημα του έγινε η φράση «ο ακοπός δεν είναι τίποτε, το παν είναι το κίνημα», εννοώντας μ' αυτό πως εκείνο που μετράει είναι η καθημερινή κοινωνική πάλη και κατάκτηση και όχι ο «νεφελώδης» και πιθανά ανέφικτος «στόχος». Να, λοιπόν, το πρόγραμμα της σοσιαλδημοκρατίας για εκατό χρόνια. Όλα τα σοσιαλιστικά και σοσιαλδημοκρατικά κόμματα της Ευ-

ρώπης για εκατό χρόνια συνεχίζουν και εφαρμόζουν τη «γραμμή Μπερνστάϊν», φτάνοντας μέχρι και την κυβέρνηση των αστικών κρατών. Η σοσιαλδημοκρατία μεταβλήθηκε στο μεγαλύτερο μέρος της Ευρώπης σε διαχειριστή του αστικού καθεστώτος.

Στον Μπερνστάϊν απάντησαν τότε ο ίδιος ο «ορθόδοξος» Κάουτκι, η Ρόζα Λούξεμπουργκ και κύρια ο Λένιν. Και λέμε κύρια ο Λένιν, γιατί αυτός οδήγησε την άποψη του Μπερνστάϊν σχεδόν στον αντίποδά του: «Το κίνημα δεν είναι τίποτε, το παν είναι ο στόχος». Και πράγματι μέσα στις συνθήκες της Ρωσίας, όπως και του συνόλου της Ευρώπης τη στιγμή του Α' Παγκόσμιου Πόλεμου φάνηκε, πως η άποψη του Λένιν κέρδιζε έδαφος. Το κεντρικό, το αποφασιστικό γινόταν η πολιτική επανάσταση, η άμεση ανατροπή του αστικού καθεστώτος, ενδιάμεσες καταχτήσεις δεν υπάρχουν, ή κι αν υπάρχουν δεν έχουν νόημα, αντίθετα απομακρύνουν από το στόχο.

Έτσι, μετά απ' αυτή την πολεμική διαμορφώθηκαν οι ιδεολογικοί και πολιτικοί ορίζοντες του Ευρωπαϊκού εργατικού κινήματος γύρω από δύο πόλους: «μεταρρύθμιση ή επανάσταση», όπου σαν μεταρρύθμιση νοούνταν η συμμετοχή στις αστικές κυβερνήσεις, και σαν επανάσταση και βίαιη ανατροπή του πολιτικού καθεστώτος.

«Όμως, 100 - χρόνια μετά το ξεκίνημα εκείνης της πολεμικής βλέπουμε πως τα πράγματα εμφανίζονται διαφορετικά. Βίαιες επαναστάσεις έγιναν μόνο στις πιο καθυστερημένες καπιταλιστικές χώρες όπου το ζήτημα που έμπαινε δεν ήταν η υπερανάπτυξη, αλλά η υπανάπτυξη του καπιταλισμού. Και σήμερα ένοπλα επαναστατικά κινήματα υπάρχουν εκεί όπου οι λαοί υποφέρουν απ' αυτή την «υπανάπτυξη» του καπιταλισμού, στις λεγόμενες χώρες του Τρίτου Κόσμου. Αντίθετα, στην Δυτική Ευρώπη, τη Βόρεια Αμερική, την Iαπω-

νία, την Αυστραλία, κλπ. όχι μόνο δεν έχουμε ένοπλα κινήματα εκτός από περιπτώσεις εθνικών κινημάτων (Ιρλανδία, Βάσκοι) αλλά δεν υπάρχουν καν σοβαρές πολιτικές δυνάμεις που να πιστεύουν σε κάποια «επανάσταση» σαν μια στιγμή ριζικής ανατροπής. Μόνο στη διάρκεια των δύο παγκόσμιων πολέμων μπήκε στις χώρες της Δύσης (σε μερικές απ' αυτές) το αίτημα της βίαιης ανατροπής του κοινωνικού καθεστώτος, αλλά αποσύβηθκε.

Έτσι λοιπόν μοιάζει σαν ο Μπερνστάϊν να αποδείχτηκε σωστός στις χώρες του αναπτυγμένου καπιταλισμού και ο Λένιν στις πιο καθυστερημένες χώρες. **Στην Ευρώπη η μεταρρύθμιση, στην Ασία η επανάσταση.**

2. Πολιτική και κοινωνική επανάσταση

Όμως, αυτή θα ήταν η εύκολη απάντηση. Απάντηση που έδινε και το επαναστατικό κίνημα που ξεπήδαιε στους χώρους της νεολαίας στη δεκαετία του '60:

«Η εργατική τάξη της Δύσης, τα κομμουνιστικά και σοσιαλδημοκρατικά κόμματα είναι ενσωματωμένα στον καπιταλισμό, η επανάσταση έρχεται από τον Τρίτο Κόσμο. Μόνο εκεί υπάρχει επανάσταση».

Όμως αυτή η απάντηση (που σήμερα έχει αναστραφεί μια και κάθε τι το τριτοκοσμικό καταδικάζεται) ήταν μια απάντηση λειψή. **Λειψή γιατί ταύτιζε την ΠΟΛΙΤΙΚΗ με την ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ επανάσταση.** Πράγματι, αν στον Τρίτο κόσμο και γενικά στις καθυστερημένες καπιταλιστικές χώρες η πολιτική επανάσταση είναι πιο «εύκολη», η κοινωνική επανάσταση είναι πολύ πιο δύσκολη, γιατί δεν υπάρχουν οι κοινωνικές δυνάμεις που θα τη στηρίξουν σε βάθος. Και έτσι

έχουμε το φαινόμενο της «παλινόρθωσης» στη Ρωσία, της δημιουργίας ενός ολοκληρωτικού κρατικού καπιταλισμού, παρ' όλη την επιτυχία της "επανάστασης". Και σήμερα ο Μπετελέμ έρχεται να χαρακτηρίσει την επανάσταση του 17 σαν «καπιταλιστική επανάσταση».

Η επανάσταση λοιπόν πρέπει να πάψει να είναι αυτή η περιβόητη «στιγμή» που έρχονται «τ' απάνω κάτω», και μόνο αυτή. Ο Μαρξ ήδη στο «Κομμουνιστικό Μανιφέστο» μίλαγε για μια ολόκληρη εποχή επαναστάσεων και για τον κομμουνισμό όχι σαν ένα «καθεστώς» ή σα μια στιγμή επαναστατικής ανατροπής, αλλά σαν το «κίνημα που ανατρέπει την υπάρχουσα τάξη πραγμάτων!» Η ταύτιση της επανάστασης με την επαναστατική «στιγμή», τη στιγμή της «πολιτικής ανατροπής», υπήρξε καταστροφική. Δεν είναι τυχαίο δε πως αυτή η ταύτιση ήρθε κύρια από τη Ρωσία, τη χώρα όπου δεν υπήρχε καμιά ελευθερία, ούτε αναπτυγμένες κοινωνικές κατακτήσεις της εργατικής τάξης, όπου δεν είχε καν αναπτυχθεί ο καπιταλισμός. Η έννοια λοιπόν της κομμουνιστικής επανάστασης, της ανατροπής ήρθε από εκεί ταυτισμένη με την πολιτική ανατροπή, μια και μόνο META την πολιτική ανατροπή μπορούσε να αρχίσει η κοινωνική επανάσταση στη Ρωσία. Έτσι ξέθηκε η έννοια της κοινωνικής επανάστασης, της μετάβασης στον κομμουνισμό σα μιας ολόκληρης ιστορικής περιόδου πολιτικών, κοινωνικών, οικονομικών, ακόμα και δημογραφικών ή και οικολογικών – θα λέγαμε σήμερα – ανατροπών, μετάβασης που έχει αρχίσει με την ίδια την εμφάνιση του υποκειμένου του κομμουνισμού, μέσα από το προλεταριάτο, δηλαδή από τον ίδιο το 19ο αιώνα. Αυτή λοιπόν η ζωντανή αντίληψη του κομμουνισμού περιορίστηκε σε μια μονοσήμαντη λογική: **Πρώτα η πολιτική επανάσταση και μετά η κοινωνική.**

Στην πράξη βέβαια τα πράγματα δεν έγιναν ακριβώς έτσι παρά μόνο σε κείνες τις χώρες όπου η πολιτική επανάσταση δεν ήταν μια προλεταριακή επανάσταση, αλλά ήταν ταυτόχρονα, ή και κύρια – μια αστική – από την άποψη των προβλημάτων που έβαζε για λύση – επανάσταση, όπως στη Ρωσία, την Κίνα ή και άλλες χώρες του Τρίτου Κόσμου.

Στις αναπτυγμένες χώρες αντίθετα η εξέλιξη έμοιαζε να δικαιώνει τον... Μπερντστάϊν. Όχι μόνο δεν έγινε η πολιτική επανάσταση αλλά και η ίδια η εργατική τάξη μοιάζει να τη θέλει όλο και λιγότερο, ή όπως έλεγε η ιδεολογία του πρώτου 68, η εργατική τάξη αφομοιώθηκε!

Να λοιπόν που η μαρξιστική-λενινιστική πρόβλεψη έμοιαζε να ανατρέπεται. Μάλιστα αν φτάσουμε στην πιο αναπτυγμένη καπιταλιστική χώρα, τις ΗΠΑ, δεν θα συναντήσουμε καν εργατικά κόμματα. Οι διάφορες βέβαια χιλιαστι-

κές σέχτες που εξακολουθούν να επιβιώνουν είτε από τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο (τροτακιστές, κλπ.) και που πήραν μια πρόσκαιρη ανάσα μετά το Μάν και το κίνημα της δεκαετίας του 60, εξακολουθούν να υποστηρίζουν πιας αυτή η έλλειψη της πολιτικής επανάστασης στις αναπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες δεν είναι παρά ένα «τυχαίο» γεγονός, μια συνέπεια αλλεπάλληλων προδοσιών της ηγεσίας του εργατικού κινήματος. Και έτσι τα παλαιοκομμουνιστικά και αριστερούτικα γκρουπούσκουλα εξακολουθούν να επιβιώνουν σαν οι θεματοφύλακες μιας μυθολογικής επανάστασης που «κάποτε» θα γίνει. Είναι γνωστά τα ιστορικά προηγούμενα σε όλα τα μεγάλα ιστορικά και ιδεολογικά ρεύματα. Πάντα υπάρχουν ομάδες που προσπαθούν να κρατήσουν την αρχική καθαρότητα ευαγγελιζόμενες είτε την ανάσταση νεκρών είτε την κομμουνιστική επανάσταση (βέβαια αυτό δεν αναιρεί το γεγονός ότι παρά τις αυταπάτες τους μπορούν να παιξουν σημαντικό και προοδευτικό ιστορικό ρόλο σε μερικές στιγμές).

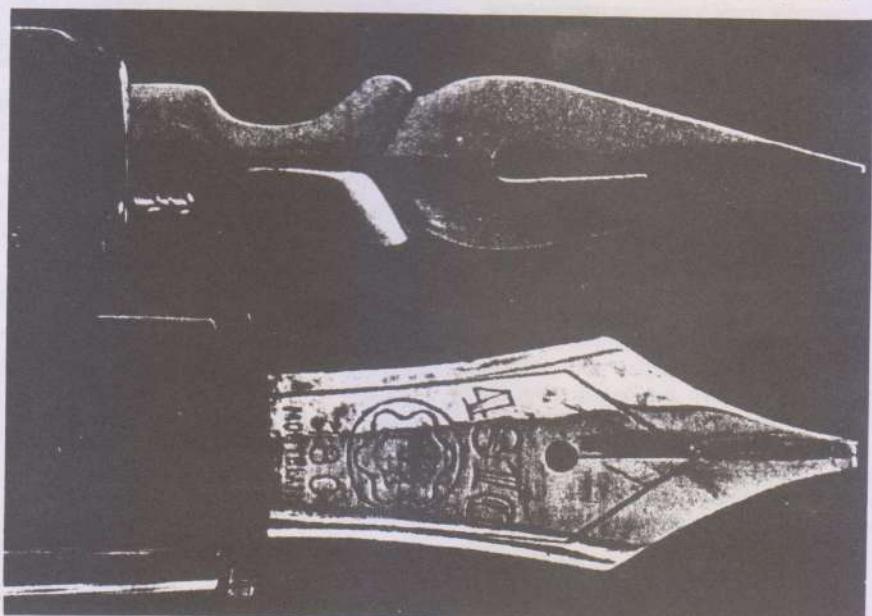
Στην αναμονή λοιπόν της «μεγάλης επανάστασης» οι «επαναστάτες» έχαναν από τα μάτια τους ότι η επανάσταση, ο κομμουνισμός σαν κίνημα που καταργεί την υπάρχουσα τάξη πραγμάτων προχωρούσε και ανέτρεπε αλλεπάλληλους νόμους και θεμέλια του καπιταλισμού. Αυτή η περιβόητη ενσωμάτωση της εργατικής τάξης για την οποία μίλαγαν οι «επαναστάτες» δεν ήταν τίποτε άλλο παρά επαναστατικές καταχτήσεις της εργατικής τάξης. Οι καταχτήσεις του κατώτερου μισθού, η μείωση των ωρών δουλειές, μέσω σε έναν αιώνα, από 80 ώρες πτη βδομάδα σε 40 ώρες, η ανάπτυξη των κοινωνικών ασφαλίσεων, η δημιουργία του περιβόλου του κράτους πρόνοιας, και ταυτόχρονα δημοκρατικές καταχτήσεις στο επίπεδο των πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, η ανατροπή του ίδιου του νόμου της αξίας, όλη αυτή η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ που διαπέρασε το σύνολο των αναπτυγμένων καπιταλιστικών χωρών μέσα στα τελευταία 50 ή 100 χρόνια δεν αντιμετωπίζοταν από τους επαναστάτες σαν αυτό που είναι, σαν κομμάτι δηλαδή της μεγάλης πορείας για την απελευθέρωση της εργασίας και ταυτόχρονα την απελευθέρωση από την εργασία, αλλά ειδώνονταν σαν εκμαυλισμός της εργατικής τάξης και σαν προδοσία των επαναστατικών της καθηκόντων «αντί πινακίου φακής». Και βέβαια τα επαναστατικά καθήκοντα της εργατικής τάξης ήταν αυτά που καθόριζαν κάποιοι επαναστάτες διανοούμενοι, που έβλεπαν την πολιτική επανάσταση, την επανάληψη δηλαδή της ρώσικης εμπειρίας σαν το απαραίτητο στοιχείο μιας οποιασδήποτε επαναστατικής διαδικασίας.

Έτσι λοιπόν η εργατική τάξη των αναπτυγμένων καπιταλιστικών χωρών «πρόδωσε» τα επαναστατικά της καθήκοντα(!) και μόνη καταφυγή έμειναν τα επαναστατικά κινήματα του Τρίτου Κόσμου, ή όταν ήρθε και η απογοήτευση απ' αυτά, μόνο η κάποιου τύπου ομφαλοσκόπηση.

Όμως τα πράγματα είχαν εξελιχτεί διαφορετικά. Οι αστικές τάξεις των αναπτυγμένων καπιταλιστικών χωρών υποχρεώθηκαν μετά την Οκτωβριανή επανάσταση και το Β' Πόλεμο για να διατηρήσουν την πολιτική εξουσία να παραχωρήσουν όλο και περισσότερα στις εργατικές και λαϊκές τάξεις.

Και πράγματι σήμερα μπορούμε να αναρωτηθούμε. Πού η εργατική τάξη έχει μεγαλύτερη δύναμη και δικαιώματα; Στη Σουηδία ή στην Ουγγαρία, για να μην αναφέρουμε την Ρουμανία ή την Βουλγαρία; Πού έχει μεγαλύτερες καταχτήσεις και πού είναι μικρότερες οι κοινωνικές ανισότητες; Το παράδοξο είναι πως η απάντηση για όλα αυτά θα είναι, στη Σουηδία, μια χώρα δηλαδή που δεν έχει γίνει καμιά επανάσταση από πρώτη όψη. Και όμως, στην πράξη η μεγάλη κοινωνική επανάσταση των προλετάριων προ-

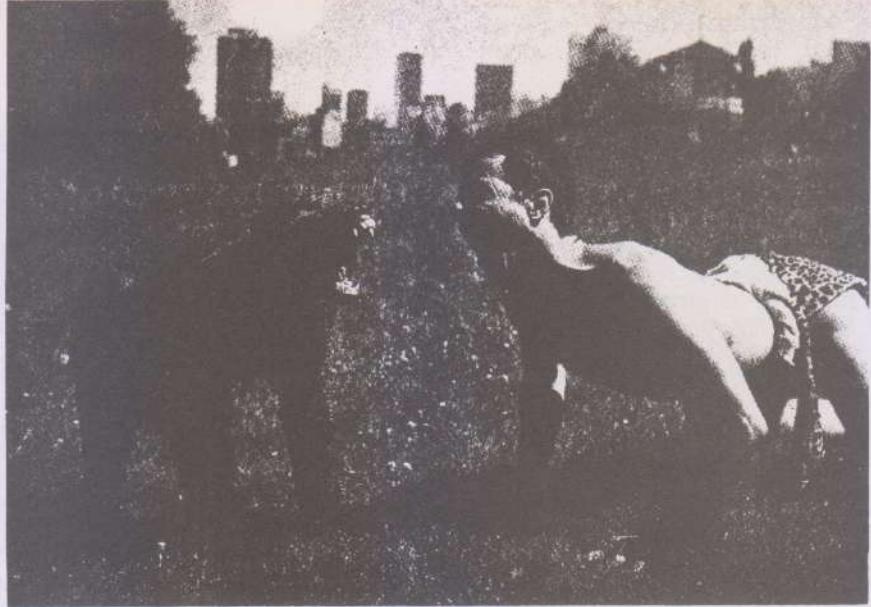
χώρησε εδώ πολύ περισσότερο.

Κλείνει λοιπόν ο κύκλος. Σήμερα μπορούμε και πάλι να αποκαταστήσουμε την έννοια της επανάστασης στη βαθύτερη μορφή της, της κοινωνικής επανάστασης, της επανάστασης με διαφορετικές ταχύτητες και μορφές στα διάφορα σημεία του πλανήτη, που πράγματι περιλαμβάνει ένα σύνολο όπου αλλού η πολιτική επανάσταση αποτελεί το πρελούδιο για να αρχίσουν οι οποιεσδήποτε κοινωνικές αλλαγές, όπως συμβαίνει στις χώρες του καθυστερημένου καπιταλισμού και άλλες, όπου φαίνεται πως η πολιτική επανάσταση θα εμφανιστεί αργότερα σαν η τελική και αναγκαία συνέπεια μιας βαθύτατης κοινωνικής αλλαγής - που ήδη πραγματώνεται ΑΠΟ ΤΑ ΣΗΜΕΡΑ, όπως συμβαίνει στις χώρες του αναπτυγμένου καπιταλισμού.

Λοιπόν, δεν μπαίνει ζήτημα να «περιμένουμε την επανάσταση», αλλά να συμμετάσχουμε σήμερα σ' αυτήν την επαναστατική διαδικασία, είτε με το όπλο στο χέρι εκεί όπου κάτι τέτοιο αποτελεί θέληση των ιδίων των μαζών, είτε μέσα από τους κοινωνικούς, πολιτικούς, οικονομικούς, πολιτιστικούς, βίαιους και ειρηνικούς αγώνες, εκεί που μ' αυτό τον τρόπο προχωράει η επανάσταση. Απ' αυτή τη σκοπιά λοιπόν η επανάσταση είναι μια άμεση και ζωντανή διαδικασία, δεν είναι για αύριο, είναι έργο ζωής και καθημερινότητας και ταυτόχρονα πολιτικής ενόρασης και πραχτικής.

3. Πέρα απ' το ρεφορμισμό και την αυτοκτονία

Ξαναρχόμαστε λοιπόν στο ζήτημα με τους όρους που το βάζει ο Μάρκος, ή που το πρωτόβαλε με όρους πολύ πιο αναλυτικούς ο Μπερνστάϊν, «η επανάσταση δεν είναι πια δυνατή στις αναπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες, γιατί αλλάζουν οι ιδιες οι λαϊκές μάζες, και άρα εκείνο που ενδιαφέρει τελικά είναι η βελτιώση που μπορεί κανείς να επιτύχει, οι θεομικές αλλαγές μέσα από τη συμμετοχή στην εξουσία και τις θεομικές αλλαγές». Έτσι από μια πραγματική διαπίστωση, τη δυσκολία - αν όχι αδυναμία - της πολιτικής επανάστασης στις αναπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες περνάμε - με ένα λογικό και πολιτικό άλμα - στο εγκώμιο του ρεφορμισμού. Οι εκατόχρονες καταχήσεις των λαϊκών μαζών «χρεώνονται» στο ρεφορμισμό. Δεν είναι πια ο ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ του προλεταριάτου που υποχρεώνει σε αλλεπάλληλες υποχωρήσεις

τις αστικές τάξεις, αλλά - αντίθετα - η θεομική και ρεφορμιστική παρέμβαση των ρεφορμιστικών κομμάτων. Η πραγματική ιστορία αναστρέφεται. Αν μελετήσουμε την ιστορική πραγματικότητα θα δούμε πως οι καταχήσεις της εργατικής επανάστασης είναι γεμάτες «αίμα και δάκρυα», οδοφράγματα και εξεγέρσεις, έναν ασταμάτητο και σκληρό αγώνα. «Ηταν η Οχτωβριανή επανάσταση και η εργατική έκρηξη στα τέλη του Α' Παγκόσμιου πόλεμου, που έσπρωξε τον Κέϋνς, το Ρούσβελτ, την αστική τάξη σε μια πολιτική ένταξης του εργατικού εισοδήματος στην καπιταλιστική ανάπτυξη. Ήταν ο δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος με όλη την συσσωρευμένη εργατική ένταση, με τους οπλισμένους εργάτες στην Ιταλία και τη Γαλλία, με τον εμφύλιο στην Ελλάδα, με την απειλή της κατάρρευσης όλης της Δυτικής Ευρώπης που έσπρωξε την Αμερική και τη Δύση σε μια επέκταση του Κευνιανισμού και του «κράτους πρόνοιας» σ' όλο το Δυτικό κόσμο. Τέλος ήταν το κίνημα της δεκαετίας του 60 με κορύφωμα τα οδοφράγματα του 68 που έβαλε τα ζητήματα της καπιταλιστικής ιεραρχίας στο εργοστάσιο και σ' όλη την κοινωνία, το κίνημα των μαύρων, το ζήτημα της καταπίεσης της γυναικας από τον άνδρα.

Ο Μπερνστάϊν και οι διάφοροι «Μάρκοι» παίρνουν τις συνέπειες για αίτια. Το γεγονός δηλαδή ότι στη μεγάλη εξέγερση των Σουηδών εργατών στο Ανταλέν το 1931 απάντησε η άνοδος της σοσιαλδημοκρατίας, ότι στην εξέγερση των Αμερικάνων εργατών και στην IWW απάντησε ο ρουζβελτιανός ρεφορμισμός, το ότι στην ανατροπή που προκάλεσε ο Μάης ήρθε να απαντήσει ο Μπερνστάϊν και σε εκείνη του Νοέμβρη του 73 στην Ελλάδα, ο Παπανδρέου, τους οδηγεί σε ένα αναποδογύρισμα της πραγματικής αλληλουχίας. Ο Μπερνστάϊν, Ο Παπανδρέου, ο Ρούζβελτ δεν είναι εκείνοι που πραγματοποιούν τα βήματα της «έρπουσας κοινωνικής επανάστασης» στη Δύση, αλλά αντίθετα εκείνοι που αναλαμβάνουν να μεταφέρουν στους όρους της καπιταλιστικής γεωμετρίας την εργατική εξέγερση και ξεσηκωμό. Βέβαια, η ιδιαιτερότητα του αναπτυγμένου καπιταλισμού είναι πως έχει ακριβώς αυτή τη δυνατότητα να «χωνεύει» τις επιθέσεις εναντίου του - μόνο που βέβαια δεν πρόκειται για απλή «ενωμάτωση», αλλά για νίκες και κατήσεις της εργατικής επανάστασης.

Έτσι ο ρεφορμισμός δεν είναι η απάντηση των λαϊκών μαζών στις συνήθεικες του αναπτυγμένου καπιταλισμού, είναι μια απάντηση ΓΙΑ τις λαϊκές μάζες, από την πλευρά του κεφαλαίου. Και εδώ είναι το αποφασιστικό. Για παράδειγμα, η ΠΑΣΟΚίκη απόπειρα «προώθησης λαϊκών πρωτοβουλιών» από την πλευρά του κράτους, από τα πάνω, μέσα από τα διάφορα υπουργεία, την «τοπική αυτοδιοίκηση», τη «λαϊκή επιμόρφωση», όχι μόνο δεν οδηγεί σε ανάπτυξη των λαϊκών πρωτοβουλιών, αλλά έχει σα συνέπεια την πάρα πέρα ανάπτυξη του κράτους και της διεισδυτής του στον κοινωνικό ιστό. Η «επανάσταση από τα πάνω» μοιάζει πιο πολύ με προληπτική αντεπανάσταση, γιατί υποκαθιστά μια πιθανή μελλοντική πρωτοβουλία της κοινωνίας των πολιτών από μια κρατική τέτοια. Πρόκειται για την πιο προχωρημένη μορφή του ρεφορμισμού. «Όχι απλά «απάντηση» στα λαϊκά κινήματα αλλά ΠΡΟΛΗΨΗ τους, καναλιζάρισμά τους πριν εκδηλωθούν, έτσι ώστε η εργατική και λαϊκή πρωτοβουλία, όταν εκδηλωθούν, να βρουν έτοιμο το κανάλι του κράτους και να αρδεύσουν τα χωράφια του. Να ο ρόλος των διάφορων υπουργείων Νέας Γενιάς. Να το πιο προχωρημένο όραμα του ρεφορμισμού, ένας διαρκής και προληπτικός «κοινωνικός Κευνιανισμός, δηλαδή η λαϊκή

πρωτοβουλία και εξέγερση να μεταβληθούν σε κινητήρα του κράτους, όπως ακριβώς το εξασφαλισμένο εργατικό εισόδημα σήμανε μια νέα σταθερότητα για την καπιταλιστική οικονομία.

Να λοιπόν· που θεωρητικά ο ρεφορμισμός ξαναγυρνάει στη χυδαία αφετηρία του. Διατήρηση – έστω με αβαρίες – του καπιταλιστικού κράτους και επέκτασή του. Και το εργατικό κίνημα ξεφεύγει από τον πρόσκαιρο εναγκαλισμό του και ξανακατατάκει τις εξεγερσιακές περιγαμηνές του.

Όμως το πρόβλημα παραμένει. Είχε λοιπόν δίκιο ο Λένιν και οι οπαδοί της πολιτικής επανάστασης, μ' αυτούς τους όρους στη Δύση; Αποδείχτηκε – εκατό χρόνια είναι μάλλον αρκετά – πως είχαν άδικο. Τα επαναστατικά κινήματα στη Δύση, δεν κατόρθωσαν να ανατρέψουν τις κατεστημένες εξουσίες – και όμως οι δυτικές κοινωνίες κατακλύστηκαν από τις συνέπειες της εργατικής επανάστασης. Η επανάσταση – την παναγκαλή τέταρα – προχώρησε παρ' όλη την αποτυχία της άμεσης πολιτικής ανατροπής. Αυτή η πραγματικότητα είναι που οδήγησε σε κρίση και τα παλιά κόμματα της Τρίτης Διεθνούς, που ποτέ δεν αντιμετώπισαν τα ουγκεκριμένα κινήματα της εργατικής τάξης σαν κομμάτι της εργατικής κοινωνικής επανάστασης, αλλά αντίθετα τα θεωρούσαν πάντα σαν μέσα «επαναστατικής γυμναστικής» για να «εκπαιδεύσουν» τις μάζες στην προοπτική της «πραγματικής» επανάστασης, της πολιτικής. Δεν μπορούσαν να κατανοήσουν την έννοια της «επανάστασης εδώ και σήμερα», παρά με όρους ένοντης πάλης και ανατροπής. Και μια Βέβαια και η ένοπλη πάλη και η ανατροπή εδώ και σήμερα είναι μάλλον ουτοπικές δύο δεν έρχεται η μεγάλη κρίση, δεν υπάρχει άλλη λύση στην πράξη από το πέρασμα στη ρεφορμιστική πραγματική. Αυτός ήταν ο δρόμος των κομμουνιστικών κομμάτων. Έτοιμη μια περιοριστική αντίληψη της επανάστασης, σαν πολιτικού φαινόμενου, οδηγούσε άσφαλτα στο ρεφορμισμό, μέσα από μια – από πρώτη όψη – πλήρη αναστροφή. Μια αστική και πραξικοπηματική

αντίληψη της επανάστασης ήταν φυσικό να οδηγήσει εδώ πέρα. Στον ανοιχτό και απροκάλυπτο ρεφορμισμό. Μέσα σ' αυτά τα ψεύτικα διλήμματα μπλέχτηκε και η νέα «επαναστατική αριστερά» που ξεπήδησε στη δεκαετία του '60. Μην μπορώντας να νοήσει την επανάσταση παρά μόνο σαν άμεση, ένοπλη, ανατροπή δεν κατόρθωσε να εκφράσει πολιτικά και συνεκτικά αυτό που έκφραζε στην πράξη, το προχώρημα δηλαδή της κοινωνικής επανάστασης και έπεισε στην παγίδα της «πολιτικής επανάστασης». Έτσι ένα μέρος αυτής της άκρας αριστεράς προχώρησε στον ένοπλο αγώνα για λογαριασμό της έξα και πέρα από τη θέληση του υποθετικού προλετεράτου που εκφράζει (sic) και ένα άλλο μέρος προχώρησε στο δρόμο του κλασικού ρεφορμισμού όπως έκαναν στη Γαλλία, την Αγγλία, την Ιταλία και την Ελλάδα ένα μεγάλο κομμάτι των παλιών επαναστατικών οργανώσεων που είτε προσχώρησαν άμεσα στα ρεφορμιστικά κόμματα των χωρών τους (στο εργατικό κόμμα στην Αγγλία, το σοσιαλιστικό στην Γαλλία; το σοσιαλιστικό ή το κομμουνιστικό στην Ιταλία, το ΠΑΣΟΚ και το εσωτερικό στην Ελλάδα) είτε παραμένουν σα μικρά κομματιδια της κριτικής υποστήριξης όπως το PDUP στην Ιταλία, οι τροτακιστές στην Αγγλία και τη Γαλλία ή διάφορες τροτακιστικές και άλλες ομάδες διανοούμενων στην Ελλάδα.

Να λοιπόν η ολοκλήρωση του αδιέξοδου. Μια λαθεμένη αντίληψη της κοινωνικής επανάστασης οδηγεί άσφαλτα είτε στα αδιέξοδα της τρομοκρατίας είτε στη χυδαιότητα της ρεφορμιστικής ρύθμισης και στην αγκαλιά του κράτους.

Είναι προφανές λοιπόν πώς οι όροι μιας εναλλακτικής λύσης βρίσκονται σε μια ριζική αναθεώρηση της αντίληψης για την επανάσταση, την κατανόηση του γεγονότος πως σήμερα, ΕΔΩ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ ζούμε μια επαναστατική διαδικασία, επαναστατική με τη βαθύτερη μαρξιστική έννοια του όρου, δηλαδή σα μια αδιάκοπη ανατροπή των παλιών οικονομικών, κοινωνικών, πολιτικών όρων κάτω από την ανάπτυξη της εργατικής εξέγερσης, που ανατέρει το σύνολο των παλιών πραγματικοτήτων. Μια τέτοια κατανόηση της εποχής μας συνεπάγεται και μια νέα – ριζικά νέα – αντίληψη της πολιτικής επαναστατικής διαδικασίας. Η πολιτική σήμερα δεν μπορεί να νοηθεί σα μια καθοδήγηση των λαϊκών μαζών σε ένα στόχο – την πολιτική ανατροπή – που μπορεί να αργήσει για πολλές δεκαετίες ακόμα, και να οδηγήσει στην απραξία, την αυτοκτονία ή το ρεφορμισμό, αλλά μια προσπάθεια έκφρασης στο επίπεδο του πολιτικού – της πολιτικής διαμεσολάβησης – των πραγματικών κοινωνικών κινημάτων που διαπερνούν την κοινωνία. Η προσπάθεια δηλαδή να αφαιρεθεί από τα χέρια του ρεφορμισμού το πολιτικό πεδίο, η προσπάθεια να πάψει το πολι-

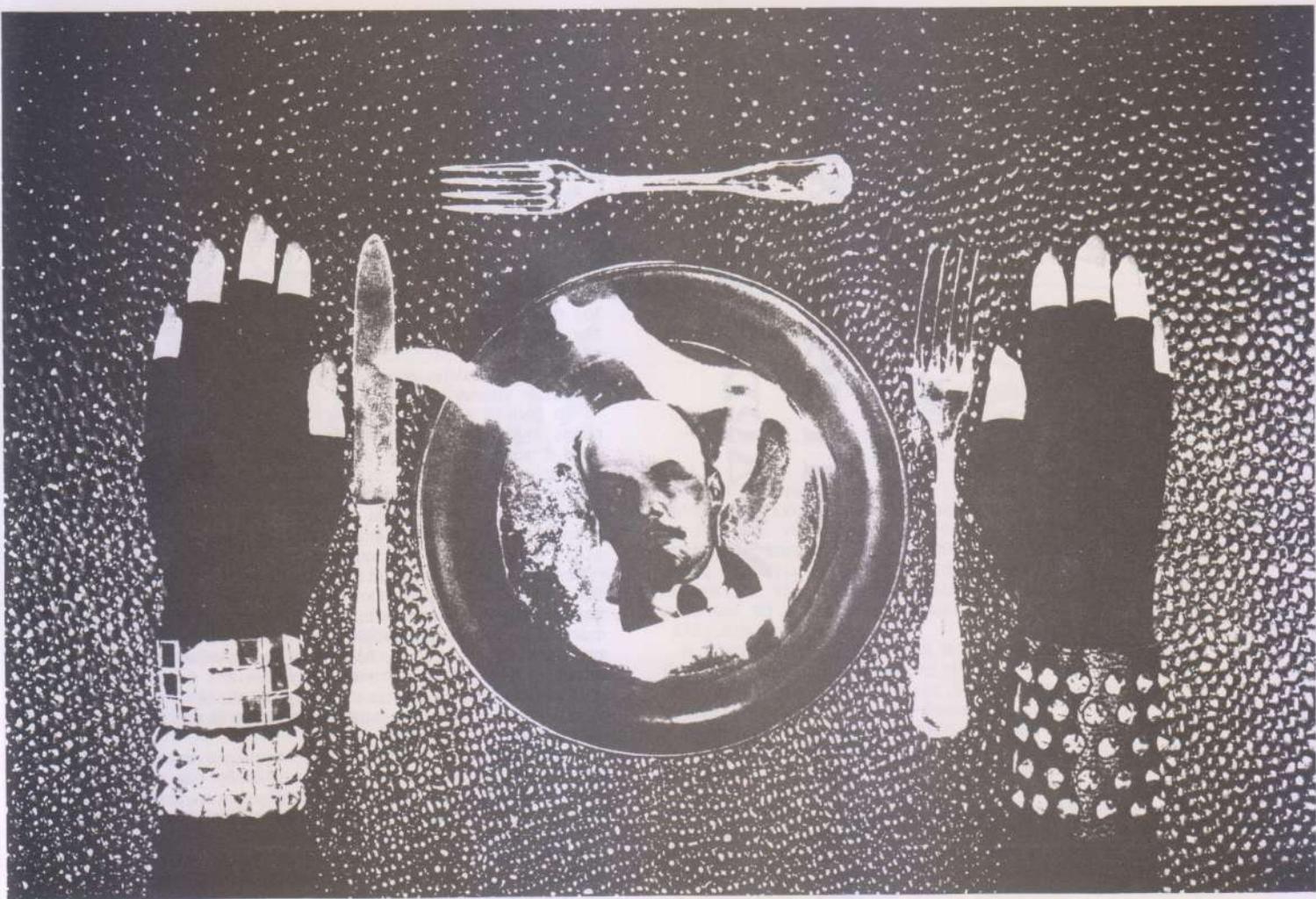

τικό επίπεδο να αποτελεί το προνομιακό πεδίο όπου επαναστατικά κοινωνικά κίνηματα θα μεταφράζονται σε ρεφορμιστικές πολιτικές επιλογές, σπάωση συμβαίνει μέχρι σήμερα. Ιως κάπι τέτοιο να ενιαυτεύεται, ή ταύτιση σημαδιών, είναι η μόνη πολιτική απόπειρα που μπορεί να έχει ένα οποιοδήποτε νόημα. Μια προσπάθεια δηλαδή ανατροπής της καπιταλιστικής γεωμετρίας: Επαναστατικό κοινωνικό κίνημα – ρεφορμιστική πολιτική απάντηση στην πράξη του κράτους αντικατάστασή της από μια νέα «γεωμετρία», επαναστατικό κοινωνικό κίνημα – επαναστατική πολιτική μεσολάβηση ίως το πεδίο της πολιτικής για παρουσιάζει κάποιες εγγενείς δυσκολίες. Όμως το πολιτικό εγχείρημα όσο υπάρχουν τάξεις θα παραμένει επίκαιρο κι η αναζήτηση της πολιτικής διεξόδου αναγκαία.

Αυτή είναι η νέα πολιτική σύνθεση, η νέα πολιτική απάντηση, η συνέχεια των επαναστατικών κινημάτων, η εξέγερση, η πάλη ενάντια στο κράτος σαν καθημερινότητα και ταυτόχρονα η μετάφραση αυτών των αγώνων σε μια πολιτική που να μην αναζήταει αδιάκοπα μια πολιτική επανάσταση, σαν άλλοθι της καθημερινής απραξίας, αλλά που προσπαθεί να μεταβάλει την καθημερινή ανατρεπτική δραστηριότητα του προλεταριάτου σε μια πολιτική πρόταση επιτάχυνσης της κοινωνικής εξέλιξης. Γιατί αυτός είναι πια ο στόχος, η επιτάχυνση της έρπουσας εργατικής επανάστασης. Και βέβαια σε περίπτωση «σφιξίματος», πολέμου ή μεγάλης κρίσης και η απόπειρα της «μεγάλης ανατροπής».

Γιατί βέβαια η «μεγάλη ανατροπή», η μετάφραση της εργατικής επανάστασης σε νέους όρους πολιτικής και κοινωνικής εξουσίας δε θα παύει να είναι επίκαιρη. Επίκαιρη τόσο στις χώρες του «Τρίτου Κόσμου» που μπρος στην υπανάπτυξη του καπιταλισμού θα εμφανίζεται σαν ο μοναδικός όρος για το άνοιγμα των ιδιων των διαδικασιών της κοινωνικής επανάστασης, όσο και στις χώρες του αναπτυμένου καπιταλισμού, οπου η πραγματοποίησή της θα αποτελούσε έναν ουσια-

στικότατο παράγοντα επιτάχυνσης και σταθεροποίησης της κοινωνικής επανάστασης. Βέβαια κάποτε αυτή η μεγάλη ανατροπή θα γίνει αναπόφευκτη και στις ίδιες τις χώρες του αναπτυγμένου καπιταλισμού. Το ζήτημα που μπαίνει δεν είναι αν κάποτε θα πραγματοποιηθεί, αλλά αν αυτή η πραγματοποίηση θα παραμένει το άλλοιθι μιας καθημερινής απραξίας, ή η δικαιολόγηση μιας γκρουπουσκουλιάρικης λογικής. Κάθε πολιτική των καταπιεζόμενων τάξεων τείνει στην ανατροπή της υπάρχουσας τάξης πραγμάτων. Έτσι η εργατική επανάσταση τείνει να μεταβληθεί, να μεταφραστεί και σε δρους πολιτικής εξουσίας. Και κάτι τέτοιο – με βίαιο τρόπο – όπως έδειξε η εκατόχρονη ιστορία του εργατικού κινήματος μετά την Κομμούνα του Παρισιού μπαίνει μπροστά μας για άμεση πραγματοποίηση είτε σε συνθήκες πολέμου, ή – μπορούμε να υποθέσουμε – μιας βαθύτατης κρίσης όμοιας και μεγαλύτερης από εκείνη του 1929 ή ίσως κάτω από άλλες συνθήκες που ακόμα δεν γνωρί-

σαμε. Τότε, οι συνθήκες ύπαρξης του καπιταλιστικού κόσμου μπορούν να γίνουν ανυπόφορες για την πλειοψηφία των μαζών άμεσα και απτά.

Οσο δε θα έχουμε μια τέτοια περίπτωση κρίσης έχουμε ήδη βεβαιωθεί πως το αίτημα της πολιτικής ανατροπής δε θα μπορεί να συγκεντρώσει γύρω της την πλειοψηφία των λαϊκών μαζών στην προοπτική μιας βίαιης κοινωνικής επανάστασης, αλλά μιας κοινωνικής επανάστασης που βιώνεται σαν καθημερινή ανατροπή και αδιάκοπη μετατόπιση του συσχετισμού δυνάμεων, με στόχο βέβαια πάντα την οριστική ανατροπή των σχέσεων του κεφάλαιου και το πέρασμα σε μια αταξική κοινωνία.

Να λοιπόν το πολιτικό αίτημα σήμερα. Μια πολιτική πρόταση για σήμερα, για εδώ, για «εδώ και σήμερα», πέρα από τα διλήμματα του Λένιν, ή την αντιστροφή της πραγματικότητας που κηρύσσει ο Μπερνστάιν κι ο ρεφορμισμός. Μια πολιτική πρόταση, που παράλληλα με τη διαμόρφωση

ενός συνολικού και συνεκτικού προλεταριακού προγράμματος, και το πρόταγμά του σαν συνολικό επαναστατικό στόχο, θα μπορεί να μεταφράζει, να περνάει στην καθημερινή πάλη αυτό το όραμα και πρόγραμμα, να μεταβάλλει σε μια επαναστατική πολιτική μεσολάβηση, την ασταμάτητη προλεταριακή εξέγερση και ανατροπή. Στα χρόνια που θάρθουν αυτό θα είναι το κεντρικό ζήτημα της θεωρίας και της πράξης, πως δηλαδή στις συνθήκες του κοινωνικού κράτους, που πέρασε πια η Ελλάδα, στις συνθήκες μιας πάλης «χαρακωμάτων», ενός πολέμου «θέσεων» όπως έλεγε και ο Γκράμσι – που είχε ήδη διαγνώσει τη διαφορά από τη ρώσικη επανάσταση – πώς λοιπόν ο αυτές τις συνθήκες θα ξεφύγουμε από τα διλήμματα της απραξίας, της αυτοκτονίας και του ρεφορμισμού και θα χτίσουμε το δικό μας «ΤΡΙΤΟ ΔΡΟΜΟ» που θα συνδυάζει καθημερινή εξέγερση και πολιτική μεσολάβηση.

ΜΙΑΣ ΓΕΝ ΙΑΣ ΠΟΥ ΉΓΓΗΘΗΚΕ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΔΩΣΕΙ ΤΗ ΜΑΧΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Μιζέρια, Πλήξη, Μοναξιά, Αδιαφορία. Ελλειψη ενδιαφεροντος - οποιουδήποτε ενδιαφέροντος.

Πρόκειται για τις καταστάσεις μιας γενιας που συνε - χως χρησιμοποιει τις εκφράσεις "είμαι ντάουν", "φλιπάρω" "είμαι σαλταρισμένος", "νοιώθω σκατα", "δεν υπάρχει τίπο τα", προσπαθώντας να περιγράψει το πως αισθάνεται(ή κα λύτερα το πως δεν αισθάνεται).

Αναφέρομαστε στη γενια των ανθρώπων που σήμερα βρί - ακονται σε μια ηλικία 20-25 χρόνων. Βέβαια το κείμενο αυτο δεν φιλοδοξει να αναφερθει στα χαραχτηριστικα του συνόλου της ελληνικης νεολαιας που βρίσκεται σ' αυτηνη ηλικία, ούτε πιστεύει πως τα παραπάνω αφορουν το σύνολο της. Αναφέρομαστε στους δικους μας (;) ανθρώπους, αυτους που περισσότερο ή λιγότερο πέρασαν απο τις διαδικασίες του "χώρου" (συμμετοχη στους αριστερίστικους σχηματι - σμους της Μεταπολίτευσης, αποχώρηση, δημιουργία του κινή ματος των καταλήψεων, αγκύλωση στο βάλτο των τριών τε - λευταλων χρόνων).

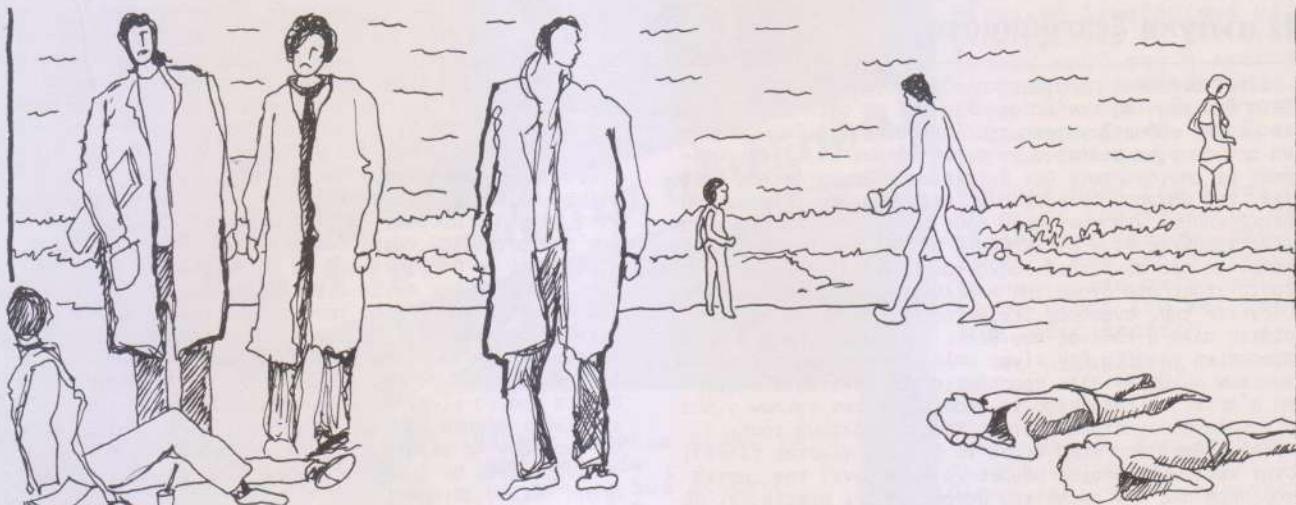
Το βασικο κοινωνικο χαρακτηριστικο αυτης της γενιας είναι η έλλειψη οποιασδήποτε σχέσης με την κοινωνία, δη λαδη η τοποθέτηση τους στο περιθώριο της, μέσα σ' ένα ε - ντελως αποκομμένο απο τις πραγματικες κοινωνικες διεργασίες γκέττο που η μόνη αναφορα που έχει στην κοινωνί α είναι η ιδεολογικη και μόνο θέληση ανατροπης της και η πραχτικη προσπάθεια όπως-όπως (με τις λιγότερες αβαρίες) βολέμαστο μέσα σ' αυτην.

Περιθωριοποίηση που για τον καθένα εκτυλίχθηκε σε δύο επίπεδα: το προσωπικο και το συλλογικο. Περιθωριο - ποίηση που έχει να κάνει δηλαδη τόσο με την αποτυχία των συλλογικων μορφωμάτων αυτων των ανθρώπων (ομάδες , οργανώσεις, ρεύματα, και όλα αυτα που "συγκροτούσαν" το συνοθέλευμα του "χώρου" να αποχήσουν την οποιασδήποτε α ληθινη-πραγματικη ανατρεπτικη σχέση με την κοινωνία, δησο και με την ατομικη πορεία αποδοχης αυτης της περιθω ριοποίησης.

Ατομικη πορεία που ξεκινώντας απο πραγματικες διαφορες με το κοινωνικο σύνολο στο επίπεδο των επιθυμιων και των αντιλήψεων (άρνηση των ρυθμων και, ίσως, της λογικης του σχολείου, του Πανεπιστημου, της Εργασίας, της Οικογένειας, και γενικότερα όλων των αξιων του παλιου κόσμου), βιώνοντας την αδυναμία μεταλλαγης της άρνησης , σε θετικη εναλλακτικη στάση ζωης, κατέληξε στην σημερινη αθλιότητα στην οποία θα αναφερθουμε πασακάτω. Αυτη η αδυναμία περάσματος απο το γενικο στο συγκεκριμένο, απο την θεωρία στην πραχτικη, απο την άρνηση στην εναλλαχτι κη θέση, βρίσκεται βέβαια στο κέντρο της ιστορίας αυτης της γενιας, είναι ο "κόκκινος ιστος" που διαπενα και απο ένα σημείο και πέρα διαμορφώνει τις εμπειρίες αυτης της γενιας. Γι αυτο θα προσπαθουμε να σταθούμε σ' αυτο το χαρακτηριστικο όχι με την φιλοδοξία της πλήρης κατα γραφης των αιτίων εμφάνισης του αλλα σαν προσπάθεια αναφορας σε μερικους σταθμους και αφετηρίες διαμόρφωσης του που σήμερα επιτέλους μας είναι-ελλειπτικα και μερι κα έστω-αντιληπτοι.

Πρόκειται για μια γενια που δεν αντιμετώπισε σοβαρα υ λικο προβλήματα στα παιδικα και πρώτα εφηβικα της χρόνια. Σχεδον κανεις μας ακόμα και οι εργατικης προέλευ - σης, δεν στερήθηκε τίποτα απ' όσα οι γονεις μας θεώρησαν και θντως ήταν βασικα: ανθρώπινη διατροφη και ρουχισμος , μικρο ή μεγάλο χαρτζιλίκι, άνετη δυνατότητα σπουδων (α φήνοντας στην άκρη το γεγονος ότι οι περισσότεροι απο μας μικρο και μεσοαστικης προέλευσης δντας, μεγάλωσαν σε μια σχετικη ευμάρεια). Η φιλοδοξία και το καθήκον που προσπάθησαν να μας επιφορτισουν οι γονεις μας δεν ήταν η όσο το δυνατον γρηγορότερη συνεισφορα στα οικο νομικα του σπιτιου αλλα η κοινωνικη μας άνοδος και επι τυχια μέσα απο τις σπουδες. Εται η σύνδεση μας με την Α ριστερα ή τον Αναρχιαριο εστιάστηκε σ' ένα άλλο επίπεδο: αυτο που ονομάσαμε ανάγκες ζωης.

Μεγαλωμένοι σε μια κοινωνια που μας χόρταινε, με προ πτικη να μας μετατρέψει απο ανθρώπους σε γουρούνια, ή - ταν φυσικο η πρωτογενης μας αντίθεση απέναντι της να συντελεστει σ' ένα ηθικο, συναλισθηματικο, παρξιαλο επίπε δο. Αυτο βέβαια ήταν κάτι πολυ καλο γιατι μας οδήγησε σε μια εναντίωση με το σύστημα που στηριζόταν στις ποι οτικότερες αντιθέσεις απέναντι του.

Η κρίση - Η αποσύνθεση

Είχε όμως κι η μια χοντρά αρνητική όψη, που πολὺ γρήγορα κατόρθωσε να γίνεται καθοριστική για την έκβαση του εγχειρήματος μας. Μεγαλωμένοι μέσα στην ασθονία, χωρὶς ποτε να χρειαστεί ν' απασχοληθούμε μ' αυτά που μας επέτρεπαν να επιβιώσουμε, επηρεασμένοι γενικότερα τόσο από το γενικότερο κλίμα της καταφετζίδικης μικρομεσαίας Ελλαδίτσας τις ιδεολογίες της μικρότερης προσπάθειας, δύο κι απ' την δίκαιη συνειδητή ή ασυνειδητή αντίθεσημέ το σφαγείο που λέγεται εργασία, αναπαρήγαγε την ιδεολογία της ευκολίας σε ότι κάναμε, ακόμα και στις προσπάθειες μας για ανατρεπτικές πράξεις και μυμεριφορες. Αυτό το κλίμα γρήγορα συνταρίστηκε και βρήκε θεωρητικη κατεξίωση στις διάφορες επαναστατικές θεωρίες για την ολότητα της ζωής, που χρησιμοποιήθηκαν σαν άλλοθι απέναντι σε κάθε προσπάθεια για διεκδίκηση του συγκεκριεύνου. Ετοι η μικρότερη προσπάθεια που φυσικά σημαίνει λειψη και αντιφατικη προσπάθεια βρήκε το άλλοθι στην ιδεολογικη αναφορά της συνολικής προσπάθειας.

Μ αυτό το περίεργο μπέρδεμα διεκδίκησης των πάντων, σε υπαρξιακο και ιδεολογικο επίπεδο και παραίτησης από κάθε τι μικρο και συγκεκριμένο πραχτικα δημιούργησε μι α σερα κωμικοτραγικες καταστάσεις και τρομαχτικες αντιφασιες: ετοι η αντίθεση με την Εργασία πήρε τον χαρακτήρα ύπαρξης έξω από αυτην κι αυτο φυσικο μπορούσε να γίνει με δύο τρόπους. Είτε με την διεκδίκηση των προνομίων της φοιτητικης ιδιότητας στον οικογενειακο περίγυρο, έιτε με την μετατροπη σε κοινωνικα παράστατα. Μ αυτό τον τρόπο βέβαια η αντίθεση με την Οικογένεια εκφύλιστη σε ιδεολογικο άλλοθι: ετοι στάσαμε στο σημείο 20 χρονοι φεμινιστες και φεμινιστρες να μην ξέρουν να φτιάχουν άλλο φαγητο από πατάτες, μια και δεν υπήρχε κα νέαν ιδεολογικος λόγο πο ν θοηθουν τις μάνες τους σε τόσα τιποτένα και μίζερα πράγματα όπως το μαγείρεμα, το ακούπισμα κλπ. Ετοι φτάσαμε στο σημείο 25χρονον θεωρητικο της(δίκαιης) αμφιβήτησης της οικογένειας να μένουν ακόμα στα πατρικα δώματα και να εξαρτιώνται απο το γανικο χαρτζιλίκι. Πόσοι αριστεριστες, αυτόνομοι, αναρχικοι, αλθιεια, των 18-25 χρόνων ζουν μόνοι τους, πόσοι μπορουν ν' αντιμετωπίσουν την επιβίωση τους;

Με τον ίδιο χαρακτηριστικα "κινολογότρόπο αντιμετωπιστηκαν και οι μεταξι μας σχέσεις. Παρότι είμαστε η γενια που ανάλωσε χιλιάδες ώρες σε συζητησιες για τις σχέσεις και σε προσπτικες επαναστατικοποίησης τους στην πράξη ελάχιστοι και ελάχιστες φορες κατόρθωσαν να ξεπράσουν τα ακίνδυνα και λιμνάζοντα, να ξανοιχτουν στα πελάγη μιας διαπροσωπικης αναζήτησης νέας ταυτότητας, που δεν θα μπορούσε παρα να συνοδεύεται απο επώδυνες ρήξεις με κομμάτια του εαυτου τους. Προσπαθώντας ν' αποφυγουμε τους σκοπέλους της σύγκρουσης αγκυλωθήκαμε στις ξέρεις της μοναξιας, αφου πρώτα μας τσάκισαν οι συμπληγά

δες του Ανταγωνισμου. Βέβαια το ζήτημα των σχέσεων και δη των ερωτικων, είναι μια πολύ προσωπικη υπόθεση για να μπορούμε να αναφέρουμε σ' αυτη τόσο γενικα. Οι στιγμες υπέρβασης και οι προσπάθειες αντίστασης και ψαξιματος ήταν για τον καθένα διαφορετικες. Ωστόσο χοντρικα πρόκειται για γενια που ακόμα και τις στιγμες που νόμισε πως θα μπορούσε να γράψει Ιστορία (καταλήψεις) ελάχιστα ερωτεύθηκε.

Η γενια αυτη τα πήγε καλα με τον εαυτό της όσο μπορούσε να διατηρει τις φευδαλισθήσεις της. Εννοου πως όσο νοιώθαμε την αίσθηση μαγείας, δύναμης και οργης που η συμμετοχη μας στα κόμματα-θρησκειες της Αριστερας και τις αριστεροτικες παραλαγες τους, μας έδινε, μπορούσαμε ν' αντιμετωπίσουμε τον κόσμο και την καθημερινότητα, σαν κατακτητες τους. Ουσιαστικα ανυποψίαστοι για το τι πραγματικα συνέβανε. Αργότερα, όταν οι θρησκειες της Αριστερας κατέρευσαν πήραμε ζωη απο τους απελευθερωτες ορίζοντες που άνοιγε μπροστα μας η με 10χρονη καθυστέρηση μεταφορα της λογικης του Μαρτ, που οι καταλήψεις - και δια προηγμήκαν και τις ακολούθησαν - έφεραν. Τα προβλήματα γεννήθηκαν μολις χρειάστηκε να συγκεκριμενοποιήσουμε τα οράματα σε καθημερινη εναλλαχτικη στα ση ζωης. Με τις τρομερες θεωρητικες ελείψεις, τον εύκολο τρόπο αντιμετωπισης των πάντων, την ωσικη απομάκρυνση απο κοινωνικους χώρους περιθωριοποιηθήκαμε.

Η αντίδραση σ' αυτη την περιθωριοποίηση δεν ήταν η προσπάθεια απαγκλωτωσης απ' αυτην, αλλα η προσπάθεια βολέματος μέσα σ' αυτην.

Ο ρόλος του περιθωριακου μοναχικου καβαλάρη της αμφισθήτησης που απομονώνεται επειδη υπερέχει σε σημείο το οποιο οι άλλοι να μην μπορουν να τον καταλάβουν ήταν ι διαίτερα ελκυστικος και παραγωγικος, σε σχέση με τα άλλοθι που πρόσφερε για να μην γοητευτούμε απ' αυτον.

Ετοι σύντομα ο ναρκισσισμος και ο ελιτισμος μεταβλήθηκαν στις κύριες τάσεις ζωης που ζώντας οι περισσότεροι απο μας αντιμετώπιζαν τον κόσμο, την κοινωνία, οποιονδήποτε δεν είχε περάσει τα ζεια λούκια με μας.

Οι δύο-ουσιαστικα ζιες - όψεις αυτης της στάσης ήταν ο φοιτητικος-κουλτουριάρικος συνομπισμος και η λουπενούσηση.

Η διαδικασία σήψης, παραίτησης και αυτοπειθωριοποίησης που ξεκίνησε ήταν επόμενο να καταλήξει στο σημερινο έκτρωμα. Στη γνωστη δηλαδη κατάσταση, κάποιων εκατοντάδων νέων που περιφέρουν το πτώμα τους απο καφενείο σε καφενείο, απο πάμπ σε πάμπ, χωρὶς να κάνουν κυριολεκτικα τίποτ άλλο απο το να προσπαθουν να σκοτώσουν την ώρα τους. Παράλληλα αναλόνταν σε λογίδρια για τα χαμενα νειλάτα τους, την μάχη που χάθηκε χωρὶς να δθει, την πλήξη, την αδιαφορία που νοιώθουν απέναντι σ' οτιδήποτε.

Κάποιοι απ' αυτους διατηρουν μια σχέση επισκέπτη (ή και πιο μόνιμη ίσωσ) σε κάποιες πρωτοβουλίες και ζυμώσεις σε πολιτικο επίπεδο. Οχι όμως όπως παλιότερα σαν υπόθεση ζωης, αλλα πιο πολυ απο κεκτημένη ταχύτητα και μερικες φορες αναζητώντας άλλοθι για ατελείωτη απραξία.

Η ανάγκη ξεπεράσματος

Είναι άνθρωποι παρατημένοι όχι μόνο από την προσπάθεια δημιουργίας κινήματος αλλά και από τη διδύμη ποση σχετικά με την καθημερινότητα τους. Δεν θέλουν ή δεν μπορούν να ακούσουν, να μιλήσουν, να προσπαθήσουν να επικοινωνήσουν με οποιονδήποτε δεν βρίσκεται στην κατάσταση τους. Δεν την φάχνουν σε κανένα επίπεδο πια. Δεν τολμούν να διεκδικήσουν για τον εαυτό τους τίποτα. Από τα πιο απλά (ένα χαμόγελο, δύτικα αντικρύζεις τον ήλιο ή την θάλασσα) μέχρι τα πιο σύνθετα. Αισθάνονται ικανοποιημένοι από τον εαυτό τους στο όνομα του παρελθόντος τους και των ιδεών τοποθετημένων τους αναφορών. Ξεχνώντας πως όχι μόνο οι επαναστάτες αλλά ο καθένας που θέλει να δημιουργήσει μια προσωπική ιστορία, δεν είναι απλή αντανάκλαση των κοινωνικών συνθηκών αλλά προσπάθεια για συνελήφτη επέμβαση σ' αυτές, επικαλούνται το παρακματικό των καιρών για να δικαιολογήσουν στους εαυτούς τους το βάλιθμά τους.

Και βέβαια όσο ψέμα είναι το ότι δεν γίνεται τίποτα, στην κοινωνία (όποιος μπορεί να κατευθύνει την ματιά του πέρα από τον αφαλό του μπορεί να δει αρκετά, όχι βέβαια ανατριχιακά και επαναστατικά όπως θα θέλαις), αλλά πότε οι ανθρώπινες κοινωνίες παίρνουν μια συνολικά επαναστατική κατεύθυνση πέρα από σπάνιες ιστορίες περιοδεών; Άλλο τόσο ψέμα είναι ότι αυτος ο κόσμος παραμένει πρόσωντα στάσιμος και γι' αυτη μόνο την περίοδο αν ενεργος. Αυτο που συντελείται είναι μια φωβερή οπισθόδομηση. Όταν είσαι αραχτός είναι επόμενο να μετατραπεις σε συντηρητικό. Όταν παρατείσαι από μια διαδικασία η ψαξίματος του καλνούργου είναι φανερό ότι το παλιό που ξέπεται ξεπεράστηκε, να επανέρχεται με ορμη. Όταν το δράμα αλλαγής της κοινωνίας ουσιαστικά δεν σου λέει τί ποτα είναι επόμενο να κυττάς να βολευτείς όπως μπορείς μέσα σ' αυτην. Επει τη περιθωριοποίηση ακόμα και για αυτούς που κάποτε ήταν πραγματική πίκρα και καύμας να με ταβάλλεται σε εξαγνιστική θεα στην οποία καταθέτουν εν είδη σπονδης τους τελευταίους ζωήκους σπασμούς τους. Μέσα σ' αυτο το κλίμα οπισθόδομησης και τεχνητης διατήρησης του γκέττο σε ζωη (ο "χώρος" υπάρχει γιατί είναι ο κοινωνικός μας χώρος και τίποτ' άλλο), δεν είναι καθόλου παράξενο που αυτα τα "σαλτάρω", "είμαστα σκατά", "δεν την βρίσκω με τίποτα" μεταβλήθηκαν σε ρόλο. Ρόλο αναγκαίο για να την βγάλεις καθαρη, και να βολευτείς στην νέα κατάσταση πραγμάτων.

Επειδη σήμερα γύρω από την μιζέρια και την απραξία, μπορεί να κτίσεις όλες τις καθαντζόλες που θα σου χαρίσουν την κοινωνική αποδοχή, επειδη από καιρο αυτού που θέλουν κάτι να κάνουν αντιμετωπίζωνται σαν είδος "εκτος", ντενούντε, επειδη το να μην κάνεις τίποτα σημαίνει πως δεν ιψοκινδυνεύεις τίποτα, πως δεν συγκρούεσαι με τίποτα, πως απλα διασφαλίζεις εκείνα που σου χαρίζουν μια μιζέρη μεν, άντε δε επιβίωση, επειδη είναι εύκολο εύκολο να είσαι αυτογελοιοποιητικος μέσα από την τάχα, ουδέτερη, πλάκα (το χιούμορ του γκέττο είναι πάντα αυτογελοιοποιητικο), το ζόρικο είναι νάνα αυτοειρωνικος, να βάζεις δηλαδή στην γωνία με το χιούμορ το παλιο, τον μπάσο που κρύβεται μέσα σου, επειδη τέλος μέσα στην γενικευμένη αδιαφορία, κάθε βαρβαρότητα περνάει απαραήρη τη, σήμερα η μιζέρια, η παραίτηση, η ηττοπάθεια έχουν γίνει ρόλος. Βέβαια δεν μπορούμε να μαστε απόλυτοι. Υπάρχουν οι άνθρωποι που πίστεψαν πολυματικα σε κάτι και τώρα πια δεν πιστεύουν και για αυτους η αχιζοφρένεια, η αυτοκτονία, η πρωτηνή είναι πολύ κοντά (παρότι και για αυτους το βόλεμα μπορει να γίνει ρόλος), υπάρχουν και οι

φελλοι που επιπλέουν σε κάθε κατάσταση και σήμερα ουσιαστικα την βούσκουν και χοντρα μάλιστα μέσα σ' αυτο το κλίμα σήψης και παρακμης. Είναι οι άνθρωποι που ποτε δε συνδέθηκαν βιωματικα μ' αυτα που κάποτε έλεγαν ή και λένε ακόμα, που δεν έχουν μεγάλες απαιτήσεις από τον εαυτό τους και την ζωη, που είναι ανίκανοι έτσι κι αλλιως ν' απογειωθουν από το επίπεδο της ποσότητας σ' αυτο της πολύτητας. Οι άνθρωποι που θρέμμηκαν κάποτε τυχαία στον "χώρο" (επειδη πίστεψαν πως θα γαμήσουν, πως θα φανουν κοινωνικα, πως...) και συνέχισαν να υπάρχουν μέσα σ' αυτο γιατί άνετα μπορούσαν να εξασφαλίσουν ότι ζητούσαν συνένα "επαναστατικο" φωτοστέφανο. Τέτοιοι άνθρωποι πάντα ο πήραν και θα υπάρχουν και θα κολλάνε δίπλα μας.

Το πρόβλημα δεν είναι αυτοι. Είναι εκείνοι που παράλληλα με το δυο θέλει να υπάρχουν σαν τα κερια: καθημερινα να σώνονται (και χωρις καν να έχουν την ασφάλεια πως τουλάχιστον φαίνουν κάτι). Είναι εκείνοι που αληθινα νοιώθουν κάποια πως το πράγμα είναι βόλεμα, και το βόλεμα θάνατος και τα άλλοι φέματα, και πως σήμερα ποτέ ζουν με αίγματα από το παρελθον τα φέματα που τους διατηρουν στην επιβίωση.

Ποιοι είναι οι δρόμοι απεγκλωβισμου απ' αυτη την κατάσταση νέκρας, αδιαφορίας, ήτας;

Η έξοδος

Είναι προφανες πως δεν έχουμε να προτείνουμε κανένα σαβουαρ-βίβρο για αποτυχημένους, απελπισμένους πάλι ποτε επαναστάτες. Όποιοι πραγματεια κ θέλει ν' απεγκλωβιστει κατέχει την σημαντικότερη προϋπόθεση για να μπορέσεινά το κάνει. Η διαδικασία είναι διπλη: πρασπικη και ουλλογικη. Απ' την μια δηλαδη διαδικασία γέννησης κινήματος, κι απ' την άλλη αστυκη προσπάθειας επανένταξης στο κοινωνικο σύνολο και στους χωροχρόνους της δημιουργιας, οποια έδειται υψη κι αν έχει αυτη.

Αυτο που βλέπουμε εμεις είναι πως σήμερα το κεντρικο σ μια τέτεια πορεια δεν μπορει να είναι άλλο από την θέληση για γνωριμία με καλνούργους ανθρώπους. Με ανθω πους έξω από το γκέττο. Μ' ανθρώπους που θα μπορούμε να συνυπάρχουμε να συγκρουόμαστε να καταχτάμε πεδία αλληλούμνθεσης, να μαθάνουμε απ' αυτους και κείνοι που μας. Να σπάσουμε τα δρα του γκέττο, να επαναδιαχθούμε στην κοινωνία απ' την οποία προερχόμαστε. Να ξεπέρασουμε τον εστειλισμό μας, να ξαναγίνουμε ανοιχτοι, χαριστικοι, καλο- προαιρετοι και όχι μιζεροι καχύποποι. Να τολμήσουμε να ξαναβρεθούμε στο πέλαγος του καθημερινου φαξίματος, των καθημερινων συγκρούσεων. Να ξανασυγκλονιστούμε από φράσεις σαν αυτες "όποιος δεν φάνει είναι νεκρος". Όποιος βολεύεται είναι εχθρος".

Για να το πούμε πο "επικα": Να τολμήσουμε να ξαναδιεκδίκουμο ασ δύνατο, την ολότητα. Άλλα αυτη την φορα, ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ. Και στο μόνο έδαφος που μπορούμε να έμαστε αποτελεσματικοι: αυτη της πραγματικότητας και των πραγματικων αναγκων (δικων μας και του κόσμου και όχι των κάθε λογης έδειληψιων).

Απο κει και πέρα είναι προφανες πως η διαδικασία που θα μας ξαναεπιτρέψει να ζούμε λιγάκι και την ημέρα πέρα από την νύχτα, να ερωτεύμαστε, να κλαίμε, να παθιαζόμαστε, να εκμραζόμαστε, να δημιουργούμε, να ζεπερνάμε τον θεωρητικο πρωτογονισμο μας, να μισούμε και να αγαπάμε μένταση, να συντρίβουμε τον φασισμο, να φτειαχνουμε κίνημα δηλαδη μια νέα πραγματικότητα που είναι ενιαία, αντι φατικ ουσι και ξεκάθαρη, γοργη ουσι και αργόσατη, κάθε φορα συγκεκριμένη και ταυτοχρονα γενικη, επώδυνη ουσι και χαρούμενη αλλα πάνω απ' όλα ΖΩΤΑΝΗ.

Μπροστά στα αδιέξοδα

"Ποιός άληθεια είμαι γώ
καί πού πάω
με χήλιες δύν είκονες
στό μυαλό "

Δ. Σαββόπουλος

Είμαστε λοιπόν ή "γενιά της κρίσης", "η γενιά των χαμένων ίδανικων", "η γενιά που φάχνει τα".

Κάποτε άνακαλύφαμε "τά προβλήματα της καθημερινής ζωής" οτι "δέν είναι μόνο ο καπιταλισμός άλλα κι η μοναξιά". Αύτο δήταν κάτι όργανικά άναγκατο και θετικό.

Σήμερα φτάσαμε στό σημεῖο όποιος μᾶς θυμίζει ότι έκτος από τη μοναξιά υπάρχει κι ο καπιταλισμός, νά θεωρεῖται γραφικός. Ισως γιατί η παρουσία αυτών πού επιμένουνε σκορπίζει τα άλλοθι της άδρεναίας καί δημιουργεῖ προβλήματα. Ισως γιατί ο χυρωμένοι πίσω από το ρόλο του προδωμένου κι άπογοητευμένου, ορισμένοι αίσθανονται άσφαλείς.

Το δάστερο της ύποθεσης είναι ότι αύτοί που κάποτε ήταν τελέληδες της όρθοδος ιαζικαί τού μπολσεβικισμού, σήμερα μέ την ίδια μακάρια άνεση που άλλοτε ύπερασπιζαν τόν Στάλιν- μιλάνε γιά τά "άδιέξοδα" γιά το ότι "οποιος άσχολείται μέ τη πολιτική την έχει φωνήσει" καπού οι καιροί άντιγράφουν άλλη λους. Δέκαδες έποχη ύπαρχουν αύτοί πού μέ θαυμαστή εύλυγισία μέσης τάσσονται "δίκην ποι μένων" μπροστά από τό έκαστοτε άγελατο ρεύμα. Το ζήτημα όμως πού προκύπτει, είναι τι γίνεται πέρα απ' αύτούς. Τέλος γίνεται δηλαδή μόσους πραγματικά πίστεψαν σέ όρισμένα ίδανικα κι άπογοητεύτηκαν μπροστά στήν κρίση τους.

"Τά λόγια μου καήκανε σ' αύτη τήν έρημιά / ή νύχτα έναλλασσεται μέ νύχτα/ τά νέα που σᾶς είφερα σᾶς χαιδεψαγ τ' αύτιά / μάς απέχουνε πολύ απ' τήν άληθεια"

"Η κρίση λοιπόν είναι ή ώρη μανση ένδος κινήματος πού μπέρδε ψε φροσκείες καί μυθολογία κι έκανε ένα μηγμα πού τό συγχώνευσε μέ τήν ίδεολογία τους. Είναι τό ξεκαθάρισμα μέ ότι ολοκληρωτικό κι άντιδραστικό, έφερνε μαζί της ή Αριστερά σ' ολες της τις συνιστώσες. Είναι ή πτώση τής ούτοπίας κι ή έπαναφορά στήν σφαῖρα τής πραγματικότητας.

"Καμια φορά ένω είναι ήσυχα τό σπίτι τραντάζεται αξαφνα, τά ποτηριά τρέμουν πάνω στό τραπέζι, ένα κάδρο μετακινεῖ - ταί-καί τότε σκέφτομαι πώς καποιοι είναι έξω καί βαδίζουν πρός νέες έποχές"

Τ. Λειβαδίτης

"Μτσι λοιπόν έκει πού οι "κλασικοί" μᾶς είχαν λύσει τό πρόβλημα, έκει πού η έπερχομενή δέμη του σοσιαλισμού θά άντά μεινει τούς "πινώντες καί διψώντες" μέ τήν διχτατορία τού προλεταριάτου έκει λοιπόν καποιοι στή στροφή, τό τραϊνο έκτροχιάσηκε κι απ' τά βαγόνια του άρχισαν νά πέφτουν ένα ένα τά κεφάλια τών προφητών τής ίδιαρυθμης φροσκείας πού οι κήνωναρές της όνομασαν: κομμουνιστική.

Καί νάσου στήν έπιφάνεια οι δίκες της Μόσχας, νά κι ο Τέγκ Σιέρο Πέγκ, καί πιο κάτω ή Κροστάνδη κι οι διώξεις τών άντιφρονούντων απ' τούς τέσσερις, κιοι διώξεις τών τεσσάρων απ' τούς άντιφρονούντες, κι οι διωγμοί τών διαφορούντων απ' τούς ζαχαριαδικούς κι αρχισε τό τρομερό παραλήρημα τών διαφόρων πάγετών: "δέν είναι έτοιρέ παιδιά", "οι συνθήκες φταίνε...." Όμως ή ωρα είχε έρθει, οι άσκοι του Αιολου άνοιξαν καί κάθε κατεργάρης μπήκε στόν πάγκο του.

'Αλλά τό κακό δέν σταμάτησε έκει διότι κι η άντιπερα σχθη αύτή τού άναρχισμού ένω δέν βαρύνονταν μέ άμαρτίες, Όμως καύτη ήταν λίγη κι άδιέξοδο-οί άναφορές στήν Ισπανία τού 36-39 δέν έσωσαν καί δέν οώσουν τήν κατάσταση.

'Η κρίση λοιπόν μεγάλωσε κι έγινε ύστερία.

Εδώ λοιπόν τίθεται τό έρωτημα: Μέ τήν κρίση τής Αριστερής ίδεολογίας ποιός έχει πρόβλημα; Δέν είναι καλό πράγμα που έπεσε τό πέπλο του μύθου; Δέν είναι άρκούντως ίκανοποιητικό ότι τό πήραμε μυρωδιά νωρίτερα, πρέν τό άνακαλύφουμε σπάζοντας πέτρες σέ κανένα Γκουλάγκη; Δέν ήταν σοφή ή ένεργεια αύτού που πρώτος-ένω δύοι τό βλαπνε καί δέν τολμούσαν νά τό άμιλογήσουν ούτε στόν έαυτό τους-φωνάξε πώς ο βασιλιάς ή ταν γυμνός;

ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΤΟΝ ΟΠΑΠ Η ΤΥΧΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

A. Ο οργανισμός

Ο ΟΠΑΠ, κοινώς ΠΡΟ-ΠΟ, είναι από τις λίγες κρατικές επιχειρήσεις που χρέωται να διατηρεί μιάς και πρώτον είναι τζόγος και στο τζόγο ως γνωστόν κερδίζει πάντα τη "μάνα" (το κράτος στην περίπτωση μας) και δύτικις οι παίκτες και δεύτερον λόγω κρίσης δύλια και περισσότεροι παίζουν, μπας και "πιέσουν την καλή". Από την άλλη βέβαια παρουσιάζεται σαν κοινωφελής μιάς και με τα λεφτά "του" (αλήθεια ποιός του τα δίνει) χτίζονται στάδια, γήπεδα, αθλητικές εγκαταστάσεις κλπ. Έτσι προσπαθεί να κάνει εκβιασμούς πατώντας πάνω στους "κοινωφελείς" σκοπούς του: "Άν πάρετε τα ένσημα που ζητάτε" μας είπε ο Σεφερλής ένα από τα αφεντικά, "δεν θα γίνουν τρόλα στάδια".

Έτσι τρίτος και βασικός παράγοντας κερδών είναι η εκμετάλλευση των "έκτακτων εργαζόμενων" και η καταλήστευση ακόμα κι αυτέν των νόμιμων δικαιωμάτων τους (ένσημα, δώρα).

B. Πώς προσλαμβάνεσαι

Στον Οργανισμό Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου δουλεύουν περίπου 3-4000 υέοι και νέες. Στην συντριπτική πλειοψηφία τους φοιτητές (70% που οι περισσότεροι μπήκαν με μέσον): Οι χιλιάδες θέσεις για να καταληφθούν χωρίζονται ως εξής: Ένα ποσοστό απόμων μπαίνει μέσω του κυβερνήτος κομματος και οι υπόλοιποι μέσω των υπόλοιπων κομμάτων της συμπολιτευσης-πάντα. Γίνονται σχεδόν δεκαπλάσιες αιτήσεις από τις θέσεις που υπάρχουν. Προσλαμβάνεσαι δύμα μόνο με τον παραπόνων τρόπο.

Το μέσον παραμένει... τρόπος παραγωγής και στην σοσιαλιστική Ελλάδα.

Με την αίτηση που υποβάλεται υπογράφεις πριν προσληφθείς, και τη σύμβαση εργασίας που λέει ότι ισχύει μόνο για μία ημέρα, ουσιαστικά την πρώτη μέρα δουλειάς και μετά πάνει να ισχύει και συ παραιτείσαι κάθε δικαιώματός σου απέναντι στον οργανισμό, παρ' ότι δύνασαι συνεχίζεις να δουλεύεις. Αν δεν υπογράψεις αυτό το δουλικό κείμενο δεν προσλαμβάνεσαι.

Γ. Τι κάνουμε εκεί

Οι μέρες δουλειάς είναι: Δευτέρα, απλών δελτίων και πολλαπλών (συστήματος). Τρίτη: πολλαπλό. Τετάρτη: καμιά διάρκεια πολλαπλό και μετά Πέμπτη-Κυριακή ταξινόμηση, αποστολή και παραλαβή των καινούριων διατάξεων και παλιών παγμένων δελτίων.

Η πλειοψηφία δουλεύει μία ή το πολύ δύο μέρες (αν είναι στο πολλαπλό) κι αυτοί πούχουν πολύ γερδ δύντι δουλεύουν Σαββατοκύριακα πούνα πιδ δύντες δουλειές και πιδ πολλαπλά λεφτά. Οι δουλειές του Σαββατοκύριακου είναι άντες σε σχέση με την διαλογή γιατί απλώς καταμετράς ή στέλνεις δέματα, ενώ στη διαλογή είσαι από πέντε έως οχτώ ώρες σκυμμένος πάνω από τα δελτία που σεβύντες τις αποτυχίες προσπαθώντας να βρεις επιτυχίες.

Η δουλειά αυτή είναι άκρως σπαστική γιατί επαναλαμβάνεται τις δίδεις κινήσεις και σκέψεις για διά ένα αυτικέμενο χωρίς νόμημα: δελτίο ΠΡΟ-ΠΟ με ποδοσφαιρικούς αγώνες και Ι, 2, X επάνω.

Όρα που αρχίζει η δουλειά είναι 7.30 κι όποιος αργήσει έστω και Η5 λεπτά δεν έχει δικαίωμα να δουλέψει.

D. Μάυρη δουλειά

Φυσικά η δουλειά είναι μαύρη δουλεύουμε χωρίς σύμβαση, χωρίς ένσημα, με διάδικτο (δύτικις απόλυτη γιατί μετά την πρώτη μέρα δουλειάς πάνει η πρόσληψη) δύποτε θέλουν τα αφεντικά και οι "αρχηγοί" σαν ποινή. Οι "αρχηγοί" είναι επιστάτες για διάθεση αίθουσα (όπου δουλεύουμε γύρω στους 50 ανά 3-4 σε μεγάλα τραπέζια), είναι οι πιδές μπιστοί της διεύθυνσης Πασοκτζήδες ή παλιοί και καρφώνουν τους τεμπέληδες στη διεύθυνση διώχνουν δύσους καπνίζουν στο διάδρομο κλπ.

Ποινές είναι το διάδικτο-από λυση που επιβάλλεται σε δύσους εργαζόμενους "τεμπέλιδζουν" ή δεν βρουν καποιο Ι2κάρι ή Η3 δρι στα δελτία που διαρθνούν. Για να αυξήσει την παραγωγή κάθητα ο οργανισμός έχει συγχωνεύσει φάσεις δουλειάς δύστε σε μία φάση να κάνουμε δύο ή τρεις εργασιακές λειτουργίες.

E. Εμείς

Ο αγώνας των έκτακτα εργαζόμενων έχει αρχίσει εδώ και πολύ καρέ. Το πρώτο που κερδίσαμε ήταν το "αστικό δικαίωμα" να έχουμε σωματείο. Αγώνας που πληρώθηκε με το διώξι με των πρωτεργατών του σωματείου που ήταν και μέλη της συσπείρωσης εργαζομένων.

Από κεί και πέρα καταφέραμε να κοντράρουμε αρκετές ποινές απολύτες και σα συσπείρωση από μία έδρα πούχαμε να πάρουμε 3 στο Δ.Σ., ενώ το ΠΑΣΟΚ από 6 πούχε έπεσε στις 4 και το ΚΚΕ παρέμεινε σταθερό στις 2.

Σήμερα υπάρχει μία επίθεση από τη μεριά της διεύθυνσης και των πράσινων αφεντικών, απη μία να απομονωθούν οι τεμπέληδες, οι κοπανατζήδες, αυτοί που κάνουν "σαμποτάς" μιάς και διορθώνουν χωρίς να βλέπουν, με αποτέλεσμα να χάνουν τα Ιζάρια και από την άλλη να μας διατηρήσει σαν έκτακτα εργαζόμενους στη μάχη δουλειά χωρίς δικαιώματα και άρα με καμηλό κόστος για να αυξηθούν τα κέρδη τους.

Σ' αυτή τη γραμμή συμφωνούν η συνδικαλιστική παράταξη του ΠΑΣΟΚ και του συμπολιτευόμενου ΚΚΕ και συνεχώς προβάλλουν αιτήματα εργασιακής πειθαρχίας, "εσωτερικού κανονισμού που πρέπει να φτιάξει το Δ.Σ.", προσπαθούν να υποβαθμίσουν τα θέματα των ενσημάνων, της σύμβασης κλπ.

Παρ' όλα αυτά ο κόσμος έχει εκφράσει μία διάδεση αγώνα κι κοντραρίσματος στην εκμετάλλευση από το κράτος. Αυτό που μένει είναι να οργανωθεί, πράγμα αρκετά δύσκολο μιάς κι από τη μία οι μέρες δουλειάς είναι σπαστές άρα δεν υπάρχει μία συνεχής επαφή μεταξύ των εργαζόμενων και από την άλλη πιδ βασικό επειδή η δουλειά είναι ευκαιριακή και υπάρχει - στους κατά πλειοψηφία φοιτητές - η "αυταπάτη" του ευκαιριακά εργαζόμενου προνομιούχου φοιτητή και δύτικη συνέδηση του μόνιμα εκμετάλλευσμένου στο Πανεπιστήμιο, στη δουλειά και στην ανεργία. Τέλος υπάρχουν διαχωρισμοί μεταξύ αυτών που δουλεύουν σε διαφορετικές φάσεις δουλειάς μιάς και τα μεροκάματα είναι διαφορετικά.

ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ: ΚΑΠΟΙΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Έχοντας ήδη περάσει ένας περίπου μήνας από τις φοιτητικές εκλογές, έχοντας ήδη κοπάσει ο θόρυβος που δημιουργήθηκε από το εκλογικό αποτέλεσμα και τις ανακατατάξεις που παρατηρήθηκαν στο φοιτητικό χώρο, με τη μεσολάρηπη του Πανσούπουδας ιστοκού συνέδριου και -κύρια- μένα ΙΣθμέρο διάλεικα ίδεοντας "Εκεούρασης" και διακοπών του πάσχα, νομίζουμε ότι μπορούμε, με κάποια σχετική ψυχραιμία, να βγάλουμε κάποια συμπεράσματα οχι μόνο για τις εκλογές αλλά με αφορμή αυτές για κάποια γενικότερα φαινόμενα στα ΑΕΙ φέτος. (Αν και κάπως παρακινδυνευμένα γιατί η χρονική απόσταση από τα γεγονότα καλύπτει τη ησυχία και τη ακινησία που επικρατεί στις σχολές μετά τις διακοπές -φυσικό άλλωστε-. αφαίροντας και την ελάχιστη συναίσθηματική φόρτιση αιώνα τα συμβάντα που πολλές φορές είναι αναγκαία για να κρίνει κανείς.)

ΟΙ ΕΚΛΟΓΕΣ

Σε γενικές γραμμές δύο είναι τα συμπεράσματα που μπορεί κανείς να βγάλει ρέχοντας μιά πρώτη ματιά σ' όλη την κινητή θήκη στο φοιτητικό χώρο προεκλογικά και μέχρι το Πανσπουδαστικό συνέδριο.

Πρώτον το διπολικό κλίμα (για να χρησιμοποιήσουμε την έκφραση που κατά κόρον χρησιμοποιείθηκε σε αναλύσεις, περιοδικά, μπροστούρες κλπ.) ανάμεσα στη δεξιά και το ΠΑΣ.ΟΚ. Δεύτερο η αύξηση της συμμετοχής των φοιτητών στις εκλογές.

Αρχίζοντας από το δεύτερο: θα περίμενε κανένας ότι αυτή η αύξηση των εκλογέων μεταφράζεται, αν όχι με απόλυτη πάντως με σημαντική αναλογία, σε αύξηση του ενδιαφέροντος συμμετοχής στα κοινά του "φοιτητικού σώματος" (σύμφωνα με τη χυδαία συνδικαλιστική ορολογία). Ακόμα ότι οι φοιτητές παρουσιάζονται πλέον, ξανά, σαν ένα στρώμα με υψηλό δείκτη πολιτικού ποίησης και ευαίσθοδης γυρω από τα ζητήματα που τους αφορούν σαν τέτοιους αλλά και για γενικώτερα πολιτικά. Ο τύπος, έδωσε έναν, χαρακτηρισμό για τις φετεινές εκλογές (κατ' επέκταση και για το Πανσπουδαστικό) μιλώντας για αύξηση της πολιτικοποίησης, για το πιό πολιτικοποιημένο συνέδριο στη ζωτικά της ΕΦΕΒ άλπ. Κατ' οντότητα, σαν ένα βαθμό αυτό είναι σωστό. Δεν πάγιε όμως να αποτελεί τη μία όψη του νομίσματος που συγκαλύπτει την άλλη.

Λίγο αν την φάξει κανείς θα καταλάβει ότι τα πράγματα δεν παρουσιάζονται και τόσο ρόδινα. Δηλαδή, αυτή η "πολιτικοποίηση" δεν εκφράζει μια κίνηση και διεργασία που συντελέσθηκε στις συνενδήσεις των φοιτητών, αλλά αντιθέτω πρόκειται για μια νοθα πολιτικοποίηση, για την επιβολή της πολιτικής των κομμάτων στο φοιτητικό χώρο. Βέβαια, αυτό δεν είναι και νούριο φαινόμενο. Εδώ και κάποσα χρόνια, η επιβολή των συνδικαλιστικών/κομματικών παρατάξεων και των επιλογών τους είναι γεγονός. Αλλά εδώ μιλάμε για "υπερπολιτικοποίηση" επί πλαστη, φεύγτικη, για πολιτική έξω από τον κόσμο και τις ανάγκες του. Αλλά και πάλι αυτή η ερμηνεία δεν είναι ικανοποιητική.

Πλέον το εκλογικό αποτέλεσμα δεν διαμορφώνεται με βάση τις ενδοφοιτητικές-ενδοπαγεπιστημιακές διεργασίες και αντιθέσεις, αλλά με βάση γενικά πολιτικά/κομματικά κριτήρια. Οι α

ντιθέσεις τείνουν να μεταφερθούν από τα στενά πλαίσια της πανεκπιστημιακής κοινότητας σε ευρύτερο επίπεδο, αυτό της κοινωνίας και να εμφράζουν τις αντιπαραθέσεις που γίνονται εκεί.

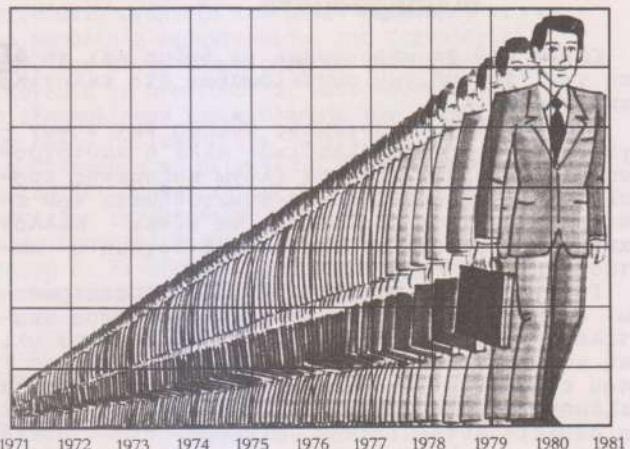
Δηλαδή "βγήκαμε επιτέλους απ' το γκέττο;" θα μπορούσαν να αναφωνήσουν χαρούμενα διάφοροι. Άλλα αυτή ακριβώς η πολιτική, η πολιτική των κομμάτων κι όχι μια διαδικασία που ξεκινεί από τους ίδιους τους ανθρώπους και τις ανάγκες τους δεν μας πεινεί για κάτι τέτοιο, αλλά για κάτι άλλο: Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΧΑΝΕΙ ΤΗΝ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΑΝ ΤΕΤΟΙΩΣ.

Γιάνα γίνεται καθαρό

- Αυτό γινεται εμφανές κατ' αρχάς με τα αποτελέσματα όπου παρατηρείται μια κατάταξη των πολιτικών δυνάμεων αντίστοιχη να κείνη της "Χοινωνίας" γενικά, δηλαδή, τα αποτελέσματα ολοένα τείνουν να πλησιάζουν και να εμφράσουν την κατάσταση που κυριαρχεί στο γενικό πολιτικό επίπεδο. Σταθεροποίηση και μικρή -έστω- άνοδος της ΠΑΣΠ, εντυπωσιακή άνοδος της ΔΔΠ, στασιμότητα της παραδοσιακής αριστεράς. Άκομα πολωτικό κλίμα ανάμεσα σε ΠΑΣΟΚ-δεξιά. (Ήταν φανέρω στην προεκλογική περίοδο ότι η κόντρα γινόταν ανάμεσα σ' αυτούς τους δύο που εξαλλού για αυτό "φαινόντουσαν" και πιό πολύ. Αντίθετα η παρουσία της ΠΣΚ φάνταζε σχετικά "σεμνή" μπροστά στην καμπάνια των δύο αντιπάλων, ποντάροντας στο να δημιουργήσει αντιπολωτικό κλίμα, "ενάντια στα διλήμματα", "ναι στην αλλαγή" και να παρουσιαστεί σαν η εναλλακτική λύση ανάμεσα στους δύο.)

- Οι φοιτητές δεν ψηφίζουν πλέον (δεν ψήφισαν φέτος τουλάχιστο) από ότι φαίνεται για με γαλύτερες ή όχι αλλαγές στην παιδεία. Η αναμέτρηση ούτε καν έγινε στη βάση της υποστήριξης ή αντίθεσης στην "αλλαγή στη παιδεία", συγκεκριμένα δηλ., τη στάση απέναντι στο ν-π πράγμα που λέγο πολὺ είχε κριθεί (σε αντίθεση με όλους χώρους, όπως π. τους γιατρούς, όπου η εκλογική αντιπαράθεση γινόταν ανάμεσα σε δύο στρατόπεδα, τους υποστηρικτές του Ε.Σ.Υ. και τους αντίθετους).

Αλήθεια είναι κάπως δύσκολο να πεισθεί κα-

νείς ότι η κίνηση που δημιουργήθηκε στις σχολές φέτος μέχρι τα μέσα της χρονιάς για το ζήτημα των εξαμήνων, επηρέασε τις φοιτητικές συνειδήσεις. Οι φοιτητές (ναι, αυτή η αδιάφορη παθητική και απολίτικη φοιτητική μάζα) φηφίζουν για μέσα ή έξω απ' την Ε.Θ., για την "αλλαγή", την "πραγματική αλλαγή" ή την "απαλλαγή" ενάντια στο "αστυνομικό κράτος του ΠΑΣΘ", "όχι στον κρατισμό" (ΔΑΠ) κλπ.

- Ένα άλλο στοιχείο που συνηγορεί σ' αυτό το χάσιμο της ιδιαιτερότητας του κοινωνικού φοιτητικού χώρου είναι η ότι οι εκλογές πανύουν να έχουν τη βαρύτητακαὶ τη σημασία που είχαν ολόκληρη τη μεταπολιτευτική περίοδο. Δεν αποτελούν το "βαρόμετρο" ή το "δείκτη" των ευαισθησιών και ανησυχιών των φοιτητών καὶ της νεολαίας γενικωτερα. Κι αυτό, στο βαθμό που τα αποτελέσματα το μόνο που κάνουν είναι να επιβεβαιώνουν ΚΑΙ στο φοιτητικό χώρο την κίνηση που υπάρχει στο γενικό επίπεδο της κοινωνίας.

... συμπερασματα

Κάπου εδώ θα μπορούσαμε να δούμε και τη θέση του "χώρου", των συσπειρώσεων στο εκλογικό αποτέλεσμα.

Ης στις απόλυτους αριθμούς αύξηση των φήφων - γύρω στους 500 πανελλαδικά - αλλά η ταυτοχρονή καθήλωση στα ποσοστά (λόγω αυξημένης προσέλευσης) κάνουν ώστε τα συναισθήματα που επικρατούν στους συντρόφους να είναι μάλλον απογοητευτικά. Είναι πραγματικά σχήμη η κατάσταση;

Γεγονός είναι ότι στο χώρο των συσπειρώσεων επικρατούσε προσδοκία για μεγαλύτερο αποτέλεσμα και η προσδοκία αυτή έβρισκε την υλική και συναισθηματική της βάση στη δουλειά που είχε γίνει τη φετεινή χρονιά γύρω απ' τα εξάμηνα και τα κάποια αποτελέσματα που είχε η δουλειά αυτή. Πιθανόν - σίγουρα - στα μυαλά πολλών οι "επιτυχίες" εκείνης της περιόδου είχαν μεγαλοποιηθεί και στο κάτω-κάτω είμα-

σταν και η μόνη δύναμη -σε ωρισμένες σχολές τουλάχιστον, σίγουρα- που είχαμε μιά παρουσία στον κόσμο, στους φοιτητές.

Αλλά το αποτέλεσμα απ' οτις φάνηκε διέφευσε πολλούς πόθους. Γιατί τελικά -το παμε και παραπάνω- οι φοιτητικές συνειδήσεις μάλλον δεν επηρεάστηκαν από την αντιπαράθεση γύρω απ' τα εξάμηνα (με εξαίρεση ελάχιστες σχολές όπου οι επιπτώσεις για το χώρο μας ήταν ή να διατηρούν οι συσπειρώσεις σε κάποια αξιοπρεπή επίπεδα και να μην καταποντιστούν ή και ν' αυξηθούν όπως στη φιλοσοφική).

Ακόμα: φέτος επιτάθηκε η εδώ και τρία χρόνια -πραγματική- αίσθηση αδυναμίας να επηρεάσεις την πραγματικότητα και να πάξεις κάποιο ρόλο. Εξαίρεση (μ' διέσ τις παραπάνω επιφυλάξεις) η περιβόητη "μάχη των εξαμήνων" κι η συζήτηση για το στρατό στο Πανσπουδαστικό που οφειλοτάν σε δική μας βασικά πίεση. Φέτος ο χώρος σταθεροποιήθηκε στα ίδια με τα περινά επίπεδα της ανυπαρξίας των γεγονότων και των "μαχών". Και αυτό είναι θετικό αν σκεφτεί κανείς τη συνεχή καθοδική πορεία εδώ και 3 χρόνια. Έτσι το αποτέλεσμα ούτε καλό ούτε κακό μπορεί να κριθεί, απλά οι συσπειρώσεις ΣΥΝΤΡΟΙΝΤΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ.

Έκείνο που προβάλλει επιτακτικά αναγκαίο, για το χώρο των συσπειρώσεων και που αποτελεί "μάθημα" της φετεινής χρονιάς, είναι η αγαζήτηση ταυτότητας και προσωπικού των συσπειρώσεων. Καπολες πολύ γενικες -έστω- ιδεολογικες συντεταγμένες μέσα στις οποίες θα ορίζονται, και οι οποίες δίνουν και μια "γραμμή" κατεύνησης π.χ. υπερ του Πανεπιστήμιου ή ενάντια, όπως αυτιστιχα κατα της διάκρισης χειρωνακτικης-πνευματικής δουλειας ή οχι; κλπ. Και είναι αρκετα σημαντικο αυτο το προσωπικο να δειχθει προς τα έξω, να καταξιωθει στις συνειδήσεις του κόσμου αλλα και όχι μόνο σ' αυτους: Δηλαδή στον ίδιο τον κόσμο που φέτος πλαισιώσε τις συσπειρώσεις και δούλεψε μ' αυτες, υπάρχουν τε ράστιες διαφορες ανάμεσα στους τρόπους που σκέφτονται και στις γνώμες για τις συσπειρώσεις, την πανεπιστημιακη πραγματικότητα γενικα και κλπ.

Μια ευκαιρία για την ανάδειξη αυτου του ζητήματος δόθηκε φέτος με τα εξάμηνα. Ξωρις να περιμένει κανείς ότι μια ουσιαστικη και ριζικη διαφοροποίηση στο τους υπόλοιπους εναντιωτες των νέων εξεταστικων (Δ.Α., ΔΑΠ) καθως κι η προώθηση κάποιων άλλων αιτημάτων περάλληλα με αυτα της μη εφαρμογης των εξαμηνων, θα μας έβγαζε ενισχυμένους αριθμητικα (πολυ πιθανο να μεναμε στα ίδια, μπορει να πέφταμε κιολας) θα αποκτούσαμε τουλάχιστον το δικό μας στίγμα, την "πολιτικη μας ταυτότητα".

Αυτο πρέπει να συνεχιστει είναι ο προβληματισμος που άνοιξε με το τριήμερο και που κατέληξε σε διάσπαση των συσπειρώσεων και σε χωριστο εκλογικο κατέβασμα, να συνεχιστει και να βαθύνει ώστε να αποκτήσει και συγκεκριμένο περιεχόμενο μέσα απο μια πρακτικη. Και πολυ σημαντικο είναι αυτη η διεολογικη διαμάχη να μη μείνει μια κόντρα ανάμεσα στους "παλιους και ειδήμονες" μόνο, αλλα να γίνει υπόθεση του συνόλου των ανθρώπων που εξακολουθουν να εκφράζονται μέσα απο τις συσπειρώσεις. (Αυτο λέγεται γιατι ακούστηκε απο πολλους στο τριήμερο στι η αντίθεση που αναπτύχθηκε εκει πέρα μπορει να είχε κάποιο γενικο ενδιαφέρον αλλα δεν έδινε στον κόσμο, στο επίπεδο της σχολης κάποια αναγκαια εφόδια για το προχώρη μας δουλειας).

Η χαραξη κάποιων γενικων γραμμων αντιμετώπισης των ζητημάτων και παρέμβασης είναι αυτο που κατα τη γνώμη μας απαιτει η συγκυρία.

Δίνουμε αποσπάσματα από το περιοδικό της Γεωπονικής "Αντίλογος" που πιστεύουμε ότι δίνουν ένα ενδιαφέροντα προβληματισμό για τον φοιτητικό χώρο.

Τελικά ! Ξέρουμε τι είναι η τεχνοκρατία;

Τελικά φαίνεται ότι δεν ξέρουμε τι είναι η τεχνοκρατία, ο τεχνοκράτης και ο ρόλος του (ρόλος μας για μερικούς) όπως του λάχιστον διαπιστώνει κανένας από το άρθρο του Σάκη Π., που δημοσιεύτηκε στον Αντίλογο No 2 και απότι τουλάχιστον έδειχνε ο τίτλος του, όταν μια προσπάθεια να δοθεί μια απάντηση στο θέμα διαφορετική από την αντίληψη που επικρατεί στα μεγαλύτερο μέρος των φοιτητών.

Ουμώς όλα τα θετικά σημεία του άρθρου χάνονται μπροστά στην προοπτική που μας δίνει -καθόλου πρωτότυπη θα έλεγα-, δηλ. όπως λέει χαρακτηριστικά. Το λαϊκό κίνημα παλεύει για Εθνική ανεξαρτησία- Λαϊκή κυριαρχία και κοινωνική απελευθέρωση και έχει καθή-κον να αντιμετωπίζει παντού και πάντα και ν' αντιπαλεύει τις τεχνοκρατικές λογικές όπου και όπως εκφράζονται. Μόνο έτσι θα οικοδομηθεί η κυριαρχία επιστημόνων -τεχνη-κών και λαϊκού κινήματος. Είναι ο μοναδι-κός δρόμος.

Αν περαμερίσουμε για λίγο το για ποιο πράγμα παλεύει το λαϊκό κίνημα και δούμε το μοναδικό δρόμο (μήτως αυτός είναι ο τρίτος δρόμος), τη συμμαχία δηλαδή επιπτημόνων -τεχνικών και λαϊκού κινήματος (έτσι και με προϋπόθεσης) εύλογα αναφτιέται κανείς πώς αυτοί οι τομείς ή στρώματα μπορούν να οικοδομήσουν κατέλικον; πώς τα συμφέροντάς τους ταυτίζονται;

Και αν κάποιος δεν είναι οπαδός της καινούργιας σοσιαλιστικής λογικής του Αρσένη, όπου οι εργάτες και οι βιομήχανοι παλεύουν πιασμένοι χέρι - χέρι για να ορθοποδήσει η βιομηχανία μας, η εθνική μας οικονομία, το "κολνό καλό", δηλ. μπορεί να δεί και το ρόλο που παίζει ο τεχνοκράτης στην παραγωγική διαδικασία, ρόλο που δεν επιτρέπει σε καμιά περίπτωση την οικοδόμηση της πολυπόθητης αυτής συμμαχίας.

Πρώτα απόλα είναι καθαρό ότι οι τεχνοκράτες ασκούν το πραγματικό κουμάντο πάνω στον εργάτη, επιτρέποντας μ' αυτό τον τρόπο να μπορεί η υπεραρχία να περνάει στα χέρια των ιδιοκτητών των μέσων παραγωγής και δίνοντας την εγγύηση έτσι ότι η επένδυση που πραγματοποιήθηκε θα γίνει παραγωγική.

Συγκεκριμένα είναι αυτοί που απορασίζουν τα ωράρια, τους ρυθμούς εργασίας, την τεχνολογία που χρησιμοποιείται, τις φόρμες εργασίας, τις πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται, τα συστήματα πώλησης και προώθησης κλπ. Οχι μόνο πραγματοποιούν αυτές τις ενέργειες, αλλά τα στελέχη της Διοίκησης έχουν και την ευθύνη να καλλιεργούν το σεβασμό στην πειθαρχία, στην διαδικασία της δουλειάς, έχουν την εξουσία να διαπράγματεύονται με τους εργαζόμενους τις συλλογικές συμβάσεις και στο συνολό τους έχουν λειτουργίες επαγρύπνησης και τιμωρίας στο ανταρεικό της επιχείρησης. Είναι λοιπόν οι τεχνοκράτες η πραγματική εξουσία στο εσωτερικό της παραγωγής διαδικασίας (άσχετα από τη νομική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής) γιατί σήμερα ο μοντέρνος εογάτης δεν συγκρούεται άμεσα με το πιεντικό, με τον καπιταλιστή στο ερνοπάστιο: έχει απέναντί του τον διευθυντή, τον διαχειριστή, τον τεχνικό, οπλά όχι τον ιδιοκτήτη.

Ποιά συμμαχία λοιπόν:

Η υπόθεση για τη συμμαχία επιστημόνων-τεχνικών και λαϊκού κινήματος βασική πρό παλιά νια δηλ. την Αριστερά (ιδιαίτερη νια το Κ.Κ.Ε.). Πιστεύω ότι είναι αυτή που προκλεί τη σύνχιση και μης Βασανίζει χρόνια, όσον τουλάχιστον η ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων θεωρείται βέβαιο ότι οδηγεί στο σοσιαλισμό.

Γιατί αυτή η συμμαχία έχει οικοδομηθεί πανκύρια αρκετές πορές, με πιο κλασικό παράδειγμα το σοσιαλισμό στη Ρωσία αλλά & αρκετά αρνότερα σε ηλια σειρά χώρες του Τρίτου κόσμου. Η τεχνοκρατία αποτέλεσε βάσιμο στρώμα μιας πλειάς αντικαπιταλιστικής συμμαχίας ενάντια στην αστική τάξη των χωρών αυτών. Είναι λοιπόν και οι τεχνοκράτες ενάντια στην αστική τάξη:

Και βέβαια είναι, όταν υπάρχει μια αδύναμη και εξασθημένη αστική τάξη

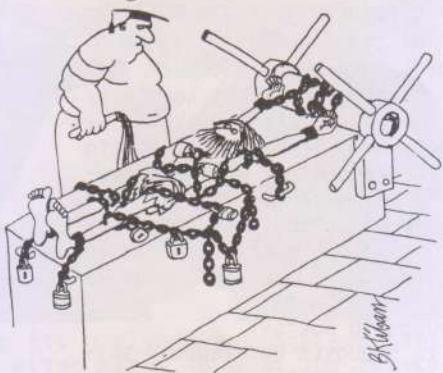
που δεν μπορεί να πετύχει μια επιταχυνόμενη ανάπτυξη των μέσων παραγωγής κι ένα παράλληλο εκμοντερνισμό της τεχνολογίας. Γιατί της είναι απαραίτητο το κράτος και η οικονομία να αναπτύσσονται ακατάπαυστα για να εξασπαλίσουν την εκπλήρωση των ιδιαίτερων ρόλων διοίκησης και διαχείρησης.

Μια οικονομία σε ακινητία ή σε υποχώρωση περιορίζει σημαντικά τις δυνατότητες επέκτασης της τεχνοκοπίας, όπως και μια τεχνη-λογία (σαν εκείνη που πρότειναν μια κάποια στιγμή οι Κινέζοι) που τείνει ν' απλοποιήσει την παραγωγή αναθών και υπηρεσιών και να διαλύσει τη συνκέντωση εξουσίας τη ζευναρωμένη με την οικονομική πρόσθιδο.

Ετσι εκεί που μια καπιταλιστική τάξη πλούσια και γερή εγγυάται μια αδιάκοπη ανάπτυξη των μέσων παραγωγής η τεχνοκρατία συμμαχεί μαζί της. Άλλη η τεχνοκρατία δεν έχει ξεχωριστά συμφέροντα για να υποστηρίζει το

καπιταλιστικό καθεστώς. Συγκεκοιμένα της είναι αδιάφορη η ατομική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής εμόσου η εξουσία της και τα προνόμια της ξεπηδούν από τη δουλή διοίκησης και όχι από το καθεστώς ιδιοκτησίας. Εκείνο που θέλει και που υπερασπίζεται ο τεχνοκράτης είναι ο τύπος διαχείρισης και όχι ένας της ιδιοκτησίας.

Πανεπιστήμιο - Γεωγραφική - Μέρος ερουσών : όροι προσητικές και διυπαράστητες παρέμβασης.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ αιτήμαστο που ποέπει να διεκδικούν σήμερα είναι:

- 1) Πολλοί διδάσκοντες, πολλές σπολίεις, ίδιος ο αντικείμενο. Εναλλακτικοί τρόποι διδασκαλίας, δύος σεμινάρια με διαφορά θέματα και από ανθρώπους έχω από τη σχολή σε θέματα που η ίδια η ώρη της σχολής την κάνει αδύναμη να τα θίξει π.χ. φυτοφάρμακα-επιπτώσεις τους, ένγειες βελτιώσεις και περιβάλλον, αγροτικές κινητοποιήσεις κ.λπ.
- Γιατί η γνώση πέρα από την αντικειμενική της αξία κουβαλάει πάντοτε ενώπιωσην την ιδεολογία που την προσδιορίζει η οποία πρέπει να εξετάζεται πολυδιήστατα. Ακόμη συνοδεία των συγγραμμάτων με μεγάλη και πολύπλευρη βιβλιογραφία για τον ίδιο λόγο.
- 2) Κατάργηση της έννοιας της κατοχύρωσης (έτους, εξόμινου κ.λπ.) και των κάθε είδους ανάλογων περιοριστικών διατάξεων (προσπατατούμενη, περιορισμοί ωρών κ.λπ.) που μόνο σκοπό έχουν τη ρύθμιση της ροής των πτυχιούχων προς τα έχω και των πολιτηρών μέπα στο Πανεπιστήμιο ανάλογη με τις επιλογές της πολιτικής εξουσίας. Πόσο μάλλον που οι επιλογές αυτές δεν αντανακλούν ανάκες της παρανυκής διαδικασίας αλλά σπενγνωμένες προσπάθειες απάλυνσης των ανωμαλιών που η αδυναμία ανταπόκρισης του πανεπιστήμου στην παραγωγική διαδικασία προκαλεί (ανενία). Σε ιδεολογικό επίπεδο οι περιορισμοί αυτοί επιβάλλουν την υποταγή και την άκρη αποδοχή τους με αντάλλαγμα την κοινωνική άνοδο. Πιστεύουμε πως κάθε φοιτητής έχει δικαίωμα να απομασίζει ο ίδιος για την εντατικοποίηση των σπουδών του. Το πανεπιστήμιο δεν είναι η λερή επένδυση

Αν λοιπόν οι τεχνοκράτες είναι πόθιμοι να συμμαχήσουν με το λαϊκό κίνημα σε κάποια ψάση-προμανώς τότε που κινδυνεύουν τα συμφέροντά τους - ισχύει το ίδιο και για το λαϊκό κίνημα; Και πολὺ περισσότερο είναι δυνατόν να υπάρχουν και σε μας τόσες πολλές αυταπάτες για τον "αντικειμενικά προοδευτικό ρόλο" μας; (τουλάχιστον κάποιων)

του ιδρώτα του λαού που πρέπει να μεγιστοποιήσει την παραγωγικότητά της θνάζοντας άξιους και διθόνους, επιστήμονες μέσα σε καθορισμένο χρόνο. Είναι ο μηχανισμός που παρέχει τους ανδρεικελοειδείς διαχειριστές αυτού του ιδρώτα. Στόχος: διαιώνιση παραγωγής του ιδρώτα.

Όταν όμως η αναγνώση και η υλική προσπορά αυτής της ανόδου αμφισβητούν (όπως γίνεται σήμερα) τότε αμφισβητούνται και οι περιορισμοί αυτοί και η φοιτητής δεν γυρίζει στα θρανία δύο αυστηροί κι αν γίνουν. 3) Ποσοτική μείωση και ποιοτική αλλαγή των εξετασεών.

Η Γεωπονική έχει κατανήσει εξεταστικό κέντρο και η κατάντια αυτή πηγάζει κύρια από τον παραλογισμό του προγράμματος σπουδών. Εμείς πέρα από τις νύχεις που κάνουμε πιό πάνω δεν θα αναφερθούμε εδώ σε μορφή και περιεχόμενο συγκεκριμένων μαθημάτων που πρέπει να αλλάξουν. Για τέτοιες προτάσεις

είναι απαραίτητο να προηγηθούν συζητήσεις, ζυμώσεις, εκδηλώσεις κ.λπ. πάνω στο γεωπονικό αντικείμενο που σκοπευούμε να προωθήσουμε δύο γίνεται από τη μεριά μας στο άμεσο μέλλον. Θα προτείνουμε όμως τρία πράγματα: α) Την ομαδοποίηση των εξετλασεων σε μαθήματα που είναι συγγενή (π.χ. Μαθηματικά - Στατιστική - Πιθανότητες - Μηχανική) μέχρι συνεχόμενα (π.χ. οι δύο Βοτανικές). Ως πολλαπλές εξετάσεις σε τέτοιες ενότητες έχουν στόχο μάλλον την υποταγή στην αυθαυρεσία του εκπειδευτικού συστήματος παρά την βοήθεια στην εμπαίδωση και κατανόηση της γνώσης. Επίσης ο καθηγητής για είναι υποχρεωμένος να δίνει τις απαντήσεις των θεμάτων του και με βάση αυτές τις απαντήσεις να γίνεται δημόσια η διόρθωση.

β) Την αντικατάσταση των εξετάσεων με εργασίες (υλλογικές ή ατομικές) σε σχέση πάντα με το πρόγραμμα σπουδών.

Το θέμα των εργασιών θα καθορίζεται κύρια από τον ή τους ενδιαφερόμενους φοιτητές κι οι τυχόν διαφορετικές απόψεις τους πάνω στο θέμα, δεν θα πάζουν καν ρόλο για το αν θα περνάνε ή όχι το μαθηματικό. Προωταρχός ο κάθε φοιτητής θα μπορεί να διαλέξει με ποιόν από τους δύο τρόπους θέλει να εξεταστεί.

γ) Να εκτιμιέται η ικανότητα του γεωπόνου να δουλέψει ο ίδιος σαν αγρότης κοινωνικά χρήσιμος και όχι σαν πλαστέ φυτοφάρμακων που χρησιμοποιεί τις περιγραμμένες που πήρε και τις εξετάσεις που πέρασε για να κατοχύρωσει το ρόλο του πνευματικού συμβουλάτορα στην πλάτη του ανρότη.

Γιατί θέλουμε γεωπόνους-αγρότες και όχι γεωπόνους στο πλευρό του αγρότη.-

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΓΙΑΤΡΩΝ

Εκλογές στον Ιατρικό Σύλλογο Χανίων - Απρίλιος '84

Λίγα λόγια παραπάνω

Στο τέλος του Απρίλη διεξάγονται εκλογές σ' όλους τους Ιατρικούς Συλλόγους της χώρας. Γεγονός ιδιαίτερο θετικό διότι η διαδικασία αυτή πραγματοποιείται σε στιγμές που το ιατρικό συνδικαλιστικό κίνημα (και ίδιως το νοσοκομειακό) αρχίζει να ξεπερνά συρρ-αγάν τον περιθωριακό του ρόλο, να διαμορφώνεται αυτόνομη αρχινοτική στοχοβεσία και μέσα υπό τη χειραφέστητη του να απορρίπτεται έμπρακτα την επιχειρηματολογία της «συνετούς αναμονής»... Από την άλλη όμως πλευρά δεν πρέπει να ξεγεύγει από τα μάτια μας διότι οι ιατρικές αρχαριεσίες πραγματοποιούνται σε συνθήκες έρπουσας κοινωνικής και εθνικής κρίσης, με έντονα προεκλογικά στοιχεία και με χαρακτηριστικό κατευθυνθόμενης πόλωσης και αποκρονωταλισμού του λαού.

Το τελευταίο αυτό γεγονός είναι αργητικό και δυνάτα το πλέον κυριαρχού, σδημγεί σε μιά «υπερπολιτική μετασφίση» σε μιά απώλεια των πραγματικών κοινωνικών χαρακτηριστικών της επιλογικής διαδικασίας.

Αν όντως λοιπόν έτσι έχουν τα πράγματα, μπορούμε να καναγούσουμε πως είναι δυνατόν να πραγματοποιούνται συμπράξεις χωρίς κανένας να βάλει σαν δρί τις απόψεις του για το Εθνικό Σύστημα Γιατρικής (ΕΣΓ) το φέρμακο, την πρωτοδάθμη περιβαλφή κ.λ.π.

Είναι πράγματα πολύ ενδιαφέρον διότι απ' όσους μεγαλόσχημους διεκδικούν την ιατρική φήμη:

1) Κανείς δεν θέτει το ερώτημα ΓΙΑΤΙ το ΕΣΓ, που αποτέλεσε διασκευή κυβερνητική εξαγγελία και με μύρια διά δάσανα έγινε νόμος δεν μπόρεσε ακόμα να γίνει πραγματικότητα παλι κατάνοησε να παραμείνει κυβερνητική θημεριγμάτια.

2) Κανείς δεν θέτει το ερώτημα ΓΙΑΤΙ η οικοδόμηση ενός λαϊκού και δημοκρατικού συστήματος παροχής πρωτοδάθμης περιθελφής (ήδη από την ανάδειξη άλλων αντιλήψεων για τη γενική και την κοινωνική ιατρική) από θεμελιώδης θεωρητική διάστημα εισηγητικής έκθεσης του νόμου περί ΕΣΓ κατάληξε να αποτελεί ρομαντικό όνειρο μερικών γιατρών και πρόσωπη μόνων μερικών ριζοσπαστικών τάσεων.

3) Κανείς δεν θέτει το ερώτημα ΓΙΑΤΙ η ιατρική ανεργία σήμερα αρχίζει να γίνεται τρόμος που οξύνει παραπάνω ο νέος νόμος.

4) Κανείς δεν θέτει το ερώτημα ΓΙΑΤΙ ο δασκαλός νόμος για την παραγωγή και διασύνηση του φαρμάκου από λαϊκή ελπίδακαν αντιμονοπωλιακή επένδυση έγινε όρις πονηρός. Που σήμερα δρίσκεται σε προμετετηρένη χειμερία νότρη και αύριο αν ξυπνήσει, μπορεί εύκαλο να δαγκώσει ακόμη και απούς που τον φιλάζουν κ.λ.π.

Μέσα λοιπόν σ' αυτή την καθολική συναρμοσία της σιωπής, μαζευτήκαν τα επίτελα των δύο «μεγάλων μονομάχων». Το σεγκέριο δέσμαινα σ' αυτές τις περιπτώσεις είναι να απλού αλλά και απελπιστικά μούρότο.

- Εμπνεύμαστε από το σοσιαλιστικό δράμα της απελευθέρωσης της εργασίας και του πολίτηκού, για την ανατροπή της αυτικής κοινωνίας και των ιδεολογιών της αξιών, με τις οποίες διαπιστώνομε τα μέλη της αναποδέροντας αδιάνοια εκμεταλλεύεταις και εκμεταλλεύμενος καταπατεστές και καταπιεζόμενος, σκλάδους και ελεύθερους μορφωμένους και αμύρωντας.
- Μα πάνω απ' όλα είμαστε αυτό που είμαστε: χωρίς φωδεπίγραφα, χωρίς φερεζέ, χωρίς αθέμιτους προεκληπτικούς υπόλογους, χωρίς τη πρόβεση να υπολέψουμε την φύρο κανενός συνάδελφου που οι ιδέες του είναι διαφορετικές από τις δικές μας.

ΣΗΤΑΜΕ ΤΗΝ ΨΗΦΟ ΤΩΝ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ

2ο Μιλάντας αγοράζεται για δύο πιστεύουμε γύρω από την κοινωνική λειτουργία της ιατρικής και το ρόλο του γιατρού:

- Γιαστηρίζουμε μια άλλη αντίληφ για την Ιατρική την Ιατρική της Πρόληψης ειδάντα στο θανατολογικό και αποκαταστατικό χαρακτήρα με τον οποίο έχει σφραγίσει την κυριαρχη Ιατρική η αστική ιδεολογία.
- Γιαστηρίζουμε μια άλλη αντίληφ για το γιατρό, το γιατρό της περιβαλής. Ενάντια στον τεχνοκρατικό, εξουσιαστικό και εκμεταλλευτικό στημερινό του χαρακτήρα.
- Η στέθουμε σε μια Ιατρική περιβαλή που δεν θα χειρίζεται τους ανθρώπους με τον ίδιο τρόπο που τα μηχανουργεία επισυναέδουν τα αυτοκίνητα, αλλά που θα έβλεπε τις διαλεκτικές σχέσεις του ανθρώπου με το φυσικό και κοινωνικό του περιβάλλον, που θα έβλεπε την ώλικη δύση της αρρώστειας στις κοινωνικές και παραγωγικές σχέσεις, που θα ζήνε πορτεραιότητα στην ΠΡΟΑΝ-ΠΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ...
- Η στέθουμε ότι οι σημερινές και μελλοντικές ανάγκες απαιτούν υγειονομικό πρωτοκό με υψηλής σάσθιμης κατάρτηση αλλά παρόλληγα ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ και ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΖΜΕΝΟ.

Γειτονομικό πρωτοποριακό που ενταγμένο σ' ένα πραγματικά κοινωνικοποιημένο ΕΣΥ, θα αφιερώνεται την ιατρική δύναμης αποκέπτει σήμερα που ΘΑ ΑΜΦΙ-ΣΒΗΤΗΣΕΙ ΤΟΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΤΟΥ ΡΟΛΟ...

- Γιαστηρίζουμε ένα διεκδικητικό κίνημα χωρίς χρατικές και κομιατικές χειραγωγήσεις, αρθρωμένο σε δύο τα μέτωπα της μαστινής εργασίας. Που διεκδικεί το πέ «μικρό» τώρα, για μια καλύτερη ζωή, εστίμη με το πό μεγάλο. Για νέους δημοσιοτελείς θεορούς και ειευθερίες. Ενάντια στο μεταρρυθμιστικό ρόλο του αυτικού συνδικαλισμού που ενσηματώνει τα διεκδικητικά κινήματα των εργαζομένων στην ίδια πάντοτε καπιταλιστική τάξη πραγμάτων.

ΣΗΤΑΜΕ ΤΗΝ ΨΗΦΟ ΣΟΥ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥ

Ζε για κοινούς διεκδικητικούς αγώνες, που να κατοχυρώνουν:

- την άμεση λειτουργία του ΕΣΥ, ίδιως στα ζητήματα του θερινού του γενοκομείου όπου γιατρού και των Κέντρων Γείας.
- την αυγράφηση και την γρήγορη λειτουργία του συστήματος πρωτοδάθμικας περιθλήψης, χώρια στους χώρους δουλειών, στις μολυσμένες περιοχές των μεγαλοπόλεων και στα χωράφια συστήματος στηργμένου στην πλατεία εργασηργή (με παροχή θεωρητικών κινήτρων) του θερινού της Γενικής και Κοινωνικής Ιατρικής.

- το άνοιγμα του ΕΣΥ σε όλους τους γιατρούς, που θέλουν να δουλέψουν σ' αυτή, χωρίς αριθμητικούς ή άλλους περιορισμούς, με κάρια κατεύθυνση τη μαζική και άρτια ιατρική μετεπαίνευση γύρω από τους άξονες της Γενικής και της Κοινωνικής Ιατρικής (Ιατρική πρόληψης Ιατρική της εργασίας). Δικηγορεύ στα πλαίσια αυτού του σύχου ενός ιατρικότατου εργασιακού μετάποτο ενάντια στην ιατρική ανεργία, ενάντια στην οικονομική και ηθική αδιλιότητα που σπέρνει γιατρούς χιλιάδες γιατρούς.
- το διπλασιασμό των κατώτερων ιατρικών αμοιβών που προβλέπει ο νόμος για το ΕΣΥ και αύξηση κατά 50% δώων των υπόλοιπων αμοιβών. Διπλασιασμός των εκπαιδευτικών αδειών.

ΣΗΤΑΜΕ ΤΗΝ ΨΗΦΟΣΟΥ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟ

4ο για την οικοδόμηση ενός ενιαίου πανθηρικού μέτωπου πάλης που ν' ανατρέψει:

- την εφαρμογή στην πράξη του αντιδημοκρατικού και απεργακτόνου άρθρου 4, μέσα στις κοινωνικοποιημένες μονάδες του ΕΣΥ.
- την παινικοποίηση των απεργιακών κινητοποιήσεων, που άρχισε να κάνει τα πράτη της έντατα κατά τις τελευταίες απεργίες της ΕΙΝΑΙ.
- το συντιθραστικό νομικό πλέγμα, που σηρίζει το επαίσχυντο μέτρο της πολιτικής επιστράτευσης.

Συνάδελφοι

Πρέπει ήδη να σας έχει γίνει κατανούτο ότι από τις εκλογές στις οποίες συμμετέχουμε δεν περιμένουμε πολλά για το Ριζοσπαστικό Ιατρικό Κίνημα.

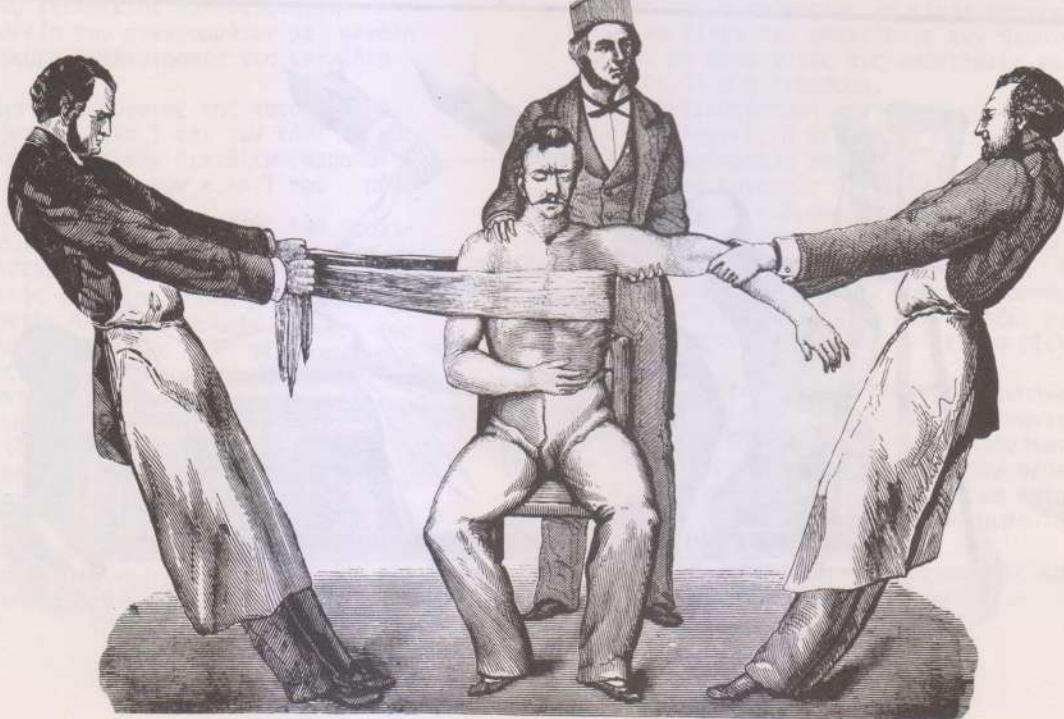
Δεν λέμε δώρας ή πολλά ή τίποτα μάθμει να μας αρχοντικού και τα λίγα. Με αφορμή αυτές τις εκλογές εμείς ζητάμε ένα από αυτά τα «λίγα»: Ζητάμε τις πλούσιες και γόνιμες ίδεες δώσεις συναδέλφων ευαισθητοποιήσεων η προσήγορη μας. Ζητάμε τη συμμετοχή τους στις διαδικασίες μας, στην πόλη για εναλλακτικές προτάσεις πιο αιθρώπινης και δημιουργικής ζωής, για έναν αριστερό και ανατρεπτικό ιατρικό λόγο.

Συμμετέχουμε σ' αυτό το εξωτικό παχυγύδι των φετινών ιατρικών εκλογών με ακήμεικτα συγκινούματα, ζέροντας από την πράτη στηρήση όπου παίζουμε εκτός έδρας. Γιατί δικοί μας άδρα δεν είναι φυσικά οι ιατρικοί ούλλογοι, αλλά οι τόποι της δουλειάς μας. Τα συμφένεια που οικοδομούμε σ' αυτούς τους τόπους, η εργασιακή αλληλεγγύη που σφρυγλαστεί μεσά σ' αυτά.

Εντούτοις, τη μάχη τη συνομείωντας άρα και στους Ιατρούς τουλάχιστον. Ο που χρειαστεί να εμφανιστούν ιδέες «περιέργεια», να υψωθούν φωνές «ενοχλητικές» να αναπτυχθούν πρωτοκάλους που ξενίζουν όπου χρειαστεί να συγχειρωθούν αντιστάσεις απέναντι στους εξουσιαστές των ιατρικών και κοινωνικών μας πραγμάτων. Εμείς υποχρέωμαστε να είμαστε εκεί.

ΣΤΟ ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΟ ΕΙΜΑΣΤΕ ΟΙ ΕΞΗΝ:

- 1) Αθανασόπουλος Δημήτρης
- 2) Καλπανθίνος Διονύσης
- 3) Κουριδάκης Σπύρος
- 4) Νικηφοράκης Κωνσταντίνος
- 5) Σγουρομάλλης Νίκος
- 6) Σιδεράς Γιάκοβης
- 7) Τσουρή Άννα

ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

(Μια συνέντευξη με την Αντρέα Ντβόρκιν)

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πότε ενδιαφέρθηκες για πρώτη φορά για την πορνογραφία;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το ενδιαφέρον μου για την πορνογραφία αρχίζει από πολύ παλιά, από τότε που πήγαινα στο γυμνάσιο. Τότε νόμιζα ότι η πορνογραφία έχει σχέση με τη σεξουαλική απελευθέρωση και τη σεξουαλική επανάσταση. Μ' αυτή την έννοια μ' ενδιέφερε και ήξερα ότι η πορνογραφία είχε ασκήσει επιρροή σε πολλούς άνδρες συγγραφείς που θαύμαζα - όπως τον Μπωντλάιρ, τον Φλωμπέρ - τόσο σπουδαίους συγγραφείς δηλαδή. Ήξερα ακόμη ότι το έργο ορισμένων συγγραφέων που θαύμαζα πολύ χαρακτηρίστηκε πορνογραφικό και πολύ συχνά το ταύτιζαν με την πορνογραφία. Έτσι ενδιαφέρθηκα για την πορνογραφία από φιλολογική σκοπιά, όπως άλλωστε πολλοί άλλοι, πιστεύοντας ότι έχει σχέση με την ιδεολογική επανάσταση και με την λογοτεχνική ζωή. Με γοήτευαν βιβλία όπως *Historia της Ο* και άλλα τέτοια υψηλής τέχνης πορνογραφήματα. Με συγκινούσαν φοβερά. Πιστεύα ότι είχαν πολύ βάθος, ότι ήταν γεμάτα με ιδέες γύρω απ' το σεξ και τον έρωτα. Θυμάμαι μάλιστα έναν μαρξιστή στο κολλέγιο να μου λέει αγανακτισμένος: «Μα αντά είναι η ακραία μορφή της αλλοτριωμένης εργασίας!» και εγώ να του απαντάω: «Α, μα εσύ δεν ξέρεις τίποτα από έρωτα». Έτσι λοιπόν καταπιάστηκα με την πορνογραφία ακριβώς επειδή μ' ενδιέφερε η λογοτεχνία και το σεξ.

Όσο λοιπόν κινιόμουνα στους κύκλους της αντικουλτούρας του '60 και στους χώρους της μποέμικης ζωής στη Ν. Υόρκη συναντούσα όλο και περισσότερο μπροστά μου την πορνογραφία, όλο και περισσότερα κείμενα διανοουμένων πάνω στην πορνογραφία. Κι όταν άρχισα να σκέφτομαι σοβαρά επάνω στη βία ενάντια στις γυναίκες, όταν εγώ η ίδια τη δοκίμασα, έτσι ώστε να μη μπορώ να την αγνοήσω και να προσποιηθώ ότι δεν έχει καμία σχέση μ' εμένα, τότε λοιπόν το πρώτο πράγμα που έκανα ήταν να ξαναδιαβάσω την *«Historia της Ο»*. Κι ένιωσα πολύ ντροπιασμένη βλέποντας αυτό που κάποτε μου είχε φανεί ο ακριβής ορισμός της θηλυκότητας.

Πίστευα επίσης ότι το πορνογραφικό σεξ ήταν ταμπού και ότι η πορνογραφία περιείχε περιτύπως ιδέες, ότι πρόβαλε μια σεξουαλικότητα που ολόκληρος ο συμβατικός κόσμος έπρεπε να κρατήσει κρυφή. Άλλα οι καλλιτέχνες τη γνώριζαν αυτή τη σεξουαλικότητα. Νομίζω ότι για πολλούς, ακόμα κι αν δεν το παραδέχονται, αυτή είναι η σχέση μεταξύ τέχνης και πορνογραφίας. Ξέρουν ότι ιστορικά οι καλλιτέχνες έχουν επηρρεαστεί πολύ απ' την πορνογραφία. Έτσι υπάρχει μια σχέση μεταξύ τέχνης και πορνογραφίας που δεν κατανοούν πλήρως. Η πορνογραφία φαίνεται ότι είχε επηρεάσει πολύ μερικούς άντρες συγγραφείς που υπήρξαν πράγματι σπουδαίοι. Γι' αυτό και αυτή καθ-

αυτή αποκτά ιδιαίτερη επίδραση σε ορισμένους καλλιτέχνες που αποτελούν πρότυπο για μίμηση. Αυτή είναι μια ψευτική αντίληψη για την πορνογραφία. Στηρίζεται στην άγνοια, της ίδιας της πορνογραφίας. Και άγνοια του πώς ζουν στην πραγματικότητα οι γυναίκες και τι σημαίνει πραγματικά γι' αυτές εξαναγκασμός στο σεξ. Μονάχα η πορνογραφία έχει αυτό το φωτοστέφανο του ταμπού, αν κάποιος αρνηθεί να δει το περιεχόμενό της και σε τι ανταποκρίνεται αυτός ο εξαναγκασμός στο σεξ στη ζωή των γυναικών. Ολόκληρη η αντρική πνευματική παράδοση με την οποία ήρθα σ' επαφή, αρνιόταν να δει τη σχέση που έχει η πορνογραφία με τη ζωή των γυναικών. Η ζωή των γυναικών δεν άζιζε τίποτε, ενώ το ίδιο το περιεχόμενο της πορνογραφίας εξιδανικεύονταν στα διάφορα κείμενα ή συζητήσεις. Η αλήθεια είναι ότι οι άντρες εξαναγκάζουν συστηματικά τις γυναίκες στο σεξ. Πάνω σ' αυτό ακριβώς βασίστηκε το γυναικείο κίνημα - πάνω σ' αυτή τη διαπίστωση.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς στρατεύτηκες στο γυναικείο κίνημα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Αυτό που μου συνέβη ήταν ότι είχα ζήσει μια πολύ τίμια ζωή σαν αριστερή ριζοσπάστρια της αριστεράς και είχα παντρευτεί έναν πολύ ριζοσπαστικό άντρα, που όμως με χτυπούσε, κατάντησα μια δαρμένη γυναίκα. Κι όταν κατόρθωσα να το σκάσω,

πράγμα πολύ δύσκολο, το μόνο άτομο στον κόσμο που ήταν πρόθυμο να με βοηθήσει ήταν μια γυναίκα που αυτοποκαλούνταν φεμινίστρια. Έτσι, αντί να μου προσφέρει καταφύγιο και στέγη, μου 'δωσε βιβλία να διαβάσω, όλα εκείνα με τα οποία διαφωνούσα. Υπερασπίζόμουν τον Νόμου Μαΐηλερ περισσότερο απ' οποιονδήποτε! Τον Χένρυ Μίλλερ ήμουν πρόθυμη να τον ξεγράψω. Άλλα όλ' αυτά είναι πολύ μακρινά τώρα πια. Έτσι λοιπόν χρειάστηκε να παλαιύψω σκληρά για πολύν καιρό.

Η δουλειά μου άρχισε πραγματικά με την απόφασή μου να προσπαθήσω να καταλάβω τι μου είχε συμβεί γιατί, βλέπεις, όλοι μου λέγανε ότι αυτό που μου 'χε συμβεί ήταν προσωπική υπόθεση και ότι έγινε επειδή τα θέλα και επειδή εγώ έφταιγα. Δεν ήξερα βέβαια και πολλά γι' αυτό που μου 'χε συμβεί, αλλά ένα πράγμα κατάλαβα, που ήταν θαυμάσιο, ότι δηλαδή δεν ήταν καθόλου προσωπική υπόθεση. Κι ήταν ακριβώς αυτό το μη-προσωπικό, ακόμα και σ' εκείνη τη σχέση την τελείως στενή και αποκλειστική, που με τσάκισε κυριολεκτικά. Έτσι λοιπόν όταν διέλυσα εκείνο το γάμο είπα μέσα μου: «Θα προαπαθήσω να καταλάβω γιατί έγινε αυτό». Εκείνο που έκανα ήταν να ξαναδιαβάσω την *Iστορία της Ο.*, βλέποντάς την από τη σκοπιά της γυναικάς που την είχαν μεταχειριστεί όπως ακριβώς τη γυναίκα αυτού του βιβλίου. Απ' τη σκοπιά μιας γυναικάς που παρά τις ριζοσπαστικές της ιδέες, παρά τη ριζοσπαστική πολιτική της τοποθέτηση, είχε αποδεχτεί να της καθορίζουν την ίδια της την υπαρξη. Έτσι λοιπόν αυτή ήταν η αφετηρία για μένα και στο πρώτο μου βιβλίο εξετάζω, για παράδειγμα, τα κοινά σημεία ανάμεσα στην πορνογραφία και στα παραμύθια. Άλλα ένας από τους λόγους που τώρα ειδικά δίνων έμφαση στην πραγματικότητα της πορνογραφίας είναι ότι άρχισα ν' αντιλαμβάνομαι την ακριβή έκταση αυτής της πραγματικότητας μεσ' από τη συζήτηση με άλλες γυναικές. Μόνο μετά την έκδοση του βιβλίου μου *Πορνογραφία και Ανδροκρατική Κοινωνία* έμαθα ότι υπήρχαν κι άλλες δαρμένες γυναικές. Πίστευα ακόμα ότι ήμουν η μόνη γυναίκα στον κόσμο που μου είχε συμβεί.

Βλέπεις, καταγόμουν από οικογένεια που μου φερόταν με μεγάλη φροντίδα και σεβασμό, συνειδητά σεβόμουν τους άλλους, δρούσα σύμφωνα μ' αυτή τη συνείδηση και παρ' όλα αυτά εκείνο το άτομο με χτυπούσε, με χτυπούσε, μ' έδερνε μόνο και μόνο επειδή ήμουν γυναίκα, δεν υπάρχει άλλος τρόπος να το περιγράψω. Δηλαδή ο λόγος μπορεί να ήταν ότι η μπουγάδα δεν είχε γίνει σωστά ή ότι το ψυγείο ήταν βρώμικο και γω iσως να μπερδεύουμόν τον προσπαθώντας να καταλάβω πως όλη μου η ζωή κι όλες μου οι ελπίδες είχαν συγκεντρωθεί

στην προσπάθεια να βρω το σωστό τρόπο για να καθαρίσω το ψυγείο, μα το γεγονός ήταν ότι με χτυπούσε επειδή ήμουν γυναίκα. Και κάθε φορά που προσπαθούσα να ξεφύγω κάθε φορά που ζητούσα βοήθεια, όλοι μ' έστελναν πίσω γιατί ήμουν γυναίκα, κανείς δε με πίστευε επειδή ήμουν γυναίκα. Έτσι η ατομικότητα, η προσωπικότητα, η νοημοσύνη και η ευαισθησία μου δεν είχαν κανένα απολύτως νόημα, για τον κόσμο όπου ζόντα. 'Όλοι αυτά καθορίζονταν από το γυναικείο μου φύλο και τίποτα άλλο. Κι αυτό μ' έκανε να επανεξέτασω όλες τις σκέψεις, ιδέες και εμπειρίες που είχα ποτέ γύρω από το σεξ.'

ΕΡΩΤΗΣΗ: Δίνεις έμφαση στην πραγματικότητα - στη σαδιστική πραγματικότητα που αντανακλά την πορνογραφία. Άλλα νομίζω ότι ένα δύσκολο σημείο - που ούτε εγώ έχω καταλάβει ούτε εσύ ασχολήθηκες μ' αυτό είναι η διαφορά ανάμεσα στη φαντασία και την πραγματικότητα. Οι φεμινίστριες που ασχολούνται με την ψυχανάλυση στη Βρετανία εξετάζουν το γιατί οι άνθρωποι έχουν φαντασώσεις και γιατί η φαντασίωση παίρνει αυτή τη μορφή.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πιστεύω ότι αν οι γυναίκες θέλουν να μιλήσουν σοβαρά για τις φαντασιώσεις τους, πρέπει να μιλήσουν για τη σεξουαλική τους υποταγή και καταπίεση και τους τρόπους με τους οποίους οι αντίστοιχες, συμπεριφορές εσωτερικεύονται. Θα ήμασταν τρελές να πιστεύουμε ότι θα μπορούσαμε να έχουμε εσωτερική ζωή που να μένει ανεπηρέαστη από το σύστημα στο οποίο ζούμε. Νιώθω ότι η ευθύνη μου σ' αυτό τον τομέα είναι να επιμεινώσω αυτό που ξέρω. Κι αυτό που ξέρω είναι ότι η πορνογραφία είναι μια πραγματικότητα. Θέλω να συγκεντρώσουμε την προσοχή μας στις υλικές συνθήκες διαβίωσης των γυναικών.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Μίλησες για τη λογοτεχνική πορνογραφία, για βιβλία που θεωρού-

νται έργα τέχνης. Άλλα το πορνό σήμερα δεν είναι έτσι - είναι βίντεο και φωτογραφίες και οπωσδήποτε η πορνοβιομηχανία του Χόλλινγουντ για παράδειγμα είχε σχέση με την υπόλοιπη βιομηχανική ανάπτυξη στην Καλιφόρνια. Κατά μια έννοια, δεν μπορείς να το δεις σαν απομονωμένο φαινόμενο, πρέπει να το αντιμετωπίσεις σαν κομμάτι του (αναπτυγμένου) καπιταλι-

σμού.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πρώτα-πρώτα δεν μπορείς να το δεις απομονωμένο από την αντρική εξουσία. Επιμένω ότι αυτή έρχεται πρώτη, γιατί οι περισσότερες συζητήσεις πάνω στην πορνογραφία επιμένουν να τη διαχωρίζουν από την αντρική εξουσία κι αυτό είναι λάθος. Στην Αμερική το κίνημα που αναλύει και εξετάζει την πορνογραφία δεν βλέπει τον εαυτό του διαχωρισμένο από τα κινήματα ενάντια στην εκμετάλλευση των γυναικών σε όλους τους τομείς. Συμφωνώ ότι η πορνογραφία είναι μια αποκρουστική έκφραση των πιο βασικών αξιών του καπιταλισμού και πρέπει να το δούμε κι έτσι, αλλά αυτό δεν είν' αρκετό για ν' αντιμετωπίσουμε την πραγματικότητά της. Κι αυτό γιατί μερικές από τις λύσεις που προτείνονται, όταν αυτού του είδους η ανάλυση γίνεται αποδεκτή σαν η μοναδική ανάλυση, το μόνο που ζητούν είναι να βελτιωθούν οι συνθήκες εργασίας έτσι ώστε το καπιταλιστικό σύστημα να μην εκμεταλλεύεται και τόσο τις γυναικές. Η φυλετική εκμετάλλευση όμως παραμένει.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Έτσι το μόνο που προτείνεται δηλαδή είναι να πληρώνονται περισσότερο οι γυναικές σαν σερβιτόρες ή σαν πόρνες;

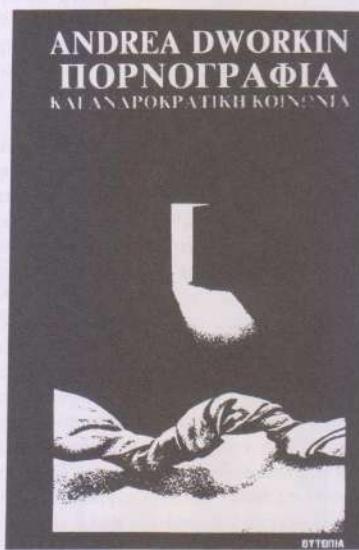
ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Βλέπεις, το μόνο που μένει τώρα για να λύσουν το πρόβλημα είναι να εθνικοποιήσουν την πορνοβιομηχανία.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Κανείς δεν λέει κάτι τέτοιο εδώ πέρα!

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Αυτό που θέλω να πω είναι ότι δεν λέγεται ότι το πρόβλημα είναι ο καπιταλισμός, απαντώ ότι η φυλετική εκμετάλλευση δεν έχει την αναλογία της — είναι μοναδική.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Φυσικά δεν μπορεί κανείς να θεωρήσει ούτε τον καπιταλισμό ούτε την αντρική εξουσία μόνο σαν επαρκείς και ολοκληρωμένες εξηγήσεις. Πρέπει να προσθέσει ότι σε μια καπιταλιστική κοινωνία, αυτή η μορφή εκμετάλλευσης που υπάρχει πριν από τον καπιταλισμό, η γυναικεία εκμετάλλευση δηλαδή, παίρνει μια τελείως ξεχωριστή μορφή.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Νομίζω ότι αυτό πρέπει να πει κανείς είναι ότι σε μια καπιταλιστική κοινωνία, και μάλιστα με υψηλή βιομηχανική ανάπτυξη, η πορνογραφία αποτελεί θεσμό της αντρικής εξουσίας. Άλλα συμφωνώ μαζί σου ότι

αποτελεί επίσης, τουλάχιστον στη σημερινή ιδιαίτερα αναπτυγμένη μορφή της, έναν μισογύνικο θεσμό που χαρακτηρίζει την καπιταλιστική κοινωνία.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι νομίζεις ότι μπορούμε να κάνουμε γι' αυτό; Τί θα πρέπει να κάνουμε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ειδικά για την πορνογραφία δηλαδή;

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ναι, γιατί βλέπεις, νομίζω ότι μπορούμε να κάνουμε πολύ περισσότερα για τις δαρμένες γυναίκες. Άλλωστε το γυναικείο κίνημα έχει βρει κάτι να κάνει, που είναι και πολύ πρακτικό αλλά και πολύ... ιδεολογικό. Τα αμφισβήτει όλα, προσφέρει καταφύγιο στη γυναίκα, αλλά αυτό είναι μια απάντηση στον κόσμο και μια ανάλυση συγχρόνως. Τίποτα τέτοιο δεν έχει γίνει όμως σε σχέση με την πορνογραφία.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όμως κι αυτά που έχει κάνει το γυναικείο κίνημα σε σχέση με τις δαρμένες γυναίκες είναι τελείως επιφανειακά, πράγμα που έχει μεγάλη σημασία Π.χ. όταν δεν ήταν εκεί το χρειαζόμενον εγώ — και ξέρω καλά τι θα πει αυτό. Δεν έχουμε αντιμετωπίσει το γεγονός ότι το συζυγικό ξύλο συνεχίζεται συστηματικά, ότι το καλύπτουν οι νόμοι, οι εκκλησίες, οι θεσμοί αυτής της κοινωνίας.

Βοηθώντας τις γυναίκες, τους σώζουμε τη ζωή βέβαια, αλλά δεν αλλάζουμε τους θεσμούς που κρατούν τη γυναίκα δέσμωμα.

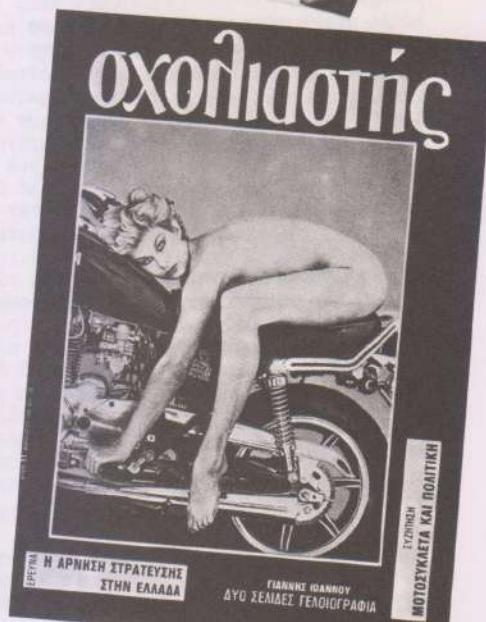
ΕΡΩΤΗΣΗ: Δεν είμαι σίγουρη ότι πράγματι οι νόμοι καλύπτουν το συζυγικό ξύλο τώρα πια, αν και μόνο μια αλλαγή στους νόμους δεν μπορεί να το σταματήσει.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ακριβώς, δεν μπορεί να το σταματήσει.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Παρ' όλ' αυτά όμως, δεν είναι σημαντικό ν' αλλάξουμε τους νόμους: Γιατί οι νόμοι ορίζουν πως θα πρέπει να είναι μια κοινωνία έτσι δεν είναι;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ακριβώς έτσι. Όταν λοιπόν αλλάζεις τον νόμο σχετικά με το συζυγικό ξύλο, τότε είσαι υποχρεωμένη να πάρεις υπόψη σου και τον συζυγικό βιασμό, γιατί, βλέπεις, αποτελεί κομμάτι του ίδιου σύνδρομου. Είναι μια μεταρρύθμιση, που, όπως το βλέπω εγώ, έχει ουσιαστικά επαναστατικές εφαρμογές. Η αλλαγή του νόμου που θα περιλαμβάνει και τον συζυγικό βιασμό, αλλάζει τη θέση των γυναικών στην κοινωνία αμετάκλητα. Άλλα δεν το χουψε κάνει αυτό. Στην Αμερική μόλις τώρα αναγκάσαμε την τέταρτη μέχρι στιγμής Πολιτεία να σταματήσει να προστατεύει τον συζυγικό βιασμό. Για μένα αυτή είναι η προτεραιότητα, όχι μόνο εξαιτίας της σημασίας της για τις παντρεμένες γυναίκες, αλλά και για την ιδεολογική της σημασία και για τη σημασία που έχουν οι εφαρμογές της όσον αφορά την θέση των γυναικών στην κοινωνία.

Τώρα το γιατί, η πορνογραφία είναι σημαντική, είναι γιατί διαιωνίζει την σεξουαλική υποταγή των γυναικών στους άντρες. Αποτελεί προπαγάνδα και μέσο σεξουαλικής καταπίεσης των γυναικών και τ' αποτέλεσμα της είναι «θαυματουργά». Μου φαίνεται δηλ. έτσι όπως καθόμαστε εμείς εδώ και συζητάμε για αλλαγές εδώ, αλλαγές εκεί σα να μαστε Εβραίοι στην προναϊστική Γερμανία, κι ενώ η χώρα κατακλύζεται από αντισημιτική προπαγάνδα, ενώ χτυπούν τους Εβραίους στους δρόμους κι ανοίγουν τα μαγαζιά τους, εγώ κι εσύ να καθόμαστε και να συζητάμε για κάποιες βελτιώσεις σε κάποιους νόμους. Νομίζω ότι ο χαρακτήρας της πορνογραφίας και η σχέση τους με την καθημερινή βία ενάντια στις γυναίκες, αν μπορεί να συγκριθεί με κάτι, αυτό είναι ο τρόπος που η αντισημιτική προπαγάνδα κατέκλυσε τη Γερμανία και επέτρεψε για γίνει ό,τι έγινε, το ενθάρρυν δηλαδή και το προώθησε. Κατά τή γνώμη μου, ήταν ο κρίκος που έλειπε για να γίνει ό,τι έγινε. Και η πορνογραφία έχει ακριβώς αυτόν τον χαρακτήρα. Πρέπει να καταλάβουμε ότι όταν μιλάμε για πορνογραφία, παλεύουμε για την ίδια μας τη ζωή, είναι πια ζήτημα ζωής ή θανάτου. Πρέπει να δούμε την πορνογραφία μέσ' από το περιεχόμενό της. Πρέπει ν' αντιμετωπίσουμε τους άντρες που την δημιουργούν, τους άντρες που την καταναλώνουν, πρέπει να εξετάσουμε τις αξίες που ενυπάρχουν σ' αυτήν, πρέπει να χρησιμοποιήσουμε την πορνογραφία σαν ένα μέσο για να κατανοήσουμε το σύστημα στο οποίο ζόμε και να το αλλάξουμε. Όσο για πρακτικές διαδικασίες, υπάρχουν χιλιάδες στρατηγικές, όπως πικετοφορίες, μοίρασμα προκηρύξεων, τρόποι με τους οποίους θα δείξουμε στις γυναίκες τι είναι η πορνογραφία. Τώρα που το σκέφτομαι, όλες αυτές οι απίστευτα ενοχλημένες, παθιασμένες και θυμωμένες απαντήσεις που δίνουν οι φεμινίστριες στην πορνογραφία, έχουν να κάνουν με το γεγονός ότι μας αγγίζει στο ευαίσθητο σημείο που είναι το εξής. Ποιο είναι πραγματικά αυτό το σεξουαλικό σύστημα, πως η αντρική σεξουαλικότητα μας περιορίζει και μας υποτάσσει, πως τελικά καθορίζουμε απ' αυτή την αντρική σεξουαλικότητα. Κι αυτό δε μας αρέσει καθόλου. Το απωθούμε και πολύ συχνά εκφράζουμε αυτή την απώθηση με το να στρεφόμαστε ενάντια σ' αυτούς που μας κάνουν να τό συνειδητοποιούμε. Άλλωστε η διαδικασία αυτή μας βάζει φιβερά ερωτήματα — για τη φύση της ίδιας μας της σεξουαλικότητας, για το

πως γινόμαστε συνένοχες στον ίδιο μας τον εξευτελισμό. Τίποτα απ' όλ' αυτά δεν είναι ευχάριστο. Όλα είναι τρομερά, αλλά αν δεν τ' αντιμετωπίσουμε τίθα κάνουμε; Πρέπει να τ' αντιμετωπίσουμε.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ναι, αλλά το πρόβλημα που σίχα με το βιβλίο σου είναι ότι μου φαίνεται πως περιγράφεις αυτό το τελείως μονολιθικό σύστημα, το ανιστορικό και απαράλλαχτο, μ' ένα τρόπο ώστε παντού και πάντα υπάρχει η αντρική εξουσία. Αυτό με κάνει να νιώθω ότι δεν υπάρχει τρόπος να ξεφύγουμε απ' αυτήν, γιατί οι άντρες πάντοτε, ήταν έτσι και θα παραμείνουν έτσι, άρα δεν υπάρχει λόγος ν' αντισταθούμε σ' αυτήν, δεν υπάρχει ούτε μια στιγμή ελευθερίας. Πως είναι δυνατόν ν' αλλάξει κάτι; Πως είναι δυνατό να υπάρξει ακόμα και μια στιγμή ελευθερίας, αφού αυτό το σύστημα είναι τόσο μονολιθικό, αναλοικότως και ἀπρότο? Νομίζω ότι στο τέλος του βιβλίου σου λες πως οι άντρες πιστεύουν ότι τα κατέφεραν να μας νικήσουν, αλλά κάνουν λάθος. Δεν είμαι όμως σίγουρη ότι σύμφωνα με την ανάλυσή σου μπορούν να κάνουν λάθος. Καταλαβαίνεις τι εννοώ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι. Πιστεύω ότι η θέση των γυναικών βασικά είναι ανιστορική, ενώ η ιστορία του άντρα έχει αλλάξει, αντίθετα με της γυναικών που δεν έχει αλλάξει εξ' αιτίας της ιδιαίτερης φύσης της φυλετικής κατατίεσης. Πρόκειται για μια πραγματικότητα, τουλάχιστον εγώ έτσι το βλέπω. Το τι θα κάνουμε είναι άλλη υπόθεση, αλλά το γεγονός ότι δεν ξέρουμε τι να κάνουμε δε σημαίνει ότι πρέπει να παραβλέψουμε την αλήθεια.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Όμως δε νοικίω ότι η δική μου ή η δική σου κατάσταση είναι ίδια μ' αυτή των γιαγιάδων μας. Πιστεύω ότι οι γυναίκες είναι πιο ελεύθερες απ' ότι, ας πούμε, πριν 150 χρόνια. Κι αυτό μένα κάτι μου λέει όσον αφορά τις δυνατότητες αλλαγής. Αυτό είναι που δεν είδα στο βιβλίο σου. Και πρέπει να πιστέψουμε, ότι υπάρχει δυνατότητα αλλαγής, αλλώς δεν είν' ανάγκη να κάνουμε τον κόπο να συζητάμε ν' η γράφουμε για όλ' αυτά.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το είδος της αλλαγής που ενδιαφέρει εμένα δεν μετρέται με το παράδειγμα που έδωσες. Αυτή η αλλαγή θα έρθει όταν οι γυναίκες δε θα οριζούνται πια σε σχέση, ή σε αντίθεση με τους άντρες. Το είδος της αλλαγής που θέλω έχει σχέση με το τέλος ενός συστήματος που επιβάλλει διαχωρισμούς, που δεν θα κατατάσσει σε κατηγορίες, τα ανθρώπινα όντα, πράγμα που εγώ θεωρώ φασιστικό σύστημα, με την έννοια ότι το γυναικείο πεπρωμένο είναι προκαθορισμένο απ' τη γέννηση σ' αυτό το σύστημα. Κι εμείς παλεύουμε ενάντια στην καταναγκαστική φύση αυτού του προκαθορισμού. Έτσι, αν έχω συμβάλει σε κάτι είναι στην περιγραφή αυτού του συστήματος ακριβώς όπως έχει. Το νιώθω καθαρά πως δεν

υπάρχει άλλος τρόπος για να φτάσουμε σ' επαναστατικές διαδικασίες παρά η κατανόηση αυτού του συστήματος, γιατί οι μέχρι τώρα περιγραφές του υπήρξαν ουσιαστικά απολογίες του. Πρέπει ν' αναγνωρίσουμε ότι είναι οδυνηρό κάτι τέτοιο, μα αν κάνουμε ένα βήμα εδώ, ένα βήμα εκεί, θα μπορέσουμε να τα καταφέρουμε. Βέβαια οι γυναίκες, απόδειχτηκαν πολύ καπάτοις όσον αφορά την προσωπική επιβίωση, δεν υπάρχει αμφιβολία γι' αυτό. Αλλά δεν εννοώ αυτό.

Είναι γεγονός ότι οι γυναίκες δεν έχουν δώσει σημασία στην πορνογραφία κι ίσως το κλειδί της ελευθερίας μας να βρίσκεται εκεί. Είναι μια πιθανότητα, άπλα μια ιστορική πιθανότητα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Γιατί λοιπόν η αλλαγή δεν ήταν δυνατή παλιά, ενώ τώρα είναι;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το θέμα είναι να πράγματα είναι δυνατή: Η γένη πιστεύω πως είναι, γιατί πιστεύω ότι οι άντρες έχουν κάνει ένα πολύ μεγάλο σφάλμα. Δείχνοντάς μας τη γνώμη που έχουν για μας κι επιδεικνύοντας το πραγματικό αντικείμενο της σεξουαλικότητάς τους, έχουν κάνει ένα ανεπανόρθωτο λάθος. Μπορεί βέβαια να κάνω και γω λάθος. Άλλα αν υπάρχει έστω και μια ιστορική πιθανότητα, πρέπει να την αρπάξουμε, πρέπει να προσπαθήσουμε.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ναι, αλλά υπάρχει ακόμα το πρόβλημα της εξουσίας, γιατί στο βιβλίο σου λες ότι οι γυναίκες δεν έχουν καμιά εξουσία ενώ οι άντρες έχουν δῆλη τους εξουσία. Λε νομίζω ότι μπορούμε ν' αλλάξουμε την κοινωνία χωρίς να έχουμε κάποια εξουσία στα χέρια μας. Που, λοιπόν, θα τη βρούμε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι,... βέβαια, ποτέ δεν πιστεψα σε μια λύση. Πιστεύω ότι πρέπει να κάνουμε ό,τι μπορούμε. Ξέρω ότι αυτό δεν είναι απάντηση ίσως, μα αυτό πιστεύω.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Θα 'λεγα ότι η προτεραιότητα ανήκει σ' ένα πολύ δυνατό, αυτόνομο γυναικείο κίνημα. Μια τελευταία ερώτηση: Νομίζω ότι έχεις δεχτεί πολλές επιθέσεις απ' την Moral Majority*. Και όμως λέγεται επίσης ότι φεμινίστριες σαν και σένα που έχουν διαδηλώσει ενάντια στην πορνογραφία έχουν προσεγγίσει την Moral Majority, ότι τα δύο κινήματα είναι πολύ κοντά το ένα στ' άλλο.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δεν έχω καμιά σχέση μαζί τους ή με άλλες παρόμοιες ομάδες, εκτός απ' το ότι προσπάθησαν να πετάξουν έξω από τις σχολικές βιβλιοθήκες τη δουλειά μου. Άλλ' αρνιέμαι να εγκαταλείψω τις δεξιές γυναίκες. Εννοώ ότι

ταυτίζω την τύχη μου με την τύχη των άλλων γυναικών, πράγμα που δε σημαίνει ότι πιστεύω ό,τι πιστεύουν κι εκείνες, αλλά δεν πρόκειται κιόλας να προσδιορίσω τον εαυτό μου σα μέλος της Αριστεράς, δηλώνοντας ότι ο κύριος εχθρός μου είναι η Δεξιά, δηλαδή ότι οι περισσότερες γυναίκες είναι εχθρές μου. Έγώ έτσι το νιώθω: οι γυναίκες έχουν μια έμφυτη απέχθεια για την πορνογραφία. Η δεξιά πάντοτε εκμεταλλεύοταν με μεγάλη επιτυχία αυτή την προσθετική. Είναι ευθύνη των φεμινιστριών να πολιτικοποιήσουν τη γυναικεία απάντηση στην πορνογραφία, έτσι που οι γυναίκες να κατανοήσουν καλύτερα την κατάστασή τους και κατά κάποιο τρόπο, να ριζοσπαστικοποιήσουν απ' αυτήν. Στην Αμερική ξαναβγήκε στην επιφάνεια το πιο χοντροκομένο είδος σεξουαλικής απελευθέρωσης, υποτίθεται σαν απάντηση στον πουριτανισμό της Δεξιάς. Στην πραγματικότητα ήταν μια βρώμικη και ωμή απόπειρα να εμποδίσουν τις φεμινιστριες να πληρώσουν την πορνογραφία.

Η Δεξιά τουλάχιστον δεν «κηρύσσει» ότι η πορνογραφία είναι μέσον για τη σεξουαλική απελευθέρωση. Οι διανοούμενες απολογίες της πορνογραφίας έχουν αριστερή προέλευση. «Απολογίες» δεν είναι άλλωστε η σωστή λέξη, γιατί — με σπάνιες εξαιρέσεις — οι διανοούμενοι της αριστεράς πάντοτε θεωρούσαν την πορνογραφία σημαντική για την απελευθέρωση. Προοδευτικοί αριστεροί συγγραφείς, από τον Αμπού Χόφμαν μέχρι τον Γκορ Βίνταλ, και αριστεροί δημοσιογράφοι γράφουν σε πορνοπεριοδικά και οι παραγωγοί της πορνογραφία είναι άντρες από τους οποίους ένας τεράστιος αριθμός ήταν δραστήρια μέλη του αντι-πολεμικού κινήματος, άντρες στην ηλικία μου, οι πολιτικοί μου σύντροφοι.

Στην Αγγλία βλέπω ότι οι πορνογράφοι είναι πιο απομονωμένοι απ' την Αριστερά, απ' ότι στις ΗΠΑ κι αυτό με βοήθησε να δω πόσο διαβρωτικά είναι η επιρροή τους εκεί πέρα.

* Moral Majority: Ακροδεξιά οργάνωση στην Αμερική που κατευθύνεται από κάποιους τερωμένους και διακρίνεται για τον πουριτανισμό που φανατικά υποστηρίζει. Πολλές γυναίκες που στρέφονται ενάντια στην πορνογραφία έχουν προσεγγίσει την Moral Majority, ότι τα δύο κινήματα είναι πολύ κοντά το ένα στ' άλλο.

«Χρόνος, εργασία και βιομηχανικός καπιταλισμός»

Ε.Π.ΤΟΜΣΟΝ
χρόνος, εργασία
και βιομηχανικός
καπιταλισμός

Ε.Π. Τόμσον

Σήμερα είναι πολύ δύσκολο να αντιληφθούμε τι σήμαι νε εργάτιμη μέρα για τους εργάτες των πρώτων εργοστάσιών, Βέβαια το ωάριο ήταν ολόκληρη η μέρα, όμως οι διακοπές και τα διαλείμματα ήταν σχεδόν αυθόρυπτα. Οι εργάτες σταματούσαν για μια συζήτηση, ένα παιχνίδι, ή για να πάνε στον διπλανό καπηλεό από όπου συνήθως ξεχνύσαν να γυρίσουν...»

Αυτός ο ακανόνιστος ρυθμός εργασίας δεν αφορούσε φυσικά μόνο την εργάτιμη μέρα αλλά και την θδομάδα. Χαρακτηριστικό της κατάστασης που επικρατούσε είναι οι σατυρικοί στίχοι που παραθέτει ο Τ.καλ που περιγράμμουν την 'ηθική' της εργασίας σε 170 και 180 αιώνα:

Ξέρεις ότι η Δευτέρα είναι αδελφή της Κυρι κής, όπως και η Τρίτη, την Τετάρτη πρέπει να πας στην εκκλησία να προσευχηθείς,

η Νέμπτη είναι ημιαργύλα,

Παρασκευή πολύ αργά πιάσεις να γνέσεις και όσο για το Σαββάτο το μισό είναι αργία

Ακόμα καλύτερα περιγράφεται η κατάσταση από την έκθεση κάποιου δυσαρεστημένου όπως φαίνεται καί την οποία επίσης παραθέτει ο Τόμσον "Όταν οι πλέκτες καί οι κατασκευαστές μεταξωτών καλτσών πάρνουν καλό μισθό γιά τή δουλειά τους, βλέπει κανείς ότι σπάνια δουλεύουν τήν Δευτέρα καί τήν Τρίτη καί ότι περνάνε τόν πιό πολύ καιρό τους στή ταβέρνα ή πάζαντας 'τσουνιά' οι υφαντές που είναι συνήθως μεθυσμένοι τήν Δευτέρα, έχουν πονοκέφαλο τήν Τρίτη, ενώ την Τετάρτη τά εργάλαιον α τους δέν είναι σέ καλή κατάσταση. Όσο γιά τούς τσαγκάρηδες καλύτερα νά τούς έγδερνες ζωντανούς παρά νά μήν τούς άφνες νά γιορτάσουν τήν Αγία Καθίστρα (τσαγκαροδευτέρα) τήν Δευτέρα... καί αυτό γίνεται όσοτους μένει στή τσέπη ή βερεσέ μιά δεκάρα...".

Βέβαια όπως ήταν φυσικό για νά καταπολεμηθύν αυτές οι συνήθειες επιστρατεύτηκαν ολό τά μέσα. Κάποιος έφτασε νά συντάξει ένα εσωτερικό κανονισμό γιά τά χυτήρια του μέ 10.000 λέξεις!! επινοώντας ηδη από τότε τόν χρονομέτρην καί τήν καρτα εισόδου καί απειλώντας μέ πρότιμα δους εργάτες παραβάζαν τήν καιγκελόπορτα όν τας καθυστερημένον..». Από τήν άλλη μεριά επίσημη θρησκεία καί μεθοδιστές μέ πλήθος εκλαικευτικά βιβλιαράκια οπως "φιλικές παρανέσεις πρός τούς φτωχούς(1775)" "τί πρέπει νά κάνεις γιά νά πάς στό παράδεισο"(1690), "οικογενειακό βιβλίο του φτωχού" κ.α επέσυραν τό ωβητρο τής κόλασης γιά δους σέ πείσμα τής καινούργιας π θικής εξακολούθησαν νά τεμπελιάζουν.

Πολλοί επίσης είδαν τό σχολείο σάν μιά δυνατότητα πειθαρχησης τού μελλοντικού εργατικού δυναμικού. Κάποιος Κλάπτον "παραπονόταν ότι οι δρόμοι του Μάντσεστερ ήταν γεμάτοι από συμμορίες αλανιών πού όχι μόνο έχαναν τήν ώρα τους αλλά αποκτούσαν καί τη συνήθεια να παιζουν...!"

Ετσι στά 1770 πρότειναν ένα σχέδιο ".να στέλνονται τα παιδιά των φτωχών από τα 4τους χρόνια στα άσυλα εργασίας.". Ετσι γράφει ο Τόμσον "...με όλα αυτά τα με σα με κατακερματισμό της εργασίας, την επίβλεψη, τα πρόστημα, τα κουδούνια καί τα ρολόγια, τα υλικά κίνητρα τον άμβωνα καί το σχολείο, την κατάργηση των παζαριών καί των παχνιδιών, διαμόρφωσαν τις καινούργιες συνθήκες της εργασίας καί επέβαλαν μια καινούργια πειθαρχία το χρόνου". Οι εργάτες των εργοστασίων της σημασία του χρόνου. Οι εργάτες της δευτέρης γενιάς οργάνωσαν επιτρόπους με σκοπό τη μείωση του χρόνου της δουλειάς καί έκαναν κινητοποιήσεις υπέρ του 10ωρου. Η τρίτη γενιά απεργούσε για τις υπερωρίες ή για τις ωραίες απολαβές Είχαν δεχτεί τη λογική των αφεντικών κι είχε μάθει να την χρησιμοποιεί πρός όφελος της. Είχε μάθει πολύ καλά το μάθημα ότι "ο χρόνος είναι χρήμα..."

Η δικιά μας γενιά, θα προσθέταμε εμεις, ξανανακαλύπτει πως ο χρόνος δεν είναι ποσότητα, αρνείται καθημερινά την μισθωτή σκλαβιά είτε με τη 'λοιύμα' είτε με το σαμποτάζ είτε τις απουσίες & ο αγώνας συνεχίζεται.

1. Αντίληψη του χρόνου

Ο Τόμσον, ο γνωστός Αγγλός ιστορικός που έγραψε το βιβλίο άθλο "η γέννηση της αγγλικής εργατικής τάξης" ασχολείται εδώ με το θέμα του χρόνου. Συγκεκριμένα, θέμα που είναι "...σε ποιό βαθμό καί με ποιο τρόπο..η αλλαγή στον τρόπο αντίληψης (πρίν καί κατά την σημερινή βιομηχανική επανάσταση) του χρόνου επηρέασε την πειθαρχία μέσα στην εργασία, καί μέχρι ποιού σημείου επηρέασε σε το πώς αντιλαμβάνονταν τον χρόνο οι εργαζόμενοι. Άν το πέρασμα με μια ανεπτυγμένη βιομηχανική κοινωνία έφερε μαζί του μια βαθιά αναδιαθρώση των συνηθειών της εργασίας ...σε ποιό βαθμό όλα αυτά συνδέονται με το πώς αντιλαμβάνεται το άτομο τον χρόνο;"

Η επιλογή του 'χρόνου' σαν αντικείμενο ανάλυσης, δεν είναι τυχαία, η έννοια του χρόνου αποτελεί ως ννω στον θραχνά της αστικής φιλοσοφικής σκέψης, είναι από κομβικό σημείο από το οποίο περνά κάθε καπιταλιστική αντίληψη' του κόσμου. Ο Τ. ξεκινάντας από τις αντιλήψεις των πρωτόγονων για το χρόνο εξετάζει-με μια γραφή πολύ ευχάριστη καί καθόλου ακοδημαίζουσα-βήμα-βήμα τις αλλαγές που επέφερε το "ρολόϊ" του καπιταλισμού στην αντίληψη του χρόνου καί στην εργασιακή διαδικασία.

Στους πρωτόγονους, γράφει ο Τ. "...η μέτρηση του χρόνου συνδέεται συνήθως με τις οικογενειακές διαδικασίες του κύκλου της εργασίας". Ετσι πχ στους βοσκούς "... αυτό που καθορίζει το χρόνο είναι το ρολόϊ-κοπάδι... Στις 5.30 τοπρώι τα γελάδια ωεύγουν για βοσκή, στις 6.30 ο ήλιος έχει ανέβει στον ουρανό..κτλ."

Σ' αυτό το είδος μέτρησης με βάση τη δουλειά που πρέπει να γίνεται σημειώνεται ο Τ."ο διαχωρισμός ανάμεσα σε εργασία και ζωή δεν είναι τόσο έντονος. Οι κοινωνικές σχέσεις και η εργασία μπλέκονται.." Όμως "από τη στιγμή που κάποιος απασχολείται εργάτες το πέρασμα από την εργασία με βάση τη δουλειά που πρέπει να γίνεται, στην εργασία που μετριέται με το χρόνο μπορεί εύκολα να γίνεται κατανοητό..". Αυτού του είδους η μέτρηση μας πληροφορεί ο Τ. προηγείται της κοίτησης του ρολογιού του οποίου στην συνέχεια δίνει την συνοπτική ιστορία εξελίξεων.

2. Οι ρυθμοί εργασίας στις απαρχές του καπιταλισμού

Τώρα, πρίν την εμφάνιση των μεγάλων παραγωγικών μονάδων εκείνο που χαρακτηρίζει την εργασία είναι ο ακανόνιστος ρυθμός της. Επίσης εξακολουθούν ακόμα οι διπλές απασχολήσεις, "...έτοι στην Κορονουάλη οι εργάτες των ορυχείων του κασσιτέρου συμμετείχαν και στο Φάρεμα της Σαρδέλας, ενώ οι εργάτες των ορυχείων του μολύβδου καλλιεργούσαν ταυτόχρονα και τα μικρά χωράφια τους.."

3. Προκαπιταλιστικά και καπιταλιστικά στοιχεία

Το βιβλίο του Τ. είναι σημαντικό από πολλές πλεύρες γιατί συνάντηση στο καπιταλισμό έχουμε τη τάση να ξεχνάμε πώς πρόκειται για ένα ιστορικό οικονομικό κοινωνικό σύστημα που μόλις καλύπτει τα 150-200 τελευταία χρόνια και το οποίο συγκρινόμενο με το σύνολο της ανθρώπινης ιστορίας μοιάζει ένα απλό επισόδεο !!!

Τι σημαίνει αυτό;

Σημαίνει πώς η 'δομή' του ανθρώπου (βιολογική, ψυχολογική, κοινωνική), αποτέλεσμα χιλιάδων χρόνων ιστορίας, δεν 'καπιταλιστικοποίησε' σε μια στιγμή, αλλά πώς αυτή η 'δομή' έδωσε και δίνει καθημερινά τη μάχη της με τις αντιανθρώπινες πλευρές του καπιταλισμού. Σημαίνει επίσης πώς σε κοινωνιολογικό επίπεδο η 'κύρια αντίθεση' δεν είναι απλά η 'οικονομική ανισότητα που επιβάλλει αλλά -ειδικά σήμερα- η αντιανθρώπινη ύση του.

Ετσι λοιπόν το πέρασμα δεν ήταν απλά μια οικονομική διεργασία, μια σύγκρουση του καπιταλισμού με τις προηγούμενες μορφές παραγωγής, που την κέρδισε λόγω της γνωστής του οικονομικής αποτελεσματικότητας αλλά κυρίως μια κοινωνική πάλη στο επίπεδο του 'τρόπου ζωής', των αντιλήψεων για τη ζωή.

Ο καπιταλισμός για να επιβιβληθεί ήταν υποχρεωμένος νάρθει σε αντιπαράθεση με ένα σύνολο από ήθη και έθιμα-δημιουργήματα της προηγούμενης πορείας του ανθρώπου-από τη φύση τους μη καπιταλιστικά. Αμερικανός μελετητές σε εργασίες ανάλογες με αυτή του Τόμσον έχουν δείξει τις αντιστάσεις που συνάντησε ο καπιταλισμός στις ΗΠΑ από τη θρησκεία -π.χ. οι ορθόδοξοι εργάτες είχαν περίπου 120 μέρες γιορτές, αργίες-τα έθιμα -οι Εβραίοι γιορτάζαν 8 μέρες τη γέννηση κάθε παιδιού στη κοινότητα τους-μα πάνω από όλα τούς ρυθμούς εργασίας οι τσαγκάρηδες για παράδειγμα είχαν τη συνήθεια να διατάζουν 2-3 εφ υερίδες κατά τη διάρκεια της δουλειας τους.

Ετσι τα πρώτα εργοστάσια που τους χρησιμοποίησαν σαν εργάτες πλήρωναν κάποιον να τους διαβάζει την εφημερίδα ενώ αυτοί δύλευαν!!!.

Σήμερα πλα όλα αυτά τα προκαπιταλιστικά στοιχεία έχουν πάψει να θεωρούνται σαν 'απλές επιβιβλώσεις του παρελθόντος' και αντιμετωπίζονται σαν αυτό που είναι στη πραγματικότητα: 'σαν γνήσια αντικαπιταλιστικά στέρματα Γιατί Βέβαια αντικαπιταλιστική δεν είναι απλά όποια ανάγκη γεννιέται μέσα στον καπιταλισμό ενάντια του (οπως πιστεύουν μερικοί, παίρνοντας για παράδειγμα της εργατικής τάξης, που γεννιέται από τον καπιταλισμό ενάντια του, σαν τυφλοσύρτη που μπορεί να εξηγήσει ακόμα καλ τη ταξικότητα της Γεωργαντίας) αλλά αντικαπιταλιστική είναι επίσης και κάθε ανάγκη, κάθε τάση που κληρονομημένη από το παρελθόν, από την ανθρώπινη ιστορία, αρνείται να ρεθολογικοποιηθεί.'

Σήμερα ειδικά που οι ανάγκες συσσώρευσης, έχουν ξεπεραστεί, σήμερα που ο 'σοσιαλισμός' έχει πραγματωθεί όλα αυτά τα σπέρματα (τεμπελιά, ανορθολογικότητα αποκτούν ένα κανουργιο νόημα.

Βέβαια όλα αυτά δεν σημαίνουν πώς ο κομμουνισμός 'ψάχνει' για κάποια κόκκινη κλώση συνέχειας με το παρελθόν ούτε πώς εδώ εξωραΐζουμε κάποια μυθική προκαπιταλιστική αγνότητα. Άλλωστε όπως γράψει και ο Τ. "Καμιά κουλτούρα δεν εμφανίζεται δυο φορές με την ίδια ακριβώς μορφή.... Αν όμως, η έννοια της λειτουργικής χρήσης του χρόνου δεν είναι τόσο γόνιμη-στην καπιταλιστική του χρήση- τότε οι άνθρωποι θα πρέπει να ξαναμάθουν ορισμένες τέχνες του ζείν που τις έδιωξε η βιομηχανική ψυχολογία σύγχρονο ή χτειν-

Ο "Καθιστός Ταύρος", ο ινδιάνος εκείνος αρχηγός που απορύσσε με την πρόταση των Αμερικανών να αγοράσουν τη ινδιάνικη γη, λέγοντας: "Μα πώς είναι δυνατόν να πιστεύουν τα χλωμά πρόσωπα ότι μπορούν να αγοράσουν τα ρύγκα, πώς είναι δυνατόν να πιστεύουν ότι μπορούν να πουλήσουν τα κελαϊδίσματα των πουλιών; "Είναι σήμερα περισσότερο όμοιος μας από οποιονδήποτε σύγχρονο ή χτειν-

νό σοσιαλιστή, κύρικα της αναγκαιοτητας συσσώρευσης και λέμε σήμερα, γιατί σήμερα ο σοσιαλισμός είναι αδύνατος σήμερα επιτέλους ο κομμουνισμός είναι εφικτός....

4. Το μεταβλητό κεφάλαιο αντιστέκεται ακόμα.

Είναι εφικτός γιατί πάνω απ'όλα το ιστορικό υποκείμενο που τον πραγματοποιεί αντιστέκεται ακόμα... Βέβαια στα σύγχρονα εργοστάσια όχι απλά μετριέται ο χρόνος για την κάθηση του ανθρώπου σώματος. Η περίφημη λίστα *the checklist* που παραθέτει στο βιβλίο του "Εργασία και μονωπωλιακό κεφάλαιο" (ιταλ. μτω. Εισαυτί Τορίνο 1978) ο Χάρος Μπρέμερμαν περιλαμβάνει δύος τις πιθανές κινήσεις κάθε εργασιακής διαδικασίας, δίνοντάς τους μάλιστα κι από ένα κωδικό σύμβολο, όπως: παίρνω (G, grasp), αφήνω ωφέλιο (RL, Release load), μεταφέρω ωφέλιο (TL, Transport load), αναπόθευκτη καθυστέρηση (UD, Unavoidable Delay), καθυστέρηση που δύναται να αποφευχθεί (AD, Avoidable Delay) κ.τ.λ.

Κι αυτή η μέτρηση δεν σταματά στους παραδοσιακούς εργάτες αλλά επακτείνεται και στους υπάλληλους γραφείων. Εδώ έχει μετρηθεί ο χρόνος που απαιτήται για κάθε κίνηση που κάνει ένας υπάλληλος όπως:

Φοριαμός αρχειοθήκη:	άνοιγμα και κλείσιμο δικτυών	min 0,04
ντοσιέ,	άνοιγμα και κλείσιμο	min; 0,04
γραφείο :	άνοιγμα συρταριού	min 0,014

Κινήσεις στην καρέκλα	
Σηκώνομαι από την καρέκλα	0, 33
κάθομαι στην καρέκλα	min 0,033
περιστρέφομαι στην καρέκλα	min 0,009
και άλλα.	

Έχουν φτάσει μέχρι το σημείο να υπολογίσουν το "χρόνο μετακίνησης του ματιού" (Eye Travel Time) που δίνεται από τον τύπο :Et=15,2T/D) min!!!

Φυσικά αυτοί είναι οι μάλιστα οι πρώτης που παρ'όλη την φρεκλαστική εξέλιξη της δεν νομίζουμε στις αποδυκνύει πως οι "πειθάρχιση της εργατικής δύναμης" πέρασε. Η εργατική δύναμη εξακολουθεί να παραμένει όπως την δύσε ο Μάρκη όχι σταθερό (άρα δυνατό να ποθεύεται, να σχεδιαστεί) αλλά μεταβλητό (άρα δυνατό να οριστεί εξ αρχής) κεφάλαιο...

Κι αυτό γιατί υπάρχει και η άλλη όψη, αυτή που δεν εγγράφεται στα καθημερινά δελτία του πολιτικού και μή τύπου: αυτή αφορά την καθημερινή άρνηση εργασίας της εργατικής τάξης που αρχίζει με την απλή "λούφα" και φτάνει μέχρι το σαμποτάζ. Σαμποτάζ στις υπανές, σαμποτάζ στα προϊόντα. Σήμερα ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της βιομηχανίας είναι τα περίφημα "σκάρτα", τα αμετρητά ελαστωματικά κομμάτια. Τα ωινόμενα "επιληκυνσης" διαλλείματα δύο λόγω... βλάβης της αλυσίδας όλο και πολλαπλασιάζονται. Έχει υπολογιστεί πώς το κόστος των "ζημιών" κάθε χρόνο στις ΗΠΑ ξεπερνά την τιμή του συνδλού των ωρών απεργίας στην Ευρώπη... Για τους ανησυχούντες της εργατικής τάξης αντιστέκεται ακόμα...

Τέλος για το ότι η πορεία επιβολής του καπιταλισμού δεν είναι μονόδρομος αλλά συνεχής συσχετισμός αρκετού νομίζουμε ενα παράδειγμα που σημείεται ο Renato Rorri βιβλίο του "Ψυχολόγιο της εργασίας" (Μιλάνο 1975): γράφει λοιπόν ο Rorri πώς όλα τα ιατρικά εγχειρίδια των αρχών του αώνα η έννοια της "κομράση" είναι συνόνυμη τής μυικής κούρασης -βλέπετε μέχρι τότε ο εργάτης ήταν ακόμα ο γορίλας του Ταΐλορ- απ' τη στιγμή όμως που ο εργάτης μάζα αρχίζει να διαμαρτύρεται, να αντιστέκεται στο μονότονο ρυθμό της αλυσίδας παραγωγής, πρώτη η βιομηχανική ψυχολογία υιοθετεί την έννοια της ψυχολογικής κούρασης!!!

Τελειώνοντας αυτό το κείμενο που αφορά για το γράψιμο του στάθηκε το διάβασμα του θαυμάσιου βιβλίου του Τόμσον, δεν έχουμε να προτείνουμε παρά: χρησιμοποίησε το χρόνο σου σωστά, διαβάσε το...

X.N.

Β. Η ΕΛΛΕΙΨΗ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ: Ένας χώρος που περιλαμβάνει τα πιο αντιφατικά στοιχεία δεν είναι δυνατό παρά να έχει αποκλίνουσες πορείες όσο βαθαίνουν αυτές οι διάφορες και δεν υπάρχουν μεγάλα πολιτικά κινήματα που θα επιτάχυναν τις όποιες ενοποιητικές διαδικασίες. Έτσι, εμείς η ΡΗΞΗ τι κοινό έχουμε με ομάδες που εξακολουθούν να θεωρούν την Ρωσία εργατικό κράτος, που θεωρούν κύριο εχθρό τους το «Αμερικάνικο» υπεριαδισμό, έχουν σαν πρότυπο τους το -17, μετά από 70 χρόνια, αρνούνται το 1968 σαν αφετηρία και γέννηση του κινήματος μας και τέλος θεωρούν σαν κύριο αντίπαλο τους το πεθαμένο Μποδοσάκη και όχι το κράτος και το κρατικό κεφάλαιο που κυριαρχεί παντού, σε Αντσολή και Δύση σαν έκφραση του κοινωνικοποιημένου κεφαλαίου. Τι σχέση έχουμε με εκείνους που μιλάνε για ΕΟΚ των μονοπωλίων, που αρνούνται την εθνική υπόσταση του Κυπριακού, που βλέπουν την πολιτική τους υπόσταση σαν «επαναστατική ουρά» του ΚΚΕ;, που σκέφτονται με τα θεωρητικά εργαλεία του 19ου αιώνα και αρνούνται τα κομμουνιστικά αιτήματα και διεκδικήσεις της πάλης, ενάντια στο κράτος, της μείωσης των ωρών δουλειάς, της πάλης ενάντια στη διαφορά χειρωνακτικής και διανοητικής εργασίας σαν κέντρου της επανάστασης στην εποχή μας.

Γ. Η ΕΛΛΕΙΨΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ: Αυτό που μας έννωνε μέχρι χτες, που μερικά μας έννωνε και σήμερα ήταν η διαδήλωση και η συγκρουση στο δρόμο, η αντιπαλότητα. Σήμερα, που κι αυτές έχουν γίνει σπάνια περιπτωση, σήμερα που πολιτικά και κοινωνικά κινήματα βρίσκονται σε ύφεση χάνεται κι αυτή η βάση της κοινής αναφοράς. Οι δρόμοι μας χωρίζουνε όλοι και πιο πολύ.

Ο αριστερισμός σαν ένας σοβαρός πολιτικός πόλος είναι νεκρός κοινωνικά, ιδεολογικά και πολιτικά. Αυτό είναι το συμπέρασμα που βγήκε από απόπειρες δύο χρόνων.

ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ - ΑΠΕΥΘΥΝΣΗ ΣΤΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ

Όταν ανέβηκε το ΠΑΣΟΚ στην εξουσία βάλαμε ένα διπλό στόχο, την ιδεολογική συγκρότηση ενός νέου επαναστατικού ρεύματος και την πολιτική συσπειρώση όπι ήταν δυνατό να αυστερώθει από τόν παλιό χώρο. Και δουλέψαμε σ' αυτές τις

δυο κατευθύνσεις, τόσο με την δουλειά της ΡΗΞΗΣ και των εκδόσεων της «Κομμούνας», όσο και με τις απόπειρες για πολιτικές ενοποίησεις που περιγράψαμε πιο πάνω.

Το δεύτερο άλογο ψόφησε στο δρόμο. Δεν θα συνεχίσουμε λοιπόν ν' αναφερόμαστε σε ένα ψοφίμι. Ο στόχος μας αντιθέτα θα πρέπει να γίνει η παραπέρα διαμόρφωση ενός ρεύματος η συγκρότηση του ιδεολογικά, θεωρητικά και παραπέρα οργανωτικά.

Σήμερα οι παλιοί μέσοι όροι δεν αρκούν, πρέπει να κάνουμε θεωρητικές και ιδεολογικές τομές τέτοιες που θα επιτρέψουν μια νέα εκκίνηση σε ένα κίνημα που θα έχει διδαχτεί από μια ιστορία 20 χρόνων, θα έχει απορρίψει το παλιό και το ξεπερασμένο και θα περάσει πέρα από τα παλιά «φαντάσματα».

Αυτό στην πράξη σημαίνει μέσα από την ερεύνα να επισημάνουμε τά υποκείμενα του ανταγωνισμού, που αναπτύσσεται στην κοινωνία και να στρέψουμε εκείτις δυνάμεις μας εγκαταλείποντας πια τον χώρο του αριστερισμού που ούτε ανταγωνισμό εκφράζει, ούτε αντιπαλότητα, παρά μόνο σήψη, αγκύλωση, θεωρητική και ιδεολογική, περιθωριοποίηση και ΘΑΝΑΤΟ.

Αυτό δεν σημαίνει πως αυτό το βήμα θα το κάνουμε μόνοι μας σαν ΡΗΞΗ, αλλά σαν ένα ρεύμα, που βγαίνει τόσο από τον παλιό αριστερισμό – όσο κύρια – από νέους ανθρώπους και νέες κατευθύνσεις και προβληματισμούς. Το ζήτημα που μπαίνει λοιπόν στο πρακτικό επίπεδο είναι η οικοδόμηση και η διαμόρφωση αυτού του ρεύματος. Εται και η απομάκρυνση μας από τον παραδοσιακό αριστερισμό θα πάρει καιρό, γιατί συνήθειες, τρόποι ζωής και σκέψεις δεν μεταβάλλονται με μιας. Όμως αυτή την αυτόνομη πορεία θα την χαράξουμε από τώρα. Για μας το αίτημα είναι η οικοδόμηση της ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ, του κινήματος της ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ, ταξικής και ατομικής, ενάντια στο κράτος, το κεφάλαιο, την διαίρεση της εργασίας, η οικοδόμηση ενός εναλλακτικού κινήματος που εδώ και τώρα – καθημερινά αδιάκοπα οικοδομεί ένα άλλο πρότυπο ζωής και κοινωνίας, ενός κινήματος που στρέφεται ενάντια στην καταπίεση της γυναικάς από τον άνδρα, την καταστροφή της φύσης, ενός κινήματος που στρέφεται ενάντια στον σοσιαλισμό σε ανατολή και δύση, ενός κινήματος για τον ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟ, ενάντια στους θεσμούς και μέσα στους θεσμούς, και άρα με βάση αυτές τις κατευθύνσεις θα αναζητήσουμε τα υποκείμενα του ανταγωνισμού, της εναλλακτικής ζωής, της κομμουνιστικής επανάστασης.

**ΠΟΣΟ ΠΑΣΙ Η ΑΔΕΙΑ
ΓΙΑ ΕΝΑ ΜΗΧΑΝΑΚΙ;**

**μια σφαίρα
στην κοιλιά!**

ν' αφοπλιστεί η αστυνομία

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΤΑ ΘΕΛΟΥΜΕ ΟΛΑ»

ΠΑΡΤΕ ΤΟΝ ΛΟΓΟ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΣΑΣ.

Στις 22 Μάη και 27 Ιούνη δικάζονται 9 νέοι και νέες με την κατηγορία ότι συμμετείχαν στις εκπομπές της «ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑΣ». Συλληφθήκαν στον δρόμο(;) και σε σπίτι και παραπέμπονται με «ενοχοποιητικά στοιχεία»:...κασετόφωνα, δίσκους(;) κλπ. Ενάντια στο κρατικό μονοπώλιο, να συμπαρασταθούμε στην προσπάθεια θεειών ραδιοφωνίας και εραστεχνών, για το δικαίωμα έκφρασης κι επικοινωνίας στα μέσα μαζικής επικοινωνίας, και ν' αντισταθούμε στην προσπάθεια του κράτους να το ποινικοποιήσει.

Κεντρική Διαθεση: ΑΘΗΝΑ - βιβλιοπωλείο 'Κομμουνά', Σουλιού 9, τηλ. 3602.644 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Ιωαννου Δελιού 6
Υπευθυνη: Σταματόπουλου χρ. Δερβενιών 39, Αθηνα . Τυπογραφειο : Παπαδοπουλος Μ., Ζ. Πηγης και Γ. Αβερωφ 117 , Κορυδαλλος

YIA NA MI πανικοβληθητε ε σασ προεινογμε να ΔΙΑΒΑΣΕΤΕ

Τιμη 100 δρχ.

TO ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΥΠΑΡΧΗΣ ΜΑΣ

ΣΧΟΛΙΑ

- 4 Ευρωεκλογες
- 4 Τύπος και σχόλιο
- 5 Ανοδος της Δεξιάς
- 5 Παραγωγικότητα και λούφα
- 6 Εργατική συνειδηση
- 7 Κόκκινη Πρωτομαγιά
- 7 Εργάτες από τα ΚΑΤΕΕ
- 8 Αποκλείεται η δολοφονία
- 8 Νεανική εγκληματικότητα
- 9 Οι σαλιμπάγκοι της ρωμιοσύνης
- 10 Φυλλάδιο - "Αλληλεγγύη" - ΠΑΣΟΚ
- 11 Θάνος Μικρούτσικος και Σιά

ΕΥΡΩΠΗ ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΜΠΛΟΚ

- 12 ... ΕΥΡΩΠΗ ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΜΠΛΟΚ
- 14 ΕΛΛΑΔΑ - ΕΟΚ
- 16 ΕΝΩΜΕΝΗ ΕΥΡΩΠΗ - ΕΟΚ
- 18 Το βάρος της Ευρώπης
- 20 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΝΑΞΙΑ - ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ
- 22 Η τριτοκοσμική αντίρρηση
- 23 Το εσωτερικό και μεις

ΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- 24 ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΣΤΟΝ ΟΑΕΔ
- 27 ΕΛΤΑ: Σοσιαλιστικό μάνατζμεντ
- 30 Οικοδόμοι κι εργολάβοι
- 32 Απολύσεις στις αναδασώσεις
- 34 ΦΙΞ: Συνέντευξη

ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ

- 36 Ετοι πήγαμε στο Αφγανιστάν
- 36 Το επιτελείο
- 37 Ενας κοζάκος του Δον
- 38 Οι αιχμάλωτοι είναι προδότες
- 39 Οι αιχμάλωτοι είναι προδότες
- 40 Οι άπιστοι
- 42 Οι λιποτάκτες
- 43 ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

- 47 ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ
- 51 ΜΠΕΡΝΣΤΑΪΝ ΚΑΙ ΛΕΝΙΝ
- 56 ΜΠΕΡΝΣΤΑΪΝ ΚΑΙ ΛΕΝΙΝ
- 59 ΚΡΙΣΗ ΜΙΑΣ ΓΕΝΙΑΣ
- 60 Μπροστά στα αδιέξοδα
- 61 ΟΠΑΠ: Η τύχη του κράτους
- 63 ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ
- 65 "Αντίλογος" στη Γεωπονική
- 67 ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΕΣ γιατροί στα Χανιά
- 71 ΝΤΒΟΡΚΙΝ: ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ
- 71 ΤΟΜΣΟΝ: ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ